STATSRÅDETS KANSLI
VALTIONEUVOSTON KANSLIA

Svenskt lagspråk i Finland
Slaf
Ruotsinkielinen lakikieli

Föreskrifter, anvisningar och rekommendationer från statsrådets kansli 1/2010
Valtioneuvoston kanslian määräykset, ohjeet ja suositukset

Svenskt lagspråk i Finland

STATSRÅDETS KANSLIS FÖRESKRIFTSSAMLING

☐ Föreskrift ☒ Anvisning ☐ Rekommendation

Titel eller beskrivning
Svenskt lagspråk i Finland

Nummer eller annan identifikation

Myndighet
Statsrådets kansli

Utfärdad	Målgrupp
14.4.2010	statsförvaltningen
Träder i kraft	**Giltighetstid**
14.4.2010	tills vidare

Upphäver/ändrar

Rättslig grund
reglementet för statsrådet (262/2003) 12 §
statsrådets förordning om statsrådets kansli (393/2007) 1 §

Kontaktinformation		Språk
PB 23, 00023 Statsrådet, www.vnk.fi		svenska
ISBN (tryck)	**ISBN (PDF)**	**ISSN**
978-952-5807-87-5	978-952-5807-88-2	1798-954X

Publikationsseriens namn och nummer
Föreskrifter, anvisningar och rekommendationer från statsrådets kansli 1/2010

Publikationen som PDF	Tryckort
www.vnk.fi/julkaisut/sv Ytterligare information: julkaisut@vnk.fi	Universitetstryckeriet, Helsingfors, 2010
Förläggare	**Distribution och försäljning**
Statsrådets kansli PB 23, 00023 Statsrådet Tfn 09 16001, 09 57811	Universitetstryckeriet, Helsingfors www.yliopistopaino.fi/kirjamyynti Beställningar: books@yliopistopaino.fi

VALTIONEUVOSTON KANSLIAN MÄÄRÄYSKOKOELMA

☐ Määräys ☒ Ohje ☐ Suositus

Asiasisältö tai otsikko Ruotsinkielinen lakikieli	
Numero tai muu yksilöivä tieto	
Viranomainen Valtioneuvoston kanslia	
Antamispäivä 14.4.2010	Kohderyhmä valtionhallinto
Voimaantuloajankohta 14.4.2010	Voimassaoloaika toistaiseksi
Kumoaa/muuttaa	
Säädösperuste valtioneuvoston ohjesääntö (262/2003) 12 § valtioneuvoston asetus valtioneuvoston kansliasta (393/2007) 1 §	

Yhteystiedot PL 23, 00023 Valtioneuvosto, www.vnk.fi		Julkaisun kieli ruotsi
ISBN (paino) 978-952-5807-87-5	ISBN (PDF) 978-952-5807-88-2	ISSN 1798-954X
Julkaisusarjan nimi ja numero Valtioneuvoston kanslian määräykset, ohjeet ja suositukset 1/2010		
Julkaisu PDF:nä www.vnk.fi/julkaisut Lisätietoja: julkaisut@vnk.fi		Painopaikka Yliopistopaino, Helsinki, 2010
Kustantaja Valtioneuvoston kanslia PL 23, 00023 Valtioneuvosto P. 09 16001, 09 57811		Julkaisun jakelu ja välitys Yliopistopaino, Helsinki www.yliopistopaino.fi/kirjamyynti Tilaukset: books@yliopistopaino.fi

Ärende SVENSKT LAGSPRÅK I FINLAND

Statsrådets kansli har i dag beslutat att utfärda bifogade anvisningar (Svenskt lagspråk i Finland, Slaf) om det svenska lagspråket. Anvisningarna syftar i första hand till att samordna användningen av uttryck och termer i det svenska författningsspråket.

Anvisningarna ges ut i form av en handbok som har utarbetats inom Statsrådets svenska språknämnd. Nämnden hör till statsrådets kanslis ansvarsområde. Bestämmelser om nämndens uppgifter och arbetsmetoder finns i statsrådets förordning om statsrådets svenska språknämnd (1037/2000). Nämnden är samordnande organ i frågor som gäller de statliga myndigheternas svenska språkbruk och den har till uppgift att arbeta för ett klart och begripligt svenskt lag- och förvaltningsspråk i Finland.

Statsminister Matti Vanhanen

Avdelningschef, överdirektör Auni-Marja Vilavaara

Asia RUOTSINKIELINEN LAKIKIELI

Valtioneuvoston kanslia on tänään tekemällään päätöksellä antanut liitteen mukaisen ohjeen (Svenskt lagspråk i Finland, Slaf) ruotsinkielisen lakikielen käytöstä. Ohjeen ensisijaisena tarkoituksena on yhdenmukaistaa ruotsinkielisessä säädöskielessä esiintyvien ilmaisujen ja termien käyttöä.

Ohjeena annettava käsikirja on valmisteltu valtioneuvoston kanslian toimialalle kuuluvassa Valtioneuvoston ruotsin kielen lautakunnassa. Lautakunnan tehtävistä ja toiminnasta on säädetty valtioneuvoston asetuksessa valtioneuvoston ruotsin kielen lautakunnasta (1037/2000). Lautakunta toimii koordinoivana elimenä valtion viranomaisten ruotsin kielen käyttöä koskevissa kysymyksissä. Lautakunnan tehtävänä on edistää Suomessa käytettävän laki- ja hallintoruotsin selkeyttä ja ymmärrettävyyttä.

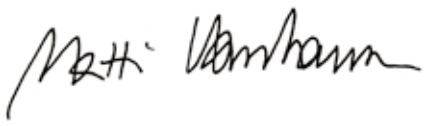

Pääministeri Matti Vanhanen

Osastopäällikkö, ylijohtaja Auni-Marja Vilavaara

Förord

Handboken *Svenskt lagspråk i Finland* (*Slaf*) ges nu för första gången ut i form av anvisningar från statsrådets kansli. Handboken kompletterar i fråga om de svenska lagtexterna *Hallituksen esitysten laatimisohjeet, Lainlaatijan opas* och andra handböcker som getts ut av justitieministeriet. Den finns också tillgänglig som pdf-fil under länken *Valtioneuvoston kanslia - Statsrådets kansli* på adressen www.finlex.fi/sv/viranomaiset/normi.

Svenskt lagspråk i Finland riktar sig i första hand till dem som bereder, skriver och översätter förslag till lagar och andra författningar och till dem som ansvarar för och producerar svenska myndighetstexter inom statsförvaltningen. Den är också en utmärkt handbok för andra som skriver och översätter texter med anknytning till lag och förvaltning.

Handboken har utarbetats inom Statsrådets svenska språknämnd och bygger på de tidigare upplagor av boken som nämnden gett ut. Omarbetningen och kompletteringen av materialet har skett i en arbetsgrupp med följande deltagare: lagstiftningsrådet Ann-Marie Malmsten som huvudredaktör (justitieministeriet), biträdande chefen Marita Aaltonen (statsrådets kansli), lagstiftningsrådet Henrik Bruun (justitieministeriet), translatorn Kari Raunio (riksdagens svenska byrå), fil.dr h.c. Mikael Reuter och specialforskaren Eivor Sommardahl (Forskningscentralen för de inhemska språken). Ett stort antal andra sakkunniga har också bidragit till innehållet. Värdefulla synpunkter har framförts av bl.a. språkexperten Barbro Ehrenberg-Sundin, lagstiftningsrådet Sten Palmgren, översättaren Heidi Rustanius samt medlemmar av domarkåren och sakkunniga inom förvaltningen och EU-institutionerna.

Lagspråket är liksom allmänspråket föremål för ständig utveckling. Statsrådets svenska språknämnd följer fortlöpande denna utveckling och ger vid behov rekommendationer som kompletterar innehållet i *Slaf*. Rekommendationerna publiceras i nämndens informationsblad *Språkråd* som finns på adressen www.vnk.fi/spraknamnden. Statsrådets svenska språknämnd tar gärna emot kommentarer och språkfrågor per e-post (spraknamnden@vnk.fi).

Innehåll

1 ALLMÄNT OM HANDBOKEN OCH ANDRA HJÄLPMEDEL 17
1.1 Handbokens syfte 17
1.2 Författningar och regelverk i tryckt och elektronisk form 17
1.2.1 Finlands författningssamling och andra regelverk 17
1.2.2 Finlex 19
1.2.3 Andra elektroniska hjälpmedel 19
1.2.4 Hur man hittar rätt i lagstiftningen 21
1.3 Ordböcker, handböcker och språkhjälp 23
1.4 Språkvårds- och terminologiorgan m.m. 30

2 LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR 31
2.1 Begreppen författning och lagstiftning 31
2.2 Lagar 31
2.3 Förordningar och andra rättsregler 32
2.4 Författningarnas struktur 33
2.5 Hur en lag kommer till 33
2.6 Bestämmelser om språket 35
2.7 Publicering och ikraftträdande 37
2.8 Europeiska unionens lagstiftning 37
2.8.1 EU:s rättsakter 38
2.8.2 Terminologi 38
2.8.3 EU-rätten 41
2.8.4 Rättsakternas uppbyggnad 45

3 DET SVENSKA LAGSPRÅKET OCH PRINCIPER FÖR ÖVERSÄTTNING 47
3.1 Det svenska lagspråkets utveckling 47
3.1.1 Utvecklingen och nuläget i Sverige 47
3.1.2 Utvecklingen och nuläget i Finland 47
3.2 Principer för modernt svenskt lagspråk 49
3.2.1 Nya författningar 49
3.2.2 Ändring av författningar 50
3.3 Finlandismer 50
3.3.1 Skillnader mellan Finland och Sverige 51
3.3.2 Finlandismer som ska undvikas i lagtext 51
3.4 Arbetet för en enhetligare och modernare terminologi i lagstiftningen 52
3.5 Särskilda termproblem i EU-relaterade texter 53

4 SPRÅKRIKTIGHETSFRÅGOR 55
4.1 Substantivformer 55
4.1.1 Ord på *-ande* och *-ende* 55
4.1.2 Böjning av vissa andra substantiv 56
4.1.3 Dopning, dumpning och mobbning 57
4.2 Verb och verbformer 58
4.2.1 Kortformer av verb 58
4.2.2 Böjning av vissa verb 58
4.2.3 Användningen av *ska*, *bör*, *får* och andra modala hjälpverb 59
4.2.4 Fast och löst sammansatta verb 62
4.3 Subjektsregeln 63
4.4 Bestämningar till substantiv 64
4.4.1 Framförställda bestämningar 64
4.4.2 Efterställda bestämningar 65
4.5 ”Nakna” substantiv – bestämd och obestämd form 67
4.5.1 Bestämd och obestämd form 70
4.5.2 Artikel eller räkneord? 72
4.6 Substantivsjuka och ”ande-meningar” 72
4.7 Villkorssatser 75
4.8 Ordföljd 77
4.8.1 Huvudsatsordföljd 78
4.8.2 Tunga led först eller sist 79
4.8.3 Bisatsordföljd 80
4.8.4 Håll ihop ord som hör ihop 82
4.9 Prepositioner och prepositionsliknande uttryck 83
4.9.1 Användning av vissa prepositioner 83
4.9.2 Ingen preposition 90
4.9.3 Sammansatta prepositioner på *där-*, *här-* och *var-* 91
4.10 Tidsperioder och andra tidsuttryck 91
4.11 Vissa ord, ordformer och uttryck 93
4.12 Översättning av finskans genitiv 97
4.12.1 Genitivkedjor 97
4.12.2 Finskpåverkat genitivbruk 97
4.12.3 Gruppgenitiv 102
4.12.4 Genitivformer i vissa tjänstebeteckningar 102
4.13 Översättning av finskans konditionalis 103
4.13.1 Förslag och önskemål 103
4.13.2 Finskans ”jotta” 104
4.13.3 Verbformer i villkorssatser 104
4.14 Citat och referat 105
4.15 Att skriva könsneutralt 106
4.15.1 Adjektivets a- och e-former 107
4.15.2 Talmän och ombudsmän 108

5 SKRIVREGLER 109
5.1 Kommatering 109
5.1.1 Vid bisatser 109
5.1.2 Vid villkorssatser 110
5.2 Förkortningar 111
5.2.1 Förkortningar i lagtext 111
5.2.2 Förkortningar i motiveringstext 111
5.2.3 Användning av punkt och andra skiljetecken vid förkortningar 113
5.3 Särskrivning och sammanskrivning av vissa uttryck 114
5.4 Bokstavsordning 117
5.5 Skiljetecken 117
5.5.1 Punkt 117
5.5.2 Semikolon och kolon 118
5.5.3 Parenteser 118
5.5.4 Tankstreck och bindestreck 118
5.5.5 Snedstreck 121
5.6 Citat och citattecken 121
5.7 Tidsuttryck 122
5.8 Sifferuttryck 123
5.9 Specialtecken 124
5.10 Stavning 125

6 MODERNISERING AV ORD OCH FRASER 127

7 TERMINOLOGISKA OCH LAGTEKNISKA FRÅGOR 139
7.1 Termer och terminologisk konsekvens 139
7.1.1 Kravet på terminologisk enhetlighet och konsekvens 139
7.1.2 Terminologin i förordningar och myndighetsföreskrifter 140
7.1.3 Terminologin i nationell lagstiftning som har anknytning till EU-rättsakter 140
7.1.4 Termarbetet vid översättning av författningstext 141
7.2 Principer för termbyten i författningstext 142
7.3 Ingressen och informationen i den 144
7.4 Parallelltexten och informationen i den 144
7.5 Punktuppställningar 145
7.5.1 Nya punktuppställningar 145
7.5.2 Punktuppställningar som ändras endast delvis 146
7.6 Språkliga ändringar enbart i den svenska eller i den finska texten 147

8 NAMN OCH NAMNANVÄNDNING 149
8.1 Ortnamn 149
8.1.1 Svenska namn på inhemska orter 149
8.1.2 Svenska namn på stater 149
8.1.3 Svenska namn på delstater, städer m.m. i utlandet 150
8.1.4 Områden i Finland 151
8.1.5 Kommuner med namn på båda språken 153
8.2 Myndigheter m.m. 156
8.2.1 Stor eller liten bokstav? 156
8.2.2 Myndighetsförteckning 157
8.2.3 Nya myndigheter efter regionförvaltningsreformen 196
8.3 Universitet, högskolor och yrkeshögskolor 198
8.4 Integrationen i Europa 199
8.4.1 EU och EG 199
8.4.2 EES 202
8.5 Vissa andra internationella organisationer 203
8.6 Företag och registrerade föreningar 204

9 RUBRIKER, TITLAR OCH HÄNVISNINGSTEKNIK 207
9.1 Ettordsrubriker och flerordsrubriker 207
9.2 Principer vid benämning av nya lagar 208
9.3 Rubriker vid ändring av lagar och förordningar 209
9.4 Hur man hänvisar till lagar och andra författningar 209
9.4.1 Skrivsätt, kortformer och förkortningar 209
9.4.2 Hänvisning när datum anges 210
9.4.3 Hänvisning när författningsnumret anges 211
9.4.4 Hänvisning till kapitel, paragrafer, moment och punkter 212
9.4.5 ”Edellä” och ”jäljempänä” 214
9.4.6 ”Tämä laki” och ”mainittu laki” 214
9.4.7 ”Muussa laissa”, ”muualla”, ”toisin” 215
9.4.8 ”Mainittu”, ”tarkoitettu”, ”säädetty” 216
9.4.9 Genus 216
9.4.10 Tempus och ordföljd 217
9.5 EU:s rättsakter och domar 217
9.5.1 Rättsakternas titlar 217
9.5.2 Hänvisning till rättsakter och deras bilagor 219
9.5.3 Hänvisning till EU-domstolens rättsfall 228
9.6 Hänvisning till internationella fördrag 229

10 RUBRIKER OCH STANDARDFRASER I PROPOSITIONER 231
10.1 Propositionens rubrik 231
10.2 Standardrubriker i motiveringstexten 232
10.2.1 Standardrubriker i långa propositioner 232
10.2.2 Standardrubriker i korta propositioner 234
10.2.3 Standardrubriker i fördragspropositioner 235
10.2.4 Rubriker som kan förekomma i propositionernas konsekvensbedömningar 236
10.3 Standardfraser i motiveringstext 237
10.3.1 Propositionens huvudsakliga innehåll 237
10.3.2 Beredningen av propositionen 238
10.3.3 Närmare bestämmelser 239
10.3.4 Ikraftträdande 239
10.3.5 Lagstiftningsordning 240
10.4 Standarduttryck i lagtext 241
10.4.1 Inledande bestämmelser m.m. 241
10.4.2 Bemyndiganden 242
10.4.3 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser 242

11 FÖRFATTNINGARNAS INGRESSER 245
11.1 Lagingresser 246
11.2 Förordningsingresser..... 264

12 FINSK-SVENSK ORDLISTA 271

REGISTER 401

1 Allmänt om handboken och andra hjälpmedel

1.1 Handbokens syfte

Svenskt lagspråk i Finland (*Slaf*) riktar sig främst till dem som översätter och granskar lagar och andra författningar. Anvisningarna tillämpas bl.a. vid statsrådets translatorsbyrå, justitieministeriets laggranskningsenhet och riksdagens kansli. Boken kan användas både som uppslagsverk och som lärobok.

Handboken innehåller viktig bakgrundsinformation för den som översätter lagtext från finska till svenska och bl.a. standardfraser och andra formuleringar som rekommenderas i sammanhanget. De språkriktighetsfrågor och skrivregler som behandlas blir ofta aktuella vid översättning av lag- och propositionstext.

Den finsk-svenska ordlistan i kapitel 12 innehåller bl.a. ord och uttryck som ofta används oriktigt eller som saknas i andra ordböcker samt ord och uttryck som *Statsrådets svenska språknämnd* har rekommenderat. Ordlistan ger naturligtvis inte uttömmande svar i alla tänkbara situationer, vilket betyder att man ibland måste ta till andra lösningar än de som finns i listan.

1.2 Författningar och regelverk i tryckt och elektronisk form

1.2.1 Finlands författningssamling och andra regelverk

Finlands författningssamling i tryckt form och lagboken *Finlands Lag* har traditionellt varit viktiga hjälpmedel för dem som översätter lagar och förordningar. I det praktiska arbetet ersätts de numera i hög grad av databaserna i Finlex och andra elektroniska hjälpmedel.

I *Finlands författningssamling* (FörfS; *Suomen säädöskokoelma*, SäädK publiceras enligt lagen om Finlands författningssamling (188/2000) alla lagar och förordningar samt ibland också vissa beslut och tillkännagivanden. Författningssamlingen publiceras bl.a. i form av häften som man kan prenumerera på. Överenskommelser med andra stater publiceras i *Finlands författningssamlings*

fördragsserie (FördrS; *Suomen säädöskokoelman sopimussarja*, SopS). Ministerierna har egna föreskriftssamlingar i vilka bl.a. vissa ministerieförordningar, anvisningar och beslut publiceras. En stor del av detta material finns också i elektronisk form i Finlex (www.finlex.fi).

Finlands Lag (FL) är en redigerad lagbok i två band som publiceras av Talentum Media Oy. Den innehåller alltså ett urval av de lagar och förordningar som ingår i Finlands författningssamling. De motsvarande finska lagböckerna *Suomen Laki* (SL) publiceras i tre band. Också Edita Publishing Ab ger numera ut redigerade lagböcker på finska och svenska. Talentum Media Oy ger också ut separata lagsamlingar, på finska t.ex. *Verolait 1* och *2*, *Sosiaali- ja terveydenhuoltolainsäädäntö*, *Rikosoikeus*, *Ympäristölainsäädäntö* och *Tieliikennelait* samt på svenska *Skatteförfattningarna*. Särskilda utgåvor av lagstiftning på olika områden publiceras också bl.a. av Edita Publishing Ab. Även intresse- och fackorganisationer ger ibland ut lagsamlingar.

Ålands landskapslagar och landskapsförordningar publiceras i *Ålands författningssamling*, som i elektronisk form finns på webbadressen www.regeringen.ax/lag.pbs. Det finns också en lagbok, *Ålands lagsamling*, som hittas på samma webbadress.

Europeiska unionens officiella tidning (EUT) innehåller unionens förordningar, direktiv och andra rättsakter (L-serien), meddelanden och upplysningar (C-serien) samt information om anbudsinfordringar (S-serien). Tidningen publiceras på alla EU-språk. Den finns också på webben.

EU:s fördrag finns på svenska i *Europeiska unionens traktatsamling*, som ges ut av Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer. Fördragen hittar du också på Europeiska unionens webbplats (www.europa.eu.). Det finns också särskilda EU-lagböcker på finska.

I Sverige utkommer den traditionella blå lagboken *Sveriges Rikes Lag* i ett band. *Karnov* är ett juridiskt uppslagsverk i flera band i vilket lagstiftningen kommenteras. Författningssamlingen i Sverige heter *Svensk författningssamling* (SFS). När man söker en svensk författning bör man beakta att författningsnumret där består av årtalet följt av kolon och nummer, exempelvis SFS 2002:599. Den svenska lagstiftningen finns i elektronisk form bl.a. på webbadresserna www.riksdagen.se och www.lagrummet.se.

1.2.2 Finlex

Finlex (www.finlex.fi) är ett av översättarens viktigaste hjälpmedel på webben. Finlex innehåller bl.a. finskspråkiga och svenskspråkiga författningsdatabaser, där man med en knapptryckning kan förflytta sig mellan den finska och den svenska texten, samt ett finskspråkigt register över författningsändringar.

Databasen *Ursprungliga författningar* innehåller hela författningstexter, dvs. lagar och förordningar ur Finlands författningssamling. Den omfattar både gällande och upphävd lagstiftning från och med 1987 samt ett urval äldre författningar. Observera att såväl nya lagar och förordningar som senare ändringsförfattningar kallas ursprungliga författningar i detta sammanhang.

I Finlex finns också databasen *Uppdaterad lagstiftning*. Den omfattar bara en del av de gällande författningarna (vissa äldre författningar som upphävts finns i uppdaterad form under rubriken *Upphävda författningar*). Uppdateringen är dock inte alltid helt tillförlitlig. De lagar och förordningar som man inte hittar i den uppdaterade lagstiftningen får man leta fram i de ursprungliga författningarna. Om man märker att uppdateringen på svenska och finska inte stämmer överens, kan man kontrollera de färskaste ändringarna i databasen för ursprungliga författningar med hjälp av författningsändringsregistret.

Författningsändringsregistret innehåller uppgifter om de ändringsförfattningar genom vilka en lag eller förordning har ändrats så att äldre paragrafer har ersatts med nya. Dessutom innehåller registret uppgifter om huruvida den valda författningen fortfarande gäller och huruvida dess rubrik har ändrats, om äldre författningar som har upphävts genom den valda författningen och om författningar som har utfärdats med stöd av den.

Finlex innehåller dessutom propositioner, myndighetsnormer, rättspraxis, Finlands författningssamling som pdf-filer, Finlands författningssamlings fördragsserie (i databasen *Elektronisk fördragsserie* finns fördragen på svenska från och med 1999) samt en databas med uppgifter om översättningar av författningar till främmande språk. För Finlex krävs inget abonnemang. Ytterligare information om Finlex finns på databankens webbsidor.

1.2.3 Andra elektroniska hjälpmedel

Riksdagens databas (www.riksdagen.fi) på webben innehåller information om alla riksdagsärenden från och med 1991. Riksdagshandlingarna, t.ex. propositioner, utskottens utlåtanden och betänkanden och riksdagens svar, finns lagrade på

svenska och finska. Propositioner hittar du bäst under rubriken *Riksdagsärenden och dokument*. Klicka på *Dokument* som ger dokumenten i fulltext, välj dokumentkategorin *Regeringens propositioner* och fyll i sökformuläret. Titlar och svar på skriftliga spörsmål hittar du också enklast under *Riksdagsärenden och dokument*: klicka på *Spörsmål och interpellationer* och fyll i sökformuläret.

Lagboken *Suomen Laki* finns också på cd-rom. Cd-romskivan ges ut av Talentum Media Oy och uppdateras fyra gånger per år. Både den finska och den svenska lagstiftningen finns dessutom tillgänglig på webben som betaltjänst (www.suomenlaki.com). Nätversionen uppdateras kontinuerligt under hela året.

Juridikportalen *Edilex* (www.edilex.fi) bygger i fråga om lagstiftningen på samma elektroniska material som Finlex. Edilex består av abonnemangssidor och av en fritt tillgänglig del med lagar och propositioner. I vissa fall uppdateras författningarna snabbare i Edilex än i Finlex.

Eurlex (www.eur-lex.europa.eu) är en gratistjänst från Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer (publikationsbyrån) och innehåller bl.a. EU-lagstiftning och andra offentliga dokument på de 23 officiella EU-språken.

Sveriges gällande lagstiftning i sin helhet finns också tillgänglig på cd-rom. Norstedts Juridik Ab (www.njab.se) ger ut *CD-Lag* som uppdateras fyra gånger per år. CD-Lag är tack vare sina smidiga sökfunktioner ett utmärkt hjälpmedel för översättare. Förlaget tillhandahåller också *Sveriges Rikes Lag* som betaltjänst på webben.

Lagrummet (www.lagrummet.se) är den offentliga förvaltningens gemensamma webbplats för svensk rättsinformation. Här finns också de svenska myndigheternas föreskrifter. Svensk lagstiftning hittar man dessutom på webbadressen www.notisum.se.

På *Sveriges riksdags webbplats* (www.riksdagen.se) finns statens offentliga utredningar (SOU) från och med 2002, propositioner och skrivelser från och med 1971 samt Svensk författningssamling (SFS) med gällande lagar och förordningar.

Sveriges regerings webbplats (www.regeringen.se) innehåller grundläggande information om alla departement. Under länken *Klarspråk* finns bl.a. information om EU-språkvården, handböcker, språkspalter och språkvårdslänkar.

1.2.4 Hur man hittar rätt i lagstiftningen

Lagboken *Finlands Lag* är inte kronologiskt uppbyggd, utan den är indelad enligt olika rättsområden. Systematiken i FL I och II följer systematiken i de finska lagböckerna (SL I, II och III), dock med den skillnaden att de finska lagböckerna också innehåller ett urval EU-rättsakter. Varje författning har sitt eget signum (tunnus) som framgår av innehållsförteckningen och står före författningen i själva texten. Ett signum består av ett antal bokstäver och ett nummer. I den finska lagboken har exempelvis strafflagen signumet Ri 101 och i den svenska St 101.

I början av lagboken finns en detaljerad innehållsförteckning som ger en god översikt av gällande lagstiftning. Efter innehållsförteckningen finns en förteckning över vanliga förkortningar. Sakregistret i slutet av varje band är mycket användbart som ordbok. Även i sakregistret hänvisas till respektive signum när en författning ingår i lagboken.

Hänvisningarna i lagboken är till stor hjälp när man söker termer, uttryck eller bestämmelser som liknar dem man arbetar med. De finns efter själva lagtexten under den paragraf de gäller.

När en bestämmelse har ändrats efter det att den ursprungliga författningen kom till anges ändringens datum och författningsnummer inom parentes i bestämmelsen. När en hel paragraf är ändrad sätts parentesen i början av paragrafen. Har endast ett moment eller endast en punkt ändrats, sätts parentesen efter momentet respektive punkten.

Exempel på hur man använder lagboken (sidhänvisningarna avser FL 2009):

Exempel 1 Du vill veta mer om vägmärken. Slå då upp *Vägmärke* i registret. Efter uppslagsordet står ”VägtrafikF kap. 3, Kom 202”. Med hjälp av innehållsförteckningen hittar du Kom 202, alltså vägtrafikförordningen, på s. 1555 i del I, och därifrån bläddrar du dig fram till kap. 3.

Exempel 2 Du vill veta vad som gäller om miljöbrott. I registret ges anvisningen ”SL kap. 48, St 101”. Att SL betyder strafflagen framgår av förteckningen över förkortningar i början av lagboken (I). Av innehållsförteckningen framgår att strafflagen, St 101, börjar på s. 1808 Under St 101 hittar du kapitel 48 med hjälp av ledtiteln uppe på sidan.

Exempel 3 Du slår upp *Röda Korset* i registret. Efter uppslagsordet i registret står ”L om Finlands Röda Kors 25.2.2000/238; RepPF om Finlands Röda Kors 25.2.2000/239”. De direkta hänvisningarna innebär att lagen och förordningen inte finns i någon av lagböckerna. Du måste alltså då gå direkt till författningssamlingen.

Exempel på hur man använder Finlex:

Exempel 1 Du vill veta om 75 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) har ändrats. Om lagen ingår i databasen *Uppdaterad lagstiftning* kan du lätt kontrollera saken där. Öppna databasen, skriv in författningsnummer och årtal i rutorna uppe till höger och tryck på *Gå*. Du får genast fram lagen och genom att gå nedåt i texten hittar du den gällande 75 § som har kommit till genom lag 1097/2008.

Exempel 2 Du behöver 9 § i förordningen om forskningscentralen för de inhemska språken (1339/1987) och söker förordningen i databasen för uppdaterad lagstiftning på det sätt som beskrivs i exempel 1. Förordningen finns inte bland de uppdaterade författningarna. Öppna databasen *Ursprungliga författningar* och sök förordningen där. När du hittat den måste du ytterligare kontrollera om 9 § gäller i ursprunglig lydelse eller om den har ändrats. Tryck på länken *Referenskort* uppe till höger i dokumentet. Du kommer då in i det finskspråkiga författningsändringsregistret. Under *Muutokset* ser du att förordningen har ändrats genom förordning 63/1989. Tryck på *Säädöksen teksti* för att se på ändringsförordningen i databasen för ursprungliga författningar. Du ser då att bl.a. vissa punkter i 9 § har ändrats, och hittar den svenska texten genom att trycka på länken *På svenska* uppe till höger.

Exempel 3 Du vill veta hur ordet *osinko* har översatts i den centrala lagstiftningen. Välj finska som språk och öppna databasen *Ajantasainen lainsäädäntö* (Uppdaterad lagstiftning). Sök *osinko**, och eventuellt också *osingo**, i materialet (för att hitta eventuella definitioner lönar det sig att söka ordet i adessivform: *osingolla*). Du får en kronologisk förteckning över gällande lagar och förordningar där ordet ingår. Bedöm vilka lagar som kan vara relevanta i sammanhanget. Öppnar du t.ex. aktiebolagslagen (osakeyhtiölaki) som finns i förteckningen

kan du lätt se i vilka paragrafer ordet förekommer. Börja med att trycka på länken *Ensimmäiseen osumaan* och klicka dig framåt i texten. Gå sedan tillbaka upp till dokumentets början och tryck på länken *På svenska*. Då får du fram lagen på svenska och kan gå nedåt i texten för att se hur ordet översatts i de bestämmelser där ordet förekom i den finska lagen, nämligen med ordet *vinstutdelning*.

Exempel 4 Du vill veta hur ordet *vinstutdelning* har använts i lagstiftningen, eftersom du vet att man också har använt ordet *dividend*. Välj svenska som språk och gå in i databasen *Ursprungliga författningar*. Sök *vinstutdelning** respektive *dividend** i materialet. Du får fram förteckningar över författningar och ändringar av sådana där orden förekommer. Utifrån träffarna kan du bilda dig en uppfattning om under vilken tid orden använts (äldre eller nyare lagstiftning), hur frekventa orden är, i vilken typ av författningar de förekommer (lagar är ofta mer relevanta än förordningar), i vilka olika typer av författningar (bolagsrätt, skatterätt) orden har använts m.m.

1.3 Ordböcker, handböcker och språkhjälp

Här nämns bara ett urval viktiga och intressanta böcker och andra hjälpmedel. Se även litteraturförteckningen i kapitel 3 (Det svenska lagspråket och principer för översättning) och i kapitel 8 (Namn och namnanvändning).

För ytterligare språklig och terminologisk hjälp samt information om klarspråk, ordlistor, termbanker m.m. se webbplatsen för svenska avdelningen vid Forskningscentralen för de inhemska språken (www.focis.fi), Språkvårdsportalen (www.svenskaspraket.nu), Rikstermbanken (www.rikstermbanken.se), Regeringskansliets klarspråkssidor (www.regeringen.se), Språkrådets webbplats (www.sprakradet.se) m.fl. källor på webben.

Svefix är ett program för språklig kontroll av svenska texter. Programmet har utvecklats av företaget Lingsoft i samarbete med Forskningscentralen för de inhemska språken. Svefix består av tre delar: stavningskontroll, allmänsvensk grammatikkontroll och finlandismkontroll. Det finns mer information om programmet bl.a. på www.lingsoft.fi och på Forskningscentralens webbplats.

Allmänna svenska ordböcker

Svenska Akademiens ordlista (SAOL). 13 uppl. 2006 eller senare. SAOL är normerande för stavning och böjning och innehåller t.ex. upplysningar om ordfogen i sammansatta ord. Ordlistan är dock inte en förteckning över samtliga ord i svenskan; i synnerhet sammansättningar saknas. Den innehåller även många finlandssvenska ord (också sådana som inte bör användas i t.ex. författningstext). Ordlistan och information om den finns också på webbadressen www.saol.se.

Svensk ordbok utgiven av Svenska Akademien. Två band, 2009. En omfattande, modern definitionsordbok med över 100 000 betydelsebeskrivningar och språkliga exempel samt över 20 000 konstruktionsuppgifter. Har tillkommit som en kraftigt reviderad upplaga av Nationalencyklopedins ordbok (se nedan).

Nationalencyklopedins ordbok. Tre band, 1995–1996. Bygger på en tidigare upplaga av Svensk ordbok men innehåller även etymologier och uppgifter om första belägg. Finns också på cd-rom och på webben (abonnemang).

Svenskt språkbruk. Ordbok över konstruktioner och fraser. Svenska språknämnden och Norstedts 2003. Ca 1 400 sidor. Bra att kontrollera bl.a. prepositionsuttryck och idiom i. Ersätter den numera föråldrade *Svensk handordbok*.

Bonniers svenska ordbok. 9 uppl. 2006 eller senare. Modern definitionsordbok.

af Hällström-Reijonen, C. och Reuter, M., *Finlandssvensk ordbok*, Schildts 2008 eller senare. Innehåller en förteckning över finlandismer med förslag till ersättande ord och uttryck.

Prismas främmande ord. Ordbok över lånord i svenskan och deras ursprung. 6 uppl. 2003 eller senare. Uttal, böjning, etymologi, betydelse.

Synonymordböcker: *Norstedts svenska synonymordbok* (2010), *Nya stora synonymordboken* (2 uppl. 2000) eller *Bonniers synonymordbok* (3 uppl. 2000).

Handböcker i författningsskrivning

Finland

Hallituksen esitysten laatimisohjeet. Justitieministeriet och Edita Oy, 3 uppl. 2006.

Lainlaatijan opas. Justitieministeriet och Edita Oy 1996. En ny upplaga utkommer 2010.

Lainlaatijan EU-opas. Justitieministeriet och Edita Oy 2004.

Valtiosopimusopas (2009). *Kansainvälisten ja EU-sopimusten valmistelua ja voimaansaattamista koskevat ohjeet*. Innehåller också svenska mallar. Finns tills vidare endast som nätversion på utrikesministeriets webbplats www.formin.fi.

Sverige

Myndigheternas föreskrifter. Handbok i författningsskrivning. Statsrådsberedningen Ds 1998:43. (Finns i elektronisk form bland handböckerna på webbadressen www.regeringen.se/klarsprak.)

Gröna boken. Riktlinjer för författningsskrivning. Statsrådsberedningen Ds 1998:66. (Finns i elektronisk form bland handböckerna på webbadressen www.regeringen.se/klarsprak.)

Juridiska ordböcker m.m.

Wollstén, A., *Suuri lakikielen sanakirja* (Suomi–Ruotsi–Suomi). Yrityskirjat, 2007.

Mattila, H. (red.), *Encyclopædia Iuridica Fennica,* Suomalainen oikeustietosanakirja. Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen julkaisuja 1994–1999, 7 band. Uppslagsverket behandlar hela den finska rättsordningen och rättskulturen.

Martinger, S., *Norstedts juridiska ordbok*. 6 uppl. 2008; Melin, S., *Juridikens begrepp*. 3 uppl. 2007; Bergström m.fl., *Juridikens termer.* 9 uppl. 2002. Svenska juridiska termer med förklaringar (rikssvensk terminologi; kan inte genomgående tillämpas i Finland).

Finsk-svenska och flerspråkiga ordböcker och ordlistor

Cantell–Martola–Romppanen–Sundström, *Stora finsk-svenska ordboken*. 3 uppl. 2004. WSOY och Forskningscentralen för de inhemska språken. Den hittills största ordboken med svenska som målspråk. Finns också som cd-rom och nätversion.

Arbetsmarknadsordlista. Fi-sv-en-de-fr. Finansministeriet, statsrådets kansli och Taloustieto Oy 2005. Materialet ingår i statsrådets termbank Valter, se www.valter.fi.

Budgetordlista. Fi-sv-en-de-fr. Finansministeriet, statsrådets kansli och Taloustieto Oy 2001. Materialet ingår i statsrådets termbank Valter, se www.valter.fi.

Domstolsordlista. Fi-sv-en-de-fr. Justitieministeriet, statsrådets kansli och Edita Oy 2001. Materialet ingår i statsrådets termbank Valter, se www.valter.fi.

EMU-sanasto. Fi-sv-en-de-fr. Finansministeriet, statsrådets kansli och Taloustieto Oy 1999. Materialet ingår i statsrådets termbank Valter, se www.valter.fi.

Högskoleordlista. Fi-sv-en-de-fr-es-ru. Undervisningsministeriet, statsrådets kansli och Yliopistopaino 2005. Materialet ingår i statsrådets termbank Valter, se www.valter.fi.

Finsk-svensk utbildningsordlista. Utbildningsstyrelsen och Forskningscentralen för de inhemska språken, Vammala 2005.

Riksdagsordlista. Fi-sv-en-se-de-es-et-fr-ru. Riksdagens kanslis publikation 2/2008. Materialet ingår i statsrådets termbank Valter, se www.valter.fi.

Skatteordlista. Fi-sv-en-de-fr. Finansministeriet, statsrådets kansli och Taloustieto Oy 2002. Materialet ingår i statsrådets termbank Valter, se www.valter.fi.

Statsrådsordlista. Fi-sv-en-da-de-el-es-et-fr-it-nl-pt-ru. Statsrådets kansli och Edita 2004 (delvis föråldrad). Materialet ingår i uppdaterad form i statsrådets termbank Valter, se www.valter.fi.

Talvitie, *Suomi–ruotsi tekniikan ja kaupan sanakirja*. WSOY, 3 uppl. 1997. Även på cd-rom (Kielikone).

Tervonen–Holtari, *Vakuutusalan sanakirja/Försäkringsordbok/Insurance Dictionary.* Vakuutusalan koulutus ja kustannus Oy 2002.

Eskola–Thodén, *Finsk-svensk-finsk militärordbok* (cd-rom). Försvarsmaktens central för utveckling av utbildningen 2003.

Språkliga handböcker

Svenska skrivregler. Institutet för språk och folkminnen (Språkrådet) och Liber AB 2008.

Myndigheternas skrivregler. Statsrådsberedningen Ds 2004:45. (Finns i elektronisk form bland handböckerna på webbadressen www.regeringen.se/klarsprak.)

Språkriktighetsboken. Svenska språknämnden och Norstedts Akademiska Förlag 2005; en diskuterande handbok i språkriktighetsfrågor.

Hultman, T., *Svenska Akademiens språklära* 2003; kräver inte djupare grammatiska förkunskaper**.**

Bolander, M., *Funktionell svensk grammatik*. 2 uppl. 2005. Liber

Några riktlinjer för författningsspråket. Statsrådsberedningen, PM 1994:4. (Finns i elektronisk form bland handböckerna på webbadressen www.regeringen.se/klarsprak.)

Svarta listan. Ord och fraser som kan ersättas i författningsspråk. Statsrådsberedningen 2004. (Finns i elektronisk form bland handböckerna på webbadressen www.regeringen.se/klarsprak.)

Redaktionella och språkliga frågor i EU-arbetet. Statsrådsberedningen PM 2005:3. (Finns i elektronisk form bland EU-språkvårdens språkliga tips på webbadressen www.regeringen.se/klarsprak.)

Att översätta EU-rättsakter – anvisningar. EU-institutionernas översättningsenheter 2009. (Finns i elektronisk form bland EU-språkvårdens språkliga tips på webbadressen www.regeringen.se/klarsprak.)

Publikationshandboken – EU-institutionernas redaktionella regler. Här finner du de språkregler som gäller för utformningen av svenska EG- och EU-dokument. Finns i elektronisk form på webbadressen www.publications.europa.eu/code/.

Jensen, U.–Rylander, S.–Lindblom, P., *Att skriva juridik. Regler och råd*. Iustus förlag. 4 uppl. 2006.

Ehrenberg-Sundin B.–Lundin K.–Wedin Å.–Westman M., *Att skriva bättre i jobbet*, Norstedts Juridik 2008.

Annan litteratur

Landqvist, H., *Svenskt författningsspråk i Sverige och Finland*. Göteborgs universitet 1996.

Nordman, L., *Lagöversättning som process och produkt*. Helsingfors universitet 2009.

Språkliga tidskrifter och informationsblad

Språkbruk. Forskningscentralen för de inhemska språken, svenska avdelningen. 4 nr/år, se www.focis.fi.

Språkråd. Statsrådets svenska språknämnds informationsblad. 2–4 nr/år, se www.vnk.fi/spraknamnden.

Språktidningen. Språktidningen i Sverige AB. 6 nr/år, se www.spraktidningen.se.

Kielikello. Forskningscentralen för de inhemska språken, finska avdelningen. 4 nr/år, se www.kielikello.fi.

Terminfo. Terminologicentralen TSK (Finland). 4 nr/år.

Kieliviesti. Språkrådets finska tidskrift (Sverige). 4 nr/år.

Språkrådet. Publikation med rekommendationer i term- och språkfrågor. Utarbetas av rådets svenska översättningsenhet i samråd med övriga EU-institutioner, Regeringskansliets EU-språkvårdare och svenska språkexperter.

Ett urval nyttiga webbadresser

Finlands riksdag	www.riksdagen.fi
Statsrådet	www.statsradet.fi
Statsrådets svenska språknämnd	www.vnk.fi/spraknamnden
Justitieministeriets lagdatabas	www.finlex.fi
Finland–offentliga tjänster	www.suomi.fi
Statistisk årsbok för Finland	www.stat.fi.
Uppslagsverket Finland	www.uvf.fi
Forskningscentralen för de inhemska språken	www.focis.fi
Statsrådets termbank Valter	www.valter.fi
Terminologicentralen TSK	www.tsk.fi
TSK:s termbank TEPA	www.tsk.fi/tepa
Sveriges riksdag	www.riksdagen.se
Sveriges regering	www.regeringen.se
Språkrådet, Sverige	www.sprakradet.se
Rikstermbanken, Sverige	www.rikstermbanken.se
Språkvårdsportalen	www.svenskaspraket.nu
Terminologicentrum TNC	www.tnc.se
Lagrummet (portal för rättsinformation)	www.lagrummet.se
Statistisk årsbok för Sverige	www.scb.se
EU:s webbplats	www.europa.eu
IATE (terminologidatabas)	www.iate.europa.eu
EU:s lagstiftning	www.eur-lex.europa.eu
Information om söktjänster	www.internetbrus.com
Länkkatalog, Tavastehus stadsbibliotek	www.makupalat.fi
Länkkatalog, Mölndals stadsbibliotek	www.molndal.se/bibl
Finländska bibliotekens webbplats (*Obs.* länken *Länkbiblioteken*)	www.biblioteken.fi
Kommunportal	www.kommunerna.net

1.4 Språkvårds- och terminologiorgan m.m.

Svenska avdelningen vid Forskningscentralen för de inhemska språken,
Helsingfors (www.focis.fi)
Telefonrådgivning 020 781 32 02 (mån.–fre. 9–12)
E-rådgivning svenska@focis.fi

Finska avdelningen vid Forskningscentralen för de inhemska språken,
Helsingfors (www.kotus.fi)
Telefonrådgivning 020 781 32 01 (mån. 9–11.30 och tis.–fre. 9–14)

Språkrådet, Stockholm (www.sprakradet.se)
Telefonrådgivning +46 8 442 42 10 (9-12); klarspråksfrågor +46 8 442 42 12
E-rådgivning sprakfragor@sprakradet.se; klarsprak@sprakradet.se
Finsk språkrådgivning +46 8 455 42 20 (9-12)
Finsk e-rådgivning neuvonta@kielineuvosto.se

Terminologicentralen TSK, Helsingfors (www.tsk.fi)
E-rådgivning termipalvelu@tsk.fi (gratis för medlemmar, mot avgift för övriga)

Terminologicentrum TNC, Stockholm (www.tnc.se)
Telefonrådgivning +46 8 446 66 00 (för abonnenter)
E-rådgivning tnc@tnc.se (för abonnenter)

Statsrådets translatorsbyrå
Tfn 09-160 220 19 (byråsekreteraren) eller 09-160 220 93 (informatikern)

Språktjänsten vid statsrådets kansli (förvaltningsterminologi på främmande språk)
Telefonrådgivning 09-160 220 58 (8–12)
E-rådgivning kielipalvelu@vnk.fi

Justitieministeriets laggranskningsenhet
Tfn 09-160 03

Riksdagens svenska byrå
Tfn 09-4321

Statsrådets svenska språknämnd (www.vnk.fi/spraknamnden)
Tfn 09-160 223 77 (sekreteraren)
E-post spraknamnden@vnk.fi

2 Lagar och andra författningar

2.1 Begreppen författning och lagstiftning

Begreppet *författning* har två betydelser. För det första kan det avse ett lands *konstitution* (valtiosääntö). För det andra kan det användas som gemensam benämning på lagar och förordningar, alltså skrivna *rättsregler* (säädös) som tillkommer genom beslut av riksdagen eller regeringen. Också EU:s rättsakter är författningar. Internationella överenskommelser brukar däremot kallas *fördrag* (valtiosopimus).

Med *lagstiftning* avses både själva förfarandet då en lag kommer till (lainsäädäntä) och resultatet av detta, dvs. lagarna (lainsäädäntö). Ordet lagstiftning används dessutom ofta som en sammanfattande benämning på lagar och andra författningar så som förordningar och eventuella andra skrivna rättsregler.

2.2 Lagar

De grundläggande bestämmelserna om lagstiftningen finns i 6 kap. i grundlagen.

Förslag till lagstiftning väcks genom en regeringsproposition eller genom en riksdagsledamots lagmotion.

Lagarna *stiftas* av riksdagen och presidenten i samverkan. Regeringen *lämnar* propositioner till riksdagen. Beslut om detta föredras för republikens president. En proposition kan innehålla ett eller flera *lagförslag*. Resten består av motiv, i *korta propositioner* (suppea esitys) under rubriken *Motivering* (Perustelut), i *långa propositioner* (laaja esitys) under rubrikerna *Allmän motivering* (Yleisperustelut) och *Detaljmotivering* (Yksityiskohtaiset perustelut*)*. Dispositionen av och rubriken för propositionerna följer en standard som beskrivs i handboken *Hallituksen esitysten laatimisohjeet* (HELO). Handboken finns endast på finska, men den innehåller också vissa svenska standardrubriker (se kapitel 10).

När riksdagen har *antagit* en lag, dvs. godkänt ett lagförslag, ska lagen *stadfästas* av presidenten innan den kan publiceras i Finlands författningssamling och *träda i kraft*.

Varje lag har ett eget namn, en *rubrik* (nimike). I rubriken ingår nästan alltid ordet lag, men några lagar kallas i stället *balk* (kaari; t.ex. jordabalken, rättegångsbalken, ärvdabalken, utsökningsbalken).

2.3 Förordningar och andra rättsregler

En förordning är en författning på lägre nivå än en lag (lakia alemmanasteinen säädös). Förordningarna innehåller oftast närmare bestämmelser om verkställigheten av en lag.

Förordningar utfärdas av presidenten eller av statsrådet eller ett enskilt ministerium. Förordningar får utfärdas enbart med stöd av bemyndigande i lag. En förordning utfärdas av statsrådet om det inte i bemyndigandet uttryckligen sägs att förordningen ska utfärdas av presidenten eller ett enskilt ministerium. Av rubriken framgår det vem som har utfärdat förordningen (*republikens presidents förordning om ..., statsrådets förordning om ..., justitieministeriets förordning om ...*). Vissa förordningar kallas dock inte förordning, fastän de till sin natur är det. Som exempel kan nämnas ministeriernas arbetsordningar och reglementet för statsrådet.

Benämningen *statsrådets beslut* används numera enbart om administrativa beslut (t.ex. om kommunsammanslagningar). Statsrådet kan också fatta s.k. principbeslut. Före den 1 mars 2000, då den nya grundlagen trädde i kraft, utfärdades alla förordningar av presidenten. De föreskrifter som före det utfärdades av statsrådet och av ministerierna kallades statsrådsbeslut och ministeriebeslut.

Även andra myndigheter än statsrådet och ministerierna kan bemyndigas att i bestämda frågor utfärda *rättsnormer* (oikeussääntö). Dessa rättsnormer kan kallas *föreskrifter* (määräyksiä). De kan också kallas reglementen, instruktioner, stadgor m.m.

Reglementen (ohjesääntö) finns på olika nivåer. Reglementet för statsrådet (262/2003) är juridiskt sett en förordning. Också enskilda myndigheter kan ha egna reglementen. Kommunerna har inte längre reglementen, utan endast *instruktioner* (johtosääntö) och *stadgor* (sääntö). Bestämmelser om detta finns i kommunallagen (365/1995). I kyrkolagen (1054/1993) finns bestämmelser om *kyrkoordningen* och om *instruktioner* och *reglementen*.

Också inom den privata sektorn förekommer allmänna bestämmelser som kan karakteriseras som rättsregler. Som exempel kan nämnas företags *bolagsordningar* och föreningars *stadgar*.

2.4 Författningarnas struktur

Lagar och andra författningar innehåller *paragrafer*. Internationella fördrag och EU:s rättsakter innehåller *artiklar*. Paragraferna och artiklarna innehåller en eller flera *bestämmelser* (säännös).

En paragraf består av ett eller flera stycken, som i Finland kallas *moment* (momentti). I Sverige kallas de *stycken*. Ett moment kan i sin tur vara uppdelat i numrerade eller bokstaverade stycken som kallas *punkter* (kohta).

Också artiklarna i EU:s rättsakter kan bestå av ett eller flera onumrerade *stycken* (kohta). Numrerade delar av en artikel kallas *punkter* (kohta). Se närmare avsnitt 9.5.2 (om hänvisning till rättsakter) och 9.6 (om hänvisning till fördrag).

En lag eller annan författning kan vara indelad i *avdelningar* (osa) och/eller *kapitel* (luku). Paragrafnumreringen i en lag är ofta löpande från början till slut, oberoende av kapitelindelningen. När man hänvisar till en paragraf i en sådan lag nämner man därför inte kapitlet. Det finns emellertid också lagar, t.ex. strafflagen och rättegångsbalken, där paragrafnumreringen börjar på nytt i varje kapitel. Vid hänvisning till en paragraf i en sådan lag måste man alltid nämna kapitlet (t.ex. 28 kap. 1 § i strafflagen).

2.5 Hur en lag kommer till

I stora drag kommer en lag till så här:

a) ett initiativ till en lagstiftningsåtgärd tas,
b) ärendet bereds och ett utkast till proposition med ett eller flera lagförslag utarbetas (och eventuellt översätts),
c) utlåtanden (remissyttranden) inhämtas om propositionsutkastet,
d) utkastet till proposition revideras eventuellt, översätts och sänds vanligen till justitieministeriets laggranskningsenhet förgranskning,
e) regeringen lämnar propositionen till riksdagen,
f) propositionen behandlas i riksdagen (först i utskott, sedan i plenum) som antingen godkänner lagförslaget (med eller utan ändringar) eller förkastar det,
g) presidenten stadfäster lagen,
h) lagtexten publiceras i författningssamlingen.

Initiativet till en lagstiftningsåtgärd tas vanligen inom ett ministerium, som kan få en påstötning i saken utifrån. Initiativet bygger ibland på ett *uttalande* (lausuma) från riksdagen. En lag kan också stiftas utifrån en *lagmotion* (lakialoite) som har väckts i riksdagen. Större lagstiftningsprojekt nämns ofta i regeringsprogrammet.

Innan en proposition kan utarbetas måste saken beredas. Lagförslagen bereds a) av tjänstemän eller av *arbetsgrupper* (työryhmä) tillsatta av ett ministerium, b) i *kommissioner* (toimikunta) tillsatta av ett ministerium eller c) i *kommittéer* (komitea) tillsatta av statsrådet.

När ett utkast blivit klart överlämnas det till ministern. Därefter skickas det på remiss till de myndigheter och organisationer som närmast berörs av förslaget.

Översättningen sker i allmänhet vid statsrådets translatorsbyrå, som är en enhet vid statsrådets kanslis avdelning för förvaltning och sakkunnigtjänster.

Bestämmelser om laggranskning finns i 30 § i reglementet för statsrådet (262/2003). Förslag till lagar och förordningar ska sändas till justitieministeriet för granskning, om inte något annat oundvikligen följer av att ärendet är brådskande. Ett förslag till förordning behöver dock inte sändas för granskning, om ärendet är av ringa allmän betydelse. Laggranskningen sker på laggranskningsenheten vid justitieministeriets lagberedningsavdelning. Granskningen gäller närmast den formella och språkliga sidan. Vid granskningen av den svenska texten, som vanligen sker efter granskningen av den finska, kontrolleras också att texterna i sak motsvarar varandra. Hur noggrann granskningen är beror på arbetssituationen. Arbetet hopar sig ofta vid vissa tidpunkter på året och mot slutet av riksdagsperioderna.

Efter granskningen lämnas propositionen till riksdagen vid föredragning för republikens president. I riksdagen remitteras propositionen efter remissdebatt i plenum till ett fackutskott. Utskottet hör oftast sakkunniga från olika områden och behandlar lagförslaget eller lagförslagen i propositionen i detalj. Utskottets beredningsarbete mynnar ut i ett betänkande, som innehåller en kläm med ett förslag om att lagförslagen ska godkännas i oförändrad form eller med vissa ändringar. Undantagsvis förekommer det att utskottet föreslår att lagförslagen ska förkastas.

Lagförslagen behandlas sedan två gånger i riksdagens plenum. Utskottets betänkande föredras i plenum vid första behandlingen. Under första behandlingen går riksdagen igenom lagförslaget paragraf för paragraf och bestämmer lagens innehåll. Efter behov kan ett lagförslag remitteras till stora utskottet under pågående första behandling. I den andra behandlingen, som hålls tidigast den

tredje dagen efter det att den första behandlingen har avslutats, beslutar riksdagen om lagförslaget ska godkännas eller förkastas.

Beslut om ändring av grundlagen ska lämnas vilande över nyval, om inte förslaget först förklaras brådskande med 5/6 av de lämnade rösterna. Efter nyval ska lagförslaget godkännas i oförändrad form med 2/3 av de lämnade rösterna.

Samma förfarande måste också iakttas, om någon annan lag som ska stiftas kommer att innebära avvikelse från grundlagen. Man säger då att lagen stiftas i *grundlagsordning* (perustuslainsäätämisjärjestys). Även självstyrelselagen för Åland kan ändras enbart i grundlagsordning och med Ålands lagtings godkännande.

Utifrån lagtexten i propositionen och de ändringar som utskottet föreslagit och riksdagen godkänt sammanställs *riksdagens svar* (eduskunnan vastaus) på finska och svenska.

En lag som har antagits av riksdagen ska föredras för republikens president för stadfästelse. Om presidenten inte stadfäster lagen återgår den till riksdagen för behandling. Antar riksdagen då lagen på nytt med oförändrat innehåll träder den i kraft utan stadfästelse. Antar riksdagen inte lagen anses den ha förfallit.

2.6 Bestämmelser om språket

Enligt 79 § 4 mom. i grundlagen stiftas och publiceras lagarna på finska och svenska. Det betyder att båda språkversionerna är autentiska och att de, som man förr uttryckte saken, äger lika vitsord. Den svenska texten är alltså i princip inte en översättning i den meningen att den finska texten automatiskt skulle ha tolkningsföreträde.

Enligt 30 § i språklagen (423/2003) utfärdas också förordningar och myndigheternas rättsnormer på finska och svenska.

Författningssamlingen och fördragsserien ges ut på finska och svenska. Om finska eller svenska inte är ett autentiskt språk för ett fördrag, ska fördraget dessutom publiceras på åtminstone ett autentiskt språk.

Vissa författningar ska också publiceras på samiska. Ålands landskapslagar och landskapsförordningar stiftas och publiceras enbart på svenska i Ålands författningssamling.

De handlingar som behövs för att ett ärende ska kunna tas upp i riksdagen ska regeringen och andra myndigheter överlämna på finska och svenska. Också riksdagens svar och skrivelser samt utskottens betänkanden och utlåtanden ska

enligt grundlagen finnas på både finska och svenska. Betänkandena och utlåtandena måste föreligga samtidigt på båda språken vid behandlingen i plenum.

Propositionsutkasten utarbetas i regel på finska. I 31 § i språklagen finns bestämmelser om översättning av ministeriers, statliga kommittéers, kommissioners, arbetsgruppers och andra liknande organs lagförslag och tillhörande betänkanden. Huvudregeln är att betänkanden med lagförslag som sänds på remiss ska innehålla ett svenskt sammandrag samt en översättning till svenska av den föreslagna lagtexten. I den mån det är möjligt borde översättandet inledas redan när den finska texten bereds.

I några fall har det hänt att lagar har beretts på svenska och därefter översatts till finska. Exempel på detta är köplagen (355/1987), vissa kapitel i sjölagen (674/1994) och självstyrelselagen för Åland (1144/1991). Språklagen bereddes ända från början parallellt på finska och svenska.

När ett förslag till en proposition föredras i statsrådet och för republikens president ska både den finska och den svenska texten fogas till föredragningslistan. Föredragning kan således inte ske förrän den svenska texten är klar.

I riksdagen ligger den finskspråkiga propositionstexten till grund för riksdagsbehandlingen. Utskottsbetänkanden med anknytande utlåtanden och eventuella förslag till ändringar som läggs fram av riksdagsledamöterna under plenumbehandlingen översätts till svenska (eller till finska, om de har lagts fram på svenska). Översättningen görs på riksdagens svenska byrå.

Vid behandlingen i plenum bestäms lagens slutliga lydelse i den finska versionen. Riksdagens finskspråkiga och svenskspråkiga svar på propositionen utarbetas därefter av tjänstemän vid riksdagen. Man säger då att riksdagens svar justeras. För den svenska justeringen svarar tjänstemän vid riksdagens svenska byrå. Justeringen sker så att den svenska texten läses mot den finska. Man kontrollerar då att texterna motsvarar varandra och rättar översättningsfel och tekniska fel. I samband med justeringen uppdagas och rättas också olika typer av fel och brister i de finskspråkiga lagtexterna. Justeringen av riksdagens svar sker alltså parallellt på finska och svenska och i nära samarbete mellan de tjänstemän som svarar för de bägge språkversionerna.

2.7 Publicering och ikraftträdande

Efter justeringen i riksdagen sänds riksdagens svar till statsrådet. Det behöriga ministeriet ska därefter föredra svaret för republikens president för stadfästelse. Då bestäms också när lagen ska träda i kraft.

Av en lag ska det framgå när den träder i kraft. Av särskilda skäl kan det i lagen anges att tidpunkten för ikraftträdandet bestäms genom förordning. Detta förekommer främst när man sätter i kraft fördrag. Lagar och andra författningar träder inte i kraft förrän de har publicerats.

Enligt 80 § i grundlagen utfärdas allmänna bestämmelser om publicering och ikraftträdande av förordningar genom lag. Dessa bestämmelser finns i lagen om Finlands författningssamling (188/2000) och i lagen om ministeriernas och andra statliga myndigheters föreskriftssamlingar (189/2000).

Lagarna och förordningarna samt vissa beslut och tillkännagivanden publiceras i Finlands författningssamling (FörfS; Suomen säädöskokoelma, SäädK). Vissa förordningar publiceras inte i författningssamlingen utan i stället i respektive ministeriums eller myndighets föreskriftssamling. Till författningssamlingen hör också en separat serie, Finlands författningssamlings fördragsserie (FördrS; Suomen säädöskokoelman sopimussarja, SopS). Där publiceras de internationella överenskommelser som är bindande för Finland. I Finlex (www.finlex.fi) finns en elektronisk version av författningssamlingen och fördragsserien, *se* närmare avsnitt 1.2.

Ålands landskapslagar och landskapsförordningar publiceras i Ålands författningssamling. De viktigaste författningarna ges också ut i bokform i lagboken Ålands lagsamling. Ålands författningssamling och Ålands lagsamling i elektronisk form finns på webbadressen www.regeringen.ax/lag.pbs.

2.8 Europeiska unionens lagstiftning

EU-anvisningarna i denna bok bygger huvudsakligen på publikationerna *Att översätta EU-rättsakter – anvisningar* (juni 2009), *Publikationshandboken* (EU-institutionernas redaktionella regler) och *Redaktionella och språkliga frågor i EU-arbetet* (PM 2005:3). Alla tre publikationer finns bland annat på Regeringskansliets (www.regeringen.se) klarspråkssidor under *EU-språkvården*.

2.8.1 EU:s rättsakter

EU:s rättsakter (författningar) består dels av *grundfördragen* (perustamissopimus, ibl. perussopimus) och andra *fördrag* (perussopimus), dels av *förordningar*, *direktiv*, *beslut* och andra rättsakter. Förordningarna är direkt gällande i medlemsstaterna, medan direktiven måste genomföras i nationell lagstiftning.

Grundfördragen har ändrats flera gånger. Ändringar sker också genom ett *anslutningsfördrag* (liittymissopimus) varje gång en ny stat upptas som medlem i unionen. Som gemensam benämning på EU:s rättsregler används *EU:s regelverk* (ibland också *unionens regelverk*).

Vid Europeiska rådets möte i Nice år 2000 undertecknades *Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna*. Den gällande versionen antogs 2007 som en del av arbetet med Lissabonfördraget (se EUT C 303, 14.12.2007).

På webbplatsen Eurlex (www.eur-lex.europa.eu) beskrivs lagstiftningsprocessen inom EU. Efter Lissabonfördragets ikraftträdande ska unionens *lagstiftningsakter* (lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttävä säädös) i regel antas enligt *det ordinarie lagstiftningsförfarandet* (tavallinen lainsäätämisjärjestys), som tidigare kallades medbeslutandeförfarandet. Det finns också fall där ett *särskilt lagstiftningsförfarande* (erityinen lainsäätämisjärjestys) ska tillämpas.

EU:s rättsakter offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning* (EUT) och ingår därför inte i Finlands författningssamling. Den elektroniska versionen av tidningen finns sedan 1998 i pdf-format på Eurlex. Före den 1 februari 2003 hette tidningen *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* (EGT). Rättsakterna, inklusive texterna före 1998, går också att hitta med hjälp av Eurlex sökfunktioner.

2.8.2 Terminologi

Europeiska unionen (EU) upprättades 1993 genom det s.k. Maastrichtfördraget, som även kallas *EU-fördraget* (unionisopimus).

Europeiska unionen (EU)
Euroopan unioni (EU)
European Union (EU)

Europeiska unionen var före den 1 december 2009 ett överbegrepp som omfattade de s.k. tre pelarna:

Första pelaren	**Andra pelaren**	**Tredje pelaren**
Europeiska gemenskaperna (EG): – Euroopan yhteisöt (EY): – European Communities (EC): *Europeiska gemenskapen (EG)* – Euroopan yhteisö (EY) – European Community (EC) *Europeiska atomenergi-gemenskapen (Euratom)* – Euroopan atomienergia-yhteisö (Euratom) – European Atomic Energy Community (Euratom, EAEC) *Europeiska kol- och stålgemenskapen (EKSG)* (före 2002) – Euroopan hiili- ja teräsyhteisö (EHTY) – European Coal and Steel Community (ECSC)	*Gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (Gusp)* – Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka (YUTP) – Common Foreign and Security Policy (CFSP)	*Polissamarbete och straffrättsligt samarbete* – Poliisiyhteistyö ja oikeudellinen yhteistyö rikos-asioissa – Police and judicial cooperation in criminal matters Tidigare *rättsliga och inrikes frågor* (RIF) (oikeus- ja sisäasiat; Justice and Home Affairs)

Denna pelarstruktur avskaffades genom Lissabonfördraget, och polissamarbetet och det straffrättsliga samarbetet blev då en del av samarbetet på *området med frihet, säkerhet och rättvisa* (vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue; area of freedom, security and justice).

Europeiska gemenskapen hette före EU-fördraget (1.11.1993) Europeiska ekonomiska gemenskapen (EEG), på finska Euroopan talousyhteisö (ETY) och på engelska European Economic Community (EEC).

Förväxla inte den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (Gusp) med den *europeiska säkerhets- och försvarspolitiken (ESFP)*, på finska Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikka (ETPP) och på engelska European Security and Defence Policy (ESDP). ESFP utgör en integrerande del av Gusp och kallas i Lissabonfördraget för *den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken* (yhteinen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka; the common security and defence policy).

EU ersätter och efterträder EG

EU-fördraget och därmed uppkomsten av Europeiska unionen 1993 medförde terminologisk förvirring. Det var inte alltid klart när man skulle använda uttrycket Europeiska unionen och när man skulle tala om Europeiska gemenskapen. Nu har Europeiska unionen (EU) genom Lissabonfördragets ikraftträdande ersatt och efterträtt Europeiska gemenskapen (EG). Europeiska unionen är nu också en juridisk person.

Uttrycket *EU* eller *unionen* används hädanefter i alla sammanhang där man inte uttryckligen eller specifikt avser situationen före den 1 december 2009.

I lagtexter och propositioner används normalt följande uttryck:

EU:s regelverk	EU:n säännöstö
EU:s lagstiftning	EU:n lainsäädäntö
EU-lagstiftningen	EU-lainsäädäntö
EU:s rättsakter, EU-rättsakter	EU:n säädökset, EU-säädökset
EU:s/unionens lagstiftning	unionin lainsäädäntö
EU-rätten	unionin oikeus

Vid direkta citat och när sammanhanget kräver en sådan precisering kan följande uttryck fortsatt förekomma:

gemenskapsrätten	yhteisön oikeus (yhteisöoikeus)
EG-rätten	EY-oikeus
EG:s regelverk	yhteisön säännöstö, EY:n säännöstö
gemenskapslagstiftningen	yhteisön lainsäädäntö
EG:s lagstiftning	EY:n lainsäädäntö
EG-lagstiftningen	EY-lainsäädäntö
EG:s rättsakter	EY:n säädökset, EY-säädökset
EG-rättsakt	EY-säädös, yhteisön säädös
gemenskapsrättsakt	yhteisön säädös

2.8.3 EU-rätten

EU-rätten omfattar den skrivna rätten och EU-domstolens rättspraxis. Den skrivna rätten brukar delas in i primärrätt och sekundärrätt.

Primärrätten består av *grundfördragen* (perustamissopimus, ibl. perussopimus), *anslutningsfördragen* (liittymissopimus), som innehåller en *anslutningsakt* (liittymisasiakirja), och andra *fördrag* (perussopimus). På svenska räcker det ofta med *fördrag* även när det står ”perustamissopimus” på finska (t.ex. EY:n perustamissopimus = EG-fördraget). Sekundärrätten består huvudsakligen av förordningar, direktiv och beslut.

Primärrätten

De egentliga grundfördragen är

fördraget om Europeiska unionen (1992, i kraft 1993)
Sopimus Euroopan unionista
Treaty on European Union

Kortform: *EU-fördraget* (tidigare även *Maastrichtfördraget*)
unionisopimus (Maastrichtin sopimus)
EU Treaty, Treaty of Maastricht (Maastricht Treaty)

fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (1957, i kraft 1958)
Sopimus Euroopan unionin toiminnasta
Treaty on the Functioning of the European Union

Kortform: *EUF-fördraget*
EUT-sopimus

EUF-fördraget hette till och med oktober 1993 *fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen* (*EEG-fördraget*, *Romfördraget*), på finska Euroopan talousyhteisön perustamissopimus (ETY:n perustamissopimus, Rooman sopimus) och på engelska the Treaty establishing the European Economic Community (the EEC Treaty, Rome Treaty, Treaty of Rome), och under tiden november 1993–november 2009 *fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen* (*EG-fördraget*), på finska Euroopan yhteisön perustamissopimus (EY:n perustamissopimus, EY-sopimus) och på engelska the Treaty establishing the European Community (the EC Treaty).

fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen (1957, i kraft 1958)
Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimus
Treaty establishing the European Atomic Energy Community

Kortform: *Euratomfördraget*
Euratomin perustamissopimus
Euratom Treaty, EAEC Treaty

Tidigare fanns också *fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen* (*EKSG-fördraget*, *Parisfördraget*) från 1951. Det trädde i kraft 1952 och upphörde att gälla 2002 när kol- och stålgemenskapen upphörde. Namnet och kortformerna på finska respektive engelska är Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimus (EHTY:n perustamissopimus, Pariisin sopimus) och the Treaty establishing the European Coal and Steel Community (the ECSC Treaty, the Paris Treaty, the Treaty of Paris).

Fördragen skrivs numera i överensstämmelse med gängse praxis med liten begynnelsebokstav på svenska.

Andra viktiga fördrag inom primärrätten är

fördraget om upprättandet av ett enda råd och en enda kommission för Europeiska gemenskaperna (1965, i kraft 1967)

Sopimus Euroopan yhteisöjen yhteisen neuvoston ja yhteisen komission perustamisesta

Treaty establishing a Single Council and a Single Commission of the European Communities

Kortform: *fusionsfördraget*
sulautumissopimus
Merger Treaty

Europeiska enhetsakten (1986, i kraft 1987)

Euroopan yhtenäisasiakirja

Single European Act

Amsterdamfördraget om ändring av fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem (1997, i kraft 1999)

Amsterdamin sopimus Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, Euroopan yhteisöjen perustamissopimusten ja niihin liittyvien tiettyjen asiakirjojen muuttamisesta

Treaty of Amsterdam amending the Treaty on European Union, the Treaties establishing the European Communities and Certain Related Acts

Kortform: *Amsterdamfördraget*
Amsterdamin sopimus
Treaty of Amsterdam

Nicefördraget om ändring av fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem (2002, i kraft 2003)

Nizzan sopimus Euroopan unionista tehdyn sopimuksen sekä Euroopan yhteisöjen perustamissopimusten ja niihin liittyvien tiettyjen asiakirjojen muuttamisesta

Treaty of Nice amending the Treaty on European Union, the Treaties establishing the European Communities and Certain Related Acts

Kortform: *Nicefördraget*
Nizzan sopimus
Treaty of Nice

fördraget om upprättande av en konstitution för Europa (undertecknat 2004)
Sopimus Euroopan perustuslaista
Treaty establishing a Constitution for Europe

Kortform: det konstitutionella fördraget
perustuslakisopimus, perustuslaillinen sopimus
Constitutional Treaty

Lissabonfördraget om ändring av fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen (2007, i kraft 2009)
Lissabonin sopimus Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja Euroopan yhteisön perustamissopimuksen muuttamisesta
Treaty of Lisbon amending the Treaty on European Union and the Treaty establishing the European Community

Kortform: *Lissabonfördraget*, *reformfördraget* (*ändringsfördraget*)
Lissabonin sopimus, uudistussopimus
Treaty of Lisbon, Reform Treaty

Sekundärrätten

Bindande rättsakter är:

Svenska	Finska	Engelska
förordning	asetus	regulation
direktiv	direktiivi	directive
beslut	päätös	decision

Efter Lissabonfördragets ikraftträdande indelas rättsakterna i *lagstiftningsakter* (lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttävä säädös) och *icke-lagstiftningsakter* (också *akter som inte är lagstiftningsakter*), på finska ”muut kuin lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset”. Den normhierarki som införs i fråga om rättsakter kommer också att synas på rättsakternas titlar, t.ex. *genomförandeförordning* (täytäntöönpanoasetus) och *delegerat direktiv* (delegoitu direktiivi). På finska kallas de delegerade rättsakterna också ”säädösvallan siirron nojalla annettu säädös”.

Andra officiella och halvofficiella dokument är:

rekommendation	suositus	recommendation
resolution	päätöslauselma	resolution
meddelande	tiedonanto	communication
yttrande	lausunto	opinion/avis
lagstiftningsresolution	lainsäädäntöpäätöslauselma	legislative resolution
betänkande (parlamentet)	mietintö	report
arbetsordning	työjärjestys	rules of procedure
stadga (domstolen)	perussääntö	statute
rättegångsregler (domstolen)	työjärjestys	rules of procedure
rapport	kertomus	report
allmänt handlingsprogram	yleinen toimintaohjelma	general program
vitbok	valkoinen kirja	White Paper
grönbok	vihreä kirja	Green Paper
ordförandeskapets slutsatser (Europeiska rådet)	puheenjohtajan päätelmät	Presidency Conclusions

2.8.4 Rättsakternas uppbyggnad

Såväl fördragen (primärrätten) som förordningar, direktiv och beslut (sekundärrätten) innehåller *bestämmelser*. På finska gör man den skillnaden att man säger att fördrag innehåller ”määräyksiä”, medan sekundärrätten innehåller ”säännöksiä”. Följaktligen säger man på finska också att ”unionisopimuksessa *määrätään*”, men ”unionin asetuksessa ja direktiivissä *säädetään*”. Både säätää och määrätä kan på svenska återges med *föreskriva*, *ange, fastställa* eller *besluta (om)*. *Stadga* och *stadganden* förekommer i regel inte i svenska EU-rättsliga texter. Se **Määrätä**, **Määräys**, **Säännös** och **Säätää** i finsk-svenska ordlistan.

Rättsakternas olika delar:

Svenska	Finska	Engelska
titel	nimike	title
ingress	johdanto-osa	preamble
beaktandeled	(johdanto-osan) viite	citation
skäl	johdanto-osan kappale	recital
artikel	artikla	article
punkt, stycke (*led*)[1]	kohta	paragraph
stycke	alakohta	subparagraph
led (*punkt*)[2]	alakohta	point
strecksats	luetelmakohta	indent
spalt	sarake	column
del	osa	part
avsnitt	jakso	section
avdelning	osasto	title
kapitel	luku	chapter
bilaga	liite	annex
tillägg	lisäys	appendix

[1] Med *punkt* avses ett numrerat stycke, medan det som kallas *stycke* är onumrerat. Lägg märke till att man i svenska hänvisningar normalt inte skriver ut ordet ”punkt”, utan skriver t.ex. *artikel 7.4* när man på finska skriver ”7 artiklan 4 kohta”. *Led* kan motsvara finskans ”kohta” (närmast i artiklar med definitioner), men inte engelskans ”paragraph”, och betecknas med gemener, små romerska siffror eller arabiska siffror (a,b; i, ii; 1, 2).

[2] *Punkt* i betydelsen ”point” används bara om fristående punkter i vissa rekommendationer, resolutioner och förklaringar. Led betecknas med gemener, små romerska siffror eller arabiska siffror (a,b; i, ii; 1, 2).

3 Det svenska lagspråket och principer för översättning

3.1 Det svenska lagspråkets utveckling

I lagboken ingår författningar från fyra århundraden. De äldsta texterna utgörs av de delar av 1734 års lag som fortfarande gäller, nämligen vissa bestämmelser i handels-, byggninga- och rättegångsbalken. Språket i dem är mycket ålderdomligt, men det har haft en mycket stor betydelse som mönster vid skrivning av lagtext långt in på 1900-talet. Då användes med avsikt ord och uttryckssätt som inte längre förekom i det allmänna språkbruket för att ge texterna en upphöjd och vördnadsbjudande prägel. Man brukar tala om en *arkaistisk* stil (se t.ex. lagen om skuldebrev; 622/1947).

Våra lagar skrevs fram till början av 1900-talet på svenska och översattes sedan till finska. Under andra hälften av 1800-talet tillkom ett stort antal lagar. Vissa bestämmelser i dem gäller fortfarande i oförändrad lydelse. Språket i dem motsvarade i stort sett tidens skrivsätt, men verkar numera föråldrat.

3.1.1 Utvecklingen och nuläget i Sverige

År 1967 gav Statsrådsberedningen i Sverige ut en promemoria med titeln *Språket i lagar och andra författningar.* Det var den första skrift som gav rekommendationer för lagspråkets utformning, och den blev därför ett viktigt redskap i det alltmer målinriktade språkvårdsarbetet med svenska författningar och myndighetstexter. År 1979 kompletterades promemorian med *Några riktlinjer för författningsspråket,* där det slogs fast att man ska modernisera eller förenkla en författning språkligt så snart där görs ändringar i sak.

I Regeringskansliet finns det för närvarande sex språkexperter: fem på granskningsenheten och en på enheten för kommittéservice. Deras uppgift är att genom granskning, rådgivning, kommittémedverkan, utbildning och handböcker åstadkomma ett modernt och begripligt författningsspråk som kan fungera som mönster för både myndighetsföreskrifter och andra förvaltningstexter.

Genom en löpande granskning av författningsförslag i slutet av beredningsprocessen påverkar språkexperterna i samarbete med juristerna den språkliga

utformningen av författningstexten, främst när det gäller ord, fraser och meningsbyggnad. För att påverka djupare textstrukturer, som disposition och presentationssätt, utförs språkvårdsarbete på ett tidigare stadium, t.ex. i utredningar och kommittéer som har till uppgift att utforma förslag till nya lagar.

Genom utbildning i författningsskrivning, främst inom Regeringskansliet, bedriver språkexperterna ett förebyggande arbete som på sikt gagnar även den övriga statsförvaltningen. Under årens lopp har också ett antal rekommendationer och handböcker utarbetats för såväl internt som externt bruk, bl.a. *Myndigheternas föreskrifter* och *Svarta listan*. Se vidare avsnitt 1.3 (Ordböcker, handböcker och språkhjälp).

Också Sveriges riksdag har ägnat en hel del energi åt språkvårdsfrågor. Tidigare fanns en språkgrupp, som 1996 började ge ut informationsbladet *Riksdagens språkbrev* med rekommendationer i olika terminologiska och andra språkliga frågor. Sedan 2004 sköts språkbrevet av riksdagens språkvårdare, en tjänst som inrättades 2001. I mars 2007 gav riksdagen ut en handbok för framställning av utskottsbetänkanden, *Betänkandehandbok*, och i den finns ett särskilt avsnitt med språkliga riktlinjer.

3.1.2 Utvecklingen och nuläget i Finland

År 1960 tillsatte statsrådet en svensk språknämnd. Genom ett statsrådsbeslut 1988 ersattes denna av en mer permanent svensk språknämnd. Statsrådets svenska språknämnd är ett samordnande organ i frågor som gäller de statliga myndigheternas svenska språkbruk, särskilt lagspråket. Nämnden ska arbeta för ett klart och begripligt svenskt lag- och förvaltningsspråk i Finland och ta initiativ och vidta åtgärder för de statliga myndigheternas språkbruk.

Statsrådets svenska språknämnd har gett flera rekommendationer om lagspråket och ger sedan 1989 ut informationsbladet *Språkråd* med bl.a. nämndens råd och rekommendationer. Informationsbladet finns i elektronisk form på adressen www.vnk.fi/spraknamnden. Språknämnden ordnar också kurser för bl.a. översättare inom statsförvaltningen.

Statsrådet utfärdade 1982, med utgångspunkt i ett betänkande av den s.k. ämbetsspråkskommittén (komm.bet.1981:26), ett beslut om åtgärder för förbättrande av de statliga myndigheternas språk (FörfS 497/1982). Beslutet är inte längre i kraft, men de principer det byggde på är fortfarande aktuella: författningar ska skrivas så att innehållet kan förstås, i handlingar som inte är avsedda för specialister bör man använda uttryck som är allmänt kända eller vars betydelse

framgår av sammanhanget och de begrepp som används bör vid behov förklaras.

I 9 § i förvaltningslagen (434/2003) finns en bestämmelse om att myndigheterna ska använda ett sakligt, klart och begripligt språk.

År 1986 gav justitieministeriets lagberedningsavdelning ut handboken *Svenskt lagspråk i Finland*. Statsrådets svenska språknämnd tog över ansvaret för handboken 1988 och har gett ut nya omarbetade versioner 1990, 1998 och 2004. Denna handbok bygger på de tidigare versionerna.

3.2 Principer för modernt svenskt lagspråk

3.2.1 Nya författningar

När man skriver och översätter författningar ska man sträva efter att använda nutida, vårdad sakprosa. Den som en författning riktar sig till ska ha möjlighet att förstå vad som sägs i texten. Om språket är klart och enkelt är det lättare att koncentrera sig på de frågor som är invecklade i sak. Man ska alltså inte försöka ge lagspråket en särskild tyngd med hjälp av ett ålderdomligt skrivsätt.

Det svenska lagspråket i Finland bör i så hög grad som möjligt närmas till lagspråket i Sverige. Därför är det viktigt att översättare och granskare studerar författningstexter från Sverige, särskilt i de fall då texterna genomgått grundlig språkgranskning (se t.ex. lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål SFS 2000:562, lagen om vägtrafikdefinitioner SFS 2001:559, revisorslagen SFS 2001:883, lagen om kooperativ hyresrätt SFS 2002:93, aktiebolagslagen SFS 2005:551, badvattenförordningen SFS 2008:218, patientdatalagen SFS 2008:355 och diskrimineringslagen SFS 2008:567).

Många av de normer som i Finland ingår i lagar och förordningar hittas i Sverige på lägre nivå i normhierarkin, dvs. i de statliga förvaltningsmyndigheternas föreskrifter (de svenska myndigheternas föreskrifter finns t.ex. på adressen www.lagrummet.se/rattsinformation/forfattningar). Också de här föreskrifterna kan användas som språkliga förebilder, i synnerhet när det gäller fackbetonade texter.

När en helt ny lag skrivs ska man samtidigt se över och vid behov ifrågasätta den svenska terminologi som använts i tidigare och angränsande lagstiftning, i synnerhet om den lagstiftningen är av äldre datum. Om det finns skäl att anta att terminologin är föråldrad eller att den inte används i moderna författningar och myndighetsföreskrifter i Sverige, ska man grundligt sätta sig in i termfrågan och överväga om det är möjligt att här införa samma terminologi som i Sverige. Det är

fråga om en helhetsbedömning där man ska beakta alla faktorer som talar för eller emot ett termbyte (*se* avsnitt 7.2).

3.2.2 Ändring av författningar

När författningar ändras ska man om möjligt följa de regler som gäller för nya författningar. Om den äldre text som ska ändras innehåller ålderdomliga ord och strukturer ska den alltså så långt det är möjligt moderniseras i språkligt och redaktionellt hänseende, dock med hänsyn till de principer som gäller terminologisk enhetlighet och konsekvens i lagstiftningen (*se* avsnitt 7.1). I kapitel 6 finns exempel på ord och fraser som kan ersättas med modernare formuleringar. Ändringar som gäller rena smakfrågor ska dock undvikas. Om den författning som ändras är av nytt ursprung och har genomgått laggranskning, ska man vara försiktig med att göra stilistiska ändringar.

Det finns situationer där översättaren av arbetsekonomiska skäl eller andra orsaker inte helt och hållet kan skriva om en text som ändras endast delvis. Också då ska klart ålderdomliga ord och skrivsätt i texten bytas ut. Hur långt moderniseringen ska sträcka sig i övrigt blir då en avvägningsfråga. En text som riktar sig till allmänheten kan anses vara viktigare än en text som riktar sig till fackmän eller tjänstemän, och en text som ska gälla oförändrad en lång tid bör ägnas större uppmärksamhet än en text som ska ändras igen inom kort.

3.3 Finlandismer

Alla finlandssvenskar använder ibland finlandismer, dvs. ord och uttryck som inte förekommer i sverigesvenskan eller som i Sverige används mer sällan eller i en annan betydelse. Finlandismerna är av olika slag. Dels förekommer ålderdomliga ord eller ordformer som tidigare har funnits också i Sverige, t.ex. *allena* för *ensam*, *barberare* för *frisör* och *nejd* för *trakt*, dels har det i finlandssvenskan bildats egna ord och uttryck, ofta under påverkan av finskan och tidigare även av ryskan. Det finns också svenska ord som används bara i Finland därför att den företeelse de betecknar är speciell för Finland eller till väsentliga delar avviker från motsvarande företeelse i Sverige.

Också i lagspråket förekommer det finlandismer, både sådana som beror på vår lagstiftning och våra samhällsförhållanden (s.k. obligatoriska eller officiella

finlandismer) och sådana som återspeglar det finlandssvenska allmänspråket (t.ex. *civiltjänstgörare*) eller som har kommit in i form av översättningslån eller liknande. Ett klart mål vid översättningen av helt nya lagförslag är att svenskan i Finland ska skilja sig så lite som möjligt från lagspråket i Sverige.

3.3.1 Skillnader mellan Finland och Sverige

På vissa områden har utvecklingen av förvaltningen och lagstiftningen varit en annan i Finland än i Sverige. För vissa statliga institutioner och tjänstemän används hos oss de hävdvunna finländska benämningarna, trots att de har motsvarigheter i Sverige. Det som i Finland (liksom i Danmark) kallas *ministerier* heter i Sverige *departement, ministrarna* kallas i Sverige *statsråd* och våra *regeringsråd* motsvaras där av *departementsråden.* Den finska titeln *förvaltningsråd* motsvaras i Sverige av *regeringsråd* eller *kammarrättsråd*. Det finns också hos oss många rättsliga institutioner som saknar direkt motsvarighet i vårt grannland. Exempel på detta är *andelslag* och *bostadsaktiebolag.*

Det händer förstås fortfarande att man i Finland introducerar nya begrepp som inte har någon direkt motsvarighet i Sverige. I dessa fall blir man tvungen att skapa nya termer också på svenska, vilket är helt berättigat. I synnerhet om det är fråga om viktiga termer som kan väntas få allmän spridning är det bäst att i ett tidigt stadium kontakta experter på området, kolleger i Sverige och t.ex. svenska avdelningen vid Forskningscentralen för de inhemska språken eller Statsrådets svenska språknämnd.

3.3.2 Finlandismer som ska undvikas i lagtext

Utgångspunkten är att det svenska lagspråket i Finland så långt som möjligt ska följa allmänsvenska normer. Det är en stor fördel om de officiella och bindande svenska texter som publiceras i Finland inte i språkligt avseende i onödan avviker från motsvarande texter i Sverige, särskilt då man har eftersträvat överensstämmelse i sak.

Utöver de finlandismer som har status av termer och ofta anger särskilda finländska företeelser förekommer det allmänspråkliga finlandismer också i lagspråket. Sådana bör naturligtvis undvikas. Många av dem behandlas i den finsk-svenska ordlistan i slutet av handboken (kapitel 12). Den typiskt finländska användningen av vissa verb, såsom *erlägga* (maksaa, suorittaa), *fungera* (toimia),

förnya (uudistaa), *förverkliga* (toteuttaa), *göra* (tehdä) och *verka* (toimia) tas upp under de finska uppslagsorden. Detsamma gäller ord som *avkortning* (lyhennys), *funktionär* (toimihenkilö), *på basen av* (perusteella), *sakenlig* (asianmukainen), *skild, skilt för sig* (erillinen, erikseen), *taltur* (puheenvuoro), *utrymmen* (tilat) och *årssemester* (vuosiloma). Meningsbyggnad, ordföljd, vissa ordformer (bl.a. *besluter* och *flere*), prepositioner etc. behandlas i kapitel 4. En någorlunda heltäckande förteckning av finlandismer med förslag till ersättande ord och uttryck finns i *Finlandssvensk ordbok* (2008).

3.4 Arbetet för en enhetligare och modernare terminologi i lagstiftningen

Den svenska terminologin i nya författningar i Finland ska helst överensstämma med terminologin i nyare lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter i Sverige, om detta bara är möjligt med hänsyn till vår nationella lagstiftning och den vedertagna terminologin här. Eftersom man i författningstext måste iaktta ett krav på terminologisk enhetlighet och konsekvens (*se* avsnitt 7.1) är det lättare att föra in ny terminologi när lagstiftningen på något område omarbetas helt och hållet än när lagar ändras endast bitvis. I den nya grundlag som trädde i kraft den 1 mars 2000 såg man grundligt över terminologin i sammanhanget. Bl.a. ändrades ”statshushållningen” till *statsfinanserna*, ”statsfördrag” till *fördrag*, ”utkomst” ersattes med *försörjning* och ”riksdagsman” med *riksdagsledamot*. Ett annat exempel är 2006 års aktiebolagslag där ”dividend” ersattes med *vinstutdelning*.

Det har ibland hänt att särskilda finlandssvenska termer införts också när motsvarande sverigesvenska hade stått till buds. Man kan nämna *skyddsväg* (övergångsställe), *personbeteckning* (personnummer) och *arbetsgivares socialskyddsavgifter* (arbetsgivaravgifter).

Så länge ett ord förekommer som direkt lagterm måste det användas i alla lagar och författningar på lägre nivå som har samband med den lag där termen definieras. Ordet *jordlega* var föråldrat redan när 1966 års jordlegolag stiftades, men så länge lagen är i kraft med det namnet måste termerna *jordlega*, *legogivare* och *legotagare* användas när det görs ändringar i jordlegolagen eller den förordning som bygger på den, eller då det direkt hänvisas till de här författningarna. I annan lagstiftning där avtalstypen förekommer kan man emellertid ofta skriva *arrende, arrendegivare* och *arrendator*. Det kan ibland också vara lagtekniskt möjligt att byta ut olämpliga

termer i samband med lagändringar. Finlandismen ”skyddsinformationsblad” i 1989 års kemikalielag byttes t.ex. ut mot *säkerhetsdatablad* när kemikalielagen ändrades 2008. Översättaren ska alltid diskutera radikala termändringar i den svenska lagtexten med den finska uppdragsgivaren. Ändringarna ska också nämnas i motiveringstexten (*se* avsnitt 7.2).

3.5 Särskilda termproblem i EU-relaterade texter

Genom EU har vi fått ett regelverk vars svenska version är gemensam för Finland och Sverige. EU-förordningarna gäller som sådana i medlemsstaterna, vilket betyder att terminologin i dem ska följas t.ex. i hänvisningar som skrivs in i den nationella lagstiftningen. EU-direktiv ska genomföras i den nationella lagstiftningen, och då händer det ofta att terminologin i direktivet inte stämmer överens med den vedertagna terminologi vi har i vår lagstiftning. Särskilt om den terminologi som använts i direktivet stämmer överens med terminologin i lagstiftningen eller myndighetsföreskrifterna i Sverige bör man överväga om terminologin i vår lagstiftning börjar bli föråldrad eller om det finns andra skäl att övergå till den terminologi man använder i Sverige. De här situationerna måste man lösa från fall till fall, med hänsyn till principerna för termbyten i författningstext (*se* avsnitt 7.2).

Litteratur

Se även avsnitt 1.3 (Ordböcker, handböcker och språkhjälp).

Bergroth, Hugo, *Finlandssvenska*. 1917, 2 reviderade och tillökade uppl. 1928 (faksimilutgåva 1992). Klassikern på området. Innehåller en noggrann kartläggning av de finlandismer som var aktuella under början av 1900-talet. Inledningen framför synpunkter som fortfarande är av intresse.

af Hällström-Reijonen, Charlotta och Reuter, Mikael, *Finlandssvensk ordbok*, Schildts 2008 eller senare. Innehåller en förteckning över finlandismer med förslag till ersättande ord och uttryck.

Reuter, Mikael, *Reuters rutor.* Schildts 1992

Reuter, Mikael, *Reuters rutor 2.* Schildts 1996

Reuter, Mikael, *Reuters rutor 3.* Schildts 2007

(samtliga Reuters rutor finns på www.focis.fi)

Reuter, Mikael, *Översättning och språkriktighet*. Svensk Språktjänst 2006 eller senare

Landqvist, Hans, *Författningssvenska*. *Strukturer i nutida svensk lagtext i Sverige och Finland*. Doktorsavhandling, Göteborg 2000

4 Språkriktighetsfrågor

Svenskt lagspråk i Finland följer i huvudsak rekommendationerna i *Svenska skrivregler, Språkriktighetsboken* och *Svenska Akademiens ordlista* (SAOL). *SAOL* är norm för hur svenska ord stavas och böjs. Notera att när *SAOL* ger flera stavnings- och böjningsvarianter åtskilda av *el.* (eller) bör man välja den form som står först. Varianter som föregås av *äv.* (även) ska undvikas. Använd alltid den senaste upplagan av *SAOL*, *Svenska skrivregler* och andra hand- och ordböcker.

4.1 Substantivformer

4.1.1 Ord på *-ande* och *-ende*

Substantiv på *-ande* och *-ende* med utrumgenus (n-ord, oftast personbetecknande) får ingen ändelse i obestämd form plural:

en *studerande*, *studeranden*, flera *studerande*, *studerandena*
en *ordförande*, *ordföranden*, flera *ordförande*, *ordförandena*
en *sökande*, *sökanden*, flera *sökande*, *sökandena*

När det finns en klar anknytning till ett verb (studera, söka) är det bättre att i bestämd form plural använda typen *de studerande*, *de sökande* än de regelrätta substantivformerna *studerandena, sökandena*: *Bara två av de sökande är behöriga för tjänsten*. Däremot kan man inte skriva ”de ordförande” eller ”de högskolestuderande” (det finns inte några verb ”ordföra” eller ”högskolestudera”), utan man bör skriva *ordförandena* och *högskolestuderandena* (eller *de som studerar på högskola*). I singular kan man skriva antingen *studeranden* eller *den studerande*, *sökanden* eller *den sökande*. För *kärande* och *svarande* används substantivisk böjning (best. sing. *käranden*, best. pl. *kärandena*).

Vissa presensparticip är inte så etablerade som självständiga ord att de kan förses med böjningsändelser. Sådana particip böjs i stället som adjektivet *samtida*:

en *boende*, den *boende*, flera *boende*, de *boende*
en *tävlande*, den *tävlande*, flera *tävlande*, de *tävlande*

Neutrumord (t-ord) som slutar på *-ande* och *-ende* böjs som andra neutrer som slutar på vokal (t.ex. *dike, område*):

ett *anförande*, *anförandet*, flera *anföranden*, *anförandena*
ett *uttalande*, *uttalandet*, flera *uttalanden*, *uttalandena*
ett *påstående*, *påståendet*, flera *påståenden*, *påståendena*

4.1.2 Böjning av vissa andra substantiv

ett *centrum*, *centrumet*, flera *centrum*, best. pl. *centrumen*

ett *center*, *centret*, flera *center*, best. pl. *centren*

ett *faktum*, *faktumet*, flera *faktum*, best. pl. *faktumen*

ett *museum*, *museet*, flera *museer*, *museerna* (obs. ingen accent); i sammansättningar *musei-*, t.ex. *Museiverket*

ett *stadium*, *stadiet*, flera *stadier*, *stadierna*

ett *(mass)medium*, *mediet*, flera *medier*, *medierna*; i sammansättningar *medie-*, t.ex. *massmedieforskning*

multimedier, eller som kollektiv *multimedia*; i sammansättningar dock *multimedie-*, t.ex. *multimedieteknik*

en *jury*, *juryn*, flera *juryer*, *juryerna*

en *hobby*, *hobbyn*, flera *hobbyer*, *hobbyerna*

en *video*, *videon*, flera *videor*, *videorna*

en *stereo*, *stereon*, flera *stereor*, *stereorna*

ett *tema*, *temat*, flera *teman*, *temana*

ett *talko*, *talkot*, flera *talkon*, *talkona*

ett *schema*, *schemat*, flera *scheman*, *schemana*

en *sambo*, *sambon*, flera *sambor*, *samborna*

en *magistrat*, *magistraten*, flera *magistrater*, *magistraterna*

en *part*, *parten*, flera *parter*, *parterna* (*Se* **Asianosainen** i finsk-svenska ordlistan)

en *partner*, *partnern*, flera *partner*, *partnerna*

Som plural av *taxi* kan man vid behov använda *taxibilar*, men oftast går det bra med den oböjda formen: *Körfält reserverade för buss och taxi*.

Grundformen av *besvär* i betydelsen överklagande är alltid plural: *Domstolen har inte prövat besvären*.

Ett *härad* kan i obestämd form plural ha formerna *härad*, *härader* eller *häraden*. Den sistnämnda formen är ovanlig. Bestämd form plural är *häradena* (till *härad* och *häraden*) eller *häraderna* (till *härader*). I finländsk författningstext rekommenderas formerna ett *härad*, *häradet*, flera *härad*, *häradena*.

Märk att *television* inte på svenska används om den konkreta apparaten. Det heter alltså *tv-apparater* (inte ”televisioner”).

4.1.3 Dopning, dumpning och mobbning

Verben *dopa*, *dumpa* och *mobba* är väletablerade lån från engelskan. Verbalsubstantiv till dem bildas på regelbundet sätt: *dopning*, *dumpning*, *mobbning*. Sammansättningar på dessa får *s* i fogen: *dopningstest*, *dumpningsförbud*.

4.2 Verb och verbformer

4.2.1 Kortformer av verb

Många vanliga verb har både en längre och en kortare form: *bliva/bli, taga/ta*. Den längre formen uppfattas i dag som föråldrad och ska därför undvikas. Av verben *dra*, *ge*, *ha* och *ta* används följande former i alla slag av texter:

dra, *ge*, *ha*, *ta* (infinitiv och imperativ)
drar, *ger*, *har*, *tar*
dras, *ges*, *has* (i sammansättningar, t.ex. *innehas*), *tas*
dragit, *gett/givit*, *haft*, *tagit*

Dessa korta former används också i sammansatta verb:
ange, anta, innehar, åtar, återges

I presens passiv används den kortare formen på *-s*:
används, *behövs*, *besluts*, *erkänns*, *döms*, *skrivs*, *sänds*, *verkställs, syns*

Observera dock skillnaden mellan *synes* och *syns:*
Det synes vara bäst; *Huset syns på långt håll.*

4.2.2 Böjning av vissa verb

besluta – beslutar – beslutade – beslutat

betala – betalar – betalade – betalat (men: *få betalt*; *räkningen är betald*)

bestrida – bestrider – bestred – bestridit

närvara, undvara, avvara och *övervara* böjs enligt följande:
närvara – närvarar – närvarade – närvarat

4.2.3 Användningen av *ska*, *bör*, *får* och andra modala hjälpverb

I svensk författningstext används i huvudsak de modala hjälpverben *ska* (före år 2008 i formen *skall*), *bör*, *får*, *kan* och i vissa fall *måste*. Tidigare användes även hjälpverben *må, äger, har att* m.fl., men dessa är i dag föråldrade och dessutom oklara till sin innebörd. ”Må” betydde i äldre lagspråk (till början av 1970-talet) ’kan’ eller ’får’, medan ”må icke” innebar ett förbud. Vid ändring av äldre texter ska dessa uttryck ersättas med de moderna formerna.

I den del av en lagbestämmelse som innehåller själva regeln används normalt *ska* för att ange en bindande förpliktelse. Också i text på skyltar o.d. måste *ska* (inte ”bör”) användas om det är fråga om ett påbud:

> Den vars rätt berörs *ska* ges tillfälle att yttra sig.
> Om skörden har skadats av frost *ska* x-myndigheten bevilja stöd ...
> Passagerare *ska* ha giltig biljett.

Får innebär tillåtelse (används bl.a. i fullmaktsbestämmelser), medan *får inte* anger ett förbud:

> Närmare bestämmelser om ... *får* utfärdas genom förordning av statsrådet.
> Beslutet *får* överklagas genom besvär.
> De frihetsberövade *får inte* inneha alkohol ...

Kan används t.ex. när någon ges prövningsrätt:

> Om skörden har skadats av frost *kan* x-myndigheten bevilja stöd ...
> Y-myndigheten *kan* medge undantag från skyldigheten att ...

Bör i själva normen innebär en kraftig rekommendation (= ska om möjligt). I författningstext kan det ibland undantagsvis vara motiverat med *bör*, även då finskan har former som ”on annettava”, ”tulee antaa”:

> Ett barn *bör* uppfostras så att det får förståelse, ömhet och trygghet.

I författningstext är det ofta bättre att använda *ska*, *får* eller *kan* än enbart presens av huvudverbet (s.k. bjudande presens), även då den finska texten har presens av huvudverbet. När presensformen förekommer i finsk lagtext avser detta att

uttrycka en bindande bestämmelse:

> Peruskoulussa *on* johtaja.
> Varje grundskola *ska ha* en föreståndare.
>
> Jokaisessa kihlakunnassa *on* poliisipäällikkö.
> I varje härad *ska* det *finnas* en polischef.
>
> Lautakunnassa *on* vähintään seitsemän ja enintään kolmetoista jäsentä. Jokaisella jäsenellä *on* varajäsen.
> Nämnden *ska ha* minst sju och högst tretton ledamöter. Varje ledamot *har* en ersättare. (I den senare meningen används presens för variationens skull.)
>
> Valtioneuvostolla on oikeus päättää, että valtio vuosittain *suorittaa* korkotukea X:lle.
> Statsrådet har rätt att besluta att staten årligen *ska betala* räntestöd till X.
>
> Päätökseen *haetaan* muutosta sen mukaan kuin X-lain 3 §:ssä säädetään.
> I beslutet *får* ändring *sökas* i enlighet med vad som föreskrivs i 3 § i X-lagen.

Presens i svenskan ska dock användas t.ex. i definitioner, i bestämmelser där man anger en egenskap eller en rättslig kvalitet (till exempel s.k. kvalifikationsregler) och liknande bestämmelser:

> I denna lag *avses* med ...
>
> En kvinna och en man som har kommit överens om att ingå äktenskap med varandra *är* förlovade.
>
> Skattskyldig *är* den som ...
>
> Rektorn *har rätt* att närvara och yttra sig ...
>
> Syftet med denna lag *är* att ...
>
> Denna lag *träder i kraft* den ...

I finska motiveringstexter används ofta en konditionalisform (*-isi*, *se* avsnitt 4.13). Innebörden av uttryck som ”ehdotuksen mukaan tulisi ...” är inte alltid klar. Oftast är ”tulisi” i sådana fall en beskrivning av vad som *ska* ske sedan lagen har antagits. Det är då inte riktigt att på svenska skriva ”bör” eller ”borde”, eftersom detta tolkas som om det bara var önskvärt att något sker.

> Yleiskaavassa *tulisi* myös osoittaa asemakaavoitettavat alueet.
> I generalplanen *ska* man (enligt förslaget) också ange de områden som ska detaljplanläggas.

> Lupahakemusta tutkittaessa *tulisi* ottaa huomioon rakennuksen sopeutuminen ympäristöön.
> När ansökan om bygglov prövas *ska* det beaktas hur byggnaden passar in i omgivningen.

Det händer också att regeringen bara anger sin uppfattning om något fastän det är riksdagen som fattar avgörandet, till exempel när regeringen uttalar sig om behandlingsordningen för ett lagförslag. Genom att det inte är regeringen utan riksdagen som bestämmer i vilken ordning behandlingen ska ske, måste man i ett sådant fall skriva *bör* och inte *ska*: *Lagförslaget bör behandlas i grundlagsordning.* Det kan också finnas situationer där regeringen t.ex. anser att myndigheterna bör ändra sitt beteende i ett visst avseende: *Myndigheterna bör* (inte ”borde”) *i framtiden ...*

Varning för ”borde”

Den vaga formen ”borde” ska normalt inte användas i författningstext. Också i motiveringstext är det oftast bättre att använda *bör* än ”borde”, även i de fall då finskan använder ”pitäisi”, ”tulisi”.

4.2.4 Fast och löst sammansatta verb

Många verb kan vara antingen fast eller löst sammansatta utan att betydelsen ändras: *inlämna/lämna in*. Lös sammansättning är möjlig om ordet markerats med *ofta lös förb.* eller liknande uttryck i ordböckerna. Eftersom den lösa sammansättningen är ledigare bör lös sammansättning normalt användas, om det finns ett val. I synnerhet former som ”utta” och ”motta” bör undvikas. Skriv alltså *ta ut*, *ta emot*.

Hos vissa verb innebär den lösa respektive fasta sammansättningen en viss skillnad i betydelse: *avbryta ett samtal; bryta av en käpp*. Den fasta sammansättningen har då en (åtminstone i viss mening) mer abstrakt betydelse, medan lös sammansättning används för mer konkreta företeelser: *upplysa/lysa upp*; *utsätta/sätta ut*. Den skillnaden ska naturligtvis upprätthållas när det har betydelse för sammanhanget.

Det finns också en del verb som alltid är fast sammansatta: *anklaga*, *förevisa*, *översätta*, *övertyga* m.fl.

Lös sammansättning rekommenderas bl.a. i följande fall:

betala in
betala tillbaka (i stället för återbetala)
dra av
dra in
ge ut
ha hand om (i stället för handha)
hålla kvar
komma in (men: Skrivelsen inkom den 1 mars.)
komma överens om
lämna in
skjuta upp (t.ex. behandlingen av ett mål, i stället för uppskjuta)
sända till (i stället för tillsända)
ta emot (i stället för motta)
ta ut

4.3 Subjektsregeln

Subjektsregeln, som egentligen bara är en tumregel, säger att tankesubjektet för en satsförkortning är detsamma som subjektet i den sats som satsförkortningen ingår i. Det går alltså bra att skriva t.ex.:

> För att träda i kraft måste lagen stadfästas av presidenten.
>
> Genom att höja anslagen för översättning kunde ministeriet sända ut de svenska texterna i tid.

Här är det alltså fråga om samma subjekt: lagen både stadfästs och träder i kraft, ministeriet både höjer anslagen för översättning och sänder ut texterna.

Om tankesubjektet för satsförkortningen är ett annat än hela satsens subjekt kan syftningen däremot bli oklar eller t.o.m. löjeväckande. Därför bör man vara vaksam vid meningar som börjar med *för att*, *efter att*, *genom att*, *utan att*, särskilt om infinitivfraserna inleder meningen eller ingår i en passiv sats.

Skriv inte	*Skriv i stället t.ex.*
För att träda i kraft nästa år måste presidenten stadfästa lagen före årsskiftet.	För att lagen ska träda i kraft nästa år måste presidenten stadfästa den före årsskiftet.
Texterna blev färdiga i tid genom att höja anslagen för översättning.	Texterna blev färdiga i tid tack vare att anslagen för översättning höjdes.
Lagen antogs av riksdagen efter att ha debatterat den hela hösten.	Riksdagen antog lagen efter att ha debatterat den hela hösten.

4.4 Bestämningar till substantiv

Bestämningar till substantiv kan rent grammatiskt stå antingen framför huvudordet: *ett i 17 § i köplagen avsett fel*, *en med elmotor försedd bil* eller efter huvudordet: *ett sådant fel som avses i 17 § i köplagen*, *en bil med elmotor*.

Adjektiv och andra korta bestämningar kan placeras framför huvudordet. Långa bestämningar ska däremot om möjligt placeras efter huvudordet som bisatser eller efterställt particip, eftersom uttrycken annars kan bli svårtolkade. Placeringen av bestämningarna påverkar läsbarheten, och ju snabbare man får reda på vilket ord som är huvudord, desto lättare är det att förstå meningen.

4.4.1 Framförställda bestämningar

Använd i allmänhet *inte* framförställda bestämningar av typen

* ett i förteckningen nämnt ämne
* till socialnämndens verksamhetsområde hörande ärenden
* en miljöministeriet underställd myndighet
* det av kommundirektören över förslaget utarbetade yttrandet
* de i lagen om grunderna för utvecklande av den statliga lokalförvaltningen angivna samarbetsmöjligheterna

Framförställda bestämningar kan ibland motiveras i komplicerade meningar där syftningen kan bli oklar om huvudordet inte placeras i slutet av frasen, exempelvis när frasen följs av en som-sats: *Sådana till socialnämndens verksamhetsområde hörande ärenden som kan avgöras av socialdirektören* (kan dock uttryckas bättre, t.ex. *Sådana ärenden inom socialnämndens verksamhetsområde som ...*) eller när det ingår en genitivkonstruktion i frasen: *Ordföranden bör följa de av styrelsen utsedda kontaktpersonernas verksamhet*.

4.4.2 Efterställda bestämningar

För att undvika framförställda bestämningar kan man välja t.ex. något av följande alternativ:

a) relativ bisats

Av de relativa pronomina bör *som* i allmänhet användas hellre än ”vilken, vilket, vilka”, som gör meningen tyngre. ”Vilken” m.fl. kan ibland användas för att variera, ibland för tydlighetens skull, t.ex. om det finns flera relativa bisatser i en mening.

ärenden som hör till socialnämndens verksamhetsområde

en myndighet som är underställd miljöministeriet

ämnen som anges i den förteckning som ingår i ministeriets beslut

det yttrande över förslaget som utarbetats av kommundirektören

de samarbetsmöjligheter som anges i lagen om grunderna för utvecklande av den statliga lokalförvaltningen

b) efterställt particip

ärenden underställda socialdirektören

ett yttrande utarbetat av kommundirektören

ämnen angivna i förteckningen

Observera att efterställt particip och relativ bisats ofta kan kombineras med varandra:

skador förorsakade av motorfordon som används i trafik

c) mera långtgående förenklingar

en bestämmelse i köplagen

ärenden inom socialnämndens verksamhetsområde

ett yttrande av kommundirektören

en myndighet under miljöministeriet

I följande exempel är den onödigt komplicerade formuleringen till vänster sannolikt föranledd av motsvarande konstruktion i finskan, som används för att uttrycka bestämdhet eller som orsakas av att finskan saknar prepositioner och därför måste använda en participform.

Undvik	*Skriv hellre*
den verkställda omröstningen	omröstningen
det fattade beslutet	beslutet
det av styrelsen fattade beslutet	styrelsens beslut
en till styrelsen riktad skrivelse	en skrivelse till styrelsen
Solbacka benämnda fastighet	fastigheten Solbacka
till utlandet avsända och från utlandet ankomna försändelser	försändelser till och från utlandet
en vid universitet eller yrkeshögskola avlagd examen	en examen vid universitet eller yrkeshögskola

4.5 ”Nakna” substantiv – bestämd och obestämd form

En av de mest iögonfallande skillnaderna mellan författningstext och den allmänna sakprosan har tidigare varit att s.k. nakna substantiv förekommit rikligt i författningstexter. Med nakna substantiv avses att substantiv används i singular utan artikel eller ändelse: ”På kommun ankommer att handha ...”, ”Hör del av tomtområde icke till någon lägenhet ...”

I stället för den nakna formen använder man i allmänspråket andra former, och det finns då flera alternativ att välja mellan. Man kan t.ex. skriva *en kommun, någon kommun, kommunen, kommuner, kommunerna, varje kommun, alla kommuner, den kommun som*. Vilken form man använder beror på sammanhanget.

De normala formerna av substantivet används numera också i författningar. Det finns emellertid situationer när den nakna formen är naturligare och kanske den språkligt enda riktiga, både i författningsspråk och i normalprosa.

Det finns också skäl att se till att lagstiftningen inte översvämmas av obestämda artiklar *en* och *ett*, och i synnerhet att de obestämda artiklarna inte blandas ihop med räkneordet *en* eller *ett*. I stället för att använda obestämd artikel är det ofta bättre att använda bestämd form av substantivet eller plural. Det går också bra att först använda plural och sedan singular om det enskilda fallet i samma paragraf: *På verksamhetsutövare som ... tillämpas denna lag endast om verksamhetsutövaren ...; På bilar tillämpas regler som ... Om bilen är ...*

Fall där den nakna formen bör undvikas

Skriv inte	*Skriv i stället t.ex.*
När fynd har samband med flygolycka ska ...	När ett fynd har samband med en flygolycka ska ...
Kvinna och man har lika rätt att ...	Kvinnor och män har lika rätt att ...
Har arbetsgivare försummat att betala premien ...	Har arbetsgivaren försummat att betala premien ... eller: Har en arbetsgivare ... När en arbetsgivare har ... Om en arbetsgivare har ...

Den nakna formen är särskilt olämplig i samband med substantiv föregångna av *annan*, *bestämd* och *viss* och i samband med substantiv som *förutsättning*, *person*.

Skriv alltså t.ex.

> Om det finns skäl att anta att ett brev, *någon annan* postförsändelse eller ett telegram som får tas i beslag ... (Exemplet förutsätter att det är klart att plural inte ska användas.)
>
> Betalningsskyldigheten är bestämd till *ett visst* belopp. Utbetalningen ska pågå under *en viss/en bestämd* tid. Ansökan ska vara inlämnad vid *en viss/en bestämd* tidpunkt. (*Se* även **Määräaikainen** i finsk-svenska ordlistan.)
>
> Henkilö, joka ... = *Den som* ... Måste man använda ordet *person*, så bör man skriva *en person* eller *den person som* eller *personer som*.
>
> Till skada för *någon annan*.
>
> *En förutsättning* för tillstånd är att ...

Använd gärna plural när det går: *Kommunerna* ska informera om saken; *Ärenden* som gäller den interna förvaltningen avgörs av styrelsen.

Fall när naken form är normalform

Den nakna formen är den normala i vissa situationer och då den enda möjliga. Så är fallet t.ex. i fasta fraser, definitioner, rubriker, uppräkningar, parsammanställningar och predikativ.

Fasta fraser

betala ersättning
bevilja bidrag
bevilja tillstånd
döma till äktenskapsskillnad
fatta beslut
föra register
hålla föredrag
ingå äktenskap
jaga älg
köra bil
lämna bidrag
medge undantag
söka ändring
ta ut avgift
väcka talan

Om man i sådana fall använder obestämd artikel, medför det en precisering eller konkretisering: *Hon höll ett föredrag på universitetet i går.*

Definitioner

Med *integrerad krets* avses i denna lag en strömkrets som ...
Med *informationsobjekt* avses en abstrakt representation av en fysisk företeelse.

Rubriker

Tillämpningsområde
Tystnadsplikt
Reseförbud

Märk: I rubriker används dock ofta plural, oftast i obestämd form: *Pensioner och andra förmåner*; *Straffbestämmelser*; *Särskilda bestämmelser*

Uppräkningar, parsammanställningar

papper och penna
lag och ordning
stat och kommun (jfr staten och kommunerna)
till bostaden hör *vardagsrum, sovrum, kök och hall*

Predikatsfyllnad

Finansinspektionen är *behörig myndighet.*
NN är *professor.*
Förvaltningsdirektören är *styrelseordförande.*

4.5.1 Bestämd och obestämd form

Frågan om bestämd eller obestämd form kan vara svår för den som ska översätta en text från finska till svenska, eftersom finskan inte uttrycker bestämdhet på samma sätt som svenskan. En av svårigheterna är att av den finska texten läsa ut om substantivet kan stå i bestämd form singular eller om plural ska användas. (*Se* ovan om nakna substantiv.) I många fall är enda möjligheten att lösa problemet att se vad som sägs i motiven, eller om inte heller de ger vägledning, att kontakta uppdragsgivaren.

Exempel: ”Kelpoisuusvaatimuksena on ... lainsäädäntöneuvoksella oikeustieteen ylempi korkeakoulututkinto”. Det framgår inte om det finns ett eller flera lagstiftningsråd. Om det finns flera kan man inte skriva ”Behörighetsvillkor för lagstiftningsrådet är ...” och om det finns bara ett kan man inte skriva ”Behörighetsvillkor för lagstiftningsråden är ...”. En lösning är då att skriva *Behörighetsvillkor för lagstiftningsråd är ...* eller *Behörighetsvillkor för ett lagstiftningsråd är ...*

När man introducerar någon aktör eller företeelse i en text, kan det ske med substantivet i obestämd form singular eller plural: *en kommun*, *en biblioteksnämnd*, *en arbetstagare*, *en plan* eller *kommuner*, *biblioteksnämnder*, *arbetstagare*, *planer*. Man kan också introducera dem med kombination av pronomen och substantiv: *varje kommun*, *de biblioteksnämnder som*, *sådana planer*. Därefter kan man i texten tala om *arbetstagaren*, *arbetstagarna* osv. i bestämd form eller syfta tillbaka med pronomen som *han*, *hon*, *henne*, *de*, *dessa*.

Om det t.ex. i en lag står att alla kommuner ska ha en nämnd av ett visst slag, kan man i en förordning som handlar om dessa nämnder direkt tala om *nämnden* i bestämd form. Ord som *kommunen* och *förvaltningsdomstolen* kan i allmänhet användas direkt i bestämd form (trots att det finns flera kommuner respektive förvaltningsdomstolar). Det är nämligen nästan alltid klart vilken kommun eller förvaltningsdomstol det är fråga om (eller att det är fråga om samtliga).

I vänstra spalten nedan finns exempel på bestämd form respektive s-genitiv som också har bestämd betydelse. Det förutsätter normalt att det tidigare har varit tal om arbetsgruppen respektive förslaget och dessa således är kända. Annars måste man i allmänhet använda obestämd form såsom i högra spalten.

Exempel:

Programmet har utarbetats av *den arbetsgrupp* som tillsatts av undervisningsministeriet.	Programmet har utarbetats av *en arbetsgrupp* som tillsatts av undervisningsministeriet.
Kommunens förslag har sänts till ...	*Ett förslag av kommunen* har sänts till ...

Bestämd form ersätter i allmänhet participformer och olika slags syftningsord såsom *ovannämnd*, *förutnämnd*, *nyssnämnd*, *vederbörande* m.fl. I översättningar förekommer participformer och långa syftningsord oftare än i texter skrivna på svenska, eftersom finskan inte skiljer mellan bestämd och obestämd form utan uttrycker bestämdhet med hjälp av ord som ”yllämainittu”, ”edellämainittu” osv.

Skriv inte	*Skriv i stället t.ex.*
Ansökan ska lämnas (in) till vederbörande hovrätt.	Ansökan ska lämnas (in) till hovrätten.
Advokaten A.H. har skickat en skrivelse till tingsrätten. I ovannämnda skrivelse ...	Advokaten A.H. har skickat en skrivelse till tingsrätten. I skrivelsen ... (eller: I AH:s skrivelse; vid behov: I den skrivelse som nämns i ...)

Notera att det finns substantiv som lyder lika i bestämd och obestämd form singular, t.ex. *anmälan*, *ansökan*, *fordran*, *klagan*. Den artikellösa formen bör här uppfattas som bestämd form: *Ansökan ska vara inlämnad senast ...*

4.5.2 Artikel eller räkneord?

Det faktum att den obestämda artikeln och räkneordet *en/ett* sammanfaller kan ibland leda till problem. Det är visserligen inte så vanligt att en artikel tolkas som ett räkneord, men i författningstexter ska man vara extra uppmärksam.

I de fall när *en/ett* ska tolkas som räkneord måste man markera detta. Om det inte framgår av sammanhanget att det är fråga om att antalet anges, bör ett förtydligande ord skjutas in t.ex. *endast en, en enda, högst en*, i specialfall *en och endast en*, *en (1).*

4.6 Substantivsjuka och ”ande-meningar”

Med substantivsjuka avses en alltför frekvent användning av verbalsubstantiv. Detta påtalades redan av Erik Wellander. I en uppsats i Tidskrift för Sveriges Advokatsamfund (1958, s. 201–228) skriver han:

> ”Det drag som bäst visar kanslispråkets djupaste tendenser är ändå den s.k. substantivsjukan. – – – Substantiveringen som stilmedel avses ge framställningen vederhäftighet, allvar, tyngd, kraft. Ofta kastar

> den bara löjets skimmer över vad som sägs. – – – Om man en gång har fått ögonen öppna för detta tanketomma utdrygande av språket, så kan man inte låta bli att se förlängningskonsterna i verksamhet. Man ser oavlåtligt: det heter inte *tillämpas* utan *äga tillämpning*, inte *reda ut* utan *verkställa utredning av*, inte *undersöka patienten* utan *göra patienten till föremål för en undersökning*. Detta är en företeelse som karakteriserar nutida kanslispråk inte bara i Sverige utan i hela Västerlandet."

I modernt svenskt myndighetsspråk har kritiken sedan dess lett till resultat, och onödiga verbalsubstantiv förekommer inte alls så ofta som tidigare.

Finskans verbalsubstantiv

I finskan är situationen en annan än i dagens svenska. Verbalsubstantiv, dvs. substantiverade verb som bildats med efterleden *-minen, -ointi* osv., är mycket frekventa särskilt i finska myndighetstexter. Det sammanhänger med att finskan i mycket högre grad än svenskan använder passivkonstruktioner, vilket anses vara en av de grundläggande olikheterna mellan finska och germanska språk: i finskan uppfattas de här "opersonliga" konstruktionerna inte som krångliga och byråkratiska på samma sätt som i svenskan. Konstruktioner med verbalsubstantiv används ofta därför att de inte anger tempus. Liksom i många passivkonstruktioner behöver författaren inte ta ställning till subjektet, vilket har setts som en fördel i propositionstexter, eftersom traditionen på finska har varit att man inte sätter ut subjektet, t.ex. regeringen.

Med hjälp av -minen-konstruktioner är det alltså möjligt att säga att någonting borde göras utan att klart säga ut vem som ska göra det och när det ska ske. Verben "edellyttää" och "tarkoittaa" används ofta i samband med verbalsubstantiv. Uttalandet "Lautakunnan toiminnan tehostaminen edellyttää lautakunnan jäsenten vaihtamista" förefaller vid första anblicken att vara ett klart ställningstagande. Om man närmare analyserar meningen, märker man att det egentligen inte sägs någonting om nämndens verksamhet. Är den ineffektiv redan nu? Befarar man att den kommer att bli ineffektiv inom en överskådlig tid? Vill man bara principiellt gardera sig mot en ineffektiv verksamhet i en fjärran framtid? Vidare framgår det inte om medlemmarna (eller någon av dem) måste bytas ut eller om detta endast är önskvärt. Och slutligen sägs ingenting om vem som ska genomföra bytet och när det ska/bör ske.

Olika sätt att översätta verbalsubstantiv

I de flesta fall är det ganska lätt att med enkla medel förvandla finskans verbalsubstantiv till ledig och naturlig svenska. Här följer några exempel på olika alternativa lösningsmodeller.

Det är ... + infinitiv

Kääntäminen on vaativaa
Det är krävande att översätta

För att ... + infinitiv

Toimenpiteitä lainsäädännön parantamiseksi
Åtgärder för att förbättra lagstiftningen

Att-satser

Hallitus ehdottaa uuden viran perustamista
Regeringen föreslår att en ny tjänst ska inrättas
eller ... att det ska inrättas en ny tjänst

Hur-satser

Kysymykseen vastaaminen riippuu siitä ...
Hur frågan (ska) besvaras beror på ...

När-satser

Asian käsittelyssä on noudatettava ...
När ärendet behandlas ska ... iakttas ...

Eliminerat verbalsubstantiv

Lentolinjan saamisesta Lapin ja Muurmanskin välille on keskusteltu
En flygförbindelse mellan Lappland och Murmansk har diskuterats

Möjligheten att ...

Työryhmä on tutkinut terveyskeskuksen avaamista
Arbetsgruppen har undersökt möjligheten att öppna en hälsovårdscentral

Frågan om att ...

Kielenkääntäjien palkkauksen korottaminen otettiin käsiteltäväksi
Frågan om att höja översättarnas löner togs upp till behandling

I och med att ...

Uuden viran perustaminen helpottaa työtilannetta
I och med att en ny tjänst inrättas blir arbetssituationen lättare

Om ...

Viran lakkauttaminen vaarantaisi tavoitteiden toteuttamista
Om tjänsten dras in finns det en risk för att målen inte uppnås

Participkonstruktioner

Kaivostoiminnan jatkamisesta Kolarin Rautuvaarassa
Om fortsatt gruvdrift i Rautuvaara i Kolari

Förenklingar

Rikosten uusimisen estämistä koskeva ehdotus
Ett förslag/Förslaget om att förebygga återfallsbrottslighet

Det bör understrykas att det som sagts ovan inte får uppfattas som ett absolut förbud mot verbalsubstantiv i svenskan. Verbalsubstantiv är ibland rentav den enda tänkbara möjligheten. Till exempel i rubriker och andra komprimerade sammanhang är det varken befogat eller ens alltid möjligt att undvika s.k. ande-former. Observera dock att dessa ande-former i sådana fall används i obestämd form: *Utlämnande av uppgifter.*

4.7 Villkorssatser

Bestämmelser i lagar och andra författningar inleds mycket ofta med ett villkor eller en förutsättning i en bisats, och därefter följer huvudsatsen. Det klassiska sättet att skriva bisatser är att använda omvänd ordföljd med predikatet före subjektet. Ett gammalt typfall är *Vill man hjonelag bygga, då skall han mö av hennes giftoman begära* ... Omvänd ordföljd är ofta praktisk – också i ledigt talspråk förekommer typen *Regnar det i morgon så får vi skjuta upp utflykten*.

I modernt svenskt lagspråk är det emellertid vanligare att villkorssatserna inleds med *om*: *Om tillståndshavaren bryter mot tillståndsvillkoren, ska tillståndet återkallas.* Andra konjunktioner som är tänkbara är *såvida* och *ifall*. De bör dock inte användas i de fall där *om* går lika bra. Det vardagliga *ifall* bör undvikas i lagtext. *Då* ska inte användas som konjunktion vid villkorssats (*jfr* avsnitt 4.11 under *När, då*).

En villkorssats inledd med *om* bör emellertid inte användas, om det finns en risk för att detta *om* kan uppfattas som en preposition:

> *Om* villkoren för att få använda egen bil på arbetsgivarens bekostnad vid resor som företas för arbetsgivarens räkning ändras, ska detta i god tid meddelas arbetstagaren.

Jämför: *Om* villkoren för att få använda egen bil på arbetsgivarens bekostnad vid resor som företas för arbetsgivarens räkning finns bestämmelser i 7 §.

I ett sådant fall är det motiverat att använda omvänd ordföljd i villkorssatsen: *Ändras villkoren ... ska detta ...*

Också en mening där *om* är preposition bör i ett sådant fall formuleras på annat sätt, t.ex.

> Bestämmelser om villkoren för att få använda egen bil på arbetsgivarens bekostnad vid resor som företas för arbetsgivarens räkning finns i 7 § (eller: I 7 § finns bestämmelser om villkoren ...)

I samma paragraf bör man inte inleda meningar med *om* i olika funktion.

Om samma mening innehåller villkorssatser både före och efter huvudsatsen, är det ofta lämpligt att börja med omvänd ordföljd och sedan inleda den andra villkorssatsen med ett *om*:

> Är det uppenbart att hittegodset är värdefullt eller annars särskilt viktigt för ägaren, ska inrättningen utan dröjsmål anmäla fyndet till ägaren, *om* denne är känd.

När en mening som börjar med omvänd ordföljd innehåller flera framförställda villkorssatser ska också dessa få omvänd ordföljd. Man bör då inte plötsligt gå över till om-satser. Detsamma gäller vice versa.

> Har hittegodset tagits i beslag med stöd av tvångsmedelslagen och hämtar ägaren inte det beslagtagna föremålet inom tre månader, blir upphittaren ägare till föremålet.

Av tydlighetsskäl är det ofta motiverat att ha kommatecken mellan villkorssatsen och huvudsatsen, i synnerhet om villkorssatsen är lång. Kommatecken ska alltid sättas ut före och efter om-satser inne i meningen. Observera att ett komma framför *om* i en efterställd villkorssats gör att *om* inte kan tolkas som en preposition. (*Se* avsnitt 5.1 om kommatering.)

I fråga om användningen av *skulle* i villkorssatser, *se* avsnitt 4.13 om översättning av finskans konditionalis.

4.8 Ordföljd

Reglerna för ordföljd är betydligt striktare i svenskan än i finskan. Detta gäller framför allt placeringen av adverbialen (bestämningar som svarar på frågorna när, var, hur osv.). Både i huvudsatser och i bisatser finns klara regler för var i satsen adverbialen kan placeras in.

Det finns två slag av adverbial: allmänna satsadverbial och s.k. innehållsadverbial eller TSR-adverbial (tid, sätt, rum m.m.).

Satsadverbialen är bestämningar till hela satsen. Till dem hör bl.a. negationer (*inte*, *aldrig*), adverbial som uttrycker visshetsgrad eller annat omdöme om satsen (*kanske*, *antagligen*, *nog*, *förhoppningsvis*, *verkligen*, *naturligtvis*, *av allt att döma*, *till all lycka*) och adverb som uttrycker samband osv. (*också*, *dessutom*, *emellertid*, *nämligen*, *alltså*). Satsadverbialen kan aldrig stå sist i satsen annat än i huvudsatser med enkelt predikat: *Hon kommer antagligen*.

TSR-adverbial är bestämningar till predikatet och uttrycker alltså tid, sätt, rum, orsak eller någon annan liknande omständighet. TSR-adverbialen är ofta längre än satsadverbialen och kan t.ex. bestå av prepositionsuttryck (*i morgon*, *med flyg*, *till Stockholm*) eller av bisatser (*om allt går enligt planerna*). I huvudsatser står TSR-adverbial antingen först (i det s.k. fundamentet) eller sist. Korta TSR-adverbial – i första hand tidsadverbial – kan också stå på satsadverbialets plats i satsen.

I någorlunda enkla satser är reglerna självklara för de flesta som har svenska som modersmål, men vid översättning av komplicerade finska meningar med långa adverbial kan det bli fel om man inte ser upp. Ett bra sätt är att förenkla meningen genom att skala av allt ovidkommande – då upptäcker man lättare eventuella ordföljdsfel.

4.8.1 Huvudsatsordföljd

För en huvudsats i svenskan gäller följande satsschema:

fundament	*finit verb*	*subjekt*	*satsadvl*	*infinit verb*	*objekt/ predikativ*	*övr. advl*
I dag	ska	Lisa	kanske	köpa	en bok	på rea
Regeringen	har		i dag	fattat	beslut	om detta
Om allt går väl	kan	vi	säkert	ta	tåget	till Åbo i kväll

Obs.: Adverbialen kan aldrig placeras mellan det infinita verbet (predikatets senare del) och objektet/predikativet. Satsadverbialen står antingen i fundamentet eller mellan det finita och det infinita verbet (eller mellan subjektet och det infinita verbet, om subjektet inte står i fundamentet), medan TSR-adverbialen står antingen i fundamentet, sist i satsen eller på satsadverbialets plats. Prepositionsuttryck som direkt hänger ihop med predikatsverbet är jämförbara med objekt/predikativ och står därför framför eventuella andra adverbial direkt efter det finita verbet.

Skriv inte	*Skriv i stället t.ex.*
Regeringen ska hålla i morgon en konferens om budgeten.	I morgon ska regeringen hålla en konferens om budgeten. Regeringen ska hålla en konferens om budgeten i morgon. Regeringen ska i morgon hålla ...
En kommitté med NN som ordförande har utrett på uppdrag av statsrådet vilka stödåtgärder som kunde komma i fråga.	En kommitté med NN som ordförande har på uppdrag av statsrådet utrett vilka stödåtgärder som kunde komma i fråga.

Antalet anmälningar som har inlämnats till handelsregistret har ökat under de senaste tolv åren från ca 26 000 till ca 77 000.	Under de senaste tolv åren har antalet anmälningar som lämnats in till handelsregistret ökat från ca 26 000 till ca 77 000. Antalet anmälningar som har lämnats in till handelsregistret har under de senaste tolv åren ökat från ca 26 000 till ca 77 000.

När flera TSR-adverbial står efter varandra i satsslutet står rumsadverbialen före tidsadverbialen. Kortare adverbial för sättet kommer oftast före dessa, medan övriga adverbial kommer efter dem:

Vi ska resa med flyg till Stockholm i morgon.

Vi ska resa till Stockholm i morgon med det första morgonflyget.

Vi ska resa med flyg till Stockholm i morgon för att träffa våra kolleger.

Om adverbialen är många kan det vara bra att lyfta fram ett i fundamentet:
I morgon ska vi resa ...

4.8.2 Tunga led först eller sist

I juridiska texter är det relativt vanligt att långa TSR-adverbial placeras på satsadverbialets plats, vilket gör meningarna tunga. Det kan ofta vara svårt att undvika utan att syftningen blir oklar, men om möjligt bör de hellre placeras först (i fundamentet) eller i slutet av satsen.

Skriv helst inte	*Skriv hellre t.ex.*
Föraren ska innan färden börjar förvissa sig om att fordonet är behörigen bemannat och lastat.	Innan färden börjar ska föraren förvissa sig om att fordonet är behörigen bemannat och lastat.

Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 2 mom.	Det föreslås att ett nytt 2 mom. fogas till paragrafen.
Dessa uttryck har i andra kapitlet strukits.	Dessa uttryck har strukits i andra kapitlet. *Men*: I andra kapitlet har dessa uttryck strukits därför att ...

4.8.3 Bisatsordföljd

Satsschemat för bisatser i svenskan har följande form:

bisats-inledare	*subjekt*	*satsadvl*	*finit verb*	*infinit verb*	*objekt/ predikativ*	*övr. advl*
Om	vi	ändå	ska	fatta	beslut	om detta
Eftersom	han	troligen	har	varit	sjuk	länge

Observera att adverbialen i en bisats inte kan placeras mellan det finita och det infinita verbet och inte heller mellan verbet och objektet/predikativet. Ett undantag från den regeln är att huvudsatsordföljd i talspråk och ledigt skriftspråk kan användas i vissa typer av att-satser: *Jag ska fatta mig kort därför att jag måste snart gå*. *Hon sa att i morgon kan hon säkert skicka i väg brevet*.

Skriv inte	*Skriv i stället t.ex.*
Förändringen beror på att Europeiska centralbanken tillämpar sedan ett par år tillbaka en liberalare räntepolitik.	Förändringen beror på att Europeiska centralbanken sedan ett par år tillbaka tillämpar en liberalare räntepolitik.
Eftersom reformen ska i experimentsyfte genomföras i tre försökskommuner kommer det att dröja ...	Eftersom reformen i experiment-syfte ska genomföras i tre försökskommuner kommer det att dröja ...

	Eftersom reformen ska genomföras i experimentsyfte i tre försökskommuner ...
Kravet att en anhållen ska utan dröjsmål ställas inför domstol betyder att anhållningstiderna inte får vara längre än några dagar.	Kravet att en anhållen utan dröjsmål ska ställas inför domstol betyder att anhållningstiderna inte får vara längre än några dagar.
	Kravet att en anhållen ska ställas inför domstol utan dröjsmål betyder att ...

I indirekta frågesatser står subjektet före predikatet.

Skriv inte	*Skriv i stället t.ex.*
Spörsmålsställaren undrar vilka åtgärder tänker regeringen vidta för att lösa problemet.	Spörsmålsställaren undrar vilka åtgärder regeringen tänker vidta för att lösa problemet.

Observera att ett *som* måste sättas in efter frågepronomen i indirekta frågesatser när detta står som subjekt i den indirekta frågesatsen. Står pronomenet som objekt är detta inte nödvändigt.

Jämför: Han frågade vilka *som* hade yttrat sig i frågan.
Han frågade vilka vi hade bett yttra sig i frågan.

Hon undrade vem *som* hade valts till ordförande för kommittén.
Hon undrade vem kommittén hade valt till ordförande.

4.8.4 Håll ihop ord som hör ihop

En allmän regel är att ord och uttryck som logiskt hör ihop bör stå intill varandra och att ordföljden bör vara sådan att felaktig syftning och risk för feltolkning undviks.

Skriv helst inte	*Skriv hellre t.ex.*
Domstolen kan således bli tvungen att ta häktningsyrkandet upp till handläggning samma dag som yrkandet framställs.	Domstolen kan således bli tvungen att ta upp häktningsyrkandet till handläggning samma dag som yrkandet framställs.
Lagen är dock utformad med hänsyn till även internationella skyddsarrangemang.	Lagen är dock utformad även med hänsyn till internationella skyddsarrangemang.
Unesco arrangerade i Genève i december 2002 en konferens för regeringarnas experter angående det tryckta ordet.	Unesco arrangerade i december 2002 en konferens i Genève om det tryckta ordet för regeringarnas experter. I december 2002 arrangerade Unesco ... För regeringarnas experter arrangerade Unesco ...
Handläggningen av ärendet får skjutas upp enbart av särskilda skäl, och uppskovet får vara längre än tre dagar endast på begäran av den anhållne.	Handläggningen av ärendet får skjutas upp enbart av särskilda skäl, och uppskovet får endast på begäran av den anhållne vara längre än tre dagar. Eller hellre: ... och uppskovet får inte vara längre än tre dagar utom på begäran av den anhållne.

4.9 Prepositioner och prepositionsliknande uttryck

Använd alltid korta prepositioner när det är möjligt. Långa prepositioner och prepositionsliknande uttryck av typen *avseende, beträffande, i fråga om, rörande, när det gäller* bör användas bara när ingen kort preposition kan komma i fråga.

Skriv inte	*Skriv i stället t.ex.*
bestämmelserna beträffande förfarandet i anslutning till tjänsteutnämningar	bestämmelserna om förfarandet vid tjänsteutnämningar
rörande denna typ av fastigheter gäller särskilda regler	för denna typ av fastigheter gäller särskilda regler
nämndens synpunkter i fråga om arbetsgruppens förslag	nämndens synpunkter på arbetsgruppens förslag

Om man är tvungen att använda ett prepositionsliknande uttryck är de stilistiskt neutrala *i fråga om* och *när det gäller* i allmänhet att föredra framför de mer formella *avseende, vad gäller* osv.

4.9.1 Användning av vissa prepositioner

Av

Konstruktioner med *av* växlar många gånger med genitivkonstruktioner (*se* avsnitt 4.12 om översättning av finskans genitiv), men en viss försiktighet är av nöden, eftersom prepositionen *av* inte på långt när är lika allmän i svenskan som ”of” i engelskan. I allmänhet kan dock *av* användas vid objektiv genitiv (*val av medlemmar*).

av anslaget (inte ”ur”) betalas understöd
ett *antal av* 100
till ett *belopp av* 100 euro (*Jfr På*)

ett *värde av* eller *på* 100 euro
en *ålder av* 50 år
en *tid av* eller *på* tre månader
behov av att täcka utgifterna
betalas av eller *med* (inte ”ur”) statsmedel
framgå av (inte ”ur”) något
av misstag (inte ”i”)
omnämnande av (inte ”om”) något
lag om *ändring av* ellagen (i Sverige används uttrycket *ändring i*)
oberoende av om något händer (”av” får inte utelämnas)
efter föredragning *av* x-ministern

Jfr en *vän av* presidenten (= beundrare), en *vän till* p. (= personlig vän)

Bland

eleverna (= individerna) väljer *bland* sig (inte ”inom” sig) en representant till ... *Se* även *Inom*

Efter

sträva *efter* något (inte ”till”)
efter behov hellre än *enligt* behov
efter prövning
efter föredragning från x-ministeriet/av x-ministern

Enligt

Se **Mukaan, mukaisesti, nojalla** och **Perusteella** i finsk-svenska ordlistan

Framför

föredra något *framför* något annat (inte ”framom”)

Från

hindra någon *från* att göra något
bli fri *från* sin förbindelse (*men*: bli kvitt sin förbindelse)
efter föredragning *från* x-ministeriet
kassaflöde *från* den löpande verksamheten

lagen tillämpas *från* årsskiftet (inte ”från och med”; *tillämpa* är någonting fortlöpande och *årsskiftet* är en tidpunkt, inte en tidsrymd; *se* även *Från och*

med i avsnitt 4.11); *jfr* lagen träder i kraft *vid* årsskiftet (inte ”från”; *träda i kraft* är ingenting fortlöpande)

Observera att ”från” inte används vid *köpa*, *ta ut* (*pengar*), *hämta* o.d.: köpa mediciner *på* apoteket, ta ut pengar *på* banken, hämta ett paket *på* posten. *Köpa från*, *beställa från* osv. kan dock användas vid postorderförsäljning och liknande när varan beställs t.ex. på webben.

För

redogöra, redogörelse *för* (inte ”om”) något
redovisa *för* något (äv. redovisa något, med annan betydelse);
redovisning *för* eller *av* något
för kännedom (inte ”till”)
chef *för* x-byrån eller byråchef *vid* x-byrån (inte byråchef för x-byrån)
berätta något *för* någon (inte ”åt”)
vikariera *för* någon (inte ”vikariera någon”)

Märk: Regeringen *föreslår riksdagen* att ... (inte ”föreslår för riksdagen”)
Lagen tillämpas *första gången* vid beskattningen för år 2011 (inte ”för första gången”).

Före

före eller *innan* sommaren, årsskiftet, semestern osv. (substantiv och därmed jämförbara ord), men *innan* lagen träder i kraft, semestern börjar osv. (satser) resp. *inte förrän* lagen har trätt i kraft (satser med nekande innebörd; ofta kan dock *innan* användas också i sådana satser)

Genom

genom försorg av X eller X:s försorg (inte ”på försorg av”): vanligen räcker det dock med bara *av* X; *se* även **Toimesta** i finsk-svenska ordlistan
genom lagen upphävs ... (inte ”med”)

Hos

göra en ansökan *hos* (ansöka *hos*) en myndighet (inte ”till”)
vara anställd *hos* staten (*men*: *på* eller *vid* justitieministeriet)
överklaga/anföra besvär *hos* en domstol/myndighet (*men:* överklaga *i* högre instans)

I

forskning *i, om, på, kring* något (inte ”av”)
forska *i* eller *inom* en bransch e.d.
ge *i* uppgift, få *i* uppgift (*men*: ha *till* uppgift)
inte ”i anledning av” utan *med anledning av*
inte ”i anseende till” utan *med hänsyn till*
inte ”i avseende å” utan *med avseende på*
inte ”i stöd av” utan *med stöd av* (*men*: *i kraft av*)

Märk: två gånger *i* minuten, timmen, veckan, månaden men *om* dagen, dygnet, året; två *i* taget men två *åt* gången; *i* misshugg men *av* misstag

Inom

elevkåren (= kollektivet) väljer *inom* sig (inte ”bland sig”) en representant till ... *Se* även *Bland*
företagen *inom* eller *i* en bransch, en sektor, ett område o.d. (även *på* ett område)

Med

med anledning av, stöd av, avseende på, hänsyn till (inte ”i”; *se* även *I*).
Stå i strid *med* lagen (inte ”mot”; däremot *strida mot*)
inte ”med” utan *genom* lagen upphävs ...
betalas *med* eller *av* statsmedel (inte ”ur”)
ta kontakt *med,* kontakter *med* (inte ”till”)

Mellan

Mellan konstrueras med *och*, inte med ”samt”. Om det finns flera parter på ena sidan bör man inte skriva ”mellan A och B samt C” utan t.ex. *mellan å ena sidan A och B och å andra sidan C*.
I samband med *mellan* kan man inte använda tankstreck. Skriv antingen *mellan den 25 april och 8 maj* eller *25.4–8.5* (inte ”mellan 25.4–8.5”), *landskampen mellan Finland och Sverige* eller *landskampen Finland–Sverige* (inte ”landskampen mellan Finland–Sverige”).

Mot

ett förbud *mot* att göra något
strida *mot* lagen (*men:* stå i strid *med* lagen)

Om

två gånger *om* dagen, dygnet, året (inte ”i”) *men:* två gånger *i* minuten, timmen, veckan, månaden
ett intyg *om, på* eller *över* något
yttrande *om* eller *över* något
en försäkran *om* att något ska ske
ansöka *om* en tjänst, ett stipendium, tjänstledighet, men *söka* en tjänst osv.

För att ange en kommande veckodag är *om* numera föråldrat; skriv *på* måndag, inte ”om” måndag.

Också för att ange mängd, storlek o.d. är *på* numera vanligare än *om*: en lägenhet *på* 100 m², en sträcka *på* 3 kilometer, en behållare *på* 200 liter, ett fartyg *på* 200 000 ton dödvikt. *Om* kan dock användas t.ex. när *på* används på ett annat ställe i samma mening (lämna anbud *på* en lägenhet *om* 100 m²). *Se* även *På*

Men: omnämnande *av* (inte ”om) något
anmäla, meddela, kungöra, tillkännage något (inte ”om något”)
en förbindelse att betala (hellre än ”förbindelse om”)

På

på ersätter ”å” utom i uttrycket *å ena sidan – å andra sidan*: *på* A:s vägnar, mötet hålls *på* restaurang Glada Kocken
på ansökan (inte ”efter”)
lagens 7 § tillämpas *på* detta fall (inte ”i fråga om”)
vårdas *på* ett sjukhus (inte ”i”)
ha en fordran *på* (eller *hos*) någon
anställd *på* eller *vid* ministeriet, *men:* anställd *hos* staten
köpa *på* ett apotek, ta ut paket *på* posten (inte ”från”; *se* även *Från*)
överföra en fastighet *på* någon
på (inte ”om”) måndag (inte ”nästa måndag” om det inte är minst sex dagar dit)
kvaliteten *på* (inte ”hos”) något
ett arvode *på* 500 euro
ett belopp *på* 500 euro (*men: till* ett belopp *av* ...)
ett värde *på* eller *av* 100 euro
ett intyg *om, på* eller *över* något
statistik *på* eller *över* något

Märk: uttrycket *genom försorg av* (inte ”på”) kan ofta ersättas med bara *av*.
Se **Toimesta** i finsk-svenska ordlistan.

Till

skriva *till* någon (”skriva åt” betyder skriva för någons räkning)
ringa *till* någon eller ringa någon (inte ”åt”)
betala *till* någon, betala *någon något* (inte ”åt”)
upplåta, hyra ut, lämna ut något *till* någon
ge något *till* någon, ge *någon något*
styrelsen får överföra ärenden *till* avdelningarna (*jfr* överföra egendom *på* någon)
ligga *till* grund för något (inte ”som”)
ha *till* uppgift (*men*: ge *i* uppgift, få *i* uppgift)

Märk: sträva *efter* (inte ”till”) något
sända *för* (inte ”till”) kännedom
till sist, *till* en början, *men*: *först* (inte ”till först”)
Se även *Till, till och med* i avsnitt 4.11

Under

förbjuden för *barn under 15 år* (inte ”förbjuden under 15 år”).
Obs. Skriv inte ”under 15-åriga barn”.

Ur

betala *ur* en fond, men betala *med* eller *av* statsmedel
söka betalning *ur* en fastighet
lämna ut uppgifter *ur* ett register
utdelning *ur* ett konkursbo

Märk: framgå *av* något (inte ”ur”)

Utom

alla utom ordföranden eller *alla andra än* ordföranden
(inte ”alla andra utom ...”)

Märk: *utanför* dagordningen (inte ”utom”)

Vid

väcka talan *vid* domstol(en)
byråchef *vid* X-byrån eller chef *för* X-byrån
anställd *vid* eller *på* ministeriet, men anställd *hos* staten
lagen träder i kraft *vid* ingången av 2012, giltigheten upphör *vid* årsskiftet (inte ”från”; *se* även *Från och med* i avsnitt 4.11)

Å

å används numera bara i uttrycket *å ena sidan – å andra sidan*. (*Se* även *På*)

Åt

två *åt* gången (inte ”i gången”)
utföra arbete *åt* (eller *för*) någon

Märk: ”sälja något *åt* någon”, ”skriva ett brev *åt* någon”, ”ringa *åt* någon” osv. innebär att det görs för någons räkning (*Se* även *Till*)

Märk även:
ge, sälja *någon något* eller *något till någon*, bevilja *någon något*, vara skyldig *någon något*. *Åt* används över huvud betydligt mer sällan i sverigesvenskt språkbruk än i finlandssvenskt för att ange mottagare.

Över

anföra besvär *över* ett beslut
intyg *över, om* eller *på* något
tillsyn *över* t.ex. förvaltningen
utlåtande/yttrande *över* eller *om* något
statistik *över* eller *på* något

4.9.2 Ingen preposition

föreslå någon något (t.ex. nämnden föreslår fullmäktige att ...)

anmäla, kungöra, meddela, tillkännage något (*se* även **Ilmoittaa** i finsk-svenska ordlistan)

betala, bevilja, ge, lämna, skänka någon något (en konstruktion med *till* kan vara motiverad t.ex. om mottagaren följs av relativ bisats: *Bevilja* understöd *till* studerande som ...)

ringa någon eller *ringa till* någon (inte ”åt”)

vara skyldig någon pengar

bli kvitt sin skuld (*men: bli fri från* sin förbindelse)

bifalla en ansökan (inte ”bifalla till”)

överklaga ett beslut

följa utvecklingen, *följa* ett program i TV (inte ”följa med”; däremot t.ex. följa med i utvecklingen, följa med under lektionen)

lagen tillämpas *första gången* vid beskattningen för år 2011 (inte ”för första gången”)

först (av allt) vill vi framhålla ... (inte ”till först”)

söka en tjänst, ett stipendium (*men:* ansöka om)

båten *trafikerar* linjen Åbo–Stockholm (inte ”trafikerar mellan Åbo och Stockholm”)

Märk: vikariera för någon (inte ”vikariera någon”), A är *vikarie för* B (inte ”B vikarieras av A”)

4.9.3 Sammansatta prepositioner på *där-*, *här-* och *var-*

Sammansatta prepositioner som *därav, härvid, varmed, varpå, varunder* bör i allmänhet undvikas, eftersom de bidrar till att göra texten tung.

> A och B skiljer sig från varandra *genom* att ... (inte ”därigenom” att)
> Skillnaden bygger *på* att ... (inte ”därpå” att)

”Härvid” kan ofta ersättas med *då*.

> Det visade sig *då* att ... (inte ”Härvid framgick att ...”)

Bisatsinledande ”varigenom”, ”varmed”, ”varpå”, ”varunder” osv. kan ofta ersättas med *genom vilken, med vilken* osv. eller hellre med *som* som bisatsinledare och prepositionen sist: *det betänkande som propositionen bygger på, det ministerium som myndigheten lyder under.* Bisatser med *varvid* kan ofta bytas ut mot en huvudsats som börjar med *då*.

4.10 Tidsperioder och andra tidsuttryck

I propositions- och förvaltningstexter finns det ofta ett behov att tala om såväl förfluten tid som kommande tid. Också i lagtexter förekommer tidsuttryck om än i mer begränsad utsträckning. Följande fraser kan användas:

Förfluten tidsperiod

> i fjol/förra året
> i somras/förra sommaren
> året innan (särskilt när man jämför med t.ex. fjolåret)
> under de närmast föregående månaderna
> under den senaste tiden (*inte* ”de senaste tiderna”)
> på senare/senaste tid, på sistone
> under det senaste/gångna (halv)året
> under första halvåret (i år)
> under andra halvåret i fjol
> kalenderåret före x (*inte* ”det kalenderår som föregår ...”)

Använd inte *senaste* i förbindelser som ”senaste år” (i fjol, förra året), ”senaste sommar” (i somras, förra sommaren).

Pågående tidsperiod

i år (hellre än ”under detta år”)
under innevarande år
i höst
under hösten/under höstens lopp

Kommande tidsperiod

inom två månader (inte ”inom en tid av”)
efter fyra veckor (inte ”efter loppet av”)
i den närmaste framtiden
under den närmaste tiden
under de närmaste dagarna/veckorna/månaderna
under kommande halvår/det kommande halvåret
under andra halvåret (i år)
nästa år/under det kommande året (i lagtext dock vanligen *det följande året*; *kommande* och *nästa* passar sällan i allmänna bestämmelser)
i höst (om den närmast följande hösten)
nästa höst (om den höst som kommer om nästan ett år eller mer – efter årsskiftet bör den kommande hösten betecknas som *i höst* för undvikande av missförstånd)

Se även **Seuraava, lähinnä seuraava** i finsk-svenska ordlistan.

Övrigt

i början/slutet av året (tidsperiod)
mot hösten/mot slutet av året (tidsperiod)
vid årets början/vid ingången av (år) 2011 (tidpunkt)
vid årets slut/vid utgången av (år) 2010 (tidpunkt)
x gånger om året/dagen/dygnet
x gånger i veckan/månaden/timmen (*Se Om* och *I* i avsnitt 4.9)
i april (ordet *månad* utelämnas vanligen)

4.11 Vissa ord, ordformer och uttryck

Antingen – eller

Antingen – eller tillsammans med en preposition kan skrivas på två sätt:
a) Detta ska anmälas *till antingen* A eller B, eller
b) Detta ska anmälas *antingen till* A eller *till* B.

Både – och

Både – och tillsammans med en preposition kan skrivas på två sätt:
a) Detta ska anmälas *till både* A och B, eller
b) Detta ska anmälas *både till* A och *till* B.

Densamma, detsamma, desamma

Orden skrivs alltid ihop: *detsamma gäller* (inte ”samma gäller”)...
Använd inte enbart ”samma” i betydelsen detsamma.

I äldre lag- och kanslistil användes ”densamma, detsamma, desamma” ofta i betydelsen den, det, de, denna, detta, dessa. Detta skulle ge större tyngd åt framställningen. Det ansågs också att en mening inte kunde sluta med korta pronomina.

Flera, fler

Flera är den normala formen i betydelsen ’många’ och i komparativ betydelse (två eller *flera*, *flera* än).
I komparativ betydelse och i betydelsen ’ytterligare’ används också *fler*: Finansministeriet motsätter sig att det inrättas *fler* tjänster.

Märk att formen ”flere” är föråldrad.

Från och med

Uttrycket *från och med* kan användas bara i samband med något fortlöpande (t.ex. *gälla, tillämpas*) och en tidsangivelse som avser en tidsrymd (t.ex. *dag, månad, år*), *jfr Från* i avsnitt 4.9.1:
Lagen gäller *från och med* september 2009.
Från och med den 1 juni är ministeriets adress ...

Ett skenbart undantag är satser av följande typ:
NN har utsetts till avdelningschef *från och med* den 1 september 2010. Här hänför sig *från och med* strängt taget inte till predikatet *utsetts* utan snarare till *avdelningschef* (underförstått: NN är avdelningschef från och med den 1 september). *Jfr:* NN utsågs den 15 maj till avdelningschef *från och med* den 1 september.

Före, innan, förrän

Före och *innan* används vid substantiv och nominalfraser (inklusive datum):
före eller *innan* årets slut
före årsskiftet.
före den 1 september

Innan används vid satser:
Kom *innan* sommaren är slut.
innan lagen träder i kraft

Förrän används i satser med nekande innebörd: inte *förrän* lagen har trätt i kraft. Hon kommer knappast *förrän* sommaren är slut.
Ofta kan också *innan* användas i sådana fall: Bestämmelserna kan inte tillämpas *innan* lagen har trätt i kraft.

Genom, på grund av, tack vare

Genom betecknar medlet:
Företaget har ökat sitt aktiekapital *genom* en riktad emission.
Genom att övergå till mobil Internetuppkoppling kunde översättaren arbeta

betydligt effektivare.
Genom (inte ”medels” eller ”med”) denna lag upphävs ...

På grund av och *till följd av* anger orsaken:
På grund av den stränga vintern var uppvärmningskostnaderna högre än vanligt.
Till följd av de stigande råoljepriserna har också priset på bensin stigit.

Tack vare kan användas bara för att uttrycka något (för resonemanget i fråga) positivt:
Tack vare den rikliga nederbörden har en stor del av den ökande energianvändningen kunnat tillgodoses med vattenkraft.

När, då

Satser som börjar med *då* kan vara dubbeltydiga, eftersom *då* kan användas både temporalt i betydelsen ’när’ och kausalt i betydelsen ’eftersom’. I sådana fall är det bättre att för tydlighetens skull skriva antingen *när* (alt. *sedan*) eller *eftersom* beroende på vilket som avses.

Skriv helst inte	*Skriv hellre t.ex.*
Då kommittén slutfört sitt arbete, kan ministeriet fortsätta beredningen av frågan.	När/Sedan kommittén slutfört sitt arbete ... eller Eftersom kommittén slutfört sitt arbete ...

Och, samt

De vanligaste sammanbindande konjunktionerna är *och* och *samt*. *Och* samordnar led av samma slag medan *samt* markerar att det eller de led som samordnas inte är fullt på nivå med de övriga. Ibland har *samt* betydelsen ’liksom också’. *Samt* kan aldrig samordna huvudsatser. *Samt* uppfattas som mer formellt och ska inte användas när *och* går lika bra. Observera att finskans ”sekä” inte alltid bör översättas med *samt*.

Samt används när en bestämning hör till bara ett av leden och det finns risk för felläsning eller missförstånd, vid samordning av led som är på olika nivå eller när det annars behövs för att ge texten en tydligare struktur:

Lätta fyrhjulingar *samt* mopeder med låg effekt ska ...
Start eller bedrivande av näringsverksamhet *samt* yrkesbehörighet (rubrik)
Behörighetsvillkor för tjänsten är högre högskoleexamen eller annan lämplig examen *samt* erfarenhet av ledarskap.
Fonden får ge bidrag för att stödja familjer med många barn *samt* ungdomar som behöver särskilt stöd ...

Samt används också vid samordning av flera led som i sin tur innehåller *och* eller som ett sista förtydligande bindeord i uppräkningar som innehåller *och*:

Jord- och skogsbruksministeriet *samt* arbets- och näringsministeriet ...
Artiklarna 2, 3, 8 och 11 *samt* bilaga IV
De sakkunniga har rätt till arvode och dagtraktamente *samt* ersättning för resekostnader och andra utgifter.
Maskiner, inventarier och liknande anläggningstillgångar *samt* fastigheter ...

Såväl – som

Såväl – som tillsammans med en preposition kan skrivas på två sätt:
a) Detta ska anmälas *till såväl* A som B, eller
b) Detta ska anmälas *såväl till* A som *till* B.

Till, till och med

I vanliga fall är det inte någon skillnad i betydelse mellan *till* och *till och med*. Skriver man *Avtalet gäller till den 31 maj 2015* betyder det samma sak som *till och med* den 31 maj 2015. Ibland kan det emellertid vara oklart om det enkla *till* inkluderar den nämnda tidsperioden (t.ex. *dagen, månaden, året*) eller inte. Skriv därför t.ex. *Avtalet gäller till och med maj 2015* eller alternativt *till utgången av maj 2015*, om så avses.

4.12 Översättning av finskans genitiv

Genitivkonstruktioner används i finskan i betydligt större utsträckning än i svenskan. Det finns därför många fall där finskan använder genitiv men svenskan kräver en annan konstruktion – vanligen en prepositionsfras.

4.12.1 Genitivkedjor

Medan finskan teoretiskt sett accepterar hur många genitiver som helst i följd, tolererar svenskan i många fall inte ens dubbel genitiv. Kedjor av genitiver i den finska förlagan måste alltså skrivas om, huvudsakligen med prepositionsuttryck men också så att genitivuttrycken ersätts med sammansättningar (paperin valmistus = papperstillverkning*)* eller adjektivuttryck (kulumisen nopeus = den snabba nedslitningen*)*. Observera att man vanligen får börja bakifrån och så att säga rulla upp de finska genitivformerna.

Studera följande (konstruerade) exempel:

> Selvitettiin Suomen kaikkien kaupunkien virastojen johtajien autojen etupyörien renkaiden kuvioiden kulumisen nopeuden syyt.
>
> Man utredde orsakerna till den snabba nedslitningen av mönstren på framdäcken på direktörernas bilar vid de kommunala verken i alla städer i Finland.

Flerdubbel genitiv kan i svenskan användas framför allt vid personord och vid namn:

> Kalles hustrus mosters första man
>
> Helsingfors stads trafikverks bussar

Också i andra fall kan dubbel genitiv användas om det finns särskilda skäl till det, men det är i allmänhet bättre att skriva om med en prepositionsfras:

min avhandlings andra kapitels början	början av andra kapitlet i min avhandling

I många fall är dubbel genitiv inte möjlig i svenskan:

Skriv inte	*Skriv i stället t.ex.*
Nordiska rådets Finlands delegation	Finlands delegation i Nordiska rådet

4.12.2 Finskpåverkat genitivbruk

Om genitivkonstruktioner i finskan återges med s-genitiv i svenskan leder detta ofta till osvenska konstruktioner eller direkta språkfel.

Se upp framför allt med det som kallas objektiv genitiv, dvs. fall där ordet i genitiv är objekt i en tänkt sats (taksinkuljettajan murha = joku murhasi taksinkuljettajan). Översätts detta med s-genitiv (taxiförarens mord) uppfattas det i svenskan som subjektiv genitiv (= taxiföraren har mördat någon). Använd därför prepositionsuttryck, sammansättning, att-sats eller någon annan liknande omskrivning vid översättning av objektiv genitiv i finskan.

Det finns fall där objektiv genitiv kan användas i svenskan: *rörelsens finansiering*, *bokens användning*, *undervisningens uppläggning* etc. I dessa fall är det de kända begreppen ”rörelsen”, ”boken”, ”undervisningen” som är så att säga utgångspunkter för frasen. Genom att s-genitiven i svenskan har bestämd funktion är det framför allt vid obestämd betydelse som den inte går att använda.

Är man osäker gör man klokast i att använda en omskrivning.

Exempel:

Eläkkeiden tarkistus suoritetaan kaksi kertaa vuodessa.	Justering(en) av pensionerna sker två gånger om året. *eller* hellre: Pensionerna justeras ...
Alue, joka tarvitaan kunnan suunnitelmallista kehittämistä varten	Ett område som behövs för en planmässig utveckling av kommunen *eller*: Det område som ...

Luottamushenkilöiden informoiminen on tärkeää.	Det är viktigt att informera de förtroendevalda. *eller:* Informationen till de förtroendevalda är viktig.
Öljyn täyttö (skylt vid påfyllningslock)	Påfyllning av olja/ Oljepåfyllning/Olja
Hallitus voi vaatia päätöksen alistamista ...	Styrelsen kan kräva att beslutet underställs ...
Kaavoituksen yhteydessä on selvitettävä asemakaavan liittyminen olemassa olevaan ympäristöön ja lähialueiden maankäyttöön.	I samband med planläggningen måste man utreda möjligheterna att ansluta detaljplanen till befintlig miljö och till markanvändningen inom närliggande områden. *eller*: ... utreda hur detaljplanen ansluter sig till befintlig miljö ...

Subjektiv genitiv i finskan kan ofta återges med s-genitiv i svenskan: *tjänstemannens resa*, *ministerns ankomst*, *polisens handlande*. Men det finns också många fall där en omskrivning är bättre:

Skriv helst inte	*Skriv hellre t.ex.*
elevantalets ökning	ökningen av (*eller* i) antalet elever det ökade antalet elever
vid anställningsförhållandets upphörande	när anställningsförhållandet upphör
oljeprisernas uppgång	de stigande oljepriserna höjningen av oljepriserna

Observera att s-genitiven i svenskan har bestämd betydelse. Uttryck som *montörens besök* och *Petterssons påpekande* syftar alltså på något bestämt och existerande. Det allmänna och obestämda måste uttryckas med prepositionsfras: *besök av montören*, *ett påpekande av Pettersson*. Man kan inte heller använda

uttryck som ”ett statsrådets beslut”, ”en regeringens proposition”, ”det här undervisningsministeriets beslut” – lika lite som man bör säga ”en Kalles vän” eller ”Lisas en väninna”.

Skriv inte	*Skriv i stället t.ex.*
en regeringens proposition	en regeringsproposition
en statens (kommunens) myndighet	en statlig (kommunal) myndighet (Det är också i allmänhet bättre att tala om statliga myndigheter i stället för ”statens myndigheter”.)
de pensionsanstaltens beslut som utfärdas med stöd av 9 §	de beslut av pensionsanstalten som utfärdas med stöd av 9 §

Också i många andra fall är relationerna mellan orden sådana att det är oriktigt med genitivformer på svenska:

Skriv inte	*Skriv i stället t.ex.*
institutets andra än i 4 § nämnda tjänstemän	andra tjänstemän vid institutet än de som nämns i 4 §
Lindgrens dödsbo	dödsboet efter Lindgren
energins kostnader	energikostnaderna
lokaltrafikens kontrollavgift	kontrollavgiften inom lokaltrafiken
planen utvisar trafikområdenas maximibehov	planen visar det maximala behovet av trafikområden
skolpedagogikens målplanering	planeringen av målen för skolpedagogiken
skogsindustrins försämrade konjunkturer	de försämrade konjunkturerna för skogsindustrin

fordons registrerings-anmälan	anmälan om fordonsregistrering
läroämnenas timfördelning	timfördelningen mellan läroämnena
grundskolans undervisningsgrupper	undervisningsgrupper(na) i grundskolan
presidentens valsätt	sättet att välja president

Observera att det inte är energin som har kostnader, skolpedagogiken som målplanerar osv. och att ”presidentens valsätt” är detsamma som presidentens sätt att välja (eller eventuellt presidentens syn på hur man borde välja t.ex. riksdagsledamöter).

Vid angivning av *pris* på obestämda mängder varor och tjänster är likaså prepositionsfras eller sammansättning att föredra framför genitiv:

Skriv helst inte	*Skriv hellre t.ex.*
Naturgasens pris anses vara för högt.	Priset på naturgas anses vara för högt.
Bilarnas priser väntas stiga.	Bilpriserna väntas stiga.

När det gäller priset på bestämda varor går det emellertid bra med s-genitiv:

Bilens pris var för högt för att jag skulle kunna köpa den.

Även vid *antal* bör man undvika genitiv: skriv *antalet bostäder*, inte ”bostädernas antal”. För finskans ”henkilöstön määrä” används på svenska helst *antalet anställda*, även om ”personalens storlek” inte i och för sig strider mot reglerna om genitiv.

Valet av prepositionsfras respektive genitivform måste bedömas från fall till fall. Möjligheten att använda genitiv är beroende av ett antal komplicerade faktorer – framför allt relationen mellan orden och bestämdheten hos det ord som skulle komma att stå i genitiv. Vid tvekan är det säkrast att undvika s-genitiv och använda omskrivning.

4.12.3 Gruppgenitiv

Så kallad gruppgenitiv förekommer i svenskan framför allt i två typer av fraser: samordningar som *Stina och Pelles barn* och fraser med efterställd prepositionsbestämning som *Forskningscentralen för de inhemska språkens personal*. I många fall är omskrivning att föredra i synnerhet i den senare typen: *Personalen vid Forskningscentralen för de inhemska språken*.

I vissa fall, när det inte finns risk för missförstånd, kan gruppgenitiven vara motiverad för att den gör konstruktionen enklare: *Svenska litteratursällskapet i Finlands arkiv.* Konstruktionen ”Svenska litteratursällskapets i Finland arkiv” är numera föråldrad.

4.12.4 Genitivformer i vissa tjänstebeteckningar

Märk att s-genitiv inte ska användas när det är fråga om en av flera chefer, direktörer osv.:

Kansaneläkelaitoksen johtaja	en direktör vid Folkpensionsanstalten
opetusministeriön osastopäällikkö	en avdelningschef på undervisningsministeriet

När det finns bara en chef e.d. på den aktuella nivån går det i allmänhet bra med s-genitiv, men ofta kan det vara bra att variera med prepositionsuttryck: *kansler för Helsingfors universitet, presidenten i högsta domstolen*.

4.13 Översättning av finskans konditionalis

4.13.1 Förslag och önskemål

När ett förslag till en ny lag eller annan ny författning presenteras i ett betänkande eller i en proposition är den vanligaste verbformen i den finska texten konditionalis, t.ex. ”olisi”, ”tulisi”. Observera att dessa former normalt *inte* ska översättas med ”skulle” i den svenska texten.

Huvudregeln när det gäller förslag och önskemål är att *skulle* i svenskan används bara när det kan ses som preteritum (förfluten tid) av *ska*, t.ex. i en bisats när huvudsatsens predikat står i preteritum.

> Undervisningsministern *önskar* att studiestödet *ska* höjas.
> Undervisningsministern *önskade* att studiestödet *skulle* höjas.
>
> Kommissionen *föreslår* att translatorsexamen *ska* bestå av ...
> Kommissionen *föreslog* att translatorsexamen *skulle* bestå av ...
>
> Enligt den föreslagna lagen *ska* varje kommun göra upp en generalplan. I generalplanen *ska* det anges vilka områden som *ska* detaljplaneras. Enligt det tidigare lagförslaget *skulle* varje kommun ...
>
> Det föreslås att den övervakning som staten utövar *ska* begränsas. Miljöministeriet *ska* enbart granska planerna.
>
> Nämnden föreslår att kommunen *ska* stå för (inte ”skulle stå för”) måltidskostnaderna för deltagarna.

Ett alternativ till *ska* i t.ex. motiveringstext är ofta *föreslås* eller *avses*. Ofta kan man också omskriva med ”Förslaget innebär ...”.

> Rivning av en byggnad *föreslås* i regel vara beroende av tillstånd (olisi luvanvaraista).
>
> Tillståndssystemet *avses* också omfatta åtgärdstillstånd och rivningslov (lupajärjestelmään sisältyisivät myös ...).

4.13.2 Finskans ”jotta”

Finskans *jotta* + *-isi-* översätts normalt med *för att* + *ska/skulle (kunna)* (enligt huvudsatsens tempus). Om subjektet är detsamma i huvudsats och bisats är det oftast ledigast att skriva *för att kunna* + infinitiv eller bara *för att* + infinitiv:

> Ministeriet *har skaffat* ett nytt översättningsprogram för att översättaren *ska kunna arbeta* effektivare.
>
> Chefen *gav* nya direktiv för att personalen *skulle arbeta* effektivare.
>
> Det *krävs/krävdes* ny personal för att apparaterna *ska/skulle kunna tas* i bruk.
>
> Kommittén *sammanträdde* ytterligare en gång för *att kunna* finslipa betänkandet.

4.13.3 Verbformer i villkorssatser

I finskan används konditionalis både i villkorssatsen och i huvudsatsen:

> Jos laite olisi edullisempi, voisimme hankkia kaksi kappaletta.

I svenskan används preteritum (konjunktiv) i villkorssatsen och *skulle* i huvudsatsen när villkoret framställs som något mot verkligheten stridande. I detta fall ska *skulle* alltså inte användas i villkorssatsen (om-satsen).

> Om apparaten *vore/var* billigare, *skulle* vi *kunna* köpa två stycken.
>
> Om beslutet *hade fattats* tidigare, *skulle* resultatet *ha blivit* ett annat.
>
> Om det *fanns* fler översättare så *skulle* tidsfristerna *kunna* hållas.
>
> *Fick* han bestämma så *skulle* vi inte sitta här i dag.

Observera att det uttryckligen är i villkorssatser som *skulle* ska undvikas. När det inte är fråga om villkorssatser skriver man alltså t.ex.

> Arbetsgruppen har till uppgift att utreda hur man *skulle kunna* (inte ”kunde”) ordna den svenska vården effektivare.
>
> NN anser att rösträttsåldern *skulle kunna* (inte ”kunde”) sänkas till 17 år.

Skriver man i sådana fall *kunde* kan det missuppfattas som förfluten tid (t.ex. att det någon gång tidigare var möjligt att ordna den svenska vården effektivare).

När villkoret framställs som tänkbart används presens eller, i vissa fall, *skulle* + infinitiv i villkorssatsen:

> Om riksdagen *antar* lagen *kan* den träda i kraft om ett år.
>
> *Skulle* rösträttsåldern sänkas till 17 år är det möjligt att intresset för politik ökar/skulle öka bland de unga.

4.14 Citat och referat

Citat är ordagranna återgivningar av vad någon skrivit eller sagt och känns i allmänhet igen på citattecknen. Ett citat får översättas fritt bara om man är säker på att det inte finns någon officiell eller annan vedertagen svensk version. I annat fall ska den vedertagna svenska versionen av den citerade texten användas i oförändrad form. Inom citattecknen får ingenting ändras, inte ens stavning eller kommatering. Om det däremot förekommer uppenbara fel eller otympligheter i översättningen kan det ibland finnas anledning att ta till ett referat i stället för att citera texten eller en del av den, och då utelämnar man naturligtvis citattecknen. Observera också att namn på kommittéer och betänkanden, utdrag ur riksdagshandlingar (bl.a. motioner), rubriker till rättsfallsreferat o.d. ska återges i sin officiella svenska form om det finns en sådan.

När det är fråga om referat av t.ex. en lagbestämmelse är det inte nödvändigt och inte ens rekommendabelt att återge ålderdomliga eller otympliga formuleringar. Däremot ska naturligtvis termer som fortfarande är aktuella och andra centrala ord användas i enlighet med den refererade texten. *Se* även avsnitt 5.6.

4.15 Att skriva könsneutralt

I författningstext har man sedan gammalt använt *han (honom, hans)* som pronomen, även i fall där texten gäller kvinnor. Endast om lagtexten uteslutande gäller kvinnor har *hon (henne, hennes)* använts. Ibland har man tillgripit en omskrivning av något slag.

Sättet att normalt använda maskulinum har kritiserats alltmer. I Sverige har man gått in för att i författningstexter skriva så könsneutralt som möjligt. Statsrådets svenska språknämnd rekommenderar att de sverigesvenska riktlinjerna för författningsspråket följs.

1) Ett sätt är att skriva *han eller hon* (inte *han/hon*). Denna lösning kan rekommenderas när författningen är kort eller när kombinationen bara behöver användas några få gånger. Om texten däremot kräver ett ymnigt bruk av pronomen blir kombinationen störande, särskilt vid böjning *(honom eller henne, hans eller hennes). Han eller hon* ska inte användas när det är fråga om en aktör som också kan vara en juridisk person, t.ex. *arbetsgivaren*, *gäldenären*, *den ansvarige, den skattskyldige* m.fl.

2) Ett annat och ofta bättre sätt är att använda pluralformer (de anställda – *de, dem, deras*) i stället för singularformer (den anställde – *han, honom, hans*).

3) Ett tredje sätt är att med hjälp av omskrivningar undvika personliga pronomen i texten. Man måste då se till att texten inte i onödan belastas med passivformer, upprepningar av substantiv eller abstrakta och opersonliga vändningar. Man kan t.ex. skriva: *justitieombudsmannen svarar på alla klagomål som kommit in* i stället för ”justitieombudsmannen svarar på alla klagomål som han eller hon får”.

I regel går det att skriva könsneutralt med hjälp av de angivna sätten. Men om det av någon anledning inte går, kan man i ändringsförfattningar behålla *han, honom, hans*. I nyskrivna författningar bör man emellertid välja könsneutrala alternativ.

Vid ändring av äldre författningar måste man noga överväga om formerna *han, honom, hans* ska bibehållas eller ersättas med könsneutrala uttryck. Bedömningen måste bli beroende av hur författningen i övrigt ser ut. När en författning ändras ska översättaren alltså kontrollera om man övergått till att skriva könsneutralt i senare ändringar av författningen. I så fall ska översättaren om möjligt hålla sig till könsneutrala uttryck också i den aktuella ändringen. Det

är oftast bättre att konsekvent bibehålla formerna *han, honom, hans* än att i en enstaka paragraf ha andra former, eftersom helhetsintrycket kan bli märkligt om man har olika former. Är det däremot fråga om en lång, kapitelindelad lag, kan det vara möjligt och önskvärt att införa könsneutral text i nyskrivna kapitel.

4.15.1 Adjektivets a- och e-former

Den maskulina adjektivformen på *-e* används när huvudordet betecknar en människa av manligt kön: *den lille prinsen, den kände advokaten Anders Y., påven Johannes Paulus den andre*. När det gäller kvinnor används formen på *-a*: *den lilla prinsessan, den kända advokaten Johanna V., drottning Elisabeth den andra*. När *förste* och *andre* däremot ingår i en fast tjänstebeteckning eller titel används de *e*-böjda formerna även om den som bär titeln är en kvinna: *riksdagens andre vice talman Kerstin Heinemann*.

Formen för substantiverade adjektiv är vacklande, men i författningstext används maskulin form i fall av följande typ:

den ansvarige
den dömde
den minderårige
den misstänkte
den omyndige
den skattskyldige
den skyldige

Make har av tradition använts i författningstext oberoende om det är fråga om man eller hustru. Exempelvis i ärvdabalken används uttrycket *den efterlevande maken*. Om texten uteslutande handlar om hustrun används *maka*. *Se* **Puoliso** i finsk-svenska ordlistan.

4.15.2 Talmän och ombudsmän

Att skriva könsneutralt innebär inte att man måste gå till sådana ytterligheter att man kallar talmannen för talkvinnan eller att man byter ut pronomenet *man* mot substantivet *kvinna* i alla sammanhang. Till skillnad från pronomenet *han* är ju pronomenet *man* könsneutralt i dagens svenska, även om det ursprungligen har utvecklats ur ett icke könsneutralt substantiv.

I Finland har vi enligt svenskt mönster bibehållit formen *ombudsman* även i de fall där man på finska har frångått ”asiamies” och infört ”valtuutettu” (ex. tasa-arvovaltuutettu – *jämställdhetsombudsmannen*, tietosuojavaltuutettu – *data-ombudsmannen*). Det svenska *ombudsman* används också som lånord i bl.a. engelskan.

5 Skrivregler

5.1 Kommatering

Kommateringen är i svenskan avsevärt mera sparsam än i finskan och brukar betecknas som tydlighetskommatering. Utförliga regler för kommatering i svenskan finns i *Svenska skrivregler* utgivna av Språkrådet och i ett antal andra skrivregler som i huvudsak baserar sig på den, bl.a. *Myndigheternas skrivregler*.

5.1.1 Vid bisatser

Komma sätts ut före och efter inskjuten (parentetisk, icke nödvändig) bisats:

> De gamla husen, som ligger söder om vägen, föreslås bli upprustade.
>
> Dessa bestämmelser, som hör till grunderna för statsförfattningen, har ändrats tidigare.
>
> Från huvudregeln, enligt vilken kvinnan har rätt att behålla det efternamn hon har fått genom äktenskapet, kan undantag göras när ...

Observera att dessa meningar är möjliga också utan den inskjutna relativsatsen: *De gamla husen föreslås bli upprustade.*; *Dessa bestämmelser har ändrats ...*; *Från huvudregeln kan undantag göras när ...*

Komma sätts i regel inte ut före och efter nödvändiga bisatser:

> De gamla hus som ligger söder om vägen föreslås bli upprustade. (Underförstått: de som ligger norr om vägen blir inte upprustade.)
>
> Ärenden som gäller avgångsbidrag och utbildningsstöd avgörs av statskontoret på ansökan.
>
> En examen som gäller utmärkta språkkunskaper ska avläggas inför examensnämnden.

Till de nödvändiga bisatserna hör även att-satser:

> Justitiekanslern ska övervaka att disciplinära åtgärder enligt denna lag vidtas då det finns anledning till det.

> Med tanke på det allmänna bästa är det önskvärt att ett efternamn är relativt bestående till sin karaktär.

Observera att finskans ”se, että”; ”siitä, että” och motsvarande uttryck inte bör översättas med ”det, att”.

Skriv inte	*Skriv i stället t.ex.*
Frågan försvåras av det, att lagstiftningen är föråldrad.	Frågan förvåras av att lagstiftningen är föråldrad.

Regeln om att komma inte ska sättas ut vid nödvändiga bisatser är riktgivande, men inte absolut. Det finns fall där tydligheten kräver komma, exempelvis långa och komplicerade meningar. Men det är alltid bra att överväga var kommat ska placeras – ofta är det bättre att det sätts ut t.ex. före *och* snarare än före *att*. Undvik också att skriva meningar där ett kommatecken blir avgörande för tolkningen. Formulera hellre om.

5.1.2 Vid villkorssatser

Komma sätts ut vid villkorssatser om tydligheten kräver det. I lagtext sätts komma i allmänhet ut vid villkorssatser.

> På köp som avses i detta kapitel tillämpas köplagen, om inte något annat följer av denna lag.

> Är en nämnd oenig, avgörs frågan med enkel majoritet.

> Om säljaren själv utför transporten, anses varan ha blivit avlämnad först när den överlämnas till köparen.

Vid korta och enkla villkorssatser behövs det dock i regel inget komma: *Om det behövs ska uppgifterna kompletteras.*

5.2 Förkortningar

Huvudregeln är att förkortningar inte används i lagtext, medan mycket allmänna förkortningar kan användas i motiveringstext även om de inte används i den finska texten.

5.2.1 Förkortningar i lagtext

I lagtext används förkortningar i regel inte. Undantag kan göras i samband med sifferuppgifter, t.ex. i tabeller och i arealuppgifter (7 ha, 2 000 m²). Förkortningar kan även användas i förordningar av övervägande teknisk natur. Det är (också i lagtext) tillåtet att skriva *dvs.* eller *d.v.s.* för finskans ”eli”.

Intill siffror används *kap.* (kapitel) och *mom.* (moment). *Punkt* och *artikel* förkortas inte: *Enligt förslaget ska 9 kap. 7 § 2 mom. 3 punkten ändras i enlighet med artikel 9 i direktivet.*

5.2.2 Förkortningar i motiveringstext

I motiveringstext kan följande förkortningar användas (oberoende av om förkortning används i den finska texten eller inte):

bl.a.	bland annat, bland andra
dvs., d.v.s.	det vill säga
e.d.	eller dylikt
etc.	et cetera
f.d.	före detta
fig.	figur
fr.o.m.	från och med
jfr	jämför
m.fl.	med flera
m.m.	med mera
o.d.	och dylikt
osv., o.s.v.	och så vidare
resp.	respektive
s.k.	så kallad(e), så kallat
t.ex.	till exempel

tf	tillförordnad, tjänsteförrättande
t.o.m.	till och med

Intill siffror kan följande förkortningar användas i motiveringstext:

avd.	avdelning (i en författning)
bil.	bilaga, bilagor
ca	cirka
fig.	figur
FördrS	Finlands författningssamlings fördragsserie
FörfS	Finlands författningssamling
kap.	kapitel (förkortningen används även i lagtext)
komm.bet.	kommittébetänkande
mom.	moment (förkortningen används även i lagtext)
nr, Rnr	nummer, registernummer; äv. i fastighetsbeteckningar: Rnr 1:25 (förkortningen används även i lagtext)
RP	regeringens proposition. I löpande text efter namnet på regeringspropositionen anges propositionsnumret inom parentes: *regeringens proposition med förslag till lag om ändring av strafflagen (RP 2/2003 rd)*. Observera att *rd* skrivs utan punkt.
rd	riksdag
s.	sidan, sidor(na)
tab.	tabell

Miljoner och miljarder förkortas inte i löpande text. I tabeller o.d. kan förkortningarna *mn* och *md* användas: *mn euro, md €*.

Euro och *cent* förkortas inte i författningstext och normalt inte heller i annan löpande text. I tabeller o.d. kan eurotecknet € användas.

Internationella valutakoder som *EUR, SEK, DKK, GBP* används i jämförande uppställningar och i andra texter där man talar om många valutor. Koderna har tidigare av tradition skrivits före beloppet: *SEK 2 350*, men bl.a. enligt EU:s skrivregler skrivs de nu efter beloppet i andra språk än engelska. Vi skriver alltså i dag *253 EUR, 2 350 SEK* osv. När bara en eller ett par valutor nämns och det inte finns risk för förväxling kan traditionella förkortningar som *kr, skr, nkr* användas.

5.2.3 Användning av punkt och andra skiljetecken vid förkortningar

Efter avbrutna förkortningar används punkt, t.ex. *avd., mom., komm.bet*. Punkt används också i allmänna förkortningar av typen *bl.a., f.d., m.fl., t.o.m.,* även om de i vissa fall har karaktären av initialförkortningar (*se* förteckningarna i avsnitt 5.2.2).

Förkortningar som är sammandragna, dvs. som slutar med den sista bokstaven i det förkortade ordet, får inte punkt, t.ex. *ca, dr, jfr, nr*. Detsamma gäller internationella beteckningar för måttenheter som *h (timme), kg, km, min, t (ton*).

Initialförkortningar som *Ab* (i Sverige *AB*), *bnp* (bruttonationalprodukt*), FNB* (Finska Notisbyrån), *UM* (utrikesministeriet), *cd*, *pc, tv* och *wc* skrivs utan punkt. Till initialförkortningar kan man också räkna typen *FörfS* och *UvM* (undervisningsministeriet). Etablerade initialförkortningar som fått ord- eller namnkaraktär skrivs normalt med små bokstäver (utom den första bokstaven i namn): *aids, Asea, Efta, Nato, Opec*. Onödiga initialförkortningar bör undvikas, och i oklara fall ska förkortningen alltid förklaras. I löpande text ska initialförkortningar för akademiska titlar o.d. (typ JD, FK) inte användas; skriv i stället *jur.dr, fil.kand*. osv.

När sammandragningar och initialförkortningar ingår som förled i sammansättningar används bindestreck:

ca-pris
cd-spelare
e-post
EU-domstolen
nr-serie
tv-program
pol.mag.-examen

Om initialförkortningen har ord- eller namnkaraktär och skrivs med små bokstäver, används inget bindestreck:

hivtest
cd-romskiva (inte bindestreck i senare fogen)
Eftaländerna
Opecmötet

Vid böjda former av initialförkortningar används kolon:

vd:n
pc:n
EU:s medlemsstater
FNB:s nyheter
JM:s beslut

Om initialförkortningen har ord- eller namnkaraktär och skrivs med små bokstäver, används inget kolon:

Natos
Opecs

Slutar förkortningen på bokstaven *s* behövs normalt ingen genitivändelse:

HSS båthamn

Internationella måttenhetsbeteckningar får inget genitiv-s. Man skriver alltså *på 5 km avstånd* och *en 60 W lampa* även om man läser ut det ”på fem kilometers avstånd” och ”en sextio watts lampa”.

5.3 Särskrivning och sammanskrivning av vissa uttryck

Vissa vanliga uttryck kan antingen särskrivas eller skrivas ihop som ett enda ord. Det finns inga allmängiltiga regler, men *Svenskt lagspråk i Finland* följer i huvudsak rekommendationerna i *Svenska skrivregler*.

Lista över fasta uttryck

allt fler
allt som oftast
alltför
alltnog
annanstans
den här
densamma
densamme
dess bättre
dess värre
dessförinnan
detsamma
då för tiden
därvidlag
efter hand
en del
envar
ettvart
fast egendom
framför allt
för all del
för den skull
för handen
för när
för närvarande
för så vitt (*men*: såvitt)
för övrigt
före detta
förstnämnd(a)
förutom
förvisso
gentemot
hittills
härvidlag
i akt
i dag
i fatt
i fjol
i fred
i fråga (om)
i gång
i går
i kraft
i kväll
i land
i morgon
i morse
i natt
i stånd
i stället (för)
i synnerhet
i sänder
i väg
i övrigt
ifall (*men*: i fall som nämns)
ifrån
ihjäl
ihop
ihåg
inemot
ingenstans
isär
itu
lagakraftvunnen
likaväl
likväl
långt ifrån
lös egendom
mitt emellan
mitt emot
nedannämnd(a)
norrifrån

norrut
nu för tiden
någonstans
något så när
närapå
om hand
om händer
om intet
ovannämnd(a)
på nytt
rent av
rent ut
runt om(kring)
sistnämnd(a)
så här
så när
så pass
så som
såsom (i betydelsen 'liksom' och i betydelsen 'i egenskap av')
såtillvida
såvitt (*men*: för så vitt)
såväl (... som)
söderifrån
söderut
till buds
till dels
till dess
till fullo
till fånga
till godo
till handa
till hands
till känna (*men*: tillkännage)
till mötes
till rätta
till sist
till spillo
till stånd
till synes
till vara
till viljes
till väga
till ända
till äventyrs
till övers
tillbaka
tillfreds
tills vidare
tvärtom
under hand
under tiden
upp och ned
ur stånd
var sin
varannan, vartannat
varstans
vice ordförande (*Se* **Vara-** i finsk-svenska ordlistan)
västerifrån
västerut
åsido
återigen
österifrån
österut
över huvud (taget)
över lag
över ända
överallt

5.4 Bokstavsordning

När ord, t.ex. namn eller tjänstebenämningar, räknas upp i alfabetisk ordning fordrar god översättarsed att bokstavsordning tillämpas också i den översatta texten, om det inte finns motiverade skäl att avvika från principen. Vid uppräkning av stater brukar Finland nämnas först och därefter andra länder i alfabetisk ordning. I vissa sammanhang kan det dock förekomma att man använder sig av en artighetsordning.

5.5 Skiljetecken

5.5.1 Punkt

Se *Svenska skrivregler* under rubriken *Punkt*.

Punkt sätts *inte* ut

- efter rubriker
- efter sammandragna förkortningar (ca, nr, jfr, jur.dr)
- efter ordningstal, men nog mellan siffror: *Mötet hålls den 12–13 maj; 9.2–9.3.2010* (*Jfr* avsnitt 5.7)

Märk att det ska vara punkt efter en e-postadress eller webbadress som avslutar en mening.

Tre punkter (...) anger att en mening är ofullständig. *(Se* även Uteslutning i citat i avsnitt 5.6.) Punkterna föregås och följs av ett mellanrum.

> Den som sig i leken ger ...
> ... om inte något annat bestäms i 8 §.
> I fråga om ... tillämpas ...

5.5.2 Semikolon och kolon

Se *Svenska skrivregler* under rubrikerna *Semikolon* och *Kolon*.

I författningstexter förekommer semikolon och kolon främst i punktuppställningar. (*Se* avsnitt 7.5)

5.5.3 Parenteser

Se *Svenska skrivregler* under rubriken *Parentes*.

Parenteser används allmänt när en författnings nummer anges: *Fordonslagen (1090/2002) innehåller bestämmelser om ...*

Parentes inom parentes används inte. Om det inte är möjligt att använda t.ex. tankstreck, kan man använda rund parentes ( ) som yttre parentes och hakparentes [ ] som inre.

5.5.4 Tankstreck och bindestreck

Se *Svenska skrivregler* under rubrikerna *Tankstreck* och *Bindestreck*.

När man skriver på dator ska man komma ihåg att tankstreck är ett annat tecken än bindestreck. Tankstreck finns som tecken i alla ordbehandlingsprogram, men måste ibland aktiveras på tangentbordet.

I uttrycket 17–19-åringar används först tankstreck, sedan bindestreck. Vid sifferuppräkningar, t.ex. i fråga om paragrafer, används tankstreck: 5–7 §. När tankstrecket används mellan siffror och t.ex. ortnamn med innebörden ’från ... till’ eller ’mellan ... och’ skrivs det utan mellanrum (2–4 kap., den 26–28 januari, sträckan Borgå–Helsingfors). Orden *från* och *mellan* skrivs inte ut i dessa fall. Vid parentetiska inskott o.d. – av den här typen – omges tankstrecket däremot av mellanrum.

En gemensam efterled kan ersättas med bindestreck. Detta gäller inte en gemensam förled och inte heller om det ena ledet är en sammansättning och det andra en flerordig fras:

straff- och processrätt
hjärt- och kärlsjukdomar
miljöskyddslagen och miljöskyddsförordningen (inte ”miljöskyddslagen och -förordningen”)
vårdyrken och andra yrken (inte ”vård- och andra yrken”)

I svenskan används bindestreck utan mellanrum före strecket, när förleden utgörs av två eller flera ord:

pro gradu-avhandling
galna ko-sjukan
Hugo Bergroth-sällskapet
(*Jfr* finskans ”pro gradu -tutkielma” med mellanslag före bindestrecket)

I svenskan sätts inte bindestreck mellan två likadana vokaler i ett sammansatt ord (i motsats till finskan, som t.ex. i ”linja-auto”):

högskoleexamen
lantmäteriingenjör

Om ett tal ingår i en sammansättning används bindestreck i fogen:

10-tiden
50-årsjubileum
13-våningshus
5-årsåldern

Vid datumförled skriver man dock *1 maj-tal* osv.

När det inte är fråga om sammansättningar skrivs siffror och ord separat:

15 års äktenskap
1734 års lag
en 35 fots segelbåt
5 års ålder

Jfr motsvarande uttryck med talen utskrivna: *femton års äktenskap, sjuttonhundratrettiofyra års lag, en trettiofem fots segelbåt, femårsåldern, tiotiden, femtioårsjubileum, trettonvåningshus.*

Observera användningen av bindestreck i följande fall:

regeringens ekonomisk-politiska program (ekonomiskt och politiskt)
bränsle-luftblandning (bränsle och luft)
gårdskarl-eldare

Men:

regeringens skattepolitiska program (skattepolitik)
varmluftsugn (varmluft)
upp och nedvänd (eller uppochnedvänd; vänd upp och ned)
upp- och nedgång (uppgång och nedgång)

Sammansättningar med ortnamn eller firmanamn som förled skrivs enligt huvudregeln utan bindestreck: *Borgåkontoret, Pargasfabriken, Fortumkoncernen*

När bindestrecket ingår i ett officiellt företagsnamn e.d. ska det skrivas ut, även om stavningen strider mot svenskans skrivregler: *Finlandia-huset, Aalto-universitetet.*

5.5.5 Snedstreck

Snedstreck används bl.a.

– när årtal anges:

arbetsministeriets förordning om pendlingsregioner (1368/2002)
budgetåret 2009/2010
RP 236/2002

– för att ange alternativ:

och/eller
deltar/deltar inte

Observera att detta skrivsätt bör undvikas i löpande text. Skriv t.ex. inte ”han/hon” utan i så fall *han eller hon*.

– i betydelsen ’per’:

inv./km²
m/sek

5.6 Citat och citattecken

Se *Svenska skrivregler* under rubriken *Citat och anföring* och under rubriken *Citattecken* samt avsnitt 4.14 i denna bok.

I tryckt text och text skriven på dator bör man hålla isär citattecken (”) och tecknet för tum (″) liksom motsvarande enkla tecken. Citattecken används vid ordagranna citat, även om citatet består av enstaka ord eller uttryck i en sats.

Citattecken i citatslut sätts

– *efter* skiljetecken när en hel mening citeras: *I 17 § i grundlagen står det: ”Finlands nationalspråk är finska och svenska.”*

– *före* skiljetecken, när enstaka ord eller fraser citeras: *I lagen kallas detta ”omhändertagande”.*

Observera punkternas placering vid följande citat:

> Utskottet anser att ”frågan är ytterst känslig med hänsyn till landets förhållande till främmande makt”.
>
> Utskottet anser att ”frågan är ytterst omfattande. En förnyad utredning bör därför göras.”

Citat inom citat anges med enkelt citattecken (apostrof): *I regeringens proposition sägs det att ”det förefaller uppenbart att en sådan ’gåva’ bör anses vara muta”.*

Uteslutning i citat anges med tre punkter: *I lagens 13 § sägs: ”Högskolan ... kan för ... statliga ... myndigheters ... räkning utföra vetenskapliga undersökningar som beställs av dem ...”*

Citattecken används inte efter *s.k.*: *Han talade om s.k. call in-regler.*

Citattecken används kring vissa namn, om oklarhet annars kan uppstå: *”Juristen” anser att lagen borde ändras.* (Men: *tidningen Juristen*)

Citattecken används vanligen inte kring boktitlar o.d. Vid behov kan titlarna i stället kursiveras.

5.7 Tidsuttryck

I lag- och motiveringstext skrivs månadens namn alltid med bokstäver, även om den finska texten skulle ha siffror. Dag och årtal betecknas med siffror. I motsats till vad som är fallet i finskan sätts punkt inte ut efter ordningstal.

Märk följande uttryck:

00-talet (åren 2000–2009)
2000-talet (tjugohundratalet 2000–2099 eller tvåtusentalet 2000–2999)
på 2010-talet
årsskiftet 2008/2009
den 20–25 januari 2008
den 20 januari–15 februari 2009
den 1 januari 2009–30 juni 2010

När även månaden anges med siffra, utelämnas normalt *den*:

Helsingfors 1.1.2009 eller Helsingfors 18/5 2013
konferensen hålls 1–4.2.2010

Kombinera inte tankstreck med orden *mellan* och *från*, eftersom tankstrecket i sig självt har innebörden *från ... till, mellan ... och*. Skriv antingen *mellan 26.2 och 30.4, från 26.2 till 30.4* eller *26.2–30.4*.

I offentlig förvaltning i Finland används inte s.k. baklängesdatering (2009-06-24).

5.8 Sifferuttryck

I lag- och motiveringstext används siffror huvudsakligen

a) i olika slag av numrering: *5 § 2 mom. 3 punkten, artikel 2, bilaga 1, avgiftsklass 2, fig. 4*
b) i uttryck som anger ålder: *barn under 8 år*
c) i uttryck som anger belopp: *sjukdomskostnader på högst 150 euro*
d) i statistiska uppgifter: *1/3, 7 procent/% av befolkningen*
e) vid måttenheter: *5 kilogram/kg, 8 kilometer/km, 10 000 kvadratmeter/m², 7 grader*
f) i tabeller o. d.
g) i övriga fall i tal över 12, men också när tal under 13 förekommer parallellt med större tal: *17 vuxna och 9 barn, 2 månader och 15 dagar.*

Bokstäver används dock vanligen

a) i höga runda tal och ungefärliga tal: *en miljon, cirka tusen bilar*
b) i vissa uttryck som grundar sig på bråktal: *en tredjedels, tre fjärdedels, en tiondel*
c) vid ändring av äldre författningstext där sifferuttryck skrivits med bokstäver.

Observera att större tal grupperas med mellanrum och utan punkt:

4 000, 512 419, 2 250 000

För närmare detaljer *se Svenska skrivregler* under rubriken *Sifferuttryck*.

5.9 Specialtecken

Specialtecken som ersätter ord används i regel varken i lagtext eller i motiveringstext.

Undantag i samband med siffror:

§ Paragraftecken används i både lag- och motiveringstext. Vid hänvisning till flera paragrafer samtidigt ska paragraftecknet inte dubbleras. Skriv alltså: *4–6 §, 5 och 8 §*. Observera att det ska vara mellanrum mellan siffra och paragraftecken: *4 §; 4 a §. Se* närmare avsnitt 9.4.4.

% Procenttecken kan användas i motiveringstext (även om den finska texten inte gör det), men normalt inte i lagtext. Procenttecken används inte i sammansättningar och avledningar: *4-procentsgränsen, 20-procentig*. Observera att det ska vara mellanrum mellan siffra och procenttecken: *25 %*.

I författningar av strikt teknisk natur eller i tabeller o.d. kan även andra specialtecken förekomma.

5.10 Stavning

Följ *Svenska Akademiens ordlista* (den senaste upplagan). När *SAOL* ger flera stavnings- och böjningsvarianter åtskilda av *el*. (eller) bör man välja den form som står först. Varianter som föregås av *äv.* (även) ska undvikas.

Observera stavningen av följande ord:

annullera			
accelerera			
arvskifte			
arvsskatt			
assessor			
bransch			
bestämma, bestämmer	bestämde, bestämt	bestäms	bestäm!
döma, dömer	dömde, dömt	döms	döm!
erkänna, erkänner	erkände, erkänt	erkänns	erkänn!
godkänna, godkänner	godkände, godkänt	godkänns	godkänn!
glömma, glömmer	glömde, glömt	glöms	glöm!
iaktta (*jfr* ta i akt)			
kommissarie			
kommission			
kommitté			
kassett			
medlemskap			
medlemsstat			
noggrann, noggrant			
parallell			
professionell			
program, programmet			
rymma, rymmer	rymde, rymt	ryms	rym!
rättsskydd			
rättsstridig			
samvetsgrann, samvetsgrant			
sann, sant			
skilja, skiljer	skilde, skilt	skils eller skiljs	
skilsmässa (den juridiska termen är *äktenskapsskillnad*)			

stödja, stöder			
tillfredsställande			
tom, tomma, tomt			
tömma, tömmer	tömde, tömt	töms	töm!
åtskils			
äktenskapsskillnad			

Observera skillnaden mellan *jämt* och *jämnt*, för det upptäcker inte datorns stavningskontroll.

6 Modernisering av ord och fraser

Följande förteckning innehåller exempel på ord och fraser som kan ersättas med modernare eller språkligt mer korrekta formuleringar. Orden och fraserna är inte längre vanliga i allmänspråket och ger texten ett stelt och kanslispråkligt drag. Förteckningen bygger på och kompletterar *Svarta listan* (Statsrådsberedningen, PM 2004:1) och ersätter därför denna.

Observera att alternativen i förteckningen inte alltid är uttömmande. Andra alternativ kan naturligtvis också vara möjliga.

Se upp med	*Skriv hellre t.ex.*
allenast	*endast, bara*
anbringa	*sätta (fast) på, sätta upp, fästa*, *placera* *Ex.* Kontrollmärket *sätts fast på* vindrutan ... Märket får inte *fästas* så att ...
angående	ofta: *om, som gäller, i fråga om, när det gäller* *Angående* kan ibland användas för att undvika för många *om*. Undvik två participformer efter varandra (”angående byggande”). *Jfr* **rörande**
anhängiggöra	*inleda, väcka* I äldre processrättsliga lagar har *anhängiggöra* ofta karaktären av term och ska då bibehållas när lagen ändras, så att texten inte blir oenhetlig. I nya lagar och i informella texter ska man hellre skriva *inleda* eller *väcka*. *Se* **Vireillä, panna vireille** i finsk-svenska ordlistan.

Se upp med	*Skriv hellre t.ex.*
ankomma på	Skriv *någon ska göra något*, *någon har till uppgift att göra något, något hör till någons uppgifter* eller *någon ska sköta en uppgift* i stället för ”det ankommer på någon att göra något”. *Se* även **Hoitaa** i finsk-svenska ordlistan.
annorledes	*på (något) annat sätt*
annorstädes	(*någon) annanstans, på (något) annat ställe* *Se* **Muualla** i finsk-svenska ordlistan.
avge	ofta: *ge, lämna* *Se* **Antaa** i finsk-svenska ordlistan.
avskrift	*kopia* *Se* **Jäljennös** i finsk-svenska ordlistan.
belägen	*ligger i, finns i*
benämna	ofta: *kalla*
benämnas	ofta: *heta, kallas* Skriv *aktiebolaget X* i stället för ”X benämnda aktiebolag”. *Se* även **-niminen** i finsk-svenska ordlistan.
bereda någon tillfälle	*ge någon tillfälle/möjlighet, låta någon få tillfälle, någon ska få tillfälle*
bestrida	*betala, svara/stå för* t.ex. kostnader, *bekosta* något *Se* **Kustannus** i finsk-svenska ordlistan. *Bestrida ett påstående/yrkande* är däremot gångbart. Alternativa uttryck i denna betydelse är *motsätta sig* (t.ex. ett yrkande), *förneka* (t.ex. sin skuld), *inte erkänna.*

Se upp med	*Skriv hellre t.ex.*
dylik	*sådan*
där(est)	*för den händelse att, om*
därjämte	*dessutom, också, vid sidan av*
därstädes	*där*
efterkomma, efterleva	*följa, lyda, iaktta* *Se* även **Noudattaa** i finsk-svenska ordlistan.
eljest	*annars, på annat sätt, av andra orsaker, av (någon) annan anledning, i övrigt*
envar	*var och en, varje, alla*
enär	*eftersom, därför att*
erfara	*få veta/höra/se, få reda på*
erforderlig	*behövlig, som behövs/krävs/fordras, nödvändig* *Se* **Tarvita, tarpeellinen, tarpeen, tarvittava** i finsk-svenska ordlistan.
erfordras	*behövas, fordras, krävas, vara nödvändig* *Se* **Tarvita, tarpeellinen, tarpeen, tarvittava** i finsk-svenska ordlistan.
erhålla	ofta: *få*
erlägga	ofta: *betala* *Se* **Maksaa** i finsk-svenska ordlistan.
flere	*flera, fler*

Se upp med	*Skriv hellre t.ex.*
framom	*framför* *Se* även avsnitt 4.9.1
från förut	ofta: *sedan tidigare, redan nu*
föreligga	ofta: *finnas* *Ex.* Om det *finns* särskilda skäl ...
föreliggande	Skriv *denna lag* i stället för ”föreliggande lag”.
företa	ofta: *göra* *Se* **Tehdä** i finsk-svenska ordlistan.
förete	*visa (upp)* t.ex. intyg*; lämna (in)* t.ex. handlingar (om så avses) *Se* **Esittää** i finsk-svenska ordlistan.
förevarande	Skriv *detta lagförslag* eller *lagförslaget* i stället för ”förevarande lagförslag”.
förfall	*förhinder, hinder* *Se* **Este, esteellinen, estynyt** i finsk-svenska ordlistan.
förfalla (t.ex. fordran)	ofta: *när något (senast) ska betalas* *Se* **Erääntyä** i finsk-svenska ordlistan.
förfalla (t.ex. ändamål, försäkring, fråga)	ibland: *förlora sin verkan/betydelse, upphöra att gälla, gå/löpa ut, bli inaktuell* *Se* **Raueta** i finsk-svenska ordlistan.
förfara	ofta: *göra, behandla, hantera* *Se* **Tehdä** i finsk-svenska ordlistan.
förflyta	Skriv ... *inte förrän två år efter* ... i stället för ”... inte förrän två år förflutit från ...”.

Se upp med	*Skriv hellre t.ex.*
förordna	ofta: *bestämma, besluta* däremot: *förordna/utse* någon till något *Se* **Määrätä** i finsk-svenska ordlistan.
försnillning	*förskingring* *Se* **Kavallus** i finsk-svenska ordlistan.
förpliktiga, förständiga	*ålägga, förelägga, förplikta* *Se* **Velvoittaa** i finsk-svenska ordlistan.
gottgöra	ofta: *betala, ersätta*
gäld	*skuld, skulder* *Se* **Velka** i finsk-svenska ordlistan.
hamna	Skriv *bli tvungen att, få lov att, råka ut för att* i stället för ”hamna att”. Skriv *råka ut för* i stället för ”hamna ut för”. däremot: *hamna i* en besvärlig situation, *hamna på* samma nivå
handha	*ha hand om, sköta* *Se* **Hoitaa** och **Huolehtia** i finsk-svenska ordlistan.
hinder	Skriv t.ex. *trots vad som föreskrivs* i 2 §, *trots bestämmelserna* i 2 §, *trots* 2 §, *oberoende av bestämmelserna i* 2 § i stället för ”utan hinder av 2 §”. Skriv *även om, trots att* i stället för ”utan hinder av att”. Skriv *om möjligt, om det inte möter något hinder* eller *om inte något hindrar det* i stället för ”om hinder inte möter”. *Se* **Estämättä** i finsk-svenska ordlistan.
huru	*hur*
hurudan	*hurdan*

Se upp med	*Skriv hellre t.ex.*
huruvida	ofta: *om* *Huruvida* ska användas sparsamt och endast när tydligheten kräver det. *Huruvida* har ofta använts då man annars hade varit tvungen att använda *om* två gånger i följd: *Finansinspektionen ska lämna förhandsbesked om huruvida koncession krävs för verksamheten*. I exemplet kan huruvida inte strykas eftersom man då kan läsa den senare delen av meningen som en villkorssats. I andra fall kan ett *om* vara tillräckligt: *Det är närmast fråga om avgifterna borde höjas eller inte*. *Huruvida* används också då ordet står först i satsen: *Huruvida saken är så har inte utretts.*
hörsamma	*följa, lyda, rätta sig efter* *Se* **Noudattaa** i finsk-svenska ordlistan.
ifrågavarande	Skriv t.ex. *parten* eller *parten i fråga* i stället för ”ifrågavarande part”. *Se* även **Asianomainen** i finsk-svenska ordlistan.
inbegära	*begära*
införskaffa	ofta: *skaffa* *Se* **Hankkia** i finsk-svenska ordlistan.
inhämta	ofta: *skaffa, begära (in)* *Se* **Hankkia** i finsk-svenska ordlistan.
insända	ofta: *sända, lämna (in)* *Se* **Lähettää** i finsk-svenska ordlistan.
jämförlig	ibland: *liknande, motsvarande*

Se upp med	*Skriv hellre t.ex.*
jämka	Om jämkningen kan ske endast nedåt: *sänka, minska, sätta ned*. Är det oklart om jämkningen sker uppåt eller nedåt: *jämka, ändra*. *Se* **Sovittelu** i finsk-svenska ordlistan.
jämlikt	*enligt, i enlighet med, med stöd av* *Se* **Mukaan, mukaisesti, nojalla** i finsk-svenska ordlistan.
jämte	ofta: *med, tillsammans med, och, samt, vid sidan av, plus, både ... och, ökat med*
jämväl	*även, också, dessutom*
lagrum	*bestämmelse; paragraf, moment, punkt* (beroende på sammanhanget) *Se* **Lainkohta** i finsk-svenska ordlistan.
lagskipning	*rättskipning*
lag samma vare	*detsamma gäller*
lediganslå	*förklara ledig, ledigförklara, utlysa* *Se* **Julistaa** i finsk-svenska ordlistan.
lega	ofta: *arrende* *Se* **Maanvuokra** i finsk-svenska ordlistan.
lända	Skriv *ska iakttas/följas/gälla/tillämpas/verkställas* i stället för ”lända till efterrättelse”. Skriv *skada/vara till men* i stället för ”lända till förfång”. *Se* även **Haitta** i finsk-svenska ordlistan.
medels, medelst	*med, med hjälp av, genom*

Se upp med	*Skriv hellre t.ex.*
med mindre	*endast om, om ... inte, utan att*
må	*får, kan*
nedsätta (i förvar)	*deponera, sätta i förvar*
nedsätta (t.ex. skadestånd)	*sätta ned, sänka*
nödig	*som behövs, behövlig, nödvändig* *Se* **Tarvita, tarpeellinen, tarpeen, tarvittava** i finsk-svenska ordlistan.
nödigbefunnen	*som ansetts vara behövlig/nödvändig* *Se* **Tarvita, tarpeellinen, tarpeen, tarvittava** i finsk-svenska ordlistan.
oaktat	*även om, fastän, trots att, oavsett*
obillig	*oskälig* *Se* **Kohtuuton** i finsk-svenska ordlistan.
ogulden	*obetald* *Se* även **Kauppahinta** i finsk-svenska ordlistan.
ombesörja	*sköta (om), se till (att)* *Se* **Hoitaa** och **Huolehtia** i finsk-svenska ordlistan.
omförmäla	*nämna* ”Omförmälda” kan oftast strykas och ersättas med bestämd form av substantivet.

Se upp med	*Skriv hellre t.ex.*
ordning (i betydelsen 'sätt')	Skriv *på annat/samma sätt* i stället för "i annan/samma ordning". Skriv *på föreskrivet sätt* i stället för "i föreskriven ordning" och "i laga ordning". Skriv *skyndsamt* i stället för "i brådskande ordning". Däremot: *lagstiftningsordning, grundlagsordning* *Se* även **Säätämisjärjestys** i finsk-svenska ordlistan.
oundgänglig(en)	*nödvändig, absolut* m.fl. *Se* **Tarvita, tarpeellinen, tarpeen, tarvittava** och **Välttämätön** i finsk-svenska ordlistan.
ovanom	*ovanför*
penningar	*pengar*
påkalla	*kräva, begära, behöva* *Se* även **Vaatia** i finsk-svenska ordlistan.
rörande	*om, som gäller, som rör* *Jfr* **angående**
sagda	*nämnda, angivna* *Se* även avsnitt 9.4.8.
sedermera	*därefter, efter detta, sedan dess, senare*
skiljemannaförfarande	*skiljeförfarande* *Se* **Välimiesmenettely** i finsk-svenska ordlistan.
stadga	*föreskriva, bestämma* *Se* **Säätää** i finsk-svenska ordlistan.
stadgande	*bestämmelse, föreskrift* *Se* **Säännös** i finsk-svenska ordlistan.

Se upp med	*Skriv hellre t.ex.*
såframt, såvida	ofta: *om* Skriv *om inte* i stället för ”såvida inte”. *Se* även avsnitt 4.7.
så ock	*likaså, också, även*
såvitt avser	*när det gäller, i fråga om*
till fyllest	*tillräcklig(t)*
tillkomma	ofta*: ha* Skriv *den rätt som någon har* i stället för ”den rätt som tillkommer någon”. Skriv *lagtinget har lagstiftningsbehörighet* i stället för ”lagstiftningsbehörigheten tillkommer lagtinget”.
tillkommande	Skriv *det arvode medlemmarna får, arvodet till medlemmarna* eller *medlemmarnas arvode* i stället för ”medlemmarna tillkommande arvode”.
tillställa	ofta: *lämna (in), ge in, skicka (till), sända* *Se* **Toimittaa** och *jfr* **Osoittaa** i finsk-svenska ordlistan.
till äventyrs	*möjligen, eventuellt, av någon anledning*
trolovning	*förlovning*
uppbevara	*bevara, förvara* *Se* **Säilyttää** i finsk-svenska ordlistan.
uppbära	*ta ut* t.ex. avgift, skatt; *få, lyfta* t.ex. socialunderstöd *Se* **Periä** i finsk-svenska ordlistan.

Se upp med	*Skriv hellre t.ex.*
upprätthålla	*svara för, driva, vara huvudman för, förvalta, föra* m.fl. Upprätthålla betyder att bevara på samma (höga) nivå; t.ex. upprätthålla sin yrkesskicklighet, upprätthålla den allmänna ordningen. *Se* **Ylläpitäjä** och **Ylläpitää** i finsk-svenska ordlistan.
upphovsmannarätt	*upphovsrätt*
utgå (i betydelsen 'betalas')	*betala (ut)* Skriv *ersättning ska betalas* i stället för "ersättning ska utgå".
utom	ibland: *utanför* t.ex. dagordningen
utvisa (i betydelsen 'visa')	*visa* Däremot: *utvisa* från landet
vid äventyr att	ibland: *annars, i annat fall* *Se* **Uhka** i finsk-svenska ordlistan.
å	*på* t.ex. tjänstens vägnar (*Men*: å ena sidan – å andra sidan)
ådagalägga	ofta: *visa, styrka*
ådöma	ofta: *döma till, döma ut, ålägga*
åligga	ofta: *vara skyldig att, ska*
åliggande	ofta: *skyldighet* *Se* även **Velvollisuus** i finsk-svenska ordlistan.
ånyo	*på nytt, ännu en gång, igen*

Se upp med	*Skriv hellre t.ex.*
åsamka	ofta: *medföra, orsaka, leda till, förorsaka* t.ex kostnader, skada
återindriva	*återkräva, kräva tillbaka*
åtnjuta	ofta: *få, ha*
äga (modalt hjälpverb)	*få, kunna, ha rätt att, ska* Skriv *styrelsen får/ska besluta* i stället för ”styrelsen äger besluta”. Skriv *ska tillämpas på motsvarande sätt, ska också tillämpas, gäller också/även* i stället för ”äger motsvarande tillämpning”.
ändå att	*även om, fastän*
ävensom	*och, dessutom, liksom även, samt*
översända	*sända* *Se* **Lähettää** och **Toimittaa** i finsk-svenska ordlistan.

7 Terminologiska och lagtekniska frågor

7.1 Termer och terminologisk konsekvens

7.1.1 Kravet på terminologisk enhetlighet och konsekvens

Ett klart och begripligt lagspråk förutsätter att bruket av ord och uttryck är konsekvent. Vid den språkliga tolkningen ska läsaren kunna utgå från att ett ord eller uttryck genomgående har samma betydelse i hela texten. Det här konsekvenskravet är extra strängt när det gäller begrepp som definieras i lagen. Genom dessa s.k. legaldefinitioner kan orden ibland i lagtexten ges en innebörd som avviker från allmänspråkets (t.ex. *gående* som enligt 1 § i vägtrafiklagen omfattar också dem som rör sig på skidor eller skridskor), även om detta i allmänhet inte rekommenderas. Konsekvenskravet gäller också andra centrala ord som i lagen kommer att få en viss innebörd med betydelse för lagens tolkning och tillämpningsområde (t.ex. *barn, egendom, gård*) och facktermer från olika områden, inte bara juridiska facktermer, som anses ha en exakt och vedertagen betydelse utan att begreppsdefinitionen är utskriven i lagen. Nedan kallas dessa ord och uttryck sammanfattande för *termer*.

För samma begrepp bör man alltså normalt inte använda två olika termer i samma lag eller förordning eller i författningar inom samma ämnesområde. Likaså bör en och samma term användas bara för ett och samma begrepp. Det kan förstås hända att ord och uttryck i olika lagar och sammanhang kan få en något olika innebörd beroende på ändamålet med lagarna, men innebörden borde då på något sätt framgå av sammanhanget. Det finns också skäl att vara konsekvent med allmänspråkliga ord som i sig har en oprecis innebörd, men som egentligen är ett slags anvisningar för rättsliga bedömningar som ska göras enligt lagen (t.ex. *skälig, rimlig, väsentlig, betydande, stor, nödvändig, behövlig*).

Konsekvenskravet kan dock inte i längden få utgöra ett hinder för språkliga moderniseringar eller arbetet för att förenhetliga terminologin i lagstiftningen. För att misslyckade, föråldrade eller missvisande lagtermer inte ska hindra att korrekta termer införs, måste man i vissa fall tillåta termbyten och parallella termer i lagstiftningen. Principen är att en ny term får införas trots att den gamla termen kvarstår i lagstiftningen, om detta inte leder till direkt och uppenbart missförstånd. När

man överväger om en term eller ett uttryck bör bytas ut i en författningstext måste man alltid göra en helhetsbedömning av alla de faktorer som anges i avsnitt 7.2.

7.1.2 Terminologin i förordningar och myndighetsföreskrifter

Terminologin i författningar på lägre nivå måste följa terminologin i författningar på högre nivå. Den terminologi som använts i en lag som innehåller ett bemyndigande att utfärda en förordning ska alltså följas i de förordningar som utfärdas med stöd av den lagen. Lagen i fråga framgår av förordningens ingress. De legaldefinitioner som finns i en lag anses också, utan att detta nämns särskilt, utsträcka sig till de förordningar som utfärdats med stöd av den. Samma principer tillämpas också i fråga om myndigheternas föreskrifter.

7.1.3 Terminologin i nationell lagstiftning som har anknytning till EU-rättsakter

EU-förordningarna gäller som sådana i medlemsstaterna, och av detta följer att terminologin i dem bör iakttas i den nationella lagstiftningen. Även om förordningarna inte ska genomföras nationellt, förekommer det i den nationella lagstiftningen ofta hänvisningar till dem och kompletterande bestämmelser som har samband med dem. Om terminologin i den aktuella EU-förordningen står i konflikt med den terminologi som används i nationell lag, väljer man term efter att ha gjort en helhetsbedömning av alla de faktorer som anges i avsnitt 7.2.

EU-direktiven måste däremot genomföras, vilket innebär att bestämmelser med ett innehåll som motsvarar direktivens innehåll införs i nationella författningar, antingen på lagnivå eller på förordningsnivå (i Sverige ofta även på lägre nivå i myndighetsföreskrifter). Detta leder ofta till problem med den terminologiska enhetligheten, eftersom man då har två regelsystem som ska sammanjämkas och många olika enhetlighetsaspekter att ta hänsyn till. Utgångspunkten är att gemenskapsrätten i sig inte absolut kräver att man i den nationella lagstiftningen har samma termer som i direktiven, om direktivet ändå kan genomföras riktigt och tillräckligt effektivt. Det finns ändå mycket som talar för att man så långt som möjligt bör använda samma terminologi som i direktivet, eftersom sambandet mellan den nationella lagstiftningen och direktivet då blir tydligare. I synnerhet när det gäller tekniska texter bör termlikhet eftersträvas. Man bör också kontrollera vilken term som har valts i Sverige när direktivet genomförts där och

vid behov diskutera med handläggare i Sverige. Om terminologin i ett direktiv avviker från vad som traditionellt varit brukligt i Finland, och det med tanke på Finlands rättssystem skulle vara en klar försämring att byta term, är det möjligt att bibehålla den gamla terminologin.

7.1.4 Termarbetet vid översättning av författningstext

Den som ska översätta en term i författningstext måste alltid beakta kravet på terminologisk enhetlighet och konsekvens i den enskilda översättningssituationen. Därför bör översättaren alltid undersöka om termen förekommer i den anknytande lagstiftningen och lagstiftningen i övrigt, och hur den i så fall har översatts. Översättaren ska också ta ställning till om den term som använts fortfarande är korrekt eller om det finns anledning att överväga ett byte av term. Om texten har anknytning till EU-rättsakter ska översättaren kontrollera vilken term som används i de aktuella rättsakterna och i oklara fall också den terminologi som används t.ex. i lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter i Sverige.

Om den term som borde användas enligt principen om terminologisk konsekvens eventuellt är språkligt misslyckad, ålderdomlig eller missvisande, eller om det t.ex. på grund av språkbruket i Sverige finns starka skäl att överväga ett termbyte, kan man bedöma om det i det enskilda fallet är möjligt att bortse från konsekvenskravet och införa en ny term i den svenska texten (*se* avsnitt 7.2). Man måste naturligtvis alltid försäkra sig om att den nya svenska termen i sak ligger tillräckligt nära den finska term det är fråga om och att den nya termen i övrigt är språkligt korrekt.

Om man inte är bunden av något konsekvenskrav och det finns flera konkurrerande termer ska man välja det alternativ som ur språklig synvinkel är bäst. I praktiken är det ofta fråga om den term som används i motsvarade moderna författningstexter i Sverige. Om de konkurrerande termerna är ett allmänspråkligt ord eller uttryck (t.ex. *röda hund*) och en fackterm (t.ex. *rubella*), kan det ibland vara motiverat att använda den allmänspråkliga termen i en text som riktar sig till lekmän (t.ex. en lagtext som gäller alla medborgare) och facktermen i en text som främst riktar sig till fackmän och också innehåller andra facktermer (t.ex. en förordning eller bilaga av teknisk natur).

När det gäller helt nya termer, som inte tidigare förekommit i lagstiftningen och inte heller finns i ordlistor och ordböcker, kan man ha stor hjälp av rikssvenska författningar och relevant material som man hittar på webben. Man måste då också ta ställning till källornas aktualitet och tillförlitlighet. Ofta finns det skäl

att diskutera både den finska termen och eventuella svenska alternativ med uppdragsgivare, kolleger och experter på området. Man kan också vända sig till svenska avdelningen vid Forskningscentralen för de inhemska språken och andra språkvårds- och terminologiorgan för råd i termfrågor (*se* avsnitt 1.4).

Är det fråga om komplicerad terminologi och svåra valsituationer är det ändamålsenligt att dokumentera det här arbetet och bakgrunden till de terminologiska val som görs. Andra översättare och granskare kan nämligen senare behöva ta del av resonemanget.

7.2 Principer för termbyten i författningstext

Allmänspråkliga ord och uttryck som i sammanhanget inte avses ha någon särskild precision, och alltså inte bör uppfattas som termer, kan av språkliga skäl bytas ut vid ändring av lag eller skrivning av ny lag, om detta inte leder till missförstånd eller feltolkningar. Variation för variationens skull ska dock undvikas.

En existerande lagterm (nedan kallad *gammal term*) som är språkligt misslyckad, ålderdomlig eller missvisande, men som enligt kravet på terminologisk konsekvens i lagstiftningen borde användas i en viss författningstext, kan i vissa fall bytas ut mot en annan term som är språkligt bättre (nedan kallad *ny term*) trots att den gamla termen kommer att kvarstå någon annanstans i lagstiftningen. Termbytet ska då vara motiverat med beaktande av de faktorer för och mot ett termbyte som anges nedan. Ingen av faktorerna är ensam avgörande, och vid en helhetsbedömning ska man beakta alla de faktorer som blir aktuella i det enskilda fallet. När det gäller viktigare termer ska termbytet alltid diskuteras med uppdragsgivare och sakkunniga på området.

När man byter ut termer bör man iaktta stor försiktighet i hänvisningar till andra paragrafer som innehåller den gamla termen. Om en ny term inte med lätthet kan identifieras med den gamla, ska övergången till ny term nämnas i motiveringstexten. Det är också önskvärt att andra översättare och granskare på något lämpligt sätt informeras om termbytet och dess bakgrund och att orden tas in i relevanta termbanker och ordlistor.

Faktorer som talar för eller underlättar ett termbyte

- Den gamla termen är språkligt misslyckad, ålderdomlig eller missvisande.
- Den gamla termen används inte i Sverige och förstås inte där.
- Den gamla termen används främst i äldre lagstiftning.
- Kravet på terminologisk konsekvens och enhetlighet är inte särskilt strängt i den aktuella situationen.
- Den nya termen används i en EU-förordning som har direkt samband med den aktuella texten.
- Den nya termen används i författningstext i Sverige eller i EU-direktiv.
- Den nya termen rekommenderas av språkvårdarna.
- Den nya termen har redan börjat användas i Finland av fackmän på området.
- Den nya termen förstås lätt också av relevanta målgrupper och lekmän i Finland.
- Ett termbyte är särskilt motiverat därför att termen nu ska ingå i en viktig ny lag på området.
- Uppdragsgivaren, justitieministeriets laggranskningsenhet och experter på området är positiva till ett termbyte.

Faktorer som talar mot eller försvårar ett termbyte

- Ett termbyte i en ändringsförfattning skulle leda till brott mot kravet på terminologisk konsekvens och enhetlighet inom en och samma författning, genom att den gamla termen skulle komma att kvarstå i äldre paragrafer.
- Ett termbyte i en förordning skulle leda till brott mot kravet på terminologisk konsekvens och enhetlighet mellan förordningen och den lag förordningen utfärdas med stöd av.
- Ett termbyte skulle kunna orsaka missförstånd eller feltolkningar.
- Den gamla termen har stor spridning, också i nyare lagar, och är allmänt vedertagen.
- Den gamla termen förekommer rikligt i t.ex. myndighetsföreskrifter och information till allmänheten.
- Den nya termen är inte känd av fackmän på området i Finland.
- Den nya termen missförstås lätt av relevanta målgrupper och lekmän i Finland.
- Uppdragsgivaren, justitieministeriets laggranskningsenhet och experter på ämnesområdet är negativa till ett termbyte.

7.3 Ingressen och informationen i den

Varje lag eller förordning har en ingress. På finska skrivs ingressen enligt de regler som anges i *Lainlaatijan opas* (LALO). Ingressmallar på svenska och regler för översättning av ingresser finns i kapitel 11 i denna handbok.

Ingressen i en ändringsförfattning anger vilka bestämmelser som ändras och upphävs och vilka bestämmelser som eventuellt fogas till författningen. Av ingressen framgår det också när de aktuella bestämmelserna senast har ändrats. Också översättaren behöver den här informationen för att kunna jämföra de föreslagna bestämmelserna med de gällande och se vad som har ändrats. Ingressen till en förordning anger dessutom den lag med stöd av vilken förordningen har utfärdats. I den lagen finns alltså bemyndigandet att utfärda förordningen, och de ordval som använts i bemyndigandet återfinns ibland i förordningens rubrik. Lagen kan också innehålla terminologi som ska följas i förordningen.

Ibland händer det att bara den finska eller den svenska språkdräkten i en bestämmelse ändras. Då kommer den bestämmelsen att få olika författningsnummer på finska och svenska. Det här ska också framgå av ingressen, *se* avsnitt 7.6.

Endast de bestämmelser, rubriker och eventuella andra delar av författningen som nämns i ingressen är ”öppna” för ändringar i sak och för språkliga och redaktionella moderniseringar. Kapitel-, mellan- och paragrafrubriker får ändras språkligt bara om de nämns separat i ingressen. Det här gäller också mycket små ändringar, som t.ex. att ändra ”skall” till *ska*. En kapitelrubrik eller paragrafrubrik får ändras eller moderniseras också om kapitlet eller paragrafen ändras i sin helhet.

En ändring kan enligt ingressen vara fixerad till en viss del av en paragraf eller ett moment, t.ex. till en punkt. Då får man inte göra språkliga och redaktionella moderniseringar i t.ex. det inledande stycket eller någon annan punkt i punktuppställningen, *se* avsnitt 7.5.

7.4 Parallelltexten och informationen i den

De ändringar som föreslås i en lagtext framgår av de s.k. parallelltexterna, som ska fogas till varje proposition med förslag till ändring av en lag. Parallelltexterna utarbetas enligt anvisningarna för propositionsskrivning, *Hallituksen esitysten laatimisohjeet* (HELO), som också innehåller exempel på parallelltexter. De trycks

i två spalter så att den gällande lydelsen finns i den vänstra spalten och den föreslagna lydelsen i den högra. Ändringarna trycks med kursiv i högra spalten. Kursiveringen ska omfatta både ändringar i sak och redaktionella ändringar i texten. De ändrade orden ska kursiveras i sin helhet, också t.ex. när obestämd form ändras till bestämd form. Även ordföljdsändringar markeras. Det som ska strykas i den gällande texten kursiveras i den vänstra spalten. Om t.ex. en hel paragraf, ett helt moment eller en hel punkt upphävs, tas den text som upphävs in i den vänstra spalten och kursiveras i sin helhet.

De finska parallelltexterna är viktiga hjälpmedel för översättare och granskare, eftersom man i dem genast ser vilka ändringar som föreslås i den gällande lagen. Tyvärr finns det inte alltid helt tillförlitliga parallelltexter att tillgå när texten översätts, men översättaren kan höra sig för om sådana finns och om de i så fall är tillförlitliga. Det är ändå bäst att alltid kontrollera lagens gällande lydelse också i t.ex. författningssamlingen. De svenska parallelltexterna utarbetas vid respektive ministerium efter det att översättningen blivit klar.

7.5 Punktuppställningar

7.5.1 Nya punktuppställningar

På svenska ska det inledande stycket i en punktuppställning avslutas med kolon bara om det innehåller uttryck som *följande* eller *som följer*. Mellan punkterna och före en eventuell konjunktion (*och*, *samt*, *eller* o.d.) i näst sista punkten används kommatecken. Konjunktionen sätts ut då en sådan finns i den finska texten. Använd helst *och* (även för finskans *sekä*) före sista punkten i en punktuppställning, om leden är likställda. Som avskiljare mellan två led inne i en punkt används semikolon, inte punkt. Uppställningen avslutas med punkt.

På finska används i punktuppställningar normalt alltid kolon efter det inledande stycket och semikolon mellan punkterna och före en eventuell konjunktion. Straffbestämmelser som är indelade i punkter är ett undantag: i dem används inget kolon efter det inledande stycket och punkterna avlutas med ett kommatecken eller en konjunktion som inte föregås av kommatecken

Ex.

Planen ska innehålla
1) en sammanfattning av x,
2) en beskrivning av y, och
3) en redogörelse för z.

En kandidats valfinansiering kan bestå av
1) kandidatens egna medel eller lån som han eller hon har tagit upp,
2) bidrag som kandidaten, kandidatens stödgrupp eller någon annan sammanslutning som uteslutande arbetar för att stödja kandidaten har fått,
3) annat bidrag.

Beträffande de årliga odlingsåtgärderna ska följande uppgifter antecknas:
1) bearbetningsdatum och bearbetningsmetod,
2) sånings- eller planteringsdatum, växt, sort och mängden utsäde eller plantor,
3) konstaterade problem med ogräs, växtsjukdomar och skadegörare samt vidtagna växtskyddsåtgärder; här antecknas datum, det växtskyddsmedel som har använts och dosen, samt
4) skördedatum och en uppskattning av skördens storlek.

7.5.2 Punktuppställningar som ändras endast delvis

I äldre lagar används ofta kolon efter det inledande stycket och semikolon mellan punkterna. När en sådan punktuppställning ändras i sin helhet skrivs den i redaktionellt och språkligt hänseende enligt reglerna för nya punktuppställningar. Ändras den endast delvis, så att bara någon eller några punkter i den ändras, bibehålls semikolonen för att uppställningen inte ska bli oenhetlig. Om inte det inledande stycket också ska ändras, vilket i så fall framgår av ingressen, ska den i översättningen stå kvar i den form den har i den gällande bestämmelsen även om den inte skulle överensstämma med principerna för skrivning av ny lag. Då får man således inte ens ändra ”skall” till *ska*.

Ex.

Gruvmineral äro enligt denna lag:
– – – – – – – – – – – – – – – – – – –
3) ädelsten; samt
4) marmor och täljsten.

7.6 Språkliga ändringar enbart i den svenska eller i den finska texten

Ibland behöver man ändra enbart den svenska eller den finska språkdräkten i en lag eller en förordning. I ingressen måste det då i bägge språkversionerna nämnas att enbart den svenska språkdräkten eller enbart den finska språkdräkten ändras. I ingressen uttrycks detta med uttrycket *ändras ... den finska språkdräkten i x §* ... (muutetaan x §:n suomenkielinen sanamuoto), resp. *ändras ... den svenska språkdräkten i x §* ... (muutetaan x §:n ruotsinkielinen sanamuoto). *Se* även avsnitt 11.1, exempel 16.

Ändringen kan vara motiverad av språkliga orsaker, t.ex. om terminologin ändras på enbart det ena språket utan att det sker någon ändring i sak. I lag 466/1987 ändrades t.ex. i den finska texten ”valtiollinen rikos” till *poliittinen rikos*. I den svenska texten användes redan *politiskt brott* och därför behövde den inte ändras. I lag 1223/1998 ändrades i den svenska texten de gamla benämningarna ”land-, sjö- och luftstridskrafterna” till *armén, marinen och flygvapnet,* medan de motsvarande finska benämningarna bibehölls. Det kan också vara fråga om att rätta ett fel eller en oklarhet i den ena språkversionen. Så rättades t.ex. den svenska språkdräkten i kemikalielagen (744/1989) genom lag 491/2008 och den finska språkdräkten i passlagen (671/2006) genom lag 456/2009.

En ändring av enbart den ena språkversionen leder till att bestämmelsen sedan kommer att ha olika författningsnummer i den svenska och den finska versionen av författningssamlingen ända tills bestämmelsen eventuellt senare ändras på nytt. Det här kan leda till fel och missförstånd, och därför bör ändringar av det här slaget om möjligt undvikas. När en bestämmelse som ändrats på detta sätt ändras på nytt, ska både den gällande svenskspråkiga bestämmelsens författningsnummer och den gällande finskspråkiga bestämmelsens författningsnummer framgå av ingressen, med undantag för bestämmelser som gäller i ursprunglig lydelse (*se* avsnitt 11.1, exempel 17 och 18).

8 Namn och namnanvändning

8.1 Ortnamn

8.1.1 Svenska namn på inhemska orter

Svenska namn på inhemska orter används i enlighet med senaste upplagan av boken *Svenska ortnamn i Finland* (utgiven av Forskningscentralen för de inhemska språken; finns även på Forskningscentralens webbplats). I författningstext används svenska namn på kommuner i enlighet med förteckningen i avsnitt 8.1.5. Förteckningen bygger ursprungligen på ett statsrådsbeslut från 1982 (statsrådets beslut angående ämbetsdistrikts och självstyrelseområdens samt vissa trafikplatsers namn, 1052/1982). Beslutet är visserligen inte längre i kraft, men det har inte heller ersatts med någon annan officiell förteckning. De svenska namnen på kommuner som bildats efter det grundar sig på statsrådets beslut om kommunen i fråga.

> Märk att ortnamn som slutar på konsonant står i genitiv när de ingår i fraser av typen *Berghälls kyrka, Jorvs sjukhus, Kiikoinens kommun, Kyrkslätts gymnasium, Kökars kommun, Lappträsks kommunbibliotek*. Nordiska ortnamn som slutar på vokal får i fasta förbindelser av detta slag inget -s: *Borgå domkyrka, Enare träsk, Esbo stad, Åbo hamn, Uppsala universitet*. Däremot får namn som slutar på vokal genitiv-s i mer tillfälliga förbindelser, som i *Borgås bredaste gata, Vasas invånarantal*, och när det är fråga om namn på orter utanför Norden, som i *Moskvas universitet, Rigas hamn*.

8.1.2 Svenska namn på stater

I fråga om svenska namn på stater råder i vissa fall ett vacklande bruk, och olika källor anger olika skrivsätt eller rentav olika namn. För enhetlighetens skull rekommenderas att namnen skrivs enligt *Utrikes namnbok*, 7 reviderade upplagan 2007 eller senare, utgiven av Utrikesdepartementet, Språkrådet och Fritzes. Boken

finns i uppdaterad version på Regeringskansliets webbplats (www.regeringen.se). *Märk* följande namnformer: *Afghanistan, Azerbajdzjan, Bosnien och Hercegovina, Burma* (Myanmar*), Colombia, Fiji, Förenade Arabemiraten, Förenta staterna, Jemen, Kambodja, Kanada, Kazakstan, Kirgizistan, Kuba, Malaysia, Maldiverna, Mexiko, Moçambique, Moldavien, Rwanda, Saudiarabien, Sydafrika, Tadzjikistan*.

8.1.3 Svenska namn på delstater, städer m.m. i utlandet

Namnen på vissa självstyrande områden m.m. (t.ex. *Falklandsöarna*, *Färöarna*, *Tjetjenien*) skrivs enligt *Maiden nimet* (2003 eller senare upplaga), utgiven av Forskningscentralen för de inhemska språken. Den innehåller namn på finska, svenska, samiska, engelska, franska och tyska. Nätversionen *Namn på länder på sju språk* finns på Forskningscentralens webbplats (www.kotus.fi/maidennimet). Den uppdateras kontinuerligt och i den ingår namnen också på ryska.

I fråga om delstater, städer och motsvarande orter i utlandet används särskilda svenska namn i vissa fall, t.ex. *Belgrad, Florens, Kalifornien, Kairo, Kreta*, *Köpenhamn, Neapel, Rom, Tasmanien, Venedig, Viborg* (Ryssland), *Västbengalen*. Observera att *Tallinn* och *Tartu* används när det gäller moderna förhållanden, *Reval* och *Dorpat* i historiska sammanhang (t.ex. *freden i Dorpat*). På de estniska öarna används svenska namn: *Dagö* (Hiiumaa), *Nargö* (Naissaar), *Nuckö* (Noarootsi), *Odensholm* (Osmussaar), *Ormsö* (Vormsi), *Runö* (Ruhnu), *Ösel* (Saaremaa) osv. Likaså används det svenska namnet på staden *Hapsal* (Haapsalu). De kinesiska namnen *Peking, Hongkong* och *Kanton* skrivs på traditionellt sätt, inte enligt det internationella systemet pinyin för transkribering av kinesiska namn. Ryska namn skrivs i enlighet med boken *Ryska namn,* utgiven av de nordiska språknämnderna 1970 (t.ex. *Sjeremetjevo, Tjernobyl*). För tonande s- och sje-ljud används dock *z* respektive *zj*. I svensk text används det ryska namnet *Petrozavodsk*, inte det finska ”Petroskoi”. För den moderna ryska hamnstaden vid Björkö används det ryska namnet *Primorsk*. Regler för translitterering av ryska finns också i *Svenska skrivregler*.

> Märk att det heter *på Färöarna, Island, Kuba, Malta, Åland* m.fl. öar och öriken, men *i Irland*, om republiken Irland avses; *på Irland* avser hela ön. I fråga om *Nya Zeeland* används både *på* (främst om det geografiska området) och *i* (särskilt om staten).

8.1.4 Områden i Finland

Regioner och landskap enligt den indelning som gäller från ingången av 2010 (se statsrådets förordning om regionförvaltningsverken 906/2009):

Etelä-Suomi – Södra Finland
Uusimaa – Nyland
Itä-Uusimaa – Östra Nyland
(slås ihop med Nyland 1.1.2011 till följd av SRb 799/2009)
Kanta-Häme – Egentliga Tavastland
Päijät-Häme – Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso – Kymmenedalen
Etelä-Karjala – Södra Karelen

Lounais-Suomi – Sydvästra Finland
Varsinais-Suomi – Egentliga Finland
Satakunta – Satakunta (formen ”Satakunda” är föråldrad)

Itä-Suomi – Östra Finland
Etelä-Savo – Södra Savolax
Pohjois-Savo – Norra Savolax
Pohjois-Karjala – Norra Karelen

Länsi- ja Sisä-Suomi – Västra och Inre Finland
Pirkanmaa – Birkaland
Keski-Suomi – Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa – Södra Österbotten
Pohjanmaa – Österbotten
Keski-Pohjanmaa – Mellersta Österbotten

Pohjois-Suomi – Norra Finland
Pohjois-Pohjanmaa – Norra Österbotten
Kainuu – Kajanaland

Lappi – Lappland
Lappi – Lappland

Ahvenanmaa – Åland
Ahvenanmaa – Åland

Län och landskap enligt den indelning som gällde till utgången av 2009:

Etelä-Suomen lääni – Södra Finlands län
Uusimaa – Nyland
Itä-Uusimaa – Östra Nyland
Kanta-Häme – Egentliga Tavastland
Päijät-Häme – Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso – Kymmenedalen
Etelä-Karjala – Södra Karelen

Ahvenanmaan lääni – Ålands län (enspråkigt svenskt)
Ahvenanmaa – Åland

Länsi-Suomen lääni – Västra Finlands län
Varsinais-Suomi – Egentliga Finland
Satakunta – Satakunta (formen ”Satakunda” är föråldrad)
Pirkanmaa – Birkaland
Keski-Suomi – Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa – Södra Österbotten
Pohjanmaa – Österbotten
Keski-Pohjanmaa – Mellersta Österbotten

Itä-Suomen lääni – Östra Finlands län
Etelä-Savo – Södra Savolax
Pohjois-Savo – Norra Savolax
Pohjois-Karjala – Norra Karelen

Oulun lääni – Uleåborgs län
Kainuu – Kajanaland
Pohjois-Pohjanmaa – Norra Österbotten

Lapin lääni – Lapplands län
Lappi – Lappland

8.1.5 Kommuner med namn på båda språken

Förteckningen nedan omfattar kommuner med namn på både svenska och finska och språkförhållandena i dem. Språkförhållandena anges i statsrådets förordning 1174/2002, ändrad genom förordning 1132/2009, och gäller för åren 2003–2012. Förteckningen baserar sig på statsrådets beslut 1052/1982, senare statsrådsbeslut och förteckningen över alla kommuner i landet på Kommunförbundets webbplats (www.kommunerna.net).

S = enspråkigt svensk kommun
SF = tvåspråkig kommun med svensk majoritet
FS = tvåspråkig kommun med finsk majoritet
F = enspråkigt finsk kommun

Finsk-svensk lista

Artjärvi – Artsjö	F	Kaarina – S:t Karins	F
Enontekiö – Enontekis	F	Kajaani – Kajana	F
Espoo – Esbo	FS	Karijoki – Bötom	F
Eurajoki – Euraåminne	F	Karjalohja – Karislojo	F
Hailuoto – Karlö	F	Karkkila – Högfors	F
Hamina – Fredrikshamn	F	Kaskinen – Kaskö	FS
Hanko – Hangö	FS	Kauniainen – Grankulla	FS
Helsinki – Helsingfors	FS	Kaustinen – Kaustby	F
Hyvinkää – Hyvinge	F	Kemiönsaari – Kimitoön	SF
Hämeenkyrö – Tavastkyro	F	Kerava – Kervo	F
Hämeenlinna – Tavastehus	F	Kirkkonummi – Kyrkslätt	FS
Iisalmi – Idensalmi	F	Kokemäki – Kumo	F
Ikaalinen – Ikalis	F	Kokkola – Karleby	FS
Ilomantsi – Ilomants	F	Kristiinankaupunki – Kristinestad	SF
Inari – Enare	F	Kruunupyy – Kronoby	SF
Inkoo – Ingå	SF	Kustavi – Gustavs	F
Isojoki – Storå	F	Köyliö – Kjulo	F
Isokyrö – Storkyro	F	Lahti – Lahtis	F
Jokioinen – Jockis	F	Laihia – Laihela	F
Joroinen – Jorois	F	Lapinjärvi – Lappträsk	FS
Järvenpää – Träskända	F	Lappeenranta – Villmanstrand	F

Lapua – Lappo	F
Lieto – Lundo	F
Liminka – Limingo	F
Lohja – Lojo	FS
Loviisa – Lovisa	FS
Luoto – Larsmo	S
Länsi-Turunmaa – Väståboland	SF
Maalahti – Malax	SF
Maarianhamina – Mariehamn	S
Merikarvia – Sastmola	F
Mikkeli – S:t Michel	F
Mustasaari – Korsholm	SF
Myrskylä – Mörskom	FS
Naantali – Nådendal	F
Nousiainen – Nousis	F
Närpiö – Närpes	S
Oravainen – Oravais	SF
Oulu – Uleåborg	F
Paimio – Pemar	F
Pedersören kunta – Pedersöre	SF
Pietarsaari – Jakobstad	SF
Pirkkala – Birkala	F
Pomarkku – Påmark	F
Pori – Björneborg	F
Pornainen – Borgnäs	F
Porvoo – Borgå	FS
Pyhtää – Pyttis	FS
Raahe – Brahestad	F
Raasepori – Raseborg	SF
Raisio – Reso	F
Rauma – Raumo	F
Sauvo – Sagu	F
Savonlinna – Nyslott	F
Sipoo – Sibbo	FS
Siuntio – Sjundeå	FS
Taivassalo – Tövsala	F
Tampere – Tammerfors	F
Teuva – Östermark	F
Tornio – Torneå	F
Turku – Åbo	FS
Tuusula – Tusby	F
Ulvila – Ulvsby	F
Uusikaarlepyy – Nykarleby	SF
Uusikaupunki – Nystad	F
Vaasa – Vasa	FS
Vantaa – Vanda	FS
Veteli – Vetil	F
Vihti – Vichtis	F
Virrat – Virdois	F
Vähäkyrö – Lillkyro	F
Vöyri-Maksamaa – Vörå-Maxmo	SF
Ylitornio – Övertorneå	F
Ähtäri – Etseri	F

Svensk-finsk lista

Artsjö – Artjärvi	F	Kristinestad – Kristiinankaupunki	SF
Birkala – Pirkkala	F	Kronoby – Kruunupyy	SF
Björneborg – Pori	F	Kumo – Kokemäki	F
Borgnäs – Pornainen	F	Kyrkslätt – Kirkkonummi	FS
Borgå – Porvoo	FS	Lahtis – Lahti	F
Brahestad – Raahe	F	Laihela – Laihia	F
Bötom – Karijoki	F	Lappo – Lapua	F
Enare – Inari	F	Lappträsk – Lapinjärvi	FS
Enontekis – Enontekiö	F	Larsmo – Luoto	S
Esbo – Espoo	FS	Lillkyro – Vähäkyrö	F
Etseri – Ähtäri	F	Limingo – Liminka	F
Euraåminne – Eurajoki	F	Lojo – Lohja	FS
Fredrikshamn – Hamina	F	Lovisa – Loviisa	FS
Grankulla – Kauniainen	FS	Lundo – Lieto	F
Gustavs – Kustavi	F	Malax – Maalahti	SF
Hangö – Hanko	FS	Mariehamn – Maarianhamina	S
Helsingfors – Helsinki	FS	Mörskom – Myrskylä	FS
Hyvinge – Hyvinkää	F	Nousis – Nousiainen	F
Högfors – Karkkila	F	Nykarleby – Uusikaarlepyy	SF
Idensalmi – Iisalmi	F	Nyslott – Savonlinna	F
Ikalis – Ikaalinen	F	Nystad – Uusikaupunki	F
Ilomants – Ilomantsi	F	Nådendal – Naantali	F
Ingå – Inkoo	SF	Närpes – Närpiö	S
Jakobstad – Pietarsaari	SF	Oravais – Oravainen	SF
Jockis – Jokioinen	F	Pedersöre – Pedersören kunta	SF
Jorois – Joroinen	F	Pemar – Paimio	F
Kajana – Kajaani	F	Pyttis – Pyhtää	FS
Karislojo – Karjalohja	F	Påmark – Pomarkku	F
Karleby – Kokkola	FS	Raseborg – Raasepori	SF
Karlö – Hailuoto	F	Raumo – Rauma	F
Kaskö – Kaskinen	FS	Reso – Raisio	F
Kaustby – Kaustinen	F	S:t Karins – Kaarina	F
Kervo – Kerava	F	S:t Michel – Mikkeli	F
Kimitoön – Kemiönsaari	SF	Sagu – Sauvo	F
Kjulo – Köyliö	F	Sastmola – Merikarvia	F
Korsholm – Mustasaari	SF	Sibbo – Sipoo	FS

Sjundeå – Siuntio	FS	Vanda – Vantaa	FS
Storkyro – Isokyrö	F	Vasa – Vaasa	FS
Storå – Isojoki	F	Vetil – Veteli	F
Tammerfors – Tampere	F	Vichtis – Vihti	F
Tavastehus – Hämeenlinna	F	Villmanstrand – Lappeenranta	F
Tavastkyro – Hämeenkyrö	F	Virdois – Virrat	F
Torneå – Tornio	F	Väståboland – Länsi-Turunmaa	SF
Träskända – Järvenpää	F	Vörå-Maxmo – Vöyri-Maksamaa	SF
Tusby – Tuusula	F	Åbo – Turku	FS
Tövsala – Taivassalo	F	Östermark – Teuva	F
Uleåborg – Oulu	F	Övertorneå – Ylitornio	F
Ulvsby – Ulvila	F		

8.2 Myndigheter m.m.

8.2.1 Stor eller liten bokstav?

I lagar och förordningar (författningstext) har namn på myndigheter tidigare av tradition skrivits med liten begynnelsebokstav. Detta gäller också t.ex. *republikens president, riksdagen* och *regeringen,* även om stor bokstav används i vissa hövlighetsfraser och i högtidliga sammanhang (t.ex. vid underskriften i författningar: Republikens President).

Också namnen på ministerierna och de högsta domstolarna skrivs med liten bokstav i författningstext, trots att medierna i enlighet med nya rekommendationer skriver namnen med stor begynnelsebokstav i allmänna texter.

I fråga om andra myndigheter, inrättningar m.fl. har utvecklingen gått mot användning av stor begynnelsebokstav i överensstämmelse med de allmänna reglerna för hur man skriver egennamn. I allmänna texter skrivs namnen med stor begynnelsebokstav (t.ex. *Folkpensionsanstalten*, *Pensionsskyddscentralen*, *Utbildningsstyrelsen*, *Statsrådets svenska språknämnd*) även i de fall då liten bokstav används i respektive författning. Många myndigheter och inrättningar har i praktiken börjat använda stor begynnelsebokstav även om namnet skrivs med liten bokstav i författningen. I nya författningar går utvecklingen mot användning av stor bokstav.

Huvudregeln för översättning är: Använd stor respektive liten bokstav på samma sätt som i den finska texten. Detta gäller också när nya författningar om

myndigheter skrivs eller när nya myndigheter namnges. När man i den finska författningstexten börjar skriva en myndighets eller ett organs namn med stor bokstav ska man alltså övergå till stor bokstav också i den svenska författningstexten. I text som skrivs direkt på svenska ska man i första hand följa myndighetens eget bruk.

8.2.2 Myndighetsförteckning

Följande förteckning innehåller namnet på finska och svenska för myndigheter, domstolar och vissa andra inrättningar. Parentes kring namnet anger att det är föråldrat. Stor och liten bokstav har använts i enlighet med lagstiftningen om myndigheten eller inrättningen i fråga. Se avsnitt 8.2.1 om användningen av stor och liten bokstav i nya texter. Finlands författningssamling har beaktats t.o.m. 1383/2009.

Myndighet, domstol, inrättning	**Namn och författningsnummer**
Ahvenanmaan hallintotuomioistuin	Ålands förvaltningsdomstol L 28.6.1994/547
Ahvenanmaan maakunnan hallitus	Ålands landskapsregering L om ändring av självstyrelselagen för Åland 30.1.2004/68 *Anm.* Till 1.6.2004 Ahvenanmaan maakuntahallitus/Ålands landskapsstyrelse
Ahvenanmaan maakunnan maakunnansyyttäjänvirasto	landskapsåklagarämbetet i landskapet Åland L 2.12.1977/872; F 21.11.1997/1016
Ahvenanmaan maakunnan maakunnanvoudinvirasto	landskapsfogdeämbetet i landskapet Åland L 14.12.1979/898; F 31.5.1996/370
(Ahvenanmaan maakuntahallitus)	(Ålands landskapsstyrelse) Självstyrelselag för Åland 16.8.1991/1144 *Se* Ahvenanmaan maakunnan hallitus

Ahvenanmaan maakuntapäivät	Ålands lagting Självstyrelselag för Åland 16.8.1991/1144
Ahvenanmaan valtionvirasto	Statens ämbetsverk på Åland L 20.11.2009/896
Ahvenanmaan verotoimisto	Ålands skattebyrå L om Skatteförvaltningen 18.4.2008/237
(aikuiskoulutusneuvosto)	(vuxenutbildningsrådet) SRb 10.2.2000/127 Indraget 1.6.2009 genom F 20.5.2009/340. *Se* elinikäisen oppimisen neuvosto
(Ajoneuvohallintokeskus)	(Fordonsförvaltningscentralen) L 18.12.1995/1592, ändr. 23.12.1998/1102; F 18.12.1995/1597 Indragen 1.1.2010 genom L 13.11.2009/863
Alko Oy	Alko Ab Separat alkoholbolag sedan 1.4.1999, då koncernen Alko-Bolagen Ab delades
(Alko-Yhtiöt Oy)	(Alko-Bolagen Ab) *Se* Alko Oy
alueellinen taidetoimikunta	regional konstkommission F om organisering av konstens främjande 22.7.1991/1105, ändr. 27.6.1997/636
(alueellinen ympäristökeskus)	(regional miljöcentral) F 4.11.2004/950 Indragna 1.1.2010 genom L 20.11.2009/903
aluehallintovirasto	regionförvaltningsverk L 20.11.2009/896; F 20.11.2009/906
(ammattikasvatushallinnon koulutuskeskus)	(institutet för yrkesutbildningens förvaltningsområde) *Se* Opetusalan koulutuskeskus

apulaisoikeusasiamies	biträdande justitieombudsman Se 38 § i grundlagen L om riksdagens justitieombudsman 14.3.2002/197
apulaisoikeuskansleri	biträdande justitiekanslern Se 69 § i grundlagen L om justitiekanslern i statsrådet 25.2.2000/193 *Anm.* Till 1.3.2000 justitiekanslersadjointen
Arctia Shipping Oy	Arctia Shipping Ab Ersätter sedan 1.1.2010 Varustamoliike-laitos/Rederiverket
arkistolaitos	arkivverket ArkivL 23.9.1994/831; F om arkivverket 23.9.1994/832
Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus	Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet L 2.2.2007/71; F 8.3.2007/285
(asunto-oikeus)	(bostadsdomstol) Indragen 1.1.2003. Ärendena behandlas i tingsrätten.
(Autorekisterikeskus)	(Bilregistercentralen) Centralen har ombildats till aktiebolag genom L 18.12.1995/1591, *se* Suomen Autokatsastus Oy
(Avena Oy)	Bara finskt namn. Upphört 31.10.2002. Ersatte sedan 1.1.1995 Statens spannmåls-förråd. L 14.12.1994/970 om ett aktiebolag som bildas för att överta Statens spannmåls-förråds affärsverksamhet
Boreal Kasvinjalostus Oy	Boreal Växtförädling Ab Ersätter sedan 1.1.2000 Växtförädlings-anstalten. L 3.12.1999/1125 om ombildande av Växtförädlingsanstalten till ett aktiebolag

Destia Oy	Destia Ab Ersätter sedan 1.1.2008 Tieliikelaitos/Vägverket
Edita Oyj	Edita Abp 1.1.1993–31.12.1995: Painatuskeskus Oy/Tryckericentralen Ab, tid. Valtion Painatuskeskus/ Statens tryckericentral
eduskunnan kanslia	riksdagens kansli *t.ex.* 74 § i riksdagens arbetsordning
Eduskunnan kirjasto	Riksdagsbiblioteket L 4.8.2000/717; Regl. 724/2000
eduskunnan oikeusasiamies	riksdagens justitieombudsman (JO) L 14.3.2002/197; Instruktion 209/2002
(eduskunnan tarkistajat)	(riksdagens justeringsmän) Valdes tidigare enligt riksdagsordningen, som upphävdes 1.3.2000.
eduskunnan valiokunnat	riksdagens utskott/riksdagsutskott (namnen på dem framgår av 7 § i riksdagens arbetsordning)
(eduskunnan valitsijamiehet)	(riksdagens elektorer) Utsågs tidigare enligt riksdagsordningen, som upphävdes 1.3.2000.
eduskunta	riksdagen Riksdagens arbetsordning *Märk*: I propositionstext skrivs riksdagen med stor bokstav i följande två fall: 1) "Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till ...". 2) "Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:".

elinikäisen oppimisen neuvosto	rådet för livslångt lärande F 20.5.2009/340
elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	närings-, trafik- och miljöcentral L 20.11.2009/897; F 20.11.2009/910
Elintarviketurvallisuusvirasto	Livsmedelssäkerhetsverket L 13.1.2006/25; F 9.2.2006/115 Ersätter sedan 1.5.2006 Elintarvikevirasto/Livsmedelsverket, Eläinlääkintä- ja elintarviketutkimuslaitos/Forskningsanstalten för veterinärmedicin och livsmedel, och kasvintuotannon tarkastuskeskus/kontrollcentralen för växtproduktion
(Elintarvikevirasto)	(Livsmedelsverket) L 15.12.2000/1110; F 21.12.2000/1291 *Se* Elintarviketurvallisuusvirasto
(eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos)	(anstalten för veterinärmedicin och livsmedel) *Se* Eläinlääkintä- ja elintarvike-tutkimuslaitos
(Eläinlääkintä- ja elintarviketutkimuslaitos)	(Forskningsanstalten för veterinärmedicin och livsmedel) L 15.12.2000/1111; F 21.12.2000/1290 *Anm.* Till 1.3.2001 eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos/anstalten för veterinärmedicin och livsmedel. *Se* Elintarviketurvallisuusvirasto
Eläketurvakeskus	Pensionsskyddscentralen L 19.5.2006/397; F 25.11.2006/1010

Energiamarkkinavirasto	Energimarknadsverket L 11.6.2000/507; F 21.6.2000/621 *Anm.* Till 1.8.2000 sähkömarkkinakeskus/elmarknadscentralen.
(Engel-Yhtymä Oy)	(Engel-Koncernen Ab) Upphört 31.3.2005
Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti	Europeiska institutet för kriminalpolitik, *se* Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti
Euroopan neuvoston Suomen valtuuskunta	Finlands delegation i Europarådet L 28.4.1989/354
eurooppaosuuskunta	europaandelslag L 19.10.2006/906
eurooppayhtiö	europabolag L 13.8.2004/742
Finanssivalvonta	Finansinspektionen L 19.12.2008/878
Finavia Oyj	Finavia Abp Ersätter sedan 1.1.2010 Ilmailulaitos/Luftfartsverket
Finnvera Oyj	Finnvera Abp Statens specialfinansieringsbolag som övertagit Statsgaranticentralens och Kera Abp:s verksamhet 1.1.1999, se L om statens specialfinansieringsbolag 18.6.1998/443
(fysiikan tutkimuslaitos)	(forskningsinstitutet för fysik) Indraget 1.1.2002 genom F 17.10.2001/851
Geodeettinen laitos	Geodetiska institutet L 16.6.2000/581; F 13.7.2000/697

geologian tutkimuskeskus	geologiska forskningscentralen L 16.12.1983/995; F 22.12.1994/1378
(Hallinnon kehittämiskeskus)	(Centralen för förvaltningsutveckling) Har ombildats till aktiebolag 1.9.2002 genom L 488/2002. *Se* Haus Kehittämiskeskus Oy
Hallinnon tietotekniikkakeskus	Förvaltningens IT-central F 23.8.2007/810
hallinto-oikeus	förvaltningsdomstol L 26.3.1999/430; F 26.3.1999/438 Åtta regionala förvaltningsdomstolar ersätter länsrätterna sedan 1.11.1999. Vasa förvaltningsdomstol har även övertagit vattenöverdomstolens uppgifter.
hallintotuomioistuin	förvaltningsdomstol *Se* hallinto-oikeus
hallintovirasto	förvaltningsämbetet Utsökningsbalken 15.6.2007/705 *Se* valtakunnallinen ulosoton hallintovirasto
Hansel Oy	Hansel Ab L 30.12.2008/1096
Haus Kehittämiskeskus Oy	Bara finskt namn. L 27.11.2009/944 *Anm.* till 1.9.2002 Hallinnon kehittämiskeskus/Centralen för förvaltningsutveckling.
(Heinolan kurssikeskus)	(Heinola kursinstitut) *Se* Opetusalan koulutuskeskus
hovioikeus	hovrätt Hovrättslag 21.1.1994/56, 1 §: Allmänna överrätter är Åbo, Vasa, Östra Finlands, Helsingfors, Kouvola och Rovaniemi hovrätter. F 18.3.1994/211

Huoltovarmuuskeskus	Försörjningsberedskapscentralen L om tryggande av försörjningsberedskapen 18.12.1992/1390, ändr. 11.4.2008/225; F 25.6.2008/455
hätäkeskuslaitos	nödcentralsverket L om nödcentraler 18.2.2000/157; F om nödcentralsverket 23.11.2000/990
(Ilmailuhallinto)	(Luftfartsförvaltningen) L 29.12.2005/1247; F 29.12.2005/1248 Indragen 1.1.2010 genom L 13.11.2009/863
(Ilmailulaitos)	(Luftfartsverket) L 29.12.2005/1245; F 29.12.2005/1246 Ombildat till aktiebolag 1.1.2010 genom L 13.11.2009/877 *Se* Finavia Oyj
ilmatieteen laitos	meteorologiska institutet L 22.12.1967/585; F 16.6.2004/505
ilmavoimat	flygvapnet L om försvarsmakten 11.5.2007/551
Inspecta Oy	Bara finskt namn. Aktiebolaget ersätter sedan 1.1.1998 Teknillinen tarkastuskeskus/ Tekniska kontrollcentralen. L om ombildande av tekniska kontroll-centralen till ett aktiebolag 5.12.1997/1108
Itella Oyj	Itella Abp Övertagit postverksamheten av Suomen Posti Oy/Posten Finland Ab
julkisoikeudellinen yliopisto	offentligrättsligt universitet Universitetslagen 24.7.2009/558
Kansainvälinen rikostuomioistuin	Internationella brottmålsdomstolen Se L 28.12.2000/1284

(kansainvälisen henkilövaihdon keskus)	(centret för internationellt personutbyte) L 1.2.1991/238; F 4.2.2000/81 *Se* Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus CIMO
Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus CIMO	Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete CIMO L 19.12.2008/951; F 30.12.2008/1118 *Anm.* Till 1.1.2009 kansainvälisen henkilövaihdon keskus/centret för internationellt personutbyte.
kansainvälisten suhteiden ja Euroopan unionin asioiden tutkimuslaitos	forskningsinstitutet för internationella relationer och EU-frågor L 29.6.2006/544 *Se* Ulkopoliittinen instituutti
Kansallinen audiovisuaalinen arkisto	Nationella audiovisuella arkivet L 28.12.2007/1434
kansallisarkisto	riksarkivet ArkivL 23.9.1994/831; F om arkivverket 23.9.1994/832
Kansaneläkelaitos	Folkpensionsanstalten L 17.8.2001/731; F 29.11.2001/1137
(Kansanterveyslaitos)	(Folkhälsoinstitutet) L 4.12.1981/828; F 29.5.1998/374 Indraget 1.1.2009 genom L 31.10.2008/668
(Kasvinjalostuslaitos)	(Växtförädlingsanstalten) *Se* Boreal Kasvinjalostus Oy
(kasvintuotannon tarkastuskeskus)	(kontrollcentralen för växtproduktion) L 4.12.1992/1201; F 11.12.1992/1281 *Se* Elintarviketurvallisuusvirasto

kaupanvahvistaja	köpvittne L 24.7.2009/573; F 8.10.2009/734
(kauppa- ja teollisuusministeriö)	(handels- och industriministeriet) F 12.6.2003/467 Indraget 1.1.2008 genom F 15.11.2007/1024
(Kauppatalo Hansel Oy)	(Handelshus Hansel Ab) L 29.12.1994/1508 *Anm.* Till 1.1.1995 Valtion hankintakeskus/ Statens upphandlingscentral. Ombildat till Hansel Oy/Hansel Ab 1.1.2009 genom L 30.12.2008/1096
(kaupunginviskaalinvirasto)	(stadsfiskalsämbete) L om stadsfiskaler 23.4.1976/352, upphävd genom L 22.3.1996/195, *se* kihlakunnansyyttäjä
(kaupunginvoudinvirasto)	(stadsfogdeämbete) L om utsökningsväsendet 14.12.1984/866, upphävd genom L 22.3.1996/198, *se* ulosotto-osasto och ulosottovirasto
(Kera Oy)	(Kera Ab) Tidigare Kehitysaluerahasto Oy/ Utvecklingsområdesfonden Ab. Kera Oy/ Kera Ab har fusionerats med Finnvera Oyj/ Finnvera Abp, se L om arrangemang i anslutning till grundandet av statens specialfinansieringsbolag 18.6.1998/442
keskusrikospoliisi	centralkriminalpolisen PolisförvaltningsL 14.2.1992/110; PolisförvaltningsF 15.3.1996/158
(kihlakunnanoikeus)	(häradsrätt) *Anm.* Häradsrätterna har ersatts med tingsrätter. *Se* även käräjäoikeus.

kihlakunnansyyttäjä	häradsåklagare (häradsåklagarna arbetar vid åklagarämbetena) L 22.3.1996/195, ändr. genom L 22.12.2006/1317; F om åklagarämbetena 1.2.2007/88
kihlakunnanulosottomies	häradsutmätningsman Utsökningsbalken 15.6.2007/705; F om utsökningsväsendets förvaltning 20.12.2007/1321
(kihlakunnanvirasto)	(häradsämbete) F 30.9.1994/859 Indragna 1.1.2008 genom L 7.12.2007/1187
kihlakunnanvouti	häradsfogde Utsökningsbalken 15.6.2007/705; F om utsökningsväsendets förvaltning 20.12.2007/1321
kihlakunta	härad L om grunderna för utvecklande av den statliga lokalförvaltningen 14.2.1992/126
(kilpailuneuvosto)	(konkurrensrådet) Indraget 1.3.2002 genom F 28.12.2001/1531. Ärendena har överförts till marknadsdomstolen.
kilpailuvirasto	konkurrensverket L 29.7.1988/711; F 25.1.1993/66
kirkkohallitus	kyrkostyrelsen Kyrkolagen 26.11.1993/1054, 22 kap.
kirkollishallitus	kyrkostyrelsen L om ortodoxa kyrkan 10.11.2006/985
konkurssiasiamies	konkursombudsmannen L om övervakning av förvaltningen av konkursbon 31.1.1995/109; F 31.1.1995/111

konkurssiasiamiehen toimisto	konkursombudsmannens byrå L om övervakningen av förvaltningen av konkursbon 31.1.1995/109; F 31.1.1995/111
Konserniverokeskus	Koncernskattecentralen F om enheter inom Skatteförvaltningen 24.4.2009/279
korkeakoulujen arviointineuvosto	rådet för utvärdering av högskolorna F 15.10.2009/794
korkein hallinto-oikeus	högsta förvaltningsdomstolen L 22.12.2006/1265
korkein oikeus	högsta domstolen L 26.8.2005/665
kotimaisten kielten tutkimuskeskus	forskningscentralen för de inhemska språken L 16.1.1976/48; F 17.12.1993/1213
Koulutusrahasto	Utbildningsfonden L 30.12.2002/1306
Kriisinhallintakeskus	Krishanteringscentret L om ändring av lagen om Räddningsinstitutet 26.6.2008/472
(Kriminaalihuoltolaitos)	(Kriminalvårdsväsendet) *Se* L om förvaltning av straffverkställighet 16.2.2001/135 och F om förvaltningen av straffverkställighet 26.1.2006/84. Kriminalvårdsväsendet har övertagit en del av de ärenden som behandlats av Kriminalvårdsföreningen. *Se* även Rikosseuraamusvirasto Indraget 1.1.2010 genom L 27.11.2009/953
(Kriminaalihuoltoyhdistys)	(Kriminalvårdsföreningen) *Se* Kriminaalihuoltolaitos och Rikosseuraamusvirasto

kuluttaja-asiamies	konsumentombudsmannen (KO) L om Konsumentverket 18.12.1998/1056
(kuluttaja-asiamiehen toimisto)	(konsumentombudsmannens byrå) L 20.1.1978/40; F 25.1.1993/67 Överförts till Konsumentverket 1.1.1999 genom L 18.12.1998/1056
kuluttajariitalautakunta	konsumenttvistenämnden L 12.1.2007/8; F 19.2.2007/188 *Anm.* Till 1.3.2007 kuluttajavalituslautakunta/konsumentklagonämnden
kuluttajatutkimuskeskus	konsumentforskningscentralen L 9.2.1990/112; F 17.5.2000/456
(kuluttajavalituslautakunta)	(konsumentklagonämnden) L 20.1.1978/42; F 29.6.1978/533 *Se* kuluttajariitalautakunta
Kuluttajavirasto	Konsumentverket L 18.12.1998/1056; F 18.12.1998/1057
kunnallinen eläkelaitos	kommunala pensionsanstalten L om ändring av lagen om kommunala pensioner 16.3.2007/260 *Se* Kuntien eläkevakuutus
kunnallinen työmarkkinalaitos	kommunala arbetsmarknadsverket L 12.3.1993/254 Sedan 1.6.1993 en del av Finlands Kommunförbund
Kuntien eläkevakuutus	Kommunernas pensionsförsäkring L om ändring av lagen om kommunala pensioner 16.3.2007/260, *se* kunnallinen eläkelaitos

Kuntien takauskeskus	Kommunernas garanticentral L 28.6.1996/487
käräjäoikeus	tingsrätt *Anm.* Tingsrätterna blev 1.12.1993 allmänna underrätter som ersätter häradsrätterna och rådstuvurätterna. TingsrättsL 28.6.1993/581; TingsrättsF 28.6.1993/582
lapsiasiavaltuutettu	barnombudsmannen L 21.12.2004/1221; F 21.4.2005/274
liikenne- ja viestintäministeriö	kommunikationsministeriet F 22.5.2003/405 *Anm.* Till 31.8.2000 liikenneministeriö/ trafikministeriet
Liikenneturva	Trafikskyddet L 4.4.2003/278; F 27.11.2003/973
liikennevakuutuskeskus	trafikförsäkringscentralen F 30.12.1993/1627
Liikennevirasto	Trafikverket L 13.11.2009/862; F 13.11.2009/864
Liikenteen turvallisuusvirasto	Trafiksäkerhetsverket L 13.11.2009/863; F 13.11.2009/865
(liikevaihtovero-oikeus)	(omsättningsskatterätten) Indragen 1.12.1994 genom L 2.8.1994/699
liikkuva poliisi	rörliga polisen PolisförvaltningsL 14.2.1992/110; PolisförvaltningsF 15.3.1996/158
luonnontieteellinen keskusmuseo	naturvetenskapliga centralmuseet Universitetslagen 24.7.2009/558

luonnonvarainneuvosto	rådet för naturtillgångarna F 16.7.1999/810 *Anm.* Till 1.8.1999 ympäristö- ja luonnonvarainneuvosto/ rådet för miljön och naturtillgångarna
Luotsausliikelaitos	Lotsverket L 21.11.2003/938; F 27.11.2003/980
Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus	Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet L 24.7.2009/593; F 13.8.2009/616
(Lääkehoidon kehittämiskeskus)	(Utvecklingscentralen för läkemedelsbehandling) L 11.12.2002/1080; F 30.12.2002/1339 Indragen 1.11.2009 genom L 24.7.2009/593
(Lääkelaitos)	(Läkemedelsverket) L 25.1.1993/35; F 29.1.1993/132, ändr. 9.8.2002/702 Indraget 1.11.2009 genom L 24.7.2009/593
(lääni)	(län) LänsstyrelseL 22.1.1997/22; LänsstyrelseF 7.2.1997/120 Indragna 1.1.2010 genom L 20.11.2009/903 Länsindelningen fram till 31.12.2009 *se* avsnitt 8.1.4
(lääninhallitus)	(länsstyrelse) L 10.1.1997/22; F 7.2.1997/120 (*ex*. Etelä-Suomen lääninhallitus = länsstyrelsen i Södra Finlands län o.s.v., *men*: Ahvenanmaan lääninhallitus = länsstyrelsen på Åland) Indragna 1.1.2010 genom L 20.11.2009/903

(lääninoikeus)	(länsrätt) Länsrätterna ersattes av förvaltningsdomstolar 1.11.1999, *se* hallinto-oikeus
(lääninverovirasto)	(länsskatteverk) Länsskatteverken ersattes av skatteverk 1.9.1997, *se* verovirasto
Maahanmuuttovirasto	Migrationsverket *Anm.* Till 1.1.2008 ulkomaalaisvirasto/utlänningsverket L 3.2.1995/156, ändr. 9.11.2007/975; F 13.3.2002/193, ändr. 29.11.2007/1104
maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus	forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi L 21.12.2000/1245; F 22.2.2001/156 *Anm.* Maatalouden tutkimuskeskus/lantbrukets forskningscentral och maatalouden taloudellinen tutkimuslaitos/lantbruksekonomiska forskningsanstalten slogs samman till forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi 1.3.2001.
maa- ja metsätalousministeriö	jord- och skogsbruksministeriet F 11.12.2003/1061
maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus	jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral L 4.12.1992/1200; F 20.6.1996/478
maakunta-arkisto	landsarkiv ArkivL 23.9.1994/831; F om arkivverket 23.9.1994/832
maanmittauslaitos	lantmäteriverket L 8.3.1991/505; F 30.12.1993/1631

Maanpuolustuskorkeakoulu	Försvarshögskolan L 30.12.2008/1121; F 30.12.2008/1124
maaoikeus	jorddomstol Jorddomstolar är Kuopio, Rovaniemi, S:t Michels, Tavastehus, Uleåborgs, Vanda, Vasa och Åbo tingsrätter i den sammansättning som föreskrivs i fastighetsbildningslagen 12.4.1995/554, ändr. genom L 21.12.2000/1180.
maaseutuelinkeinopiiri	landsbygdsnäringsdistrikt F 11.12.1992/1279
Maaseutuvirasto	Landsbygdsverket L 21.7.2006/666; F om Landsbygdsverkets förvaltning 28.9.2006/872
maatalouden interventiorahasto	interventionsfonden för jordbruket L 16.12.1994/1206; F 9.9.2004/843
(maatalouden taloudellinen tutkimuslaitos)	(lantbruksekonomiska forskningsanstalten) *Se* maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus
(maatalouden tutkimuskeskus)	(lantbrukets forskningscentral) *Se* maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus
Maatalousyrittäjien eläkelaitos	Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt L om pension för lantbruksföretagare 22.12.2006/1280; F om reglemente för Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt 28.12.2006/1404
maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos	lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt L om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare 23.12.1981/1026

maatilatalouden kehittämisrahasto	gårdsbrukets utvecklingsfond L 16.12.1966/657; F 29.12.1995/1754
maavoimat	armén L om försvarsmakten 11.5.2007/551
maistraatti	magistrat L om registerförvaltningen 15.3.1996/166; F 4.4.1996/248
markkinaoikeus	marknadsdomstolen L 28.12.2001/1527; F 21.12.2002/144 *Anm*. Till 28.2.2002 markkinatuomioistuin/ marknadsdomstolen
(markkinatuomioistuin)	(marknadsdomstolen) *Se* markkinaoikeus
Matkailun edistämiskeskus	Centralen för turistfrämjande L 23.2.1973/186; F 27.5.1988/459, ändr. genom F 14.2.2002/109
(merenkulkuhallitus)	(sjöfartsstyrelsen) Sjöfartsstyrelsen ersattes av sjöfartsverkets centralförvaltning 1.1.1998 genom L 19.12.1997/1248.
(Merenkulkulaitos)	(Sjöfartsverket) L 21.11.2003/939; F 21.6.2006/504 Indraget 1.1.2010 genom L 13.11.2009/862
merenkulun turvallisuuskoulutuskeskus	centret för sjösäkerhetsutbildning F 14.2.1997/161
(Merentutkimuslaitos)	(Havsforskningsinstitutet) L 31.12.1987/1259; F 8.2.2001/111 Indraget 1.1.2009 genom L 19.12.2008/956

Merimieseläkekassa	Sjömanspensionskassan L om sjömanspensioner 22.12.2006/1290
merimiespalvelutoimisto	sjömansservicebyrån Sjömansservice L 13.3.2007/447; F 7.6.2007/720
merivoimat	marinen L om försvarsmakten 11.5.2007/551
Metsähallitus	Forststyrelsen L 30.12.2004/1378; F 30.12.2004/1380
metsäkeskus	skogscentral L 18.12.1995/1474; F 19.12.2002/1205, ändr. genom F 13.11.2008/711
Metsäntutkimuslaitos	Skogsforskningsinstitutet L 3.12.1999/1114; F 9.12.1999/1140
Metsätalouden kehittämiskeskus Tapio	Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio L 18.12.1995/1474; F 12.2.1996/93
mittatekniikan keskus	mätteknikcentralen L 14.12.1990/1149; F 12.4.1991/678
Museovirasto	Museiverket L 23.4.2004/282; F 19.5.1004/407
näkövammaisten kirjasto	biblioteket för synskadade L 23.8.1996/638; F 23.8.1996/639
oikeusasiamies	justitieombudsmannen (JO) L 14.3.2002/197 (EU:s ombudsman heter Europeiska ombudsmannen - Euroopan oikeusasiamies)

oikeushallinnon palvelukeskus	justitieförvaltningens servicecentral F 3.11.2005/861 Indragen 1.1.2010 genom F 2.4.2009/229
oikeuskansleri	justitiekanslern (JK) Se 69 § i grundlagen L 25.2.2000/193
oikeuskanslerinvirasto	justitiekanslersämbetet F 1.3.2000/253
oikeusministeriö	justitieministeriet F 12.6.2003/543
Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos	Rättspolitiska forskningsinstitutet L 7.12.2007/1139; F 13.12.2007/1241
oikeusrekisterikeskus	rättsregistercentralen L 17.11.1995/1287; F 15.2.1996/98
Omaisuudenhoitoyhtiö Arsenal Oy	Egendomsförvaltningsbolaget Arsenal Ab
onnettomuustutkintakeskus	centralen för undersökning av olyckor L om undersökning av olyckor 3.5.1985/373 (*se* ändr. 3.3.1995/282); F 12.2.1996/79
(Opetusalan koulutuskeskus)	(Utbildningscentret för undervisningssektorn) L 19.12.1997/1259; F 13.3.1998/187 Ersätter sedan 1.8.1998 Heinolan kurssikeskus/Heinola kursinstitut och ammattikasvatushallinnon koulutuskeskus/institutet för yrkesutbildningens förvaltningsområde. Ombildat till aktiebolag 1.1.2010 genom L 17.4.2009/249 *Se* Opetusalan koulutuskeskus Educode Oy

Opetusalan koulutuskeskus Educode Oy	Enbart finskt namn. Ersätter sedan 1.1.2010 Opetusalan koulutuskeskus/Utbildningscentret för undervisningssektorn.
Opetushallitus	Utbildningsstyrelsen L 25.1.1991/182; F 4.12.2008/805
opetusministeriö	undervisningsministeriet F 22.5.2003/379
opintotukikeskus	studiestödscentralen (har flyttats till Folkpensionsanstalten), se L om studiestöd 21.1.1994/65, 53-55, 58 §
osaamiskeskus	kompetenscentrum L och F om kompetenscentrumverksamhet inom det sociala området 13.12.2001/1230 och 20.12.2001/1411
Patentti- ja rekisterihallitus	Patent- och registerstyrelsen L 26.6.1992/575; F 21.8.1992/799, ändr. genom F 29.11.2001/291
Pelastusopisto	Räddningsinstitutet L 21.7.2006/607; F 27.7.2006/658
(pientyönantajien palvelukeskus)	(servicecentralen för små arbetsgivare) Indragen 1.1.2001 genom F 21.12.2000/1252. Uppgifterna har överförts till Kouvola arbetskraftsbyrå.
Pohjoismaiden ministerineuvosto	Nordiska ministerrådet
Pohjoismaiden neuvosto	Nordiska rådet
Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunta	Finlands delegation i Nordiska rådet L 1.4.1960/170 *Anm.* Det svenska namnet ändrades genom L 29.12.1984/34 (L om Finlands delegation i Nordiska rådet)

Poliisiammattikorkeakoulu	Polisyrkeshögskolan L om polisutbildning 4.2.2005/68, ändr. genom L 2.2.2007/103; F om polisutbildning 12.5.2005/283, ändr. genom F 13.12.2007/1247
Poliisihallitus	Polisstyrelsen Polisförvaltningslagen 14.2.1992/110, ändr. genom L 26.6.2009/497; Polisförvaltningsförordningen 15.3.1996/158, ändr. genom F 26.6.2009/516
(Poliisikoulu)	(Polisskolan) L om polisutbildning 4.2.2005/68; F om polisutbildning 12.5.2005/283 Indragen 1.3.2007 genom L 2.2.2007/100
Poliisin tekniikkakeskus	Polisens teknikcentral PolisförvaltningsL 14.2.1992/110, ändr. genom L 2.2.2007/100
(Poliisin tietohallintokeskus)	(Polisens datacentral) Indragen 1.3.2008 genom L 27.7.2007/781. *Se* Hallinnon tietotekniikkakeskus
PTR-viranomainen	PTG-myndighet L om samarbete mellan polisen, tullen och gränsbevakningsväsendet 11.9.2009/687
(Puolustushallinnon palvelukeskus)	(Försvarsförvaltningens servicecentral) F 4.4.2007/402 Indragen 1.1.2010 genom F 2.4.2009/229
puolustushallinnon rakennuslaitos	försvarsförvaltningens byggverk L 22.12.1993/1360; F 18.3.1994/216
puolustusministeriö	försvarsministeriet F 22.5.2003/375
(puolustusneuvosto)	(försvarsrådet) Indraget 1.3.2000 genom F 11.2.2000/135

puolustusvoimat	försvarsmakten L 11.5.2007/551; F 20.12.2007/1319
(Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta) (YTV)	(Huvudstadsregionens samarbetsdelegation) (SAD) L 30.12.1996/1269; Indragen 15.11.2009 genom L 6.11.2009/829
pääesikunta	huvudstaben L om försvarsmakten 11.5.2007/551; F om försvarsmakten 20.12.2007/1319
(raastuvanoikeus)	(rådstuvurätt) *Anm*. Rådstuvurätterna har ersatts med tingsrätter. *Se* även käräjäoikeus och hänvisning.
Raha-automaattiyhdistys	Penningautomatföreningen F 5.12.2001/1169
Rahapaja Oy	Ab Myntverket i Finland *Anm*. Statsbolag som har övertagit myntverkets i Finland verksamhet 1.1.1993.
(Rahoitustarkastus)	(Finansinspektionen) L 27.6.2003/587 Indragen 1.1.2009 genom L 19.12.2008/878
rajavartiolaitos	gränsbevakningsväsendet L om gränsbevakningsväsendets förvaltning 15.7.2005/577; F 25.8.2005/651
Raskone Oy	Raskone Ab *Anm*. Till 1.3.1995 Valtion Korjaamo/ Statens Reparationsverkstad, sedan RASKONE. Har 1.1.1999 ombildats till aktiebolag, se L 4.12.1998/889
(Ratahallintokeskus)	(Banförvaltningscentralen) L 22.12.2005/1095; F 20.7.2006/669 Indragen 1.1.2010 genom L 13.11.2009/862

(Rautatievirasto)	(Järnvägsverket) L 22.12.2005/1094 F 20.7.2006/668 Indraget 1.1.2010 genom L 13.11.2009/863
riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos	vilt- och fiskeriforskningsinstitutet L 23.12.1987/1131; F 3.12.1993/1070
rikoksentorjuntaneuvosto	rådet för brottsförebyggande F 12.4.2007/396 *Anm.* Till 1.4.1999 rikoksentorjunnan neuvottelukunta/delegationen för brottsförebyggande
Rikosseuraamusalan koulutuskeskus	Brottspåföljdsområdets utbildningscentral L 22.12.2006/1316; F 29.12.2006/1448
Rikosseuraamuslaitos	Brottspåföljdsmyndigheten L 27.11.2009/953; F 17.12.2009/1108
(Rikosseuraamusvirasto)	(Brottspåföljdsverket) Se L om förvaltning av straffverkställighet 16.2.2001/135 och F om förvaltningen av straffverkställighet 26.1.2006/84. Har övertagit en del av de ärenden som behandlats av Kriminalvårdsföreningen. *Se* även kriminaalihuoltolaitos Indraget 1.1.2010 genom L 29.11.2009/953
saamelaisalueen koulutuskeskus	sameområdets utbildningscentral L 18.6.1993/545; F 28.6.1993/649
saamelaiskäräjät	sametinget L 17.7.1995/974; F 22.12.1995/1727
saamen kielen toimisto	byrån för samiska språket Se Samisk språklag 15.12.2003/1086

Saimaan kanavan hoitokunta	förvaltningsnämnden för Saima kanal F 6.9.1963/436
Senaatti-kiinteistöt	Senatfastigheter L 19.12.2003/1196; F 30.12.2003/1385 *Anm.* Till 1.3.2000 Valtion kiinteistölaitos/ Statens fastighetsverk
(Siemenperunakeskus)	(Centralen för utsädespotatis) Har ombildats till aktiebolag 1.9.2002. *Se* Suomen siemenperunakeskus Oy
(sisäasiainhallinnon palvelukeskus)	(inrikesförvaltningens servicecentral) F 8.6.2005/386 Indragen 1.1.2010 genom F 2.4.2009/229
sisäasiainministeriö	inrikesministeriet F 22.6.2003/609 *Anm.* Till 1.10.1983 ministeriet för inrikesärendena
sosiaalialan osaamiskeskus	kompetenscentrum inom det sociala området L och F om kompetenscentrumverksamhet inom det sociala området 13.12.2001/1230 och 20.12.2001/1411
(sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus)	(social- och hälsovårdens produkttillsynscentral) L 8.12.1994/1146; F 8.12.1994/1152 Indragen 1.1.2009 genom L 31.10.2008/669
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto	Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården L 31.10.2008/669; F 31.10.2008/676

(sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus) (Stakes)	(forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården) L 27.11.1992/1073; F 27.11.1992/1120 Indragen 1.1.2009 genom L 31.10.2008/668
sosiaali- ja terveysministeriö	social- och hälsovårdsministeriet F 7.2.2008/90
suojelupoliisi	skyddspolisen PolisförvaltningsL 14.2.1992/110; PolisförvaltningsF 15.3.1996/158
Suomen Akatemia	Finlands Akademi L 20.11.2009/922; F 26.11.2009/979
(Suomen Autokatsastus Oy)	(Finlands Bilbesiktning Ab) Ersätter Bilregistercentralen, se L 18.12.1995/1591 Verksamheten upphört 30.10.2003
(Suomen elokuva-arkisto)	(Finlands filmarkiv) L 24.11.1978/891; F 14.3.1997/228 Indraget 1.1.2008 genom L 28.12.2007/1434 *Se* Kansallinen audiovisuaalinen arkisto
Suomen itsenäisyyden juhlarahasto	Jubileumsfonden för Finlands självständighet (använder benämningen Sitra) L 24.8.1990/717
Suomen Kuntaliitto ry	Finlands Kommunförbund rf L 26.2.1993/222 Tidigare fanns Suomen Kaupunkiliitto/ Finlands Stadsförbund samt Suomen Kunnallisliitto, som var en enspråkigt finsk organisation. Motsvarande svenska organisation hette Finlands svenska kommunförbund.

Suomen Pankki	Finlands Bank L 27.3.1998/214
(Suomen Posti Oy)	(Posten Finland Ab) Verksamheten upphört 31.12.1999, uppgått i Itella Oyj/Itella Abp
Suomen siemenperunakeskus Oy	Finska Centralen för Utsädespotatis Ab
Suomen Unesco-toimikunta	Finlands Unesco-kommission F 19.12.2002/1262
Suomen Vientiluotto Oy	Finlands Exportkredit Ab L 2.12.2005/947
Suomen ympäristökeskus	Finlands miljöcentral L 11.12.2009/1069
Suomenlinnan hoitokunta	förvaltningsnämnden för Sveaborg L 23.12.1988/1145; F 17.2.1989/168
syyttäjänvirasto	åklagarämbete L 22.3.1996/195, ändr. genom L 22.12.2006/1317 F 1.2.2007/88
(sähkömarkkinakeskus)	(elmarknadscentralen) *Se* Energiamarkkinavirasto
Säteilyturvakeskus	Strålsäkerhetscentralen L 22.12.1983/1069; F 27.6.1997/618, ändr. genom F 27.12.2007/1410
säätiöyliopisto	stiftelseuniversitet Universitetslagen 24.7.2009/558
taiteen keskustoimikunta	centralkommissionen för konst F om organisering av konstens främjande 22.7.1991/1105
(tapaturmavirasto)	(olycksfallsverket) Indraget 1.10.1996 genom L 18.12.1995/1528

tasa-arvolautakunta	jämställdhetsnämnden L 8.8.1986/610; F 17.10.1986/739
tasa-arvovaltuutettu	jämställdhetsombudsmannen (JämO) L 8.8.1986/610; F 17.10.1986/739
tasa-arvovaltuutetun toimisto	jämställdhetsombudsmannens byrå L 8.8.1986/610; F 17.10.1986/739
tasavallan presidentin kanslia	republikens presidents kansli L 8.12.1995/1382
Tekes – teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus	Tekes – utvecklingscentralen för teknologi och innovationer L 21.11.2008/717; F 21.3.2007/299 *Anm.* Till 1.11.2006 teknologian kehittämiskeskus/teknologiska utvecklingscentralen
(Teknillinen tarkastuskeskus)	(Tekniska kontrollcentralen) *Anm.* Affärsverket har ombildats till aktiebolag, *se* Inspecta Oy
(teknologian kehittämiskeskus)	(teknologiska utvecklingscentralen) L 7.5.1993/429; F 28.5.1993/467 *Se* Tekes
(Telehallintokeskus)	(Teleförvaltningscentralen) Se Viestintävirasto
Teollisen yhteistyön rahasto Oy (Finnfund)	Fonden för industriellt samarbete Ab (Finnfund) *Se* L 20.12.1991/1617
(terveydenhuollon oikeusturvakeskus)	(rättsskyddscentralen för hälsovården) L 27.11.1992/1074; F 27.11.1992/1121 Indragen 1.1.2009 genom L 31.10.2008/669

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos	Institutet för hälsa och välfärd L 31.10.2008/668; F 31.10.2008/675
Terveystieteiden keskuskirjasto	Centralbiblioteket för hälsovetenskap Tidigare lääketieteellinen keskuskirjasto/ medicinska centralbiblioteket. Finns vid Helsingfors universitet.
(Tiehallinto)	(Vägförvaltningen) L 16.6.2000/568; F 29.6.2000/659 *Anm.* Ersätter sedan 1.1.2001 tillsammans med affärsverket Vägverket det tidigare ämbetsverket tielaitos/vägverket. Indragen 1.1.2010 genom L 13.11.2009/862 Verksamheten överförts till Liikennevirasto/ Trafikverket och Liikenteen turvallisuus-virasto/Trafiksäkerhetsverket
(tielaitos)	(vägverket) *Se* Tiehallinto och Tieliikelaitos
(Tieliikelaitos)	(Vägverket) (även affärsverket Vägverket) L 16.6.2000/569; F 29.6.2000/660 *Anm.* Ersätter sedan 1.1.2000 tillsammans med Vägförvaltningen det tidigare ämbets-verket tielaitos/vägverket. Ombildat till aktiebolag 1.1.2008 genom L 7.12.2007/1126, *se* Destia Oy
Tieteellisten seurain valtuuskunta	De vetenskapliga samfundens delegation L 3.11.2006/938
tietosuojalautakunta	datasekretessnämnden L 27.5.1994/389; F 3.6.1994/432
tietosuojavaltuutettu	dataombudsmannen L 27.5.1994/389; F 3.6.1994/432

tietosuojavaltuutetun toimisto	dataombudsmannens byrå L 27.5.1994/389; F 3.6.1994/432
tilastokeskus	statistikcentralen L 21.1.1992/48; F 11.12.2002/1063
Tullihallitus	Tullstyrelsen L om tullverket 8.2.1991/228; F om tullverket 10.4.2008/205
tullilaitos	tullverket L 8.2.1991/228; F 10.4.2008/205
tuomiokapituli	domkapitel Kyrkolagen 26.11.1993/1054, 19 kap.
Turvatekniikan keskus	Säkerhetsteknikcentralen L 21.8.1995/1071, ändr. genom L 22.12.2009/1218; F 29.9.1995/1143
(työ- ja elinkeinokeskus)	(arbets- och näringscentral) L 5.12.2008/796; F 11.12.2008/832 Indragna 1.1.2010 genom L 20.11.2009/903
työ- ja elinkeinoministeriö	arbets- och näringsministeriet F 15.11.2007/1024
työ- ja elinkeinotoimisto	arbets- och näringsbyrå L och F om närings-, trafik- och miljöcentralerna 20.11.2009/897 och 20.11.2009/910
(työministeriö)	(arbetsministeriet) F 23.12.1998/1093 Indraget 1.1.2008 genom F 15.11.2007/1024 *Anm.* Till 1.6.1989 työvoimaministeriö/ arbetskraftsministeriet

työneuvosto	arbetsrådet L 19.5.2004/400; F 27.5.2004/431
työsuojelupiiri	arbetarskyddsdistrikt Se L och F om arbetarskyddsförvaltningen 8.1.1993/16 och 12.2.1993/176; F 4.12.2003/1035
työterveyslaitos	arbetshälsoinstitutet L 24.2.1978/159, ändr. genom L 22.12.2005/1978; F 29.6.1978/501, ändr. genom F 29.12.2005/1263 *Anm.* Till 1.1.2006 institutet för arbetshygien
työttömyysvakuutusrahasto	arbetslöshetsförsäkringsfonden L om finansiering av arbetslöshetsförmåner 24.7.1998/555
työtuomioistuin	arbetsdomstolen L 31.7.1974/646; F 25.2.1983/201
(työvoima- ja elinkeinokeskus)	(arbetskrafts- och näringscentral) L 10.1.1997/23; F 31.1.1997/93 Indragna 1.1.2009 genom L 5.12.2008/796
työvoimaopisto	arbetskraftsinstitutet L 21.12.1973/929; F 21.12.1973/930
(työvoimatoimisto)	(arbetskraftsbyrå) Se L om arbetskrafts- och näringscentraler 10.1.1997/23; F 19.6.1997/567 Indragna 1.1.2009 genom L 5.12.2008/796
ulkoasiainministeriö	utrikesministeriet L om utrikesförvaltningen 25.2.2000/204; F 22.12.2005/1171 *Anm*. Till 1.10.1983 ministeriet för utrikesärendena

(ulkomaalaisvaltuutettu)	(utlänningsombudsmannen) *Se* vähemmistövaltuutettu
(ulkomaalaisvaltuutetun toimisto)	(utlänningsombudsmannens byrå) *Se* vähemmistövaltuutetun toimisto
(ulkomaalaisvirasto)	(utlänningsverket) *Se* Maahanmuuttovirasto
Ulkopoliittinen instituutti	Utrikespolitiska institutet Se L om ett forskningsinstitut för internationella relationer och EU-frågor 29.6.2006/544
ulosottomies	utmätningsman Utsökningsbalken 15.6.2007/705
(ulosotto-osasto)	(exekutionsavdelning) (vid häradsämbete) L om ändring av utsökningslagen 22.3.1996/197; F om utsökningsväsendets förvaltning 10.5.1996/319 Indragna 1.1.2008 genom utsökningsbalken 15.6.2007/705
ulosottopiiri	utsökningsdistrikt Utsökningsbalken 15.6.2007/705; F 27.9.2007/865
ulosottovirasto	utsökningsverk (i härad) Utsökningsbalken 15.6.2007/705; F om utsökningsväsendets förvaltning 20.12.2007/1321; (*ex.* Helsingin ulosottovirasto/ utsökningsverket i Helsingfors) F om utsökningsdistrikten 27.9.2007/865
vakuutusoikeus	försäkringsdomstolen L 21.2.2003/132; F 19.3.2003/237

(Vakuutusvalvontavirasto)	(Försäkringsinspektionen) L 29.1.1999/78; F 29.1.1999/102 Indragen 1.1.2009 genom L 19.12.2008/878
(vakuutusyhdistystarkastus)	(försäkringsföreningsinspektionen) *Anm.* Sedan 1.1.2009 sköts tillsynen över försäkringsföreningarna av Finanssivalvonta/ Finansinspektionen, se L 19.12.2008/896
valtakunnallinen ulosoton hallintovirasto	riksomfattande förvaltningsämbetet för utsökningen Utsökningsbalken 15.6.2007/705; F om utsökningsväsendets förvaltning 20.12.2007/1321
valtakunnansovittelija	riksförlikningsman L om medling i arbetstvister 27.7.1962/420, ändr. genom L 29.5.2009/354; F 4.6.2009/394
valtakunnansovittelijan toimisto	riksförlikningsmannens byrå L om medling i arbetstvister 27.7.1962/420, ändr. genom L 29.5.2009/354; F 4.6.2009/394
valtakunnansyyttäjä	riksåklagaren F 11.3.1997/209
valtakunnansyyttäjänvirasto	riksåklagarämbetet F 11.3.1997/209
Valtakunnanvoudinvirasto	Riksfogdeämbetet L 26.6.2009/519
valtiokonttori	statskontoret L 15.2.1991/305; F 19.12.2002/1155

valtion asuntorahasto	statens bostadsfond L 15.12.1989/1144, ändr. genom L 16.4.1993/351; F 8.3.2007/286 Till 1.12.1993 asunto-olojen kehittämis-rahasto/fonden för utvecklande av bostadsförhållandena
Valtion elokuvatarkastamo	Statens filmgranskningsbyrå L 25.8.2000/776; F 9.12.2004/1086
valtion eläkerahasto	statens pensionsfond L 22.12.2006/1297
valtion erityisrahoitusyhtiö	statens specialfinansieringsbolag L 18.6.1998/443; F 14.12.1998/956 *Se* Finnvera Oyj
(Valtion hankintakeskus)	(Statens upphandlingscentral) *Se* Kauppatalo Hansel Oy
(valtion kiinteistölaitos)	(statens fastighetsverk) *Se* Senaattikiinteistöt
(Valtion Korjaamo)	(Statens Reparationsverkstad) *Se* Raskone Oy
valtion liikelaitos	statligt affärsverk L 20.12.2002/1185
valtion liikuntaneuvosto	statens idrottsråd IdrottsL 18.12.1998/1054; IdrottsF 18.12.1998/1055
(valtion nuorisoneuvosto)	(statens ungdomsråd) Srb 1.8.1991/1125 Indraget genom F 22.8.2002/732
valtion oikeusaputoimisto	statlig rättshjälpsbyrå L 5.4.2002/258; F 23.5.2002/390

(valtion opintotukikeskus)	(statens studiestödscentral) *Se* opintotukikeskus
(Valtion pukutehdas)	*Se* VPU Pukutehdas Oy
valtion taideteostoimikunta	statens konstverkskommission F 5.7.2001/620
Valtion taidemuseo	Statens konstmuseum L 16.6.2000/566; F 1.7.2004/618
valtion taidetoimikunnat	statens konstkommissioner F om organisering av konstens främjande 22.7.1991/1105
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus	Statens ekonomiska forskningscentral L 12.1.1990/27; F 19.12.2002/1152 Ersätter taloudellinen suunnittelukeskus/ ekonomiska planeringscentralen
Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus	Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning F 2.4.2009/229
Valtion teknillinen tutkimuskeskus	Statens tekniska forskningscentral L 11.2.1972/144; F 5.11.1993/940, ändr. genom F 10.12.2009/1071
valtion televisio- ja radiorahasto	statens televisions- och radiofond L 9.10.1998/745
Valtion työmarkkinalaitos	Statens arbetsmarknadsverk Finansministeriets arbetsordning 25.11.2005/966
valtion vakuusrahasto	statens säkerhetsfond L 30.4.1992/379
(Valtion viljavarasto)	(Statens spannmålsförråd) *Se* Avena Oy

valtion ydinjätehuoltorahasto	statens kärnavfallshanteringsfond F 26.2.2004/161
(valtionarkisto)	*Se* kansallisarkisto
valtioneuvosto	statsrådet L 28.2.2003/175
valtioneuvoston kanslia	statsrådets kansli F 4.4.2007/393
valtioneuvoston oikeuskansleri	justitiekanslern i statsrådet L 25.2.2000/193
(Valtiontakuukeskus)	(Statsgaranticentralen) *Se* Finnvera Oyj
valtiontakuurahasto	statsgarantifonden L 18.6.1998/444; F 14.12.1998/957
valtiontalouden tarkastusvirasto	statens revisionsverk L 14.7.2000/676
(valtiontilintarkastajat)	(statsrevisorerna) *T.ex.* 12 § i riksdagens arbetsordning 40/2000. Paragrafen upphävd genom riksdagens beslut 609/2007.
valtiovarainministeriö	finansministeriet F 26.6.2003/610
(Vankeinhoidon koulutuskeskus)	(Fångvårdens utbildningscentral) L 16.2.2001/136; F 24.8.1990/725, ändr. genom F 26.6.2001/668 Indragen 1.1.2007 genom L 22.12.2006/1316
(Vankeinhoitolaitos)	(Fångvårdsväsendet) Se L om förvaltning av straffverkställighet 16.2.2001/135 och F om förvaltningen av straffverkställighet 26.1.2006/84 Indraget 1.1.2010 genom L 27.11.2009/953

vankilaoikeus	fängelsedomstolen L om unga förbrytare 31.5.1940/262, 23 §
Varastokirjasto	Depåbiblioteket L 9.12.1988/1078; F 7.2.1992/94
(Varustamoliikelaitos)	(Rederiverket) L 21.11.2003/937; F 27.11.2003/979 Ombildat till aktiebolag 1.1.2010 genom L 13.11.2009/876 *Se* Arctia Shipping Oy
vastaava ulosottomies	ansvarig utmätningsman Utsökningsbalken 15.6.2007/705
Venäjän ja Itä-Euroopan instituutti	Institutet för Ryssland och Österuropa L 4.9.1992/857; F 22.11.2001/1100
Verohallinto	Skatteförvaltningen L 18.4.2008/237; F 24.4.2008/278
Verohallitus	Skattestyrelsen L om Skatteförvaltningen 18.4.2008/237; F om enheter inom Skatteförvaltningen 24.4.2008/279
Veronkantokeskus	Skatteuppbördscentralen F om enheter inom Skatteförvaltningen 24.4.2008/279
verovirasto	skatteverk L om Skatteförvaltningen 18.4.2008/237; F om enheter inom Skatteförvaltningen 24.4.2008/279, ändr. genom F 6.11.2008/682 *Anm*. Skatteverken ersatte länsskatteverken 1.9.1997, se L 27.6.1997/637 och F 27.6.1997/638

(vesioikeus)	(vattendomstol) *Se* ympäristölupavirasto
(vesiylioikeus)	(vattenöverdomstolen) *Anm.* Vattenöverdomstolen och länsrätten i Vasa län har sammanslagits till Vasa förvaltningsdomstol 1.11.1999, se L 26.3.1999/430
Viestintävirasto	Kommunikationsverket L om kommunikationsförvaltningen 29.6.2001/625; F 29.1.2004/60 Ersätter sedan 1.9.2001 Telehallintokeskus/Teleförvaltningscentralen.
(VPU Pukutehdas Oy)	(VPU Beklädnadsfabrik Ab) L om bolagisering av Statens beklädnadsfabrik 29.12.1994/1525 *Anm.* Till 1.1.1995 Valtion pukutehdas/Statens beklädnadsfabrik Verksamheten upphört 12.12.2006.
VR-Yhtymä Oy	VR-Group Ab L om ombildande av Statsjärnvägarna till aktiebolag 5.1.1995/20
Väestörekisterikeskus	Befolkningsregistercentralen L om registerförvaltningen 15.3.1996/166, ändr. 528/1999; F om registerförvaltningen 4.4.1996/248
vähemmistövaltuutettu	minoritetsombudsmannen L 13.7.2001/660; F 26.7.2001/687 *Anm.* Till 1.9.2001 ulkomaalaisvaltuutettu/utlänningsombudsmannen
vähemmistövaltuutetun toimisto	minoritetsombudsmannens byrå L 13.6.2001/660; F 26.7.2001/687 *Anm.* Till 1.9.2001 ulkomaalaisvaltuutetun toimisto/utlänningsombudsmannens byrå

Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti	Europeiska institutet för kriminalpolitik, verksamt i anslutning till Förenta Nationerna. Nytt namn fr.o.m. 1.8.1997. F 20.8.1982/630 Tidigare Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimiva Helsingin kriminaalipoliittinen instituutti (HEUNI)/Helsingfors kriminalpolitiska institut, verksamt i anslutning till Förenta Nationerna
Yleisradio Oy	Rundradion Ab L 22.12.1993/1380
yleisten kirjastojen keskuskirjasto	centralbiblioteket för de allmänna biblioteken BiblioteksL 4.12.1998/904; BiblioteksF 18.12.1998/1078
Yliopistojen palvelukeskus	Universitetens servicecenter F 17.1.2008/29
ympäristökeskus	*Se* alueellinen ympäristökeskus
(ympäristölupavirasto)	(miljötillståndsverk) L 4.2.2000/87; F 4.2.2000/116; SRb 10.2.2000/128 Miljötillståndsverken har övertagit vattendomstolarnas verksamhet 1.3.2000. Indragna 1.1.2010 genom L 20.11.2009/903
ympäristöministeriö	miljöministeriet F 24.7.2003/708

8.2.3 Nya myndigheter efter regionförvaltningsreformen

Efter regionförvaltningsreformen den 1 januari 2010 finns det sex regionförvaltningsverk och femton närings-, trafik- och miljöcentraler. Dessutom finns *Statens ämbetsverk på Åland* (Ahvenanmaan valtionvirasto) som i landskapet Åland sköter de uppgifter som avses i 4 § i lagen om regionförvaltningsverken (896/2009).

Regionförvaltningsverk

Etelä-Suomen aluehallintovirasto – Regionförvaltningsverket i Södra Finland

Lounais-Suomen aluehallintovirasto – Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland

Itä-Suomen aluehallintovirasto – Regionförvaltningsverket i Östra Finland

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto – Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto – Regionförvaltningsverket i Norra Finland

Lapin aluehallintovirasto – Regionförvaltningsverket i Lappland

Närings-, trafik- och miljöcentraler

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland

Satakunnan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Satakunta

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Tavastland

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Sydöstra Finland

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Savolax

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Norra Savolax

Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Norra Karelen

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Mellersta Finland

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten

Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Österbotten

Pohjois- ja Keski-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Norra och Mellersta Österbotten

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Kajanaland

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus – Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland

8.3 Universitet, högskolor och yrkeshögskolor

Varje universitet och högskola hade tidigare en egen lag och förordning. Dessa lagar ersattes år 1998 med en enda lag, universitetslagen (645/1997), som trädde i kraft den 1 augusti 1998. Denna lag ersattes i sin tur med en ny universitetslag (558/2009) som utfärdades den 24 juli 2009 och trädde i kraft den 1 januari 2010.

Universitetens och högskolornas namn framgår av 1 § i universitetslagen. Listan återges nedan. Lägg märke till att de finska universiteten och högskolorna har officiella svenska namn (t.ex. *Turun yliopisto – Åbo universitet*), medan *Åbo Akademi*, *Svenska handelshögskolan* och *Svenska social- och kommunalhögskolan*, som är en del av Helsingfors universitet, inte har officiella finska namn. I universitetslagen skrivs alla universitet och högskolor med stor begynnelsebokstav.

Helsingin yliopisto	Helsingfors universitet
Itä-Suomen yliopisto	Östra Finlands universitet
Jyväskylän yliopisto	Jyväskylä universitet
Lapin yliopisto	Lapplands universitet
Oulun yliopisto	Uleåborgs universitet
Tampereen yliopisto	Tammerfors universitet
Turun yliopisto	Åbo universitet
Vaasan yliopisto	Vasa universitet
Åbo Akademi	Åbo Akademi
Lappeenrannan teknillinen yliopisto	Villmanstrands tekniska universitet
Svenska handelshögskolan	Svenska handelshögskolan
Kuvataideakatemia	Bildkonstakademin
Sibelius-Akatemia	Sibelius-Akademin
Teatterikorkeakoulu	Teaterhögskolan
Aalto-yliopisto	Aalto-universitetet
Tampereen teknillinen yliopisto	Tammerfors tekniska universitet

Östra Finlands universitet består av de tidigare *Joensuu universitet* (Joensuun yliopisto) och *Kuopio universitet* (Kuopion yliopisto). *Aalto-universitetet* består av de tidigare *Tekniska högskolan* (Teknillinen korkeakoulu), *Helsingfors handelshögskola* (Helsingin kauppakorkeakoulu) och *Konstindustriella högskolan* (Taideteollinen korkeakoulu). *Åbo handelshögskola* (Turun kauppakorkeakoulu) har införlivats med *Åbo universitet*.

Yrkeshögskolorna finns förtecknade på undervisningsministeriets webbsidor, www.minedu.fi, med länkar till respektive yrkeshögskolors webbsidor.

8.4 Integrationen i Europa

8.4.1 EU och EG

Europeiska unionen (EU)	Euroopan unioni (EU) European Union (EU)
Europeiska gemenskaperna (EG)	Euroopan yhteisöt European Communities

Europeiska gemenskaperna var en gemensam benämning på de två gemenskaperna EG och Euratom och tidigare även EKSG.

Europeiska gemenskapen (EG) kortform: gemenskapen (ersattes av EU 2009)	Euroopan yhteisö (EY) European Community (EC)
Europeiska kol- och stålgemenskapen (EKSG) (upphörde 2002)	Euroopan hiili- ja teräsyhteisö (EHTY) European Coal and Steel Community (ECSC)
Europeiska atomenergigemenskapen (Euratom)	Euroopan atomienergiayhteisö (Euratom) European Atomic Energy Community (Euratom, EAEC)

EU:s institutioner

Europeiska rådet	Eurooppa-neuvosto European Council

Benämning på stats- och regeringschefernas toppmöten. Europeiska rådet blev en EU-institution genom Lissabonfördraget. Jfr *Europarådet* (Euroopan neuvosto) i avsnitt 8.5.

Europaparlamentet	Euroopan parlamentti
kortform: *parlamentet*	European Parliament

En lista över Europaparlamentets utskott finns på adressen www.europarl.europa.eu/activities/committees/committeesList.do?language=SV.

Europeiska unionens råd	Euroopan unionin neuvosto
kortform: *rådet*	kortform: neuvosto
	Council of the European Union
	kortform: the Council

Lägg märke till att kortformen *rådet* används i lagtext när det av sammanhanget är klart att det är fråga om Europeiska unionens råd. I mer allmänna texter används också *ministerrådet* eller *EU-rådet*. Rådskonstellationerna, dvs. rådet i dess olika sammansättningar, finns bl.a. i rådets gällande arbetsordning och i nr 56 av ministerrådets språkbrev *Språkrådet* på www.regeringen.se => Klarspråk => EU-språkvården => EU-språkliga tips => Skrivregler och skrivråd.

Europeiska kommissionen	Euroopan komissio
kortform: *kommissionen*	kortform: komissio
	European Commission
	kortform: the Commission

Det tidigare officiella namnet var *Europeiska gemenskapernas kommission* (*EG-kommissionen*). Lägg märke till att kortformen *kommissionen* används i lagtext när det av sammanhanget är klart att det är fråga om Europeiska kommissionen. Var extra uppmärksam i sammanhang där man också talar om andra kommissioner (toimikunta e.d.).

Europeiska unionens domstol kortform: *domstolen*	Euroopan unionin tuomioistuin Court of Justice of the European Union

Kortformen *domstolen* används i lagtext när det är klart vilken domstol det är fråga om. I friare text, såsom motiveringstext, kan man använda *EU-domstolen*. Den hette tidigare *Europeiska gemenskapernas domstol* (*EG-domstolen*). Institutionen Europeiska unionens domstol består av *domstolen* (unionin tuomioistuin), *tribunalen* (unionin yleinen tuomioistuin) och *personaldomstolen* (virkamiestuomioistuin). Tribunalen hette tidigare *Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt* (kortform: *förstainstansrätten*), på finska Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin och på engelska Court of First Instance of the European Communities. Personaldomstolen inrättades 2004 och heter officiellt *Europeiska unionens personaldomstol* (Euroopan unionin virkamiestuomioistuin; European Union Civil Service Tribunal).

Europeiska centralbanken	Euroopan keskuspankki European Central Bank

Centralbanken blev officiellt en EU-institution genom Lissabonfördraget.

Europeiska revisionsrätten kortform: *revisionsrätten*	Euroopan tilintarkastustuomioistuin European Court of Auditors

Kommittéer, organ, befattningar m.m.

Europeiska ekonomiska och sociala kommittén *Ekonomiska och sociala kommittén*	(Euroopan) talous- ja sosiaalikomitea (European) Economic and Social Committee
Regionkommittén (*Europeiska unionens regionkommitté*)	(Euroopan unionin) alueiden komitea Committee of the Regions (of the European Union)
Europeiska investeringsbanken	Euroopan investointipankki European Investment Bank

Europeiska ombudsmannen	Euroopan oikeusasiamies European Ombudsman
Europeiska rådets ordförande	Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja the President of the European Council
unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik	unionin ulkoasioiden ja turvallisuus-politiikan korkea edustaja the High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy
europeiska avdelningen för yttre åtgärder	Euroopan ulkosuhdehallinto European External Action Service
Ständiga representanternas kommitté (Coreper)	Pysyvien edustajien komitea (Coreper) Permanent Representatives Committee (Coreper)
rättstjänsten (parlamentet, kommissionen), *juridiska avdelningen* (rådet)	oikeudellinen yksikkö Legal Service

Närmare information finns i *Publikationshandboken*: 9.5 Europeiska unionens administrativa struktur, och på EU:s webbportal Europa (www.europa.eu).

8.4.2 EES

Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES)	Euroopan talousalue (ETA) European Economic Area (EEA)
Europeiska frihandels-sammanslutningen (Efta)	Euroopan vapaakauppaliitto (EFTA eller Efta) European Free Trade Association (EFTA)

De övriga EES-organen finns t.ex. i *Publikationshandboken*.

8.5 Vissa andra internationella organisationer

Förenta nationerna (Yhdistyneet Kansakunnat, United Nations)

I lagar och andra författningar och i regeringspropositioner skrevs Förenta nationerna tidigare med stort N, men numera med litet. Förkortningen är FN.

FN-konventionerna om medborgerliga och politiska rättigheter samt om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter finns bl.a. i lagboken *Finlands Lag*. Också *FN:s allmänna förklaring om mänskliga rättigheter* finns i lagboken.

Förenta nationernas *stadga* (peruskirja; observera att det inte heter ”grundstadga”) finns inte i *Finlands Lag*, utan i Finlands författningssamlings fördragsserie nr 1/1956.

Europarådet (Euroopan neuvosto, Council of Europe)

Europarådet, som grundades 1949, är en internationell organisation för regeringssamarbete. Dess viktigaste arbetsområde är mänskliga rättigheter och grundläggande friheter, men rådet ska också sträva efter en större enhet mellan sina medlemmar i syfte att ta till vara och sträva efter de ideal och principer som utgör det gemensamma arvet för medlemmarna samt underlätta ekonomisk och social utveckling.

Europarådets klagoinstans är *Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna* (*Europadomstolen*). Tidigare fanns också *Europarådets kommission för de mänskliga rättigheterna* (*Europakommissionen*).

Europarådet är således inte ett EU-organ och ska därför inte förväxlas med Europeiska rådet eller Europeiska unionens råd (se avsnitt 8.4.1).

Den viktigaste av Europarådets konventioner, *den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna* (*Europakonventionen*), finns bl.a. i *Finlands Lag*.

Nordiska rådet (Pohjoismaiden neuvosto) och *Nordiska ministerrådet* (Pohjoismaiden ministerineuvosto)

Samarbetsöverenskommelsen mellan de nordiska länderna, det s.k. Helsingforsavtalet, finns bl.a. i *Finlands Lag*. I överenskommelsen finns inte bara bestämmelser om innehållet i samarbetet utan också om formerna för det och om Nordiska rådets organ.

8.6 Företag och registrerade föreningar

Svenska namn på företag och registrerade föreningar måste alltid kontrolleras. Vissa bolag nämns i lagstiftningen och därför är det bäst att först söka i Finlex. Många företag och föreningar har egna webbsidor, men de svenska namn som används där är inte alltid registrerade. Patent- och registerstyrelsen för register över företag, stiftelser och registrerade föreningar. I registren ingår också de registrerade svenska namnen. Till föreningsregistret (Yhdistysnetti – Föreningsnätet) kommer man via adressen http://yhdistysrekisteri.prh.fi och till företagsregistret (YTJ-tietopalvelu) via adressen www.ytj.fi. Sätten att söka i registren skiljer sig något från varandra. När du söker i föreningsregistret ser du genast i träfflistan om föreningen har enbart finskt namn, dubbelnamn eller särskilt svenskt namn. När du söker i företagsregistret måste du klicka på företags- och organisationsnumret (FO-numret) framför företagets namn i träfflistan för att komma till följande sida. Där står företagets övriga registrerade namn.

I propositionstext ska alltså endast registrerade svenska namn användas. Om en förening har dubbelnamn, ska också den finska delen av namnet skrivas ut. Efter namnet står då ry, om den finska delen av namnet kommer först (*Suomen geoteknillinen yhdistys – Finlands geotekniska förening ry).* Om den svenska delen av namnet kommer först, står det rf efter namnet (*Juridiska föreningen i Finland - Suomen Lainopillinen yhdistys rf).* Tidigare skrev man r.y. och r.f. Numera skriver man ry och rf utan punkter. Om en förening eller ett företag inte har något svenskt namn, används det finska namnet. I allmännare texter kan också inofficiella svenska namn eller enbart den svenska delen av ett dubbelnamn användas. Då ska ry och rf utelämnas.

I fråga om hänvisningar till företag och föreningar i författningstext, *se* även **-niminen** i finsk-svenska ordlistan.

Litteratur

Finlands författningssamling och lagboken *Finlands Lag*

Finlands statskalender (Suomen valtiokalenteri). Utkommer årligen, finns också på cd-rom.

Statsrådsordlista. Fi-sv-en-da-de-el-es-et-fr-it-nl-pt-ru. Statsrådets kansli och Edita 2004 (delvis föråldrad). Materialet ingår i uppdaterad form i statsrådets termbank Valter, www.valter.fi.

Valtionhallinnon sanastoa ranskaksi (fi-sv-fr). Statsrådets kansli – Oy Edita Ab 1996

Valtionhallinnon sanastoa saksaksi (fi-sv-de). Statsrådets kansli – Oy Edita Ab

Valtionhallinnon sanastoa englanniksi (fi-sv-en). Statsrådets kansli – Oy Edita Ab

Utrikes namnbok. Utrikesdepartementet, Språkrådet och Fritzes. Svenska myndigheter, organisationer, titlar, EU- och EG-organ, EU-titlar och länder på engelska, tyska, franska, spanska, finska och ryska. 7 reviderade upplagan. En uppdaterad version finns på Regeringskansliets webbplats http://sweden.gov.se/sb/d/5357/a/41146

Maiden nimet suomeksi, ruotsiksi, saameksi, englanniksi, ranskaksi ja saksaksi. Forskningscentralen för de inhemska språken 2003. I nätversionen *Namn på länder på sju språk* ingår namnen också på ryska.

Svenska ortnamn i Finland (4 uppl. 1984). Forskningscentralen för de inhemska språken. Finns också på forskningscentralens webbplats.

Kielikello nr 1/1996 (Julkishallinnon nimien oikeinkirjoitus). En uppdaterad version finns på forskningscentralens webbplats.

Språkbruk nr 2/1997 (Finländska orter i texter på främmande språk). En uppdaterad version finns på forskningscentralens webbplats.

Språkråd nr 1/2009 (Namn på ministerier, myndigheter och offentliga verk i författningstext – stor eller liten begynnelsebokstav? och Namn och förkortningar på nya myndigheter och verk)

Språkråd nr 2/2009 (Närings-, trafik- och miljöcentralernas svenskspråkiga namn och förkortning)

Statsrådets förordning om den språkliga indelningen av ämbetsdistrikt och självstyrelseområden under åren 2003–2012 (1174/2002), ändrad genom förordning 1132/2009

9 Rubriker, titlar och hänvisningsteknik

9.1 Ettordsrubriker och flerordsrubriker

En lag kan ha antingen en rubrik som består av ett enda sammansatt ord, en s.k. ettordsrubrik, eller en rubrik som består av flera ord, en s.k. flerordsrubrik. Förordningar som har kommit till före den 1 mars 2000, då den nya grundlagen trädde i kraft, kan också ha ettordsrubriker, men alla förordningar som har utfärdats efter det har flerordsrubriker. Av förordningens rubrik ska det nämligen numera framgå om det är statsrådet, ett ministerium eller republikens president som utfärdat förordningen.

Exempel på ettordsrubriker

aktiebolagslag
civiltjänstlag
förvaltningsprocesslag
språklag
viltskadelag
ärvdabalk
rättegångsbalk
kemikalieförordning

Av samma typ är: *militär rättegångslag*
samisk språklag

Exempel på flerordsrubriker

lag om kandidaters valfinansiering
lag om beskattningsförfarande
statsrådets förordning om civiltjänst
republikens presidents förordning om titlar
justitieministeriets förordning om skyddade belopp

9.2 Principer vid benämning av nya lagar

En ettordsrubrik är i allmänhet att föredra, om det går att konstruera en sådan. Om rubriken är lång eller om en ettordsrubrik inte är lämplig av språkliga eller estetiska skäl används flerordsformen *lag om* ... (inte ”lag angående”). En tumregel är att man i fråga om ettordsrubrikerna inte bör ha mer än tre led (alltså ett sammansatt ord + *lag*).

Den finska rubrikformen behöver inte följas. Således kan den svenska rubriken bestå av flera ord, fastän den finska består av endast ett, eller vice versa.

laki lapseksiottamisesta = *adoptionslag*
laki polttoainemaksusta = *bränsleavgiftslag*
puolustustilalaki = *lag om försvarstillstånd*
päästökauppalaki = *lag om utsläppshandel* (En ettordsrubrik hade i detta fall varit språkligt otymplig och missvisande.)
laki yhden tuomarin istunnossa käsiteltävistä rikosasioista = *lag om endomarförfarande i brottmål*

9.3 Rubriker vid ändring av lagar och förordningar

När lagar och förordningar ändras konstrueras rubriken enligt modellen *lag om ändring* ... Tidigare skrev man ”lag angående ändring ...”.

lag om ändring av äktenskapslagen
lag om ändring av 28 kap. 1 § i strafflagen
lag om ändring av lagen om assisterad befruktning
lag om ändring av 37 § i lagen om enskilda vägar
statsrådets förordning om ändring av biblioteksförordningen

Den fullständiga rubriken på den lag eller förordning som ändras ska nämnas. När en äldre författning ändras kan rubriken ibland komma att innehålla upprepningar eller ålderdomliga element.

statsrådets förordning om ändring av statsrådets förordning om statsrådets kansli

lag om ändring av lagen angående tillämpning med avseende å kvinna av vissa stadganden om jäv för domare och fullmäktig

kommunikationsministeriets förordning om ändring av trafikministeriets beslut om trafikanordningar

Hitta aldrig på egna rubriker och lita inte heller på minnet, utan kontrollera lydelsen i författningssamlingen. När författningar ändras händer det ibland att också rubriken ändras. När en lag får en ny rubrik bibehålls det ursprungliga författningsnumret. Ändrade rubriker framgår t.ex. av lagens referenskort (viitetiedot) i Finlex. *Radiolagen* (1015/2001) fick t.ex. 2005 rubriken *lag om radiofrekvenser och teleutrustningar*, och *lagen om förhindrande av vattnens förorening, förorsakad av fartyg* (300/1979) fick 2005 rubriken *lag om förhindrande av miljöförorening från fartyg.*

9.4 Hur man hänvisar till lagar och andra författningar

9.4.1 Skrivsätt, kortformer och förkortningar

Lagars och andra författningars rubriker skrivs med liten begynnelsebokstav inne i texten, och i löpande text används bestämd form:

Enligt *kommunallagen* gäller att ...
Enligt *lagen om värdepappersföretag* ...
Vägtrafiklagen innehåller också bestämmelser om gående ...
I *lagen om fiske* bestäms/föreskrivs ...

Kortformer i lag- och förordningstext

I lag- och förordningstext kan man i stället för den officiella rubriken på en författning använda en kortform. Författningens officiella rubrik och kortformen måste då nämnas första gången författningen nämns i själva författningstexten, och därefter används kortformen. Detta görs vanligen endast om man gör så också i den finska texten. Man är dock inte tvungen att använda en kortform på svenska fastän en sådan används i den finska texten, om det inte går att bilda en

fungerande kortform eller om den svenska rubriken redan är kort. I undantagsfall kan man tänka sig att använda kortformer enbart i den svenska texten, om det finns ett uppenbart behov av att göra det, t.ex. för att den svenska rubriken är lång och den finska kort. I lagar och förordningar används inte bokstavsförkortningar (t.ex. ABL).

> Utöver vad som bestäms i självstyrelselagen för Åland (1144/1991), nedan (kallad) *självstyrelselagen*, ska ...
> I lagen om sjöfartsskydd på vissa fartyg och i hamnanläggningar som betjänar dem och om tillsyn över skyddet (485/2004), nedan (kallad) *lagen om sjöfartsskydd*, föreskrivs ...

Kortformer och bokstavsförkortningar i motiveringstext

I propositioners motiveringstext får man däremot använda både kortformer (enligt samma princip som i lag- och förordningstext) och bokstavsförkortningar, om rubriken är lång och samma rubrik återkommer upprepade gånger. Använder man bokstavsförkortningar (t.ex. ÄL, ABL) och motsvarande (t.ex. FörvL) bör man i första hand använda vedertagna förkortningar. En förteckning över sådana finns i början av lagboken *Finlands Lag*. I *Finlands Lag* används t.ex. förkortningen RepPF för republikens presidents förordning, SRF för statsrådets förordning och JMF för justitieministeriets förordning. Om en bokstavsförkortning kombineras med paragrafnummer, ska förkortningen stå först (t.ex. ÄL 21 §).

9

9.4.2 Hänvisning när datum anges

I överensstämmelse med normalt språkbruk ska man alltid använda prepositionen *av* före datum. Observera ordföljden på finska och svenska.

> *joulukuun 20 päivänä 1996 annettu* luonnonsuojelulaki (1096/1996) =
> naturvårdslagen *av den 20 december 1996* (1096/1996)

> eduskunnan oikeusasiamiehestä *maaliskuun 14 päivänä 2002 annettu* laki (197/2002) =
> lagen *av den 14 mars 2002* om riksdagens justitieombudsman (197/2002)

oikeusministeriöstä *helmikuun 28 päivänä 2003 annettu*
valtioneuvoston asetus (543/2003) =
statsrådets förordning *av den 28 februari 2003*
om justitieministeriet (543/2003)

9.4.3 Hänvisning när författningsnumret anges

Hänvisning till författningssamlingen (FörfS) görs med två tal, av vilka det förra avser författningsnumret och det senare årtalet (t.ex. 726/1989; 688/2001). Årtalet ska numera alltid anges med fyra siffror, även i det fall årtalet ursprungligen angetts med två siffror. Enligt *Lainlaatijan opas* ska författningsnumret anges också om författningen har utfärdats före 1920, t.ex. 37/1895, trots att numret då avser hela författningshäftet. Undantag är rättegångsbalken, byggningabalken och handelsbalken från 1734, för vilka numret inte sätts ut. Författningsnumret sätts inte heller ut för 1999 års grundlag.

I författnings- och propositionstexter är det brukligt att författningsnumret anges första gången författningen nämns, men inte därefter. Numret anges dock inte i avsnittet *Propositionens huvudsakliga innehåll.*

I *ettordsrubriker* placeras författningsnumret efter lagrubriken eller efter datumet, om datumet anges:

> I *vägtrafiklagen (267/1981)* finns bestämmelser om ...
> Enligt 9 § i *statstjänstemannalagen av den 19 augusti 1994 (750/1994)* ...

I *flerordsrubriker* placeras författningsnumret efter lagrubriken:

> Enligt vad som föreskrivs i *lagen om enskilda vägar (358/1962)* ...
> Enligt *lagen av den 13 juli 2001 om minoritetsombudsmannen (660/2001)* ...

Hänvisningen kan också gälla t.ex. en enskild paragraf eller ett enskilt moment som har ändrats efter lagens tillkomst. I detta fall skrivs författningsnumret direkt efter den bestämmelse som har ändrats, men före rubriken:

Enligt *87 § (989/1992)* i vägtrafiklagen ...
Enligt *84 § 2 mom. (1594/1995)* i vägtrafiklagen ...

9.4.4 Hänvisning till kapitel, paragrafer, moment och punkter

När en lag är indelad i kapitel och paragrafnumreringen börjar från ett (1 §) i varje kapitel måste kapitlet anges vid hänvisning, eftersom lagen ju då innehåller flera paragrafer med samma nummer. Om paragrafnumreringen löper genom hela lagen, oberoende av kapitelindelningen, anges endast paragrafen och inte kapitlet. Därför anger man t.ex. vid hänvisningar till strafflagen kapitlet, men vid hänvisningar till äktenskapslagen enbart paragraferna. Vid hänvisning i lagtext till en paragraf i samma kapitel räcker det med enbart paragrafnumret (”i detta kapitel” är då underförstått).

Kapitel (kap.) och *moment* (*mom.*) förkortas både i lagtext och i motiveringstext när de står efter ett ordningstal. *Paragraf* anges med paragraftecken (§) efter ett ordningstal. Om något ordningstal inte anges, skrivs orden ut. *Punkt* förkortas däremot aldrig. Lägg märke till att hänvisningar till paragrafer numera skrivs med prepositionen *i.* Prepositionen utelämnades tidigare.

Bestämmelserna i *6 kap. 3 § 2 mom. i* skadeståndslagen ...
(6 luvun 3 §:n 2 momentin ...)

Enligt *37 § 1 mom. 2 punkten i* lagen om fiske ...
(37 §:n 1 momentin 2 kohdan ...)

Trots förbudet i *73 § i utsökningsbalken* får ...
(ulosottokaaren 73 §:n ...)

Enligt *21 § i den föreslagna lagen* ... /enligt *den föreslagna lagens 21 §* ... (ehdotetun lain 21 §:n mukaan ...)

Bestämmelserna i *17 § i gällande lag* ...
(voimassa olevan lain 17 §:n säännökset ...)

Enligt *gällande lydelse i 46 § 2 mom.* i äktenskapslagen ...
(voimassa olevan avioliittolain 46 §:n 2 momentin mukaan ...)

Enligt *1 § 2 mom. 3 punkten i lagförslaget* ... (lakiehdotuksen 1 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan ...)

Den upphävda *paragrafen* gäller dock ... (pykälä)

Ordalydelsen i *momentet* har ändrats. (momentin)

Bokstavskapitel och *bokstavsparagrafer* har mellanslag mellan siffran och bokstaven. *Bokstavspunkter* har bindestreck.

Till *4 a kap.* fogas en ny *17 a §* och till 6 kap. 20 § 2 mom. en ny *c-punkt*.

Vid hänvisning till *flera paragrafer* användes tidigare två paragraftecken i svenska texter. Detta skrivsätt har frångåtts.

Enligt *7 och 8 §* i föreningslagen ...
I enlighet med riksdagens beslut ändras *54 §, 55 § 1 mom. och 58–63 §* i lagen ...

Hänvisning till *punkter* görs på följande sätt:

Med stöd av 1 § *4 punkten* samt 7 § 2 mom. *1 och 3 punkten* ...
Fogas till 2 § ... varvid den nuvarande *2 och 3 punkten* blir *3 och 4 punkt* ...
I *3, 4 och 9 punkten* anges ...
Enligt 17 § 2 mom. *3 a-punkten* (17 §:n 2 momentin *3 a kohdan* mukaan) ...

9.4.5 ”Edellä” och ”jäljempänä”

När ”edellä” och ”jäljempänä” används bara för att undvika att en mening börjar med en siffra, bör orden inte översättas:

> *Edellä 1 §:ssä* tarkoitettu viranomainen = Den myndighet som avses i *1 §*
> *Jäljempänä 5 luvussa* säädetty menettelytapa = Det förfarande som regleras i *5 kap.*

Om ”edellä” eller ”jäljempänä” däremot används för att hänvisa till något som nämnts tidigare eller som nämns senare i texten, ska ordet naturligtvis översättas:

> jollei *jäljempänä* toisin säädetä = om inte något annat föreskrivs/bestäms/anges/sägs *nedan*
> muut kuin *edellä* mainitut eläimet = andra djur än de/sådana som nämns/anges *ovan*

Se även **Jäljempänä** i finsk-svenska ordlistan.

9.4.6 ”Tämä laki” och ”mainittu laki”

Om uttrycken ”tämän lain” och ”lain” har använts endast för att undvika att en mening börjar med en siffra, bör de inte översättas. Ibland behövs motsvarande uttryck dock i översättningen för att meningen inte heller på svenska ska börja med en siffra.

> *Tämän lain 4 §:ssä* mainittu virkamies = Den/En tjänsteman som nämns i *4 §*
> *Lain 5 §:n 2 momentissa* tarkoitettu ajoneuvo = Ett fordon som avses i *5 § 2 mom.*
> *Lain 5 §:ää* sovelletaan kuitenkin ... = *Lagens/Bestämmeslerna i 5 §* tillämpas dock ...

På finska används ”tämä laki” om den lag man befinner sig i, och ”mainittu laki” (ibland ”kyseinen laki”) om en annan lag som har nämnts tidigare i texten. På svenska avser *denna lag* den lag man befinner sig i. En lag som nämnts tidigare i momentet kan refereras till som *den lagen*.

Jos yhtiöstä tai sen omistajaohjauksesta säädetään erikseen *lailla*, *kyseisen lain* säännöksiä noudatetaan siltä osin kuin *tässä laissa* ei toisin säädetä = Föreskrivs det om ett bolag eller dess ägarstyrning särskilt genom *lag*, följs bestämmelserna i *den lagen* till den del något annat inte föreskrivs i *denna lag*.

Rikosvahinkolain 6 §:ssä tarkoitettu korvaus ansionmenetyksestä sekä *mainitun lain* 7 §:n 1 momentissa tarkoitettu korvaus tarkistetaan ... = Den ersättning för inkomstförlust som avses i 6 § i *brottsskadelagen* och den ersättning som avses i 7 § 1 mom. i *den lagen* justeras ...

9.4.7 ”Muussa laissa”, ”muualla”, ”toisin”

Uttryck som ”muussa laissa”, ”muualla laissa”, ”muualla”, o.d. används vid hänvisning till andra författningar.

jollei *muussa laissa toisin* säädetä = om inte *(något) annat* föreskrivs/bestäms/anges/sägs *i någon/en annan lag*

jollei *muualla laissa toisin* säädetä = om inte *(något) annat* föreskrivs/bestäms/anges/sägs *någon annanstans i lag;* om inte *(något) annat* föreskrivs/bestäms/anges/sägs *på något annat ställe i lag;* om inte *(något) annat följer av (bestämmelser i) annan lag*

sen lisäksi, mitä *muualla* säädetään = utöver det/vad som *annars* föreskrivs

jollei *muualla toisin* säädetä = om inte *annat* föreskrivs *någon annanstans*

jollei erikseen toisin/muuta *säädetä* = om inte *något annat* föreskrivs särskilt/separat

9.4.8 ”Mainittu”, ”tarkoitettu”, ”säädetty”

En ordagrann översättning av ”mainittu” är *nämnd* och av ”tarkoitettu” *avsedd*. Även om finskan använder ”tarkoitettu” går det ofta bra att använda *nämnd, som nämns, som anges,* om det faktiskt är fråga om någonting som direkt nämns och inte bara indirekt ”avses”.

Använd gärna en relativ som-sats (*som nämns/avses i 5 §*) i stället för uttryck med ”nämnd” eller ”avsedd” (*i 5 § nämnd/avsedd*):

> Edellä 5 §:ssä tarkoitettu viranomainen = *Den/En myndighet som avses/nämns/anges i 5 §*

Ibland passar en konstruktion med *enligt:*

> Edellä 4 §:ssä tarkoitettu menettely = *Förfarandet enligt 4 §*

”Säädetty” behöver inte heller alltid översättas (*se* även **Säätää** i finsk-svenska ordlistan):

> tässä laissa säädetyt vaatimukset = *kraven i denna lag*
> 22 §:ssä säädetyt vähimmäisvaatimukset = *minimikraven enligt 22 §*

9.4.9 Genus

Observera genus i följande fall (det blir lätt fel när moment, kapitel etc. inte skrivs ut):

> *Det* nya 1 mom. i 5 § ...
> *Det* nya 7 kap. fogades till lagen ...
> *Den* nya 5 § innehåller en bestämmelse om ...

9.4.10 Tempus och ordföljd

Vid hänvisningar ska presensform i regel användas, oberoende av om man hänvisar till existerande eller framtida lagstiftning eller framåt eller bakåt i en författning. Perfekt kan dock användas, om stilfrågor eller andra särskilda skäl talar för det.

> Trots det/vad som *bestäms/föreskrivs/sägs/anges* i 17 § ...

Observera ordföljden i följande fall:

> Mitä 5 §:ssä säädetään, ei koske ... = *Det/Vad som föreskrivs/bestäms/sägs/anges i 5 § gäller inte; Bestämmelserna/Bestämmelsen i 5 § gäller inte ...*
>
> Mitä 5 §:ssä säädetään valtionosuuksista ... = *Det/Vad som i 5 § föreskrivs/bestäms/sägs/anges om statsandelar ...; Bestämmelserna/Bestämmelsen i 5 § om statsandelar ...; Det/Vad som föreskrivs/bestäms/sägs/anges i 5 § om statsandelar ...; Det/vad som föreskrivs/bestäms/sägs/anges om statsandelar i 5 § ...*

9.5 EU:s rättsakter och domar

9.5.1 Rättsakternas titlar

Förkortningen EEG (ETY; EEC) används i rättsakter som kommit till innan EU-fördraget trädde i kraft den 1 november 1993. I rättsakter som antogs under tiden november 1993–november 2009 används förkortningen EG (EY; EC). I de rättsakter som antagits efter Lissabonfördragets ikraftträdande den 1 december 2009 används förkortningen EU.

Rättsakternas titlar ser olika ut beroende på om det är fråga om förordningar, direktiv eller beslut.

Förordningar (i rättsakter från och med 1999 skrivs hela årtalet ut):

Rådets förordning (EEG) nr 4064/89 av den 21 december 1989 om kontroll av företagskoncentrationer

Kommissionens förordning (EG) nr 23/1999 av den 7 januari 1999 om fastställande av den största sänkningen av importtullar för majs inom ramen för den anbudsinfordran som avses i förordning (EG) nr 2849/98

Rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet

Kommissionens förordning (EU) nr 1272/2009 av den 11 december 2009 om gemensamma tillämpningsföreskrifter för genomförandet av rådets förordning (EG) nr 1234/2007 när det gäller uppköp och försäljning av jordbruksprodukter inom ramen för offentlig intervention

Rådets genomförandeförordning (EU) nr 54/2010 av den 19 januari 2010 om införande av en slutgiltig antidumpningstull på import av etanolaminer med ursprung i Amerikas förenta stater

Direktiv (i rättsakter från och med 1999 skrivs hela årtalet ut):

Rådets direktiv 96/16/EG av den 19 mars 1996 om statistiska undersökningar av mjölk och mjölkprodukter

Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/105/EG av den 16 december 2008 om miljökvalitetsnormer inom vattenpolitikens område och ändring och senare upphävande av rådets direktiv 82/176/EEG, 83/513/EEG, 84/156/EEG, 84/491/EEG och 86/280/EEG, samt om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG

Rådets direktiv 2009/162/EU av den 22 december 2009 om ändring av olika bestämmelser i direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt

Beslut (i rättsakter från och med 1999 skrivs hela årtalet ut):

> *Rådets beslut av den 29 januari 2001 om avslutande av samrådsförfarandet med Haiti i enlighet med artikel 96 i partnerskapsavtalet AVS-EG (2001/131/EG)*[1]

> *Europaparlamentets och rådets beslut nr 163/2001/EG av den 19 januari 2001 om genomförande av ett utbildningsprogram för branschfolk inom den europeiska audiovisuella programindustrin (Media-yrkesutbildning) (2001–2005)*

> *Rådets beslut 2010/16/Gusp/RIF av den 30 november 2009 om undertecknande på Europeiska unionens vägnar av avtalet mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater om behandling och överföring av uppgifter om finansiella betalningsmeddelanden från Europeiska unionen till Förenta staterna i enlighet med programmet för att spåra finansiering av terrorism*

9.5.2 Hänvisning till rättsakter och deras bilagor

Rättsakterna har ofta långa titlar. I nationella författningar är det därför bäst att använda kortformer om det flera gånger hänvisas till samma rättsakt. Första gången rättsakten nämns skriver man ut titeln i sin helhet och anger samtidigt vad den kommer att kallas. För vissa rättsakter finns det etablerade kortformer i Sverige eller inom EU-institutionerna. Om sådana inte finns, måste man hitta på en lämplig benämning, vanligen genom att förkorta den svenska titeln. Undvik då att använda en kortform som redan används för en annan rättsakt eller att direktöversätta den finska kortformen.

> *Enligt rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, nedan **habitatdirektivet**, ska ...*

[1] I fråga om hänvisning i löpande text: se 9.5.2.

Fullständig hänvisning

Om man gör en fullständig hänvisning, skriver man ut hela rättsaktstiteln:

> *Enligt rådets förordning (EEG) nr 4064/89 av den 21 december 1989 om kontroll av företagskoncentrationer ...*
>
> *Enligt Europaparlamentets och rådets direktiv[2] 96/10/EG av den 21 mars 1996 om ändring av rådets direktiv 89/647/EEG vad avser de behöriga myndigheternas godkännande vid avtalsnettning ...*

I fråga om hänvisningar till beslut gäller samma regler som i fråga om förordningar och direktiv (numret kommer efter benämningen, *nr* skrivs ut om löpnumret kommer först, dvs. *beslut 2001/131/EG*, men *beslut nr 163/2001/EG*, och fyra siffror används i årtal från och med 1999). Dessa regler gäller också när beslutet är sådant att siffran i *Europeiska unionens officiella tidning* anges under själva titeln och inom parentes: vid en hänvisning tas då parentesen bort och siffran placeras efter ordet ”beslut”. Se vidare i *Publikationshandboken*: 3.2 Numrering av dokument, särskilt 3.2.1 b.
Hänvisningar till EU-rättsakternas bilagor (liite/Annex) och tillägg (lisäys/Appendix) bör ges en enhetlig utformning i enlighet med 6.4 och 6.5 i *Att översätta EU-rättsakter.*

Förkortad hänvisning

I hänvisningar i nationella författningar utelämnas datum i allmänhet:

> *Enligt rådets förordning (EEG) nr 4064/89 om kontroll av företagskoncentrationer ...*
>
> *Enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 96/10/EG om ändring av rådets direktiv 89/647/EEG vad avser de behöriga myndigheternas godkännande vid avtalsnettning ...*

[2] Märk att *nr* inte sätts ut vid direktiv, eftersom årtalet står före ordningsnumret.

Ibland förenklar man ytterligare så att man inte nämner den institution som har utfärdat rättsakten. På finska använder man ofta uttrycket ”siitä ja siitä annettu/tehty säädös” och då kommer numret sist oberoende av om det är fråga om en förordning eller ett direktiv. I svensk text finns det inte någon anledning att sätta numret sist.

> Yrityskeskittymien valvonnasta annetun asetuksen (ETY) N:o 4064/89 mukaan ... =
> *Enligt förordning (EEG) nr 4064/89 om kontroll av företagskoncentrationer ...*

> Amerikan yhdysvalloista peräisin olevia televisiokamerajärjestelmiä koskevan polkumyynnin vastaisen menettelyn päättämisestä tehty komission päätös 2000/73/EY =
> *Kommissionens beslut 2000/73/EG om avslutande av antidumpningsförfarandet beträffande import av TV-kamerasystem med ursprung i Amerikas förenta stater*

Det är möjligt att hänvisa endast till rättsaktens nummer, men denna metod rekommenderas inte eftersom den gör läsningen svår och eventuella sifferfel kan bli besvärliga. Exempel på hänvisningar bara till numret:

> *Enligt rådets förordning (EG) nr 2301/96 ...*
> *Enligt kommissionens direktiv 95/19/EG ...*

Artiklarnas uppbyggnad

De enskilda artiklarna i rättsakterna indelas i bland annat punkter och stycken (*Se* 4.2 i *Att översätta EU-rättsakter* och 3.3 och 3.5 i *Publikationshandboken*). En artikel kan vara indelad t.ex. på följande sätt:

Artikel 1

	Punkt (kohta)	1. Detta direktiv syftar till att säkerställa att produkter som släpps ut på marknaden är säkra.
Punkt (kohta)	Stycke (alakohta)	2. Bestämmelserna i detta direktiv ska tillämpas i den mån det saknas specifika bestämmelser i gemenskapslagstiftningen om säkerheten hos ifrågavarande produkter.
	Stycke (alakohta)	Särskilt ska gälla att bestämmelserna i artiklarna 2–4 i detta direktiv inte i något fall ska tillämpas på produkter som omfattas av säkerhetskrav i specifika gemenskapsföreskrifter.
	Stycke (alakohta)	Då bestämmelserna i specifika gemenskapsföreskrifter endast omfattar vissa aspekter av produktsäkerheten eller vissa riskkategorier för ifrågavarande produkter, ska dessa bestämmelser tillämpas på produkterna när det gäller dessa säkerhetsaspekter eller risker.

Artikel 2

Stycke (kohta)	Medlemsstaterna ska senast den 1 januari 1992 sätta i kraft de lagar och andra författningar som behövs för att följa artiklarna 1.3 och 2.1 i detta direktiv och i fråga om övriga bestämmelser däri senast den 1 juli 1992. De ska genast underrätta kommissionen om detta.
Stycke (kohta)	När en medlemsstat vidtar dessa åtgärder ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

Artikel 6

Stycke (kohta)	Inledningsfras/ inledande stycke (johdantokappale)	Kommissionen ska följa lägets utveckling med avseende på zoonoser inom gemenskapen, särskilt på basis av de uppgifter som samlats in enligt artiklarna 5 och 8 samt göra följande:
	Led (alakohta)	a) I samarbete med de ansvariga nationella laboratorierna, gemenskapens referenslaboratorier enligt artikel 13 samt Vetenskapliga veterinärkommittén, som inrättats enligt beslut 81/651/EEG, leda specifika undersökningar, särskilt med avseende på riskerna med zoonotiska agenser, diagnosförfaranden och kontrollåtgärder.
	Led (alakohta)	b) Enligt förfarandet i artikel 16 fastställa metoder för hur prover ska insamlas och undersökningar utföras vid de nationella laboratorierna enligt artikel 3.2 och 3.3. För salmonella ska detta ske före den dag som anges i artikel 17.
	Led (alakohta)	c) Fastställa riktlinjer för åtgärder för bekämpning av zoonoser.

Hänvisning till ingressen och enskilda artiklar

Hänvisningstekniken är olika i olika språkversioner. Hänvisningarna går därför inte att översätta direkt, utan man måste känna till vilken metod som används. I finskan och franskan skriver man ut hänvisningarna (7 artiklan 2 kohdan b alakohta), medan man i svenskan och engelskan använder kortare former (artikel 7.2 b).

Enligt finsk terminologi kallas ett numrerat stycke i en artikel ”kohta”, medan ett onumrerat stycke under det kallas ”alakohta”. På svenska kallas ett numrerat stycke *punkt* och ett onumrerat stycke kallas *stycke* (oavsett om det ingår i en punkt eller är självständigt). Nivån under punkter och stycken kallas på svenska för *led* (på finska kallas även dessa ”alakohta”).

Exempel (Fler exempel finns i del 6 i *Att översätta EU-rättsakter*)

Finska	Svenska	Förklaring
johdanto-osan 2 kappale	skäl 2 (i ingressen)	Hänvisning till det andra (numrerade) skälet i ingressen. *I ingressen* kan skrivas ut för tydlighetens skull.
johdanto-osan toinen kappale	andra skälet (i ingressen)	Hänvisning till det andra (onumrerade) skälet i ingressen. *I ingressen* kan skrivas ut för tydlighetens skull.
johdanto-osan 8 ja 9 kappale	skälen 8 och 9 (i ingressen)	*I ingressen* kan skrivas ut för tydlighetens skull.
johdanto-osan kahdeksas ja yhdeksäs kappale	åttonde och nionde skälen (i ingressen)	*I ingressen* kan skrivas ut för tydlighetens skull.
14 artiklan 2 kohta	artikel 14.2	Hänvisning till punkt 2 i artikel 14. Punkten är numrerad.
14 artiklan toinen kohta	artikel 14 andra stycket	Hänvisning till andra stycket i artikel 14. Stycket är onumrerat.
5 artiklan 1 kohdan a alakohta	artikel 5.1 a	Hänvisning till led a i punkt 1 i artikel 5. Man kan också skriva ut ordet ”led” (*artikel 5.1 led a*) för att undvika sammanblandning med nästa exempel.
5 artiklan 1 a kohta	artikel 5.1a	Hänvisning till en ny punkt 1a som har skjutits in mellan punkt 1 och punkt 2 i artikel 5. *Observera*: inget mellanrum mellan siffran och bokstaven på svenska.
3 ja 4 artikla	artiklarna 3 och 4	

3 artiklan 4 kohta ja 5 artikla	artiklarna 3.4 och 5	Hänvisning till punkt 4 i artikel 3 och till artikel 5.
2 artikla ja 3 artiklan ensimmäinen kohta	artikel 2 och artikel 3 första stycket	Hänvisning till artikel 2 och första stycket i artikel 3.
2 artiklan 2 ja 3 kohta	artikel 2.2 och 2.3	Hänvisning till punkterna 2 och 3 i artikel 2. Märk att numret på artikeln upprepas för tydlighetens skull.
3–7 artikla	artiklarna 3–7	
169, 171 ja 173 artikla	artiklarna 169, 171 och 173	
2 artiklan a kohta	artikel 2 a	Hänvisning till led a i artikel 2. Man kan också man skriva ut ordet ”led” (*artikel 2 led a*) för att undvika sammanblandning med nästa exempel.
2 a artikla	artikel 2a	Hänvisning till en ny artikel 2a som har skjutits in mellan artikel 2 och artikel 3. *Observera*: inget mellanrum mellan siffran och bokstaven på svenska.
7 artiklan ensimmäisen kohdan ensimmäinen ja toinen luetelma-kohta	artikel 7 första stycket första och andra strecksatserna	

Exempel på hänvisningar till enskilda delar av en artikel

Artikel 1

Artikel 1.1 (1 artiklan 1 kohta)	1. Detta direktiv syftar till att säkerställa att produkter som släpps ut på marknaden är säkra.
Artikel 1.2 första stycket (1 artiklan 2 kohdan ensimmäinen alakohta)	2. Bestämmelserna i detta direktiv ska tillämpas i den mån det saknas specifika bestämmelser i gemenskapslagstiftningen om säkerheten hos ifrågavarande produkter.
Artikel 1.2 andra stycket (1 artiklan 2 kohdan toinen alakohta)	Särskilt ska gälla att bestämmelserna i artiklarna 2–4 i detta direktiv inte i något fall ska tillämpas på produkter som omfattas av säkerhetskrav i specifika gemenskapsföreskrifter.
Artikel 1.2 tredje stycket (1 artiklan 2 kohdan kolmas alakohta)	Då bestämmelserna i specifika gemenskapsföreskrifter endast omfattar vissa aspekter av produktsäkerheten eller vissa riskkategorier för ifrågavarande produkter, ska dessa bestämmelser tillämpas på produkterna när det gäller dessa säkerhetsaspekter eller risker.

Artikel 2

Artikel 2 första stycket (2 artiklan ensimmäinen kohta)	Medlemsstaterna ska senast den 1 januari 1992 sätta i kraft de lagar och andra författningar som behövs för att följa artiklarna 1.3 och 2.1 i detta direktiv och i fråga om övriga bestämmelser däri senast den 1 juli 1992. De ska genast underrätta kommissionen om detta.
Artikel 2 andra stycket (2 artiklan toinen kohta)	När en medlemsstat vidtar dessa åtgärder ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

Artikel 6

Inledningsfrasen till artikel 6 (löpande text) eller artikel 6 inledningsfrasen (tabelluppställningar o.d.) (6 artiklan johdantokappale)	Kommissionen ska följa lägets utveckling med avseende på zoonoser inom gemenskapen, särskilt på basis av de uppgifter som samlats in enligt artiklarna 5 och 8 samt göra följande:
Artikel 6 a (6 artiklan a alakohta)	a) I samarbete med de ansvariga nationella laboratorierna, gemenskapens referenslaboratorier enligt artikel 13 samt Vetenskapliga veterinärkommittén, som inrättats enligt beslut 81/651/EEG, leda specifika undersökningar, särskilt med avseende på riskerna med zoonotiska agenser, diagnosförfaranden och kontrollåtgärder.
Artikel 6 b (6 artiklan b alakohta)	b) Enligt förfarandet i artikel 16 fastställa metoder för hur prover ska insamlas och undersökningar utföras vid de nationella laboratorierna enligt artikel 3.2 och 3.3. För salmonella ska detta ske före den dag som anges i artikel 17.
Artikel 6 c (6 artiklan c alakohta)	c) Fastställa riktlinjer för åtgärder för bekämpning av zoonoser.

Prepositionen *i* används också i hänvisningar till rättsakter:

... annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2345/97 8 artikla	artikel 8 i rådets förordning (EG) nr 2345/97 om ...
EY:n perustamissopimuksen 5 artikla	artikel 5 i EG-fördraget
9 artiklan 3 kohdassa säädetyt edellytykset	villkoren i artikel 9.3

”Direktiivi” (och andra rättsaktsbenämningar) och ”artikla” översätts inte när det inte behövs:

Asiasta säädetään ns. ensimmäisessä yhtiöoikeudellisessa direktiivissä. Direktiivin 5 artiklaan on otettu uusi säännös. Artiklan 2 kohdan mukaan ...	Bestämmelser om detta finns i det s.k. första bolagsrättsliga direktivet. En ny bestämmelse har införts i artikel 5. Enligt punkt 2 (i artikeln) ...

9.5.3 Hänvisning till EU-domstolens rättsfall

Domstolens domar offentliggörs i *Rättsfallssamling från Europeiska unionens domstol och tribunal* (REU) (tidigare *Rättsfallssamling från Europeiska gemenskapernas domstol och förstainstansrätt* – REG), som finns t.ex. på www.curia.europa.eu.

Hänvisningar görs enligt följande modeller. Observera att partsnamnen aldrig ska vara kursiverade även om de ibland kan vara det i källtexten. Vid hänvisning till avgöranden meddelade 1.12.2009 och senare används förkortningen REU i stället för REG.

asia 26/62, Van Gend en Loos, Kok. 1963, s. 1	mål 26/62, Van Gend en Loos, REG 1963, s. 1

asia C-286/88, Falciola v. Comune di Pavia, Kok. 1991, s. 191	mål C-286/88, Falciola mot Comune di Pavia, REG 1991, s. 191
asia 22/70, komissio v. neuvosto, Kok. 1971, s. 263	mål 22/70, kommissionen mot rådet, REG 1971, s. 263
asia C-377/98, Alankomaat v. Euroopan parlamentti ja neuvosto, Kok. 2001, s. I-7079	mål C-377/98, Nederländerna mot Europaparlamentet och rådet, REG 2001, s. I-7079

9.6 Hänvisning till internationella fördrag

Internationella fördrag av äldre datum brukar i Finland traditionellt indelas i *artiklar* (artikla), som i sin tur är indelade i *stycken* (kappale). Styckena är ofta indelade i *punkter* (kohta) och *underpunkter* (alakohta). Den här indelningen används också i vissa nyare fördragstexter som inte är relaterade till EU. Samma indelning används då i eventuella protokoll, bilagor och andra dokument som har samband med dessa fördrag. Hänvisningar till sådana fördragstexter görs enligt följande:

> Sopimuksen 3 artiklan 2 kappaleen a kohdan mukaan ... =
> *Enligt artikel 3 stycke 2 punkt a (i överenskommelsen/fördraget) ...*
> Sopimuksen IX artiklan 4 kappaleen määräykset ... =
> *Bestämmelserna i artikel IX stycke 4 (i överenskommelsen/fördraget) ...*

I sammanhang där man använt den traditionella indelningen och hänvisningstekniken på finska ska man i allmänhet använda motsvarande hänvisningsteknik på svenska. Det finns dock fördrag där man på finska använt den traditionella hänvisningstekniken medan man på svenska använt den hänvisningsteknik som används i EU:s rättsakter (se avsnitt 9.5.2). När det gäller sådana fördrag måste man vara konsekvent och inte använda mer än en hänvisningsteknik i fråga om samma språkversion.

När det gäller EU-relaterade fördrag tillämpas samma indelning och hänvisningsteknik som i EU:s rättsakter (*se* avsnitt 9.5.2; observera att man då inte talar om ”kappale” på finska):

> Sopimuksen 3 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaan ... =
> *Enligt artikel 3.2 a (i överenskommelsen) ...*

Den här hänvisningstekniken har i viss mån börjat användas också i fördrag som inte direkt har någon anknytning till EU. Oberoende av vilken hänvisningsteknik man använt på finska kan det ibland vara motiverat att använda den här hänvisningstekniken på svenska, t.ex. när det gäller fördragstexter som också är aktuella i Sverige.

10 Rubriker och standardfraser i propositioner

10.1 Propositionens rubrik

I propositionens rubrik nämns lagförslagets rubrik. Är lagförslagen två nämns ofta båda rubrikerna, men är de flera nämns oftast bara den viktigaste rubriken i kombination med en hänvisning till den lagstiftning det är fråga om.

Hallituksen esitys Eduskunnalle patoturvallisuuslaiksi	Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till dammsäkerhetslag
Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi sairausvakuutuslain 18 luvun 13 §:n muuttamisesta	Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 18 kap. 13 § i sjukförsäkringslagen
Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi tavaramerkkilain 6 a luvun kumoamisesta	Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om upphävande av 6 a kap. i varumärkeslagen
Hallituksen esitys Eduskunnalle riistavahinkolaiksi ja laiksi metsästyslain 87 §:n muuttamisesta	Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till viltskadelag och lag om ändring av 87 § i jaktlagen
Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi valmismatkaliikkeistä ja rikoslain 30 luvun muuttamisesta	Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om paketreserörelser och lag om ändring av 30 kap. i strafflagen

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi passilain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta	Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av passlagen och av vissa lagar som har samband med den
Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi kemikaalilain sekä rikoslain 44 luvun 1 §:n ja 48 luvun 1 §:n muuttamisesta	Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av kemikalielagen och av 44 kap. 1 § och 48 kap. 1 § i strafflagen
Hallituksen esitys Eduskunnalle tulliselvitysrikoksia koskevaksi lainsäädännöksi	Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagstiftning om tullredovisningsbrott
Hallituksen esitys Eduskunnalle aluehallinnon uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi	Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagstiftning om reformering av regionförvaltningen (*Se* även **Uudistaa, uudistus, uusia** i finsk-svenska ordlistan.)

10.2 Standardrubriker i motiveringstexten

De svenska standardrubriker som ska användas i regeringspropositioner finns publicerade i de finskspråkiga anvisningarna *Hallituksen esitysten laatimisohjeet* (HELO, justitieministeriets publikation 2004:4).

10.2.1 Standardrubriker i långa propositioner

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL
Sisällys	Innehåll
YLEISPERUSTELUT	ALLMÄN MOTIVERING
1 Johdanto	1 Inledning
2 Nykytila	2 Nuläge
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö	2.1 Lagstiftning och praxis

2.2 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö	2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU
2.3 Nykytilan arviointi	2.3 Bedömning av nuläget
3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset	3 Målsättning och de viktigaste förslagen
3.1 Tavoitteet	3.1 Målsättning
3.2 Toteuttamisvaihtoehdot	3.2 Alternativ
3.3 Keskeiset ehdotukset	3.3 De viktigaste förslagen
4 Esityksen vaikutukset	4 Propositionens konsekvenser
4.1 Taloudelliset vaikutukset	4.1 Ekonomiska konsekvenser
4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan	4.2 Konsekvenser för myndigheterna
4.3 Ympäristövaikutukset	4.3 Konsekvenser för miljön
4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset	4.4 Samhälleliga konsekvenser
5 Asian valmistelu	5 Beredningen av propositionen
5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto	5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial
5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen	5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats
6 Riippuvuus muista esityksistä	6 Samband med andra propositioner
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	DETALJMOTIVERING
1 Lakiehdotuksen/Lakiehdotusten perustelut	1 Lagförslag
1.1 X-laki	1.1 X-lagen
– luvut	– kapitel
– pykälät	– paragrafer
1.2 Y-laki	1.2 Y-lagen
2 Tarkemmat säännökset ja määräykset	2 Närmare bestämmelser och föreskrifter
3 Voimaantulo	3 Ikraftträdande
4 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys	4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning
LAKIEHDOTUS/LAKIEHDOTUKSET	LAGFÖRSLAG
X-laki	X-lag
Laki Y-lain 5 §:n muuttamisesta	Lag om ändring av 5 § i Y-lagen
LIITTEET	BILAGOR
Rinnakkaistekstit Asetusluonnos/ Asetusluonnokset	Parallelltexter Förordningsutkast
Muut liitteet	Andra bilagor

10.2.2 Standardrubriker i korta propositioner

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ
PERUSTELUT
1 Nykytila
2 Ehdotetut muutokset
3 Esityksen vaikutukset
4 Asian valmistelu
5 Voimaantulo

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL
MOTIVERING
1 Nuläge
2 Föreslagna ändringar
3 Propositionens konsekvenser
4 Beredningen av propositionen
5 Ikraftträdande

10.2.3 Standardrubriker i fördragspropositioner

Mallar för lagförslag som gäller godkännande av fördrag o.d. finns (också på svenska) i *Valtiosopimusopas*, 2 osa, liitteet (Utrikesministeriet, Rättstjänsten2009).

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL
Sisällys	Innehåll
YLEISPERUSTELUT	ALLMÄN MOTIVERING
1 Johdanto	1 Inledning
2 Nykytila	2 Nuläge
3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset	3 Målsättning och de viktigaste förslagen
3.1 Tavoitteet	3.1 Målsättning
3.2 Keskeiset ehdotukset	3.2 De viktigaste förslagen
4 Esityksen vaikutukset	4 Propositionens konsekvenser
5 Asian valmistelu	5 Beredningen av propositionen
6 Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja	6 Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	DETALJMOTIVERING
1 Sopimuksen sisältö ja sen suhde Suomen lainsäädäntöön	1 Fördragets innehåll och förhållande till lagstiftningen i Finland
2 Lakiehdotuksen perustelut	2 Lagförslag
3 Voimaantulo	3 Ikraftträdande
4 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys	4 Behovet av riksdagens samtycke samt behandlingsordning
4.1 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus	4.1 Behovet av riksdagens samtycke
4.2 Käsittelyjärjestys	4.2 Behandlingsordning
LAKIEHDOTUS	LAGFÖRSLAG
SOPIMUSTEKSTI	FÖRDRAGSTEXT

10.2.4 Rubriker som kan förekomma i propositionernas konsekvensbedömningar

Rubrikerna baserar sig på justitieministeriets anvisning *Konsekvensbedömning av lagförslag* (justitieministeriets publikation 2008:3).

4.1 Taloudelliset vaikutukset	4.1 Ekonomiska konsekvenser
Vaikutukset kotitalouksien asemaan	Konsekvenser för hushållen
Yritysvaikutukset	Konsekvenser för företagen
Vaikutukset kansantalouteen ja julkiseen talouteen	Konsekvenser för samhällsekonomin och den offentliga ekonomin
4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan	4.2 Konsekvenser för myndigheterna/ Konsekvenser för myndigheternas verksamhet
Vaikutukset viranomaisten keskinäisiin suhteisiin	Konsekvenser för de inbördes förhållandena mellan myndigheterna
Vaikutukset tehtäviin ja menettelytapoihin	Konsekvenser för uppgifter och arbetsmetoder
Vaikutukset organisaatioon ja henkilöstöön	Konsekvenser för organisation och personal
4.3 Ympäristövaikutukset	4.3 Konsekvenser för miljön/ Miljökonsekvenser
4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset	4.4 Samhälleliga konsekvenser
Vaikutukset kansalaisten asemaan yhteiskunnassa ja kansalaisyhteiskunnan toimintaan	Konsekvenser för medborgarnas ställning i samhället och för det civila samhällets verksamhet (undvik ”medborgarsamhällets”)
Sosiaaliset ja terveysvaikutukset	Sociala konsekvenser och konsekvenser för hälsan
Vaikutukset yhdenvertaisuuteen, lapsiin ja sukupuolten tasa-arvoon	Konsekvenser för jämlikhet, barn och jämställdhet mellan könen
Vaikutukset työllisyyteen ja työelämään	Konsekvenser för sysselsättningen och arbetslivet
Vaikutukset rikoksentorjuntaan ja turvallisuuteen	Konsekvenser för brottsförebyggande och trygghet
Aluekehitysvaikutukset	Konsekvenser för regional utveckling
Tietoyhteiskuntavaikutukset	Konsekvenser för informationssamhället

10.3 Standardfraser i motiveringstext

10.3.1 Propositionens huvudsakliga innehåll

Esityksessä ehdotetaan, että ...	I denna proposition/propositionen föreslås det att ...
Esityksessä ehdotetaan X-lakia muutettavaksi niin, että ...	I denna proposition/propositionen föreslås det att X-lagen ändras så att ...
Tämän lisäksi ehdotetaan ...	Det föreslås dessutom/också/ ytterligare/även ...; Vidare innebär förslaget ...; Enligt förslaget/vad som föreslås ska också ...
Laki on tarkoitettu tulemaan/ tulevaksi voimaan vuoden 2010 alusta.	Lagen avses träda i kraft vid ingången av (år) 2010; Avsikten är att lagen ska träda i kraft vid ingången av (år) 2010 (inte ”lagen är avsedd att”)
Laki on tarkoitus saattaa voimaan … (uttrycket bör egentligen inte användas)	Lagen avses träda i kraft ...
Lait/Ehdotetut lait on tarkoitettu/ ovat tarkoitetut tulemaan/ tuleviksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.	Lagarna/De föreslagna lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att de har antagits och blivit stadfästa. (*Se* **Hyväksyä** i finsk-svenska ordlistan.)
Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan ensi tilassa.	Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

Lakia/Sitä sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2012 toimitettavassa verotuksessa.	Lagen/Den tillämpas första gången vid beskattningen för (år) 2012.
Esitys liittyy valtion vuoden 2011 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.	Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2011 och avses bli behandlad i samband med den.

10.3.2 Beredningen av propositionen

Lakiehdotus on valmisteltu ympäristöministeriössä.	Lagförslaget har beretts vid miljöministeriet.
Työryhmä luovutti mietintönsä oikeusministeriölle ...	Arbetsgruppen överlämnade sitt betänkande till justitieministeriet ...
Komitea antoi ensimmäisen osamietintönsä ...	Kommittén lämnade sitt första delbetänkande ...
Toimikunnan ehdotuksesta pyydettiin lausunto 32 virastolta, laitokselta ja yhteisöltä.	Kommissionens förslag sändes på remiss till 32 ämbetsverk, inrättningar och sammanslutningar.
Tiivistelmä lausunnoista on julkaistu.	Ett sammandrag av remissyttrandena har publicerats.
Annetuissa lausunnoissa esitetyt huomautukset on otettu huomioon esitystä viimeisteltäessä.	De anmärkningar/påpekanden/kommentarer som framförts i remissyttrandena har beaktats vid den fortsatta beredningen.

10.3.3 Närmare bestämmelser

Esityksen liitteenä on luonnos ehdotukseksi ... annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.	Ett förslag till ändring av statsrådets förordning om ... finns som bilaga till denna proposition.
Luonnos valtioneuvoston asetukseksi on esityksen liitteenä.	Ett utkast till förordning av statsrådet/statsrådsförordning har bifogats (till) propositionen/finns som bilaga till propositionen. (*Statsrådsförordning* kan användas i detta uttryck.)

10.3.4 Ikraftträdande

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012.	Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2012.
Tämän vuoksi laki ehdotetaan ...	Lagen föreslås därför ...
Lait ehdotetaan tulemaan/ tuleviksi voimaan ensi tilassa.	Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt.
Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.	Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.
Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan kuuden kuukauden kuluttua sen hyväksymisestä.	Lagen föreslås träda i kraft sex månader efter det att den har antagits.

Lain olisi tultava voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.	Lagen bör träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst. (Här används *bör*, eftersom det är fråga om att regeringen deklarerar vad som enligt dess uppfattning är önskvärt.)
Lakia sovellettaisiin niihin kustannuksiin, jotka ovat syntyneet lain voimaantulon jälkeen.	Enligt förslaget tillämpas lagen på kostnader som uppkommer efter det att lagen har trätt i kraft.

10.3.5 Lagstiftningsordning

Ehdotettu laki voidaan säätää/ käsitellä tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.	Den föreslagna lagen kan stiftas/ behandlas i vanlig lagstiftnings-ordning.
Lakiehdotus tulisi käsitellä/ olisi käsiteltävä perustuslain 73 §:n mukaisessa järjes-tyksessä/perustuslain 73 §:ssä säädetyllä tavalla.	Lagförslaget bör behandlas i den ordning som föreskrivs i 73 § i grundlagen. (Här används *bör*, eftersom det är regeringens uppfatt-ning som anges. Det är sedan riks-dagen som beslutar hur förslaget ska behandlas.)
Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus (hyväksyttäviksi seuraavat lakiehdotukset):	Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

10.4 Standarduttryck i lagtext

10.4.1 Inledande bestämmelser m.m.

Tämä laki koskee ..., jollei muualla laissa toisin säädetä.	Denna lag gäller ..., om inte (något) annat föreskrivs/bestäms/anges/sägs någon annanstans i lag; om inte (något) annat föreskrivs/bestäms/anges/sägs på något annat ställe i lag; om inte (något) annat följer av (bestämmelser i) annan lag.
... jollei erikseen toisin säädetä.	... om inte något annat föreskrivs särskilt/separat.
Suomen kansalaisella on oikeus ... niin/siten/sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.	Finska medborgare har rätt att ... på det sätt som föreskrivs i denna lag/på det sätt som anges i denna lag/ enligt (vad/det som föreskrivs i) denna lag/i enlighet med denna lag.
... yksityisistä teistä annetun lain mukaista tieoikeutta ... tai mainitun lain 12 §:ssä tarkoitettua oikeutta ...	... vägrätt enligt lagen om enskilda vägar ... eller sådan rätt som avses i 12 § i den lagen ...
Tässä laissa säädetään oikeudesta harjoittaa eläinlääkärin tointa.	I denna lag finns (det) bestämmelser om/ Denna lag innehåller bestämmelser om/I denna lag föreskrivs (det) om rätten att utöva veterinäryrket.
... tässä laissa säädetyin edellytyksin.	... under de förutsättningar/på de villkor som nämns/anges i denna lag.
Hätävarjelusta ja pakkotilasta säädetään rikoslaissa.	Bestämmelser om nödvärn och nödtillstånd finns i strafflagen.

10.4.2 Bemyndiganden

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan valtioneuvoston asetuksella.	Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.
Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.	Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag får utfärdas genom förordning av statsrådet.
Tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.	Närmare bestämmelser om innehållet i anmälan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

10.4.3 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Uttrycken ”lain tultua voimaan”, ”lain voimaantulon jälkeen” kan översättas med *efter det att lagen har trätt i kraft* eller *efter ikraftträdandet* (om syftningen är klar; *ex*. Lagen träder i kraft den 1 januari 2005. Efter ikraftträdandet gäller ...), eller med *efter lagens ikraftträdande* eller *efter ikraftträdandet av lagen*. Det som i exemplen sägs om lagar gäller också förordningar.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .	Denna lag träder i kraft den 20 .
Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin/toimenpiteisiin.	Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011. Sitä sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2011 toimitettavassa verotuksessa.	Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011. Den tillämpas första gången vid beskattningen för (år) 2011.

Tällä lailla kumotaan seuraavat lait:	Genom denna lag upphävs följande lagar:
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä helmikuuta 2011 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2011.	Denna lag träder i kraft den 1 februari 2011 och gäller till och med den 31 december 2011.
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä marraskuuta 2012. Ennen tämän lain voimaantuloa tapahtuneeseen työtaistelutoimenpiteeseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta lakia.	Denna lag träder i kraft den 1 november 2012. På stridsåtgärder som har vidtagits före ikraftträdandet/före lagens ikraftträdande/före ikraftträdandet av lagen/innan lagen har trätt i kraft tillämpas den lag som gällde vid ikraftträdandet.
Ennen tämän lain voimaantuloa sattuneisiin tapauksiin sovelletaan kuitenkin edelleen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.	På fall som har inträffat innan denna lag har trätt i kraft tillämpas dock fortfarande de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.
Tätä lakia sovelletaan myös ennen sen voimaantuloa sattuneisiin tapauksiin.	Denna lag tillämpas även på fall som har inträffat före ikraftträdandet/ innan lagen har trätt i kraft.
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2011. Tämän lain 12 §:ää sovelletaan kuitenkin 1 päivästä lokakuuta 2012.	Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2011. Lagens/Bestämmelserna i 12 § tillämpas dock från och med den 1 oktober 2012.
Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.	Om ikraftträdandet av denna lag bestäms särskilt/separat genom lag; Om ikraftträdandet av denna lag bestäms genom en särskild lag.

Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.	Om ikraftträdandet av denna lag bestäms genom förordning av republikens president.
Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.	Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet.
Tämän lain voimaanpanosta säädetään erikseen.	Om införandet av denna lag föreskrivs särskilt/separat.

11 Författningarnas ingresser

Ingressen (johtolause) är den mest formaliserade delen av en författning. Att ingresserna görs på rätt sätt är viktigt bl.a. för att det ska vara möjligt att följa hur lagstiftningen förändrats (vilka regler som har gällt och gäller vid en viss tidpunkt). Också de som redigerar lagböcker och lagdatabaser har nytta av ingresserna. *Se* vidare avsnitt 7.3.

Observera att alla ingresser inte alltid följer etablerade mallar. Man kan då bli tvungen att hitta en fungerande lösning i det enskilda fallet. Observera att ”sekä” inte heller i ingresserna alltid behöver översättas med *samt*. Datum skrivs inte längre ut i ingresserna.

Se även kapitel 9 (Rubriker, titlar och hänvisningsteknik) och Lainlaatijan opas.

Vissa uttryckssätt i ingresserna

Uttryck	*Se exempel (nr), lag*	*Se exempel (nr), förordning*
jolloin nykyinen x kohta siirtyy	9, kommentar 1	
jolloin nykyinen x momentti siirtyy	8, 9	6
jolloin nykyinen x momentti ja muutettu y momentti siirtyvät	3	
lisätään lakiin uusi x §	10, 17	
muutetaan x §:n johdantokappale	10	
muutetaan x-asetuksen liite		11
muutetaan lain nimike	6	
osaksi	4, 8–10, 17, 19, 20	2
perustuslain x §:ssä määrätyllä/säädetyllä tavalla	14 och 15	
ruotsinkielinen/suomenkielinen sanamuoto	16–18	
sellaisina kuin ne ovat	7, 9, 13, 16, 18	7, 10
sellaisena kuin niistä on	10, 20	
sellaisina kuin niistä ovat	4, 10, 17	
sellaisena kuin se on	2, 8, 9, 13, 16, 19	2, 7, 8, 9, 10
sen edelle uusi väliotsikko	20	
uusi 1 a kohta	8	
väliaikaisesti	13	
x-ministerin esittelystä		1–4
x-ministeriön esittelystä		5–7

11.1 Lagingresser

1.

Försäkringsbolagslag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

2.

Lag
om ändring av 6 §[1)] i lagen angående rättighet att idka näring[2)]

I enlighet med riksdagens beslut
ändras[3)] i lagen angående rättighet att idka näring (122/1919) 6 § 3 mom.[4)], sådant det lyder i lag 228/1993, som följer[5)]:

Kommentarer:

1) Paragrafen nämns i rubriken, om de enda åtgärderna är att högst två paragrafer ändras. Om ett moment fogas till en paragraf, en punkt till ett moment eller en punkt i en paragraf upphävs, betraktas detta som en ändring av paragrafen. *Se* ex. 8 där en ny punkt fogas till ett moment. Moment och punkter nämns inte i rubriken utom i det fall att det enbart är fråga om att upphäva enstaka moment eller punkter.

   Jfr exempel 5,7,12 och 14.

2) Lagens gällande rubrik (i detta fall *lag angående rättighet att idka näring*) ska här användas trots att ”angående” inte används i nya lagar.

3) Man börjar med nytt stycke och kursiverar den åtgärd som det är fråga om (”*upphävs*”, ”*ändras*”, ”*fogas*”).

4) I ingressen nämns det som ändras efter lagens rubrik.

5) Kommatecknet före *som följer* beror på den inskjutna bisatsen. Annars används inte kommatecken.

1.

Vakuutusyhtiölaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

2.

Laki
elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetun lain (122/1919) 6 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 228/1993, seuraavasti:

3.

Lag
om ändring av lagen om förmyndarverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs[1)] i lagen om förmyndarverksamhet (442/1999) 74 § 2 mom.,

ändras 13 §, 15 § 2 mom., 16 § 2 mom., 17 § 2 mom., 32 §, 34 § 1 mom. 10, 11 och 13 punkten samt 2 mom., 45 § 3 mom., 64 § 1 mom., 73 § 3 mom., 79 och 81 §, 83 § 1 mom., 85—88 § och 92 § 1 och 2 mom.[2)] samt

fogas till 15 §[3)] ett nytt 3 mom., till 16 § ett nytt 3 mom., till 17 § ett nytt 1 mom., varvid det nuvarande 1 mom. och det ändrade 2 mom. blir 2 och 3 mom., till lagen[4)] nya 17 a och 47 a §, till 73 § nya 4 och 5 mom., till 76 § ett nytt 2 mom., till 82 § ett nytt 2 mom. och till lagen nya 86 a och 87 a §[5)] som följer:

Kommentarer:

1) Ingressen byggs upp enligt ordningen 1) *upphävs* 2) *ändras* 3) *fogas*. Dessa ord kursiveras och de inleder alltid ett nytt stycke.

2) Kommatecken sätts inte ut här eftersom *samt* inte föregås av en inskjuten bisats.

3) och 4) När ett nytt moment fogas till en paragraf och nya paragrafer samtidigt fogas till lagen sägs det att momentet fogas *till X* § och de nya paragraferna *till lagen*.

5) Kommatecken sätts inte ut. Alternativ till uttrycket *fogas till lagen nya 86 a och 87 a §* är *fogas till lagen en ny 86 a och en ny 87 a §*.

4.

Lag
om ändring av sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i sjukförsäkringslagen (1224/2004) 5 kap. 1 och 3—6 §, 7 § 1 och 3 mom., 8 § 1 mom. och 9 § samt 6 kap.,

av dem[1)] 5 kap. 1, 4 och 5 §, 7 § 1 och 3 mom. samt 8 § 1 mom. sådana de lyder i lag 885/2005 samt 5 kap. 6 och 9 § sådana de lyder delvis ändrade[2)] i lag 885/2005, som följer:

Kommentarer:

1) Uttryckssättet *av dem X—Xn § sådana de lyder/X § sådan den lyder* motsvarar ”sellaisina kuin *niistä ovat/on*”. Detta uttryckssätt används när en del (men inte alla) av de paragrafer eller moment som nu ändras har ändrats tidigare. *Jfr* exempel 7, kommentar 2.

2) ”osaksi” motsvaras här av *delvis ändrade*

3.

Laki
holhoustoimesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan holhoustoimesta annetun lain (442/1999) 74 §:n 2 momentti,

muutetaan 13 §, 15 §:n 2 momentti, 16 §:n 2 momentti, 17 §:n 2 momentti, 32 §, 34 §:n 1 momentin 10, 11 ja 13 kohta sekä 2 momentti, 45 §:n 3 momentti, 64 §:n 1 momentti, 73 §:n 3 momentti, 79 ja 81 §, 83 §:n 1 momentti, 85—88 § ja 92 §:n 1 ja 2 momentti sekä

lisätään 15 §:ään uusi 3 momentti, 16 §:ään uusi 3 momentti, 17 §:ään uusi 1 momentti, jolloin nykyinen 1 momentti ja muutettu 2 momentti siirtyvät 2 ja 3 momentiksi, lakiin uusi 17 a ja 47 a §, 73 §:ään uusi 4 ja 5 momentti, 76 §:ään uusi 2 momentti, 82 §:ään uusi 2 momentti sekä lakiin uusi 86 a ja 87 a § seuraavasti:

4.

Laki
sairausvakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sairausvakuutuslain (1224/2004) 5 luvun 1 ja 3—6 §, 7 §:n 1 ja 3 momentti, 8 §:n 1 momentti ja 9 § sekä 6 luku,

sellaisina kuin niistä ovat 5 luvun 1, 4 ja 5 §, 7 §:n 1 ja 3 momentti sekä 8 §:n 1 momentti laissa 885/2005 sekä 5 luvun 6 ja 9 § osaksi laissa 885/2005, seuraavasti:

5.

Lag
om ändring av 27 kap. i strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen (39/1889) rubriken för 27 kap. samt 27 kap. 8 §[1)] och *fogas* till kapitlet en ny 3 a § som följer:

Kommentar: 1) Alternativt *rubriken för och 8 § i 27 kap.*

6.

Lag
om ändring av lagen om utlänningsverket

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utlänningsverket (156/1995) lagens rubrik[1)] samt 1—3 § som följer:

Lag
om Migrationsverket

Kommentar: 1) När lagens rubrik ändras ska detta nämnas i ingressen. Den nya rubriken skrivs efter ingressen.

7.

Lag
om ändring av 44 kap. 1 § och 48 kap. 1 § i strafflagen[1)]

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen (39/1889) 44 kap. 1 § 1 mom. och 48 kap. 1 § 1 mom., sådana de lyder[2)], 44 kap. 1 § 1 mom. i lag 1261/2006 och 48 kap. 1 § 1 mom. i lag 138/2006, som följer:

Kommentarer: 1) Om högst en paragraf i vart och ett av högst två kapitel ändras, nämns de i rubriken.

2) Uttryckssättet *sådana de lyder* motsvarar här ”sellaisina kuin ne ovat” och används när samtliga paragrafer/moment har ändrats tidigare.

5.

Laki
rikoslain 27 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 27 luvun otsikko ja 8 § sekä
lisätään mainittuun lukuun uusi 3 a § seuraavasti:

6.

Laki
ulkomaalaisvirastosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaalaisvirastosta annetun lain (156/1995) nimike sekä 1—3 § seuraavasti:

Laki
Maahanmuuttovirastosta

7.

Laki
rikoslain 44 luvun 1 §:n ja 48 luvun 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 44 luvun 1 §:n 1 momentti ja 48 luvun 1 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 44 luvun 1 §:n 1 momentti laissa 1261/2006 ja 48 luvun 1 §:n 1 momentti laissa 138/2006, seuraavasti:

8.

Lag
om ändring av 9 och 17 §[1)] i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till 9 § 3 mom. i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (635/1998), sådant det lyder i lag 1071/2005, en ny 1 a-punkt[2)] och till 17 §, sådan den lyder delvis ändrad[3)] i lagarna 1389/2001, 1140/2003 och 1071/2005, ett nytt 9 mom., varvid det nuvarande 9 mom. blir 10 mom., som följer:

Kommentarer:

1) Om högst två paragrafer ändras på samma gång, sätts paragraferna ut i rubriken.

2) Märk att man använder bindestreck i den svenska texten i det här fallet. Om punkten endast anges med siffra, används inte bindestreck (ex. *1 punkten*).

3) ”osaksi” motsvaras här av *delvis ändrad*

Jfr: *ändras 9 § 3 mom. 1 a-punkten* och *fogas till 9 § 3 mom. en ny 1 a- och en ny 2 a-punkt* eller *fogas till 9 § 3 mom. nya 1 a- och 2 a-punkter*.

9.

Lag
om ändring av mervärdesskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i mervärdesskattelagen (1501/1993) 1 § 5 mom., 102 § 1 mom. 4 punkten, 102 b § och 141 § 5 punkten,

sådana de lyder, 1 § 5 mom., 102 b § och 141 § 5 punkten i lag 1483/1994 samt 102 § 1 mom. 4 punkten i lag 1767/1995, och

fogas till 73 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1767/1995 och 1312/2007, ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom.[1)], som följer:

Kommentar:

1) Om åtgärderna gäller punkter: *varvid den nuvarande 2 och 3 punkten blir 3 och 4 punkt*.

8.

Laki
opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 9 ja 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) 9 §:n 3 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 1071/2005, uusi 1 a kohta ja 17 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1389/2001, 1140/2003 ja 1071/2005, uusi 9 momentti, jolloin nykyinen 9 momentti siirtyy 10 momentiksi, seuraavasti:

9.

Laki
arvonlisäverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan arvonlisäverolain (1501/1993) 1 §:n 5 momentti, 102 §:n 1 momentin 4 kohta, 102 b § ja 141 §:n 5 kohta,

sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 5 momentti, 102 b § ja 141 §:n 5 kohta laissa 1483/1994 sekä 102 §:n 1 momentin 4 kohta laissa 1767/1995, ja

lisätään 73 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1767/1995 ja 1312/2007, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi, seuraavasti:

10.

Lag
om ändring av lagen om skifte

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om skifte (604/1951) 16, 19 och 31 §, 5 kap., 50 § 3 mom. samt 53, 104, 178 och 195 §, av dem 50 § 3 mom. sådant det lyder i lag 321/1972,

ändras 10—15 §, 18 § 1 mom., 20—23 §, 25 § 1 mom., 29 § 2 mom., 41, 52, 54, 55 och 58—63 §, 64 § 4 mom., 68, 72, 75, 84, 85, 87, 88, 93 och 96 §, rubriken för 14 kap. samt 98 §, 101 § 1 mom., 109 och 116 §, 117 § 1 mom., 125—127 §, 138 § 1 mom., 143, 144, 146 och 153—155 §, 156 § 3 mom., 159, 161 och 167 §, 175 § 3 mom., 176 och 177 §, 182 § 3 mom., 184 §, 186 § 2 mom., 187 §, 191 § 2 mom., 192—194 och 198 §, 200 § 2 mom., 213 §, 216 § 1 mom., 220, 224 och 236 §, 239 § 2 mom., 243 § 1 mom., 267 §, 269 § 1 mom., 270 §, 284 § 3 mom., 287 §, 303 § 1 mom. 12 punkten, 307 § 1 mom. 1 punkten, 308 §, det inledande stycket i 312 §[1)] och 312 § 3, 4 och 9 punkten[2)], 332 § 1 mom. samt 333 och 341 §,

av dem 29 § 2 mom., 98 §, 156 § 3 mom., 243 § 1 mom. och 287 § sådana de lyder i lag 594/1961, 53 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 321/1972, 54 och 55 §, 303 § 1 mom. 12 punkten, 307 § 1 mom. 1 punkten, 308 §, 332 § 1 mom. och 333 § sådana de lyder i lag 321/1972 och 175 § 3 mom. sådant det lyder i lag 439/1972, samt

fogas till lagen nya 11 a, 98 a, 98 b, 119 a, 159 a, 159 b, 168 b, 217 a, 231 a och 231 b §[3)], ett nytt 32 a kap. och nya 340 a—340 d §[4)] som följer:

Kommentarer:

1) Detta skrivsätt är ofta tydligare. Det alternativa skrivsättet är *i 312 § det inledande stycket och/samt 3, 4 och 9 punkten*.

   Om paragrafen inte ändras i sin helhet, får språkliga moderniseringar eller andra ändringar göras i det inledande stycket endast om det i ingressen nämns att det inledande stycket ändras. *Jfr* avsnitten 7.3 och 7.6.

2) Inte ”punkterna”.

3) Observera att man skriver: *fogas till lagen nya 231 a och 231 b §* (inte ”231 a och b §”); alternativt *fogas till lagen en ny 231 a och en ny 231 b §*.

4) Observera att man skriver: *nya 340 a–340 d §* (inte ”nya 340 a—d §”).

10.

Laki
jakolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan jakolain (604/1951) 16, 19 ja 31 §, 5 luku, 50 §:n 3 momentti sekä 53, 104, 178 ja 195 §, sellaisena kuin niistä on 50 §:n 3 momentti laissa 321/1972,

muutetaan 10—15 §, 18 §:n 1 momentti, 20—23 §, 25 §:n 1 momentti, 29 §:n 2 momentti, 41, 52, 54, 55 ja 58–63 §, 64 §:n 4 momentti, 68, 72, 75, 84, 85, 87, 88, 93 ja 96 §, 14 luvun otsikko, 98 §, 101 §:n 1 momentti, 109 ja 116 §, 117 §:n 1 momentti, 125—127 §, 138 §:n 1 momentti, 143, 144, 146 ja 153—155 §, 156 §:n 3 momentti, 159, 161 ja 167 §, 175 §:n 3 momentti, 176 ja 177 §, 182 §:n 3 momentti, 184 §, 186 §:n 2 momentti, 187 §, 191 §:n 2 momentti, 192—194 ja 198 §, 200 §:n 2 momentti, 213 §, 216 §:n 1 momentti, 220, 224 ja 236 §, 239 §:n 2 momentti, 243 §:n 1 momentti, 267 §, 269 §:n 1 momentti, 270 §, 284 §:n 3 momentti, 287 §, 303 §:n 1 momentin 12 kohta, 307 §:n 1 momentin 1 kohta, 308 §, 312 §:n johdantokappale sekä 3, 4 ja 9 kohta, 332 §:n 1 momentti sekä 333 ja 341 §,

sellaisina kuin niistä ovat 29 §:n 2 momentti, 98 §, 156 §:n 3 momentti, 243 §:n 1 momentti ja 287 § laissa 594/1961, 53 § osaksi laissa 321/1972, 54 ja 55 §, 303 §:n 1 momentin 12 kohta, 307 §:n 1 momentin 1 kohta, 308 §, 332 §:n 1 momentti ja 333 § laissa 321/1972 sekä 175 §:n 3 momentti laissa 439/1972, sekä

lisätään lakiin uusi 11 a, 98 a, 98 b, 119 a, 159 a, 159 b, 168 b, 217 a, 231 a ja 231 b §, uusi 32 a luku sekä uusi 340 a—340 d § seuraavasti:

11.

Lag
om ändring av lagen om utländska kreditinstituts och finansiella instituts verksamhet i Finland

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till lagen om utländska kreditinstituts och finansiella instituts verksamhet i Finland (1608/1993) en ny 25 §, i stället för den 25 § som upphävts genom lag 413/2004, som följer:

12.

Lag
om ändring av 1 §[1)] i aravabegränsningslagen

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till 1 § i aravabegränsningslagen (1190/1993) ett nytt 2 mom. som följer:

Kommentar: 1) Paragrafen sätts ut när ett nytt moment fogas till en paragraf.

13.

Lag
om temporär ändring av 76 § i vägtrafiklagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras temporärt i vägtrafiklagen (267/1981) 76 § 3 och 4 punkten, sådana de lyder i lag 1199/2002, samt

fogas temporärt till 76 §, sådan den lyder i lag 1199/2002, nya 5 och 6 punkter som följer:

11.

Laki
ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annettuun lakiin (1608/1993) siitä lailla 413/2004 kumotun 25 §:n tilalle uusi 25 § seuraavasti:

12.

Laki
aravarajoituslain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään aravarajoituslain (1190/1993) 1 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

13.

Laki
tieliikennelain 76 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan väliaikaisesti tieliikennelain (267/1981) 76 §:n 3 ja 4 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 1199/2002, sekä

lisätään 76 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1199/2002, väliaikaisesti uusi 5 ja 6 kohta seuraavasti:

14.

Lag
om ändring av 35 och 90 § i Finlands grundlag

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på det sätt som föreskrivs i 73 § i grundlagen[1)],

ändras i Finlands grundlag[2)] 35 § 1 mom. och 90 § 1 och 3 mom. som följer:

Kommentarer:

1) Detta uttryck används när en lag stiftas i grundlagsordning.

2) I fråga om grundlagen nämns undantagsvis inte författningsnumret. *Se* avsnitt 9.4.3.

Jfr dock exempel 15.

15.

Lag
om sättande i kraft[1)] av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget om upprättande av en konstitution för Europa

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på det sätt som bestäms[2)] i 95 § 2 mom. i grundlagen, föreskrivs:

Kommentarer:

1) Inte ”bringande i kraft”. *Se* **Saattaa** i finsk-svenska ordlistan.

2) Här används *bestäms* för att undvika en upprepning av ”föreskrivs”.

16.

Lag
om ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968) 52 a och 52 c §, den finska språkdräkten[1)] i 52 d § 1 mom. samt 52 f § 1 mom.,

sådana de lyder, 52 a §, den finska språkdräkten i 52 d § 1 mom. samt 52 f § 1 mom. i lag 1733/1995 och 52 c § i lagarna 1733/1995 och 1146/2005, samt

fogas till 52 e §, sådan den lyder i lag 1733/1995, ett nytt 4 mom. som följer:

Kommentar:

1) När det behövs kan språkdräkten ändras i den svenska eller den finska texten utan att motsvarande text på det andra språket ändras samtidigt. Detta ska då nämnas i både finska och svenska ingressen. *Se* avsnitt 7.6.

14.

Laki
Suomen perustuslain 35 ja 90 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty perustuslain 73 §:ssä säädetyllä tavalla,

muutetaan Suomen perustuslain 35 §:n 1 momentti sekä 90 §:n 1 ja 3 momentti seuraavasti:

15.

Laki
Euroopan perustuslaista tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty perustuslain 95 §:n 2 momentissa määrätyllä tavalla, säädetään:

16.

Laki
elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/1968) 52 a ja 52 c §, 52 d §:n 1 momentin suomenkielinen sanamuoto sekä 52 f §:n 1 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 52 a §, 52 d §:n 1 momentin suomenkielinen sanamuoto sekä 52 f §:n 1 momentti laissa 1733/1995 ja 52 c § laeissa 1733/1995 ja 1146/2005, sekä

lisätään 52 e §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1733/1995, uusi 4 momentti seuraavasti:

17.

Lag
om ändring av kemikalielagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i kemikalielagen (744/1989) 2 § 3 mom., 5 §, 6 § 2 mom., 7 § 4 mom. samt 8 b, 8 e, 10, 11, 48 a, 52 och 62 a §,

av dem 2 § 3 mom. samt 8 b och 62 a § sådana de lyder i lag 628/2007, 5 §, 6 § 2 mom., 7 § 4 mom., 8 e § och den svenska språkdräkten[1)] i 10 §, sådana de lyder i lag 491/2008, 11 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1412/1992 och 12/1997, 48 a § sådan den lyder i lagarna 1412/1992, 368/1998 och 628/2007 samt 52 § sådan den lyder i lagarna 404/2002, 628/2007 och 491/2008, samt

fogas till lagen en ny 44 b § som följer:

Kommentar: 1) *Se* avsnitt 7.6.

18.

Lag
om ändring av lagen om studiestöd

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om studiestöd (65/1994) 19 a §, sådan den lyder i sin svenska språkdräkt i lag 734/2001 och i sin finska språkdräkt i lag 1427/2001, och

ändras 5 § 2 mom., 22 § 2 mom., 25 a § 1 mom. och 25 b §,

sådana de lyder, 5 § 2 mom. i sin svenska språkdräkt i lag 41/2000 och i sin finska språkdräkt i lag 1427/2001, 22 § 2 mom. och 25 b § i lag 345/2004 samt 25 a § 1 mom. i lag 204/2003, som följer:

19.

Lag
om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en[1)] lag om ändring av lagen om statens pensioner

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av lagen om statens pensioner (1528/1993), sådan bestämmelsen lyder delvis ändrad i lag 1232/1995, ett nytt 16 mom. som följer:

Kommentar: 1) När det finns flera ändringslagar skriver man *en lag*.

17.

Laki
kemikaalilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kemikaalilain (744/1989) 2 §:n 3 momentti, 5 §, 6 §:n 2 momentti, 7 §:n 4 momentti sekä 8 b, 8 e, 10, 11, 48 a, 52 ja 62 a §,

sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 3 momentti sekä 8 b ja 62 a § laissa 628/2007, 5 §, 6 §:n 2 momentti, 7 §:n 4 momentti, 8 e § ja 10 §:n ruotsinkielinen sanamuoto laissa 491/2008, 11 § osaksi laeissa 1412/1992 ja 12/1997, 48 a § laeissa 1412/1992, 368/1998 ja 628/2007 sekä 52 § laeissa 404/2002, 628/2007 ja 491/2008, sekä

lisätään lakiin uusi 44 b § seuraavasti:

18.

Laki
opintotukilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan opintotukilain (65/1994) 19 a §, sellaisena kuin sen ruotsinkielinen sanamuoto on laissa 734/2001 ja suomenkielinen sanamuoto laissa 1427/2001, ja

muutetaan 5 §:n 2 momentti, 22 §:n 2 momentti, 25 a §:n 1 momentti ja 25 b §,

sellaisina kuin ne ovat, 5 §:n 2 momentin ruotsinkielinen sanamuoto laissa 41/2000 ja suomenkielinen sanamuoto laissa 1427/2001, 22 §:n 2 momentti ja 25 b § laissa 345/2004 sekä 25 a §:n 1 momentti laissa 204/2003, seuraavasti:

19.

Laki
valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain (1528/1993) voimaantulosäännökseen, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1232/1995, uusi 16 momentti seuraavasti:

20.

Lag
om ändring av sparbankslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i sparbankslagen (1502/2001) rubriken för 8 kap., 101 §, 109 § 1 mom., 120 § 1 mom. och 121 § 2 mom., av dem 101 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 590/2003, samt

fogas till lagen en ny mellanrubrik före 101 § och en ny 104 a §, till 109 § nya 3 och 4 mom., till lagen en ny mellanrubrik före 118 § samt nya 118 a och 119 a §, till lagen en ny 120 a § och en ny mellanrubrik före den[1)] samt nya 120 b—120 d, 121 a och 121 b § som följer:

Kommentar: 1) Alternativt *före 120 a §*

20.

Laki
säästöpankkilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan säästöpankkilain (1502/2001) 8 luvun otsikko, 101 §, 109 §:n 1 momentti, 120 §:n 1 momentti ja 121 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 101 § osaksi laissa 590/2003, sekä

lisätään 101 §:n edelle uusi väliotsikko, lakiin uusi 104 a §, 109 §:ään uusi 3 ja 4 momentti, 118 §:n edelle uusi väliotsikko, lakiin uusi 118 a ja 119 a § sekä uusi 120 a § ja sen edelle uusi väliotsikko sekä lakiin uusi 120 b—120 d, 121 a ja 121 b § seuraavasti:

11.2 Förordningsingresser

1.

Republikens presidents förordning om ändring av 1 och 3 § i republikens presidents förordning om placeringsorterna för Finlands beskickningar i utlandet

I enlighet med republikens presidents beslut, fattat efter föredragning av utrikesministern[1)],

ändras i republikens presidents[2)] förordning om placeringsorterna för Finlands beskickningar i utlandet (541/2006) 1 och 3 § som följer:

Kommentarer:

1) Presidentförordningar utfärdas *efter föredragning av en minister*. Man skrev tidigare ”på föredragning”.

2) Den förordning som ändras ska anges med sitt fullständiga namn (republikens presidents förordning/statsrådets förordning/ x-ministeriets förordning).

2.

Republikens presidents förordning om skötseln i landskapet Åland av förvaltningsuppgifter som gäller underhållsstöd

I enlighet med republikens presidents beslut, fattat efter föredragning av ministern för behandling av ärenden som hör till justitieministeriets ansvarsområde, föreskrivs med stöd av 32 § i självstyrelselagen för Åland (1144/1991), sådan paragrafen[1)] lyder delvis ändrad i lagarna 1556/1994 och 68/2004, och med samtycke av Ålands landskapsregering:

Kommentar:

1) Uttrycket ”sådan den” kan syfta på lagen, därför *sådan paragrafen.*

3.

Republikens presidents förordning om ändring av 6 § i förordningen om fångvårdens förtjänstkors

I enlighet med republikens presidents beslut, fattat efter föredragning av justitieministern,

ändras i förordningen om fångvårdens förtjänstkors (239/1957) 6 § 1 mom. som följer:

1.

Tasavallan presidentin asetus
Suomen ulkomaanedustustojen sijaintipaikoista annetun tasavallan presidentin asetuksen 1 ja 3 §:n muuttamisesta

Tasavallan presidentin päätöksen mukaisesti, joka on tehty ulkoasiainministerin esittelystä,

muutetaan Suomen ulkomaanedustustojen sijaintipaikoista annetun tasavallan presidentin asetuksen (541/2006) 1 ja 3 § seuraavasti:

2.

Tasavallan presidentin asetus
elatustukea koskevien hallintotehtävien hoitamisesta Ahvenanmaan maakunnassa

Tasavallan presidentin päätöksen mukaisesti, joka on tehty oikeusministeriön toimialaan kuuluvia asioita käsittelemään määrätyn ministerin esittelystä, säädetään Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 32 §:n nojalla, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1556/1994 ja 68/2004, sekä Ahvenanmaan maakunnan hallituksen suostumuksella:

3.

Tasavallan presidentin asetus
vankeinhoidon ansiorististä annetun asetuksen 6 §:n muuttamisesta

Tasavallan presidentin päätöksen mukaisesti, joka on tehty oikeusministerin esittelystä,

muutetaan vankeinhoidon ansiorististä annetun asetuksen (239/1957) 6 §:n 1 momentti seuraavasti:

4.

Republikens presidents förordning om sättande i kraft[1)] av avtalet om utbyte av data från strålningsmätningar och om ikraftträdande av lagen om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen

I enlighet med republikens presidents beslut, fattat efter föredragning av utrikesministern, föreskrivs:

Kommentar: 1) Inte ”bringande i kraft”. *Se* **Saattaa** i finsk-svenska ordlistan.

5.

Statsrådets förordning om universiteten

I enlighet med statsrådets beslut, fattat efter föredragning från undervisningsministeriet[1)], föreskrivs med stöd av universitetslagen (558/2009):

Kommentar: 1) Statsrådsförordningarna utfärdas *efter föredragning från ett ministerium.*

6.

Statsrådets förordning om ändring av statsrådets beslut om fördelningsgrunderna för understöd för reparation av bostäder

I enlighet med statsrådets beslut, fattat efter föredragning från miljöministeriet,

ändras i statsrådets beslut om fördelningsgrunderna för understöd för reparation av bostäder (158/1999) 3 och 4 § samt

fogas till beslutet en ny 20 a §, till 13 § ett nytt 2 mom. och till 22 § ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom. blir 4 mom., som följer:

7.

Statsrådets förordning om ändring av förordningen om frontmannapension

I enlighet med statsrådets beslut, fattat efter föredragning från social- och hälsovårdsministeriet,

upphävs i förordningen om frontmannapension (271/1977) 1 §, sådan den lyder i förordning 757/2002, samt

ändras 5 och 8 §, sådana de lyder, 5 § i förordning 1216/1996 och 8 § i förordning 1140/2001, som följer:

4.

Tasavallan presidentin asetus säteilyvalvonnan tietojen vaihdosta tehdyn sopimuksen voimaansaattamisesta ja sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta

Tasavallan presidentin päätöksen mukaisesti, joka on tehty ulkoasiainministerin esittelystä, säädetään:

5.

Valtioneuvoston asetus yliopistoista

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty opetusministeriön esittelystä, säädetään yliopistolain (558/2009) nojalla:

6.

Valtioneuvoston asetus asuntojen korjausavustusten jakoperusteista annetun valtioneuvoston päätöksen muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty ympäristöministeriön esittelystä,

muutetaan asuntojen korjausavustusten jakoperusteista annetun valtioneuvoston päätöksen (158/1999) 3 ja 4 § sekä

lisätään päätökseen uusi 20 a §, 13 §:ään uusi 2 momentti ja 22 §:ään uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, seuraavasti:

7.

Valtioneuvoston asetus rintamasotilaseläkeasetuksen muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty sosiaali- ja terveysministeriön esittelystä,

kumotaan rintamasotilaseläkeasetuksen (271/1977) 1 §, sellaisena kuin se on asetuksessa 757/2002, sekä

muutetaan 5 ja 8 §, sellaisina kuin ne ovat, 5 § asetuksessa 1216/1996 ja 8 § asetuksessa 1140/2001, seuraavasti:

8.

Justitieministeriets förordning om rättshjälpsdistrikten och om rättshjälpsbyråernas verksamhetsställen

I enlighet med justitieministeriets beslut föreskrivs med stöd av 2 § i lagen om statliga rättshjälpsbyråer (258/2002), sådan paragrafen[1)] lyder i lag 929/2008:

Kommentar: 1) Uttrycket ”sådan den” kan syfta på lagen, därför *sådan paragrafen*.

9.

Social- och hälsovårdsministeriets förordning om ändring av social- och hälsovårdsministeriets förordning om utbyte av läkemedel

I enlighet med social- och hälsovårdsministeriets beslut

upphävs i social- och hälsovårdsministeriets förordning om utbyte av läkemedel (210/2003) 2 a §, sådan den lyder i förordning 86/2006, samt

ändras 1 § 1 mom. och 2 § som följer:

10.

Jord- och skogsbruksministeriets förordning om identifiering och märkning av hästdjur

I enlighet med jord- och skogsbruksministeriets beslut föreskrivs med stöd av 11 § 2 och 3 mom. i lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik (1100/1994), sådana de lyder i lag 273/2003, och 12 b § i lagen om djursjukdomar (55/1980), sådan paragrafen lyder i lag 303/2006:

11.

Inrikesministeriets förordning om ändring av bilagan till inrikesministeriets förordning om polisens avgiftsbelagda prestationer

I enlighet med inrikesministeriets beslut

ändras bilagan till inrikesministeriets förordning om polisens avgiftsbelagda prestationer (1254/2004) som följer:

8.

Oikeusministeriön asetus oikeusapupiireistä ja oikeusaputoimistojen toimipaikoista

Oikeusministeriön päätöksen mukaisesti säädetään valtion oikeusaputoimistoista annetun lain (258/2002) 2 §:n nojalla, sellaisena kuin se on laissa 929/2008:

9.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus lääkevaihdosta annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen muuttamisesta

Sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaisesti

kumotaan lääkevaihdosta annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (210/2003) 2 a §, sellaisena kuin se on asetuksessa 86/2006, sekä

muutetaan 1 §:n 1 momentti ja 2 § seuraavasti:

10.

Maa- ja metsätalousministeriön asetus hevoseläinten tunnistamisesta ja merkitsemisestä

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksen mukaisesti säädetään Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan täytäntöönpanosta annetun lain (1100/1994) 11 §:n 2 ja 3 momentin, sellaisina kuin ne ovat laissa 273/2003, ja eläintautilain (55/1980) 12 b §:n, sellaisena kuin se on laissa 303/2006, nojalla:

11.

Sisäasiainministeriön asetus poliisin suoritteiden maksullisuudesta annetun sisäasiainministeriön asetuksen liitteen muuttamisesta

Sisäasiainministeriön päätöksen mukaisesti

muutetaan poliisin suoritteiden maksullisuudesta annetun sisäasiainministeriön asetuksen (1254/2004) liite seuraavasti:

12 Finsk-svensk ordlista

Ordlistan innehåller ord och uttryck som är besvärliga att översätta, särskilt när de förekommer i propositioner och författningstext. Den innehåller både klassiska fallgropar och nyord som är svåra att hitta i andra källor. När flera alternativ ges, är det förstnämnda alternativet inte automatiskt det som rekommenderas i första hand. Alternativen är i allmänhet inte heller helt synonyma. Den som använder listan måste i varje enskilt fall ta ställning till vilket alternativ som passar bäst i sammanhanget, och vid behov använda ordböcker och andra källor som hjälpmedel. Eventuella förklaringar och bakgrundsuppgifter är inte avsedda att vara fullständiga, utan syftet med dem är att hjälpa översättaren att välja bland olika alternativ och bedöma betydelsen av det ord som använts på finska.

Aiesopimus

Avsiktsförklaring (eng. letter of intent)
En avsiktsförklaring innebär en förklaring att någon senare kommer att ingå ett avtal eller åta sig en förpliktelse.

Aiheuttaa, aiheutua

Orsaka, medföra, föranleda, förorsaka, tillfoga. Undvik ”åsamka”.

toimi, josta voi aiheutua vahinkoa tai kuluja = *en åtgärd som kan orsaka skada eller medföra kostnader*
toiminnasta aiheutuneet kulut = *kostnaderna för verksamheten*

Ala

Areal eller *område* i fråga om mark, *area* eller *yta* i fråga om byggnader, ofta *yta* i fråga om skog. I andra sammanhang *sektor, område*, *bransch, yrkesområde, fack, fackområde, yrkesgren*, *ämnesområde* m.fl. *Se* även **Toimiala**

Alaikäinen

Minderårig
Den som inte uppnått myndighetsåldern 18 år ska i lagstiftningen kallas *minderårig. Jfr* **Täysi-ikäinen, Täysivaltainen, Vajaavaltainen**

I lagstiftningen i Sverige kallas den som inte uppnått myndighetsåldern

oftast *underårig*. *Minderårig* används också i Sverige, både i allmänspråket och i lagstiftningen, men betydelsen är inte entydig. Ibland avses personer under 18 år, ibland enbart en viss kategori av underåriga, t.ex. personer under 15 år eller personer mellan 15 och 18 år.

Alainen

Underställd, underordnad, underlydande, under när det är fråga om över- och underordningsförhållanden. I fråga om arbetstagare används normalt *medarbetare* (om det inte är viktigt att betona underordningsförhållandet).

ministeriön alainen lautakunta = *en nämnd under ministeriet, en nämnd som lyder under ministeriet, en nämnd som är underställd ministeriet*

Alainen kan också betyda att något *är föremål för, omfattas av, hör under, står/sorterar under, faller under* någonting etc.

ennakonpidätyksen alainen palkka = *lön på vilken förskottsinnehållning ska verkställas* (inte ”förskottsinnehållning underkastad lön”)
järjestö on ministeriön valvonnan alainen = *organisationen står under ministeriets tillsyn*
kutsunnanalainen = *uppbådspliktig*
riidanalainen asia = *den omtvistade frågan (saken), den fråga som tvisten gäller*
teko on rikoslain alainen = *gärningen faller under strafflagen, gärningen utgör brott enligt strafflagen, gärningen är kriminaliserad enligt strafflagen, gärningen är straffbar enligt strafflagen* (eller något motsvarande uttryck)
tämän lain alainen yritys = *ett företag som omfattas av denna lag, ett företag som lyder under denna lag*
valituksenalainen päätös = *det överklagade beslutet*
valmisteveron alainen = *punktskattepliktig*; i äldre lagstiftning *accispliktig*
virallisen syytteen alainen rikos = *ett brott som hör under allmänt åtal*

Alakohta

I nationella lagar och förordningar *underpunkt*. I EU-sammanhang lämnas **alakohta** oöversatt eller motsvaras av *stycke* eller *led*. *Se* närmare avsnitt 2.8.4 och 9.5.2.

Alemmanasteinen

alemmanasteinen säädös = *en författning på lägre nivå*
lakia alemmanasteinen normi = *en norm på lägre nivå än lag*

Alkuperäinen

Original är alltid ett substantiv och kan inte användas som adjektiv. Det heter *handling i original, originalhandling, förlaga* eller *ursprunglig handling* (inte ”original handling”), eller bara *original*.

Allekirjoitus

Underskrift, namnteckning, signatur

omakätinen allekirjoitus = *egenhändig underskrift*
sähköinen allekirjoitus = *elektronisk signatur* (lagen om stark autentisering och elektroniska signaturer 617/2009), *digital signatur*
vahvistaa allekirjoituksellaan/nimikirjoituksellaan = *bekräfta, bestyrka med sin underskrift/namnteckning, vidimera*

Alueellistaa

I betydelsen ’flytta ut offentliga verksamheter och arbetstillfällen från huvudstaden eller något annat centrum’ kan **alueellistaa** översättas med *utlokalisera, flytta ut; omlokalisera, flytta* (**siirtää**) eller *decentralisera* (**hajauttaa, hajasijoittaa**), beroende på sammanhanget. När det är fråga om omorganisering av verksamheter med avseende på regioner passar det ibland också med *regionalisera*.

Alussa, alusta

vuoden alussa = *vid ingången av året*, *vid årets ingång,* om detta avses
laki tuli voimaan vuoden alusta = *lagen trädde i kraft vid ingången av året*, *lagen trädde i kraft den 1 januari*; inte ”i början av året”

Ansio

Använd *inkomst* när det är fråga om inkomst genom arbete. Ordet *förtjänst* används dels i en betydelse som närmar sig vinst: *hon sålde aktierna med stor förtjänst*, dels i betydelsen merit: *hon uppskattades inte efter förtjänst*. **Ansio** kan också avse *meriter.*

ansioeläke = *förvärvspension*
ansiokyky = *förvärvsförmåga* (folkpensionslagen 568/2007)
ansionmenetys = *inkomstbortfall* (sjukförsäkringslagen 1224/2004), *inkomstförlust* (skadeståndslagen 412/1974); inte ”förvärvsförlust”
ansiopäiväraha = *inkomstrelaterad dagpenning* (se t.ex. 5 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa 1290/2002)
ansiotulo = *förvärvsinkomst* (*jfr* **Työtulo**)
ansiotulovähennys = *förvärvsinkomstavdrag* (inkomstskattelagen 1535/1992)
vuosiansio = *årsinkomst*

Ansioitunut

Meriterad

Antaa

Ge, *lämna, meddela, utfärda, utställa, överlämna* m.fl. Undvik ”avge” och ”avlåta”.

antaa asetus = *utfärda* en förordning (Finland), *anta* en förordning (EU)

antaa asiakirja viranomaiselle = *ge in* eller *lämna in* en handling till myndigheten

antaa direktiivi = *anta* ett direktiv (EU)

antaa ehdotus = *lämna*, *överlämna* eller *lägga* (*fram*) ett förslag

antaa ennakkotieto = *ge, meddela* eller *lämna* förhandsbesked

antaa esitys eduskunnalle = *lämna* eller *överlämna* en proposition till riksdagen

antaa ilmoitus = *utfärda* ett meddelande (i fråga om meddelanden som publiceras i författningssamlingen)

antaa kertomus = *lämna* eller *ge* en berättelse

antaa kielto = *meddela* eller *utfärda* förbud, *förbjuda*

antaa koulutusta = *ge* utbildning, *utbilda*

antaa laki = *utfärda* en lag. Vuonna 2008 annettu laki = 2008 års lag, lagen från 2008, men: ”lagen *av* den 13 januari 2008”.

antaa lakiehdotus eduskunnan hyväksyttäväksi = *förelägga* riksdagen ett lagförslag

antaa lakiesitys = *lämna* eller *överlämna* en proposition (med förslag till lag …)

antaa lausunto = *lämna* eller *ge* yttrande, *lämna* eller *ge* utlåtande, *yttra sig*

antaa lupa = *ge, bevilja, utfärda* eller *meddela* tillstånd

antaa mietintö = *lämna* ett betänkande *(jfr* **Luovuttaa**)

antaa määräyksiä = *meddela* eller *utfärda* föreskrifter, *ge* bestämmelser t.ex. i stadgar

antaa ohjeita = *ge*, *meddela* eller *utfärda* anvisningar

antaa opetusta = *undervisa, ge* undervisning (inte ”meddela undervisning”**)**

antaa otteita = vanligen *utfärda* utdrag, t.ex. ur handelsregistret

antaa postin kuljetettavaksi = *posta*

antaa päätös = *meddela* beslut (i fråga om domstolar och myndigheter), *utfärda* beslut (i fråga om beslut som publiceras i författningssamlingen). Undvik ”ge” som används av många myndigheter hos oss, men som inte används på samma sätt i Sverige. Finns det risk för att *meddela* felaktigt uppfattas som ”delge”, är det bäst att försöka med

någon annan lösning, t.ex. *utfärda*. Ibland kan också *fatta* beslut användas, men det är inte tillräckligt exakt i formella sammanhang. Den dag då ett beslut meddelas (antopäivä) infaller nämligen ofta senare än den dag avgörandet träffades (beslutet fattades) t.ex. vid ett sammanträde. Denna skillnad är relevant i synnerhet när man räknar tidsfristen för överklagande. I refererande text och i rubriker passar det också ofta med en lösning av typen X-*myndighetens beslut av den 1 december 2008*, *dag för beslut 1.12.2008*. *Se* även **Julistaa (päätös)**
antaa sitoumus = *ge* en utfästelse, *lämna* eller *ingå* en förbindelse
antaa suostumus = *ge* (sitt) samtycke, *samtycka, bifalla*
antaa säännöksiä = *utfärda* bestämmelser
antaa takaus = *ställa* borgen
antaa takuu = *ställa* säkerhet, garanti (beroende på sammanhanget)
antaa tiedoksi = vanligen *delge* (också när det inte är fråga om formell delgivning); även *meddela för kännedom* (när det inte är fråga om formell delgivning)
antaa tietoja = *ge* eller *lämna* uppgifter, upplysningar, information, *informera*
antaa todistus = vanligen *utfärda* intyg, betyg, bevis
antaa tunnus (*t.ex.* rintamasotilastunnus) = *tilldela* ngn ett tecken
antaa tuomio = *ge* eller *meddela* en dom; om det finns risk för att *meddela* uppfattas som ”delge” bör man använda *ge*
antaa U-kirjelmä = *lämna* eller *överlämna* en U-skrivelse
antaa velkakirja = *utfärda* skuldebrev
antaa virka-apua = *lämna* eller *ge* handräckning

Aputoiminimi
Bifirma (1 § i firmalagen 128/1979)

Arki-
arkilauantai = *helgfri lördag*
arkipyhä = *söckenhelg* används i Finland om en allmän helgdag som inte inträffar under ett veckoslut (motsvaras närmast av lätthelg i Sverige)

Arvioida
Uppskatta (ungefärligt), *beräkna* (mera precist); *bedöma*; *utvärdera, evaluera*; *värdera* m.fl.

Arviointi
Utvärdering (om detta avses); *uppskattning*; *bedömning*; *värdering* m.fl.

Arvonlisävero (alv)
Mervärdesskatt (*moms*, inte ”mvs”)

Asettaa
Förelägga, sätta ut, utsätta (vite), *ställa ut* (bl.a. check, växel), *ställa* (villkor, säkerhet), *ställa upp* (mål), *tillsätta, inrätta* (bl.a. projekt, arbetsgrupp) m.fl.

Asetuksenantovaltuus
Bemyndigande att utfärda förordning (även som paragrafrubrik). *Se* även **Valtuussäännös, valtuutussäännös**

Asetus
Förordning. Se även **Tasavallan Presidentin asetus, Valtioneuvoston asetus**

Asevelvollinen
Värnpliktig. Jfr **Varusmies**

Asia
Fråga, sak; mål, ärende
I de flesta allmänna sammanhang kan **asia** översättas med *fråga* eller *sak*.

När det gäller allmänna domstolar avser **asia** oftast *mål*, om det är fråga om ett fall med motsatta parter (t.ex. *brottmål, tvistemål* och *besvärsmål*). Om **asia** också eventuellt avser *ärende*, t.ex. ansökningsärenden, kan man skriva *mål och ärenden* eller *mål eller ärenden,* eller använda det övergripande ordet *sak*.

takaisinsaantia koskeva asia = *återvinningsmål*

Hallintoasia motsvaras av *förvaltningsärende* när det gäller vanlig förvaltning, t.ex. ett ansökningsärende hos en tillståndsmyndighet, och av *förvaltningsmål* när det är fråga om förvaltningstvister eller överklagande av förvaltningsbeslut, dvs. om förvaltningsprocess. **Hallintoriita-asia** motsvaras av *förvaltningstvistemål.*

Asiallinen
Ändring i sak hellre än *saklig ändring* (i fråga om en ändring som inte enbart är teknisk eller språklig)

Asiamies
Ombud (t.ex. vid rättegång); *ombudsman* (i fråga om vissa tjänster). *Syssloman* är en äldre benämning som bl.a. finns i handelsbalkens 18 kap., som fortfarande gäller. *Se* även **Valtuutettu**

eduskunnan oikeusasiamies = *riksdagens justitieombudsman* (JO)
Euroopan oikeusasiamies = *Europeiska ombudsmannen*
julkisasiamies = *generaladvokat* (EU-domstolen)
kuluttaja-asiamies = *konsumentombudsmannen* (KO)
oikeudenkäyntiasiamies = *rättegångsombud*
potilasasiamies = *patientombudsman*
sosiaaliasiamies = *socialombudsman* (finns i kommunerna)
työttömyysturva-asiamies = *utkomstskyddsombud*
valtionasiamies = *statsombud*
veroasiamies = *skatteombud*

Asianajaja
Advokat (skyddad titel för medlemmar av Finlands Advokatförbund)

Asianmukainen
Behörig (i behörigt skick), behövlig, som behövs, som sig bör, tillbörlig, riktig, korrekt, lämplig, saklig, ändamålsenlig, motiverad, giltig m.fl. Använd inte ”sakenlig”, ”erforderlig” eller ”vederbörlig”.
ilman asianmukaista matkalippua matkustava = den som reser utan giltig biljett

Asianmukaisesti
Behörigen, på behörigt/rätt/tillbörligt/lämpligt sätt, på ett riktigt sätt, som sig bör, fackmässigt m.fl. (inte ”vederbörligen”)

Asianomainen
Asianomainen och liknande ord (sanottu, mainittu, kyseinen m.fl.) som används i finskan i stället för bestämd form behöver inte alltid översättas. Ofta räcker det med enbart bestämd form i svenskan: **asianomainen hovioikeus** översätts t.ex. i regel med *hovrätten*.
asianomainen henkilö = *den berörda personen*, *personen* (*i fråga*) m.fl. (undvik ”ifrågavarande person”), *jfr* **Asianosainen**, **Osallinen**
asianomainen ministeriö = *det ministerium som är behörigt* (68 § i grundlagen), *det ministerium som saken gäller* (67 § i grundlagen), s*e* även exemplen under **asianomainen viranomainen**
asianomainen viranomainen = *myndigheten i fråga, den behöriga myndigheten, den berörda myndigheten, den aktuella myndigheten* eller i vissa fall *respektive myndighet, vederbörande myndighet*; ofta enbart *myndigheten* (om det i texten har varit tal om den tidigare)
asianomaiset kunnat = *berörda kommuner, kommunerna i fråga*

Asianomistaja

I författningar *målsägande* (best. sing. målsäganden, obest. pl. målsägande, best. pl. målsägandena), i ledigare sammanhang även *målsägare*. I fråga om ”sakägare”, *se* **Asianosainen**

Asianosainen

Part används i fråga om rättegångar vid allmänna domstolar och i förvaltningsprocess. Dessutom används termen part i förvaltningslagen (434/2003) i fall där ett egentligt partsförhållande inte föreligger. *Sakägare* används framför allt i lagstiftningen om fastighetsbildning och fastighetsförrättningar. *Jfr* **Osallinen**

Asiantuntija

Expert, sakkunnig, *specialist* (inte ”sakkännare”)

kansallinen asiantuntija = *nationell expert* (expert som förordnats att tjänstgöra vid Europeiska kommissionen)
pysyvä asiantuntija = *permanent sakkunnig*
asiantuntijaviranomainen, asiantuntijavirasto = *expertmyndighet*

Asiaratkaisu

Avgörande i sak

Asuinpaikka

I första hand *vara bosatt;* i vissa fall *bostadsort* (9 § i grundlagen), *boningsort* eller *bosättningsort*. Kontrollera i omgivande lagstiftning. Se upp med begreppsparet **asuin- tai kotipaikka**, som kan variera på svenska beroende på om man avser enbart fysiska personer eller både fysiska och juridiska personer. *Jfr* **Kotipaikka**, **Kotikunta**

Vakituinen/vakinainen asuinpaikka översätts numera med *vanlig vistelseort* (eng. habitual residence). Se t.ex. forumreglerna i 10 kap. i rättegångsbalken. I äldre lagstiftning motsvaras **oleskelupaikka, oleskelupaikkakunta** eller **olinpaikka** av *vistelseort* och **vakituinen/vakinainen asuinpaikka** av *stadigvarande* eller *varaktigt bosatt*.

Asukas

Boende används i fråga om hus, bostäder o.d. (även i sammansättningar: boendeinflytande, boendeparkering). *Invånare* finns i länder, städer och kommuner.

Asumislisä

Bostadstillägg (lagen om studiestöd 65/1994). *Jfr* **Asumistuki**, **Asuntotuki**

Asumisoikeus

Bostadsrätt (lagen om bostadsrättsbostäder 650/1990)

asumisoikeuden haltija = *bostadsrättshavare*
asumisoikeusasunto = *bostadsrättsbostad*
asumisoikeustalo = *bostadsrättshus*
asumisoikeusyhdistys = *bostadsrättsförening*

Asumistuki

Bostadsbidrag (t.ex. lagen om bostadsbidrag 408/1975). *Jfr* **Asumislisä**, **Asuntotuki**

Asuntoirtaimisto

Bohag (t.ex. ärvdabalken 40/1965, äktenskapslagen 234/1929); inte ”bostadslösöre” eller ”hemlösöre”. *Jfr* **Koti-irtaimisto, Irtaimisto, Irtain omaisuus**

Asuntolaina

Bolån, bostadslån

Asuntotuki

Bostadsstöd (lagen om finansiering av renhushållning och naturnäringar 45/2000). *Jfr* **Asumislisä**, **Asumistuki**

Aukioloaika

Öppettid (*Men* t.ex. **aukioloajat ma–pe 8–16** = *öppet mån.–fre. 8–16*)

Avioero

Äktenskapsskillnad i författningar, propositioner, domar o.d.
Skilsmässa kan användas i ledigare sammanhang.

Avioliiton esteiden tutkinta

Hindersprövning (prövning av hinder mot äktenskap). Se 10 § i äktenskapslagen (234/1929).

Aviopuoliso

Se **Puoliso**

Avoliitto

Samboförhållande, *samboende*. I lagtext används ofta också omskrivningar av typen *personer som lever tillsammans under äktenskapsliknande förhållanden* **(elävät avioliitonomaisissa olosuhteissa).**

avomies, **avovaimo, avopuoliso** = *sambo; se* även **Puoliso**

Avustaja

Assistent, attaché, biträde, medarbetare m.fl.

erityisavustaja = *specialmedarbetare*
henkilökohtainen avustaja = *personlig assistent*
kansanedustajan avustaja = *ledamotsassistent*
lehdistöavustaja = *pressattaché*
oikeudenkäyntiavustaja = *rättegångsbiträde*
julkinen oikeusavustaja = *offentligt rättsbiträde*
yleinen oikeusavustaja = *allmänt rättsbiträde*

Blankettilaki

Blankettlag

Edelleen (yhä, vielä)

Fortfarande, ännu, alltjämt, fortsatt (oftast inte ”fortsättningsvis”, som i allmänspråket betyder ’fortlöpande’, ’i fortsättningen’). *Jfr* **Jatkuvasti**

Edellyttää, edellytys

När det gäller något man utgår från som givet eller omständigheter som utgör en nödvändig grund för något kan man använda *förutsätta*; *förutsättning*. Är det däremot fråga om i förväg uppställda krav eller önskemål passar det bättre med t.ex. *kräva, som krävs, som fordras, som avses, som behövs, som är motiverat; krav, villkor, kriterier.*

toiminta, joka edellyttää lupaa = *verksamhet som kräver tillstånd, verksamhet där det krävs/behövs tillstånd. Se* även **Luvanvarainen**.
lisäksi edellytetään, että = *dessutom krävs det att, dessutom ska; en förutsättning/ett villkor är dessutom att*

Edellä

Se avsnitt 9.4.5

Edunjättäjä

Den efter vilken en förmån betalas kallas i finländskt lagspråk *förmånslåtare* i analogi med **perinnönjättäjä** = *arvlåtare*.

Edunvalvoja

Intressebevakare (tidigare **holhooja** = *förmyndare*). Se lagen om förmyndarverksamhet (442/1999).

Eduskunnan päätös

Riksdagens beslut, ett beslut av riksdagen, riksdagsbeslut

Edustajisto

Fullmäktige i studentkårer (tidigare ”delegation”), andelslag m.m.; *representantskap* i försäkringsbolag, arbetslöshetskassor m.m. *Jfr* **Neuvottelukunta**

Edustusto

Representation, beskickning som övergripande begrepp. Med *beskickning* avses en diplomatisk representation, t.ex. en ambassad.

konsuliedustusto = *konsulat*

pysyvä edustusto = *ständig representation* (Finland har en ständig representation vid bl.a. EU, Europarådet, OSSE och FN)

erityisedustusto = *särskild representation* (Finland har en särskild representation vid Nato)

Elinkeinonharjoittaja

Näringsidkare

Elinkeino(toiminta)

harjoittaa elinkeinotoimintaa = *driva, idka* eller *utöva näring; bedriva, driva* eller *utöva näringsverksamhet*

Ennakkopäätös

Prejudikat i fråga om ett avgörande som ska uppfattas som vägledande i liknande framtida fall (kallas ibland också **prejudikaatti** på finska). *Jfr* **Ennakkoratkaisu, Ennakkotieto**

Ennakkoratkaisu

Förhandsavgörande när det är fråga om ett avgörande av EU-domstolen om tolkningen av EU-rätten eller ett avgörande av centralskattenämnden om tillämpningen av skattebestämmelser i ett enskilt fall. *Prejudikat* när det är fråga om ett avgörande som ska uppfattas som vägledande i liknande framtida fall, *se* **Ennakkopäätös**, **Ennakkotieto**

Ennakkotieto

Förhandsbesked när det är fråga om ett (bindande) besked från t.ex. en myndighet om ett kommande beslut i ett enskilt fall, *förhandsinformation* i allmännare sammanhang. *Jfr* **Ennakkopäätös**, **Ennakkoratkaisu**

Ennestään

Sedan tidigare, redan (nu), av gammalt m.fl. (inte ”från förut”)

Epäoikeutettu etu
Otillbörlig fördel. Se även **Perusteeton etu**

Erikoislääkäri
Specialist, specialistläkare; i Finland även som titel *specialläkare*

Erikoissairaanhoito
Specialiserad sjukvård

Erikoisvaliokunta
Fackutskott (riksdagen)

Erikseen, erillinen, erinäinen
Särskilt eller *separat* beslut, brott etc. (i allmänhet inte ”skilda”, som betyder varierande, olika). Frågor kan behandlas *var för sig* (inte ”skilt för sig”). I fråga om något föreskrivs *särskilt* eller *separat*.
erinäiset säännökset = *särskilda bestämmelser*
erityiset säännökset = *särskilda bestämmelser*

Erityisestä syystä, erityisistä syistä
Om/när det finns särskilda skäl, av särskilda skäl, av något särskilt skäl. Ibland används *av synnerliga skäl.* ”Särskilda skäl” och ”synnerliga skäl” får hos oss anses vara liktydiga i lagtext, eftersom finskan endast använder ett uttryck. ”Synnerlig” kan dock i allmänspråket anses vara ett kraftigare uttryck och bör därför i regel undvikas.

Erityishuolto
Specialomsorger (lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda 519/1977)

Erityisjärjestö
YK:n erityisjärjestöt = *FN:s fackorgan*

Erityislaki
Speciallag (lat. lex specialis)

Erivapaus
Dispens avser befrielse i enskilt fall från föreskrifter, villkor eller förpliktelser. *Se* även **Poikkeuslupa**

Eriävä mielipide

Avvikande mening, *reservation* (ibland **vastalause**). Man kan låta anteckna avvikande mening (inte ”avvikande åsikt”) i ett protokoll. En riksdagsledamot som inte omfattar plenums beslut kan anmäla avvikande mening till protokollet (69 § i riksdagens arbetsordning 40/2000). I högsta domstolens arbetsordning (787/1994) används ”skiljaktig mening”.

jättää eriävä mielipide = reservera sig

Erä

Belopp (t.ex. månatligt pensionsbelopp)
Post (betalningspost, delpost)
Pott (vid löneuppgörelser, t.ex. jämställdhetspott, lönepott)
Rat (i vissa fall i fråga om skatter och lån; enbart finlandssvenskt)

Erääntyä

När något (senast) ska betalas, förfalla till betalning (inte enbart ”förfalla”), omskrivning med *sista betalningsdag*

Esimies

Chef, föreståndare, förman, prefekt m.fl.
Det normala ordet är *chef*. Universitetsinstitutioner har *prefekter*. *Förman* används bara om arbetsledare o.d. samt inom militären och polisen. I vissa fall talar man om *föreståndare*.

lähiesimies = *närmaste chef*

Esiopetus

Förskoleundervisning (lagen om grundläggande utbildning 628/1998) ges året innan läroplikten inträder. Observera att ordet förskoleverksamhet i Sverige avser daghemsverksamhet för barn i åldern 1–5 år. *Jfr* **Lasten päivähoito**

Esittelijä

Föredragande (best. sing. föredraganden, obest. pl. föredragande, best. pl. föredragandena). I Sverige talar man om handläggare. *Se* **Käsitellä, käsittely.**

Esittely

Föredragning

oikeusministeriön esittelystä = *efter föredragning från justitieministeriet*
oikeusministerin esittelystä = *efter föredragning av justitieministern*

Esittää

Framföra en åsikt eller en önskan
Framställa ett yrkande
Föreslå något
Lägga fram bevis
Visa upp (ett) bevis eller intyg
Lägga fram, presentera, lämna in utredning (inte ”förebringa”)
Visa sin bokföring för en tillsynsmyndighet

Esitys

Proposition (regeringens), *framställning*, *förslag* m.fl. *Se* **Tehdä, Antaa** (**esitys**)

Este, esteellinen, estynyt

Den som på grund av risk för partiskhet t.ex. inte bör delta i ett avgörande är *jävig*.

esteellinen (”jäävi”) = *jävig*
esteellisyys = *jäv, jävighet*
toisen asteen esteellisyys = *tvåinstansjäv*
esteetön todistaja = *ett ojävigt vittne*
puheenjohtaja jääväsi itsensä = *ordföranden anmälde jäv, ordföranden förklarade sig jävig*

Den som inte kan närvara eller av någon annan orsak inte kan sköta sina uppgifter *är förhindrad* eller *har förhinder* (inte ”har förfall”).

olla estynyt = *vara förhindrad, ha förhinder*
oikeuskanslerin ollessa estyneenä = *när/om justitiekanslern har förhinder* eller *vid förhinder för justitiekanslern* (inte ”vid förfall för ...”)
NN:n estyneenä ollessa = *vid förhinder för NN* (vid underskrifter)
laillinen este = *laga hinder, laga förhinder* (inte ”laga förfall”)
NN:n esteetön poissaolo = *om NN uteblir utan laga hinder*; *om NN uteblir utan giltigt skäl/giltig orsak* eller någon motsvarande omskrivning, beroende på vad som avses (inte ”NN:s förfallolösa utevaro”)

Estämättä

tämän lain (säännösten) estämättä = *trots vad som föreskrivs i denna lag, trots bestämmelserna i denna lag, oberoende av vad som föreskrivs i denna lag, oberoende av bestämmelserna i denna lag* (inte ”utan hinder av denna lag”)
2 §:n säännösten estämättä = *trots vad som föreskrivs i 2 §, trots bestämmelserna i 2 §, oberoende av vad som föreskrivs i 2 §, oberoende av bestämmelserna i 2 §, trots 2 §* (inte ”utan hinder av 2 §”)

Etsintä

Sökande, letande; undersökning; spaning; prospektering; skallgång; rannsakan m.fl

I 5 kap. i tvångsmedelslagen (450/1987) används **etsintä** som sammanfattande benämning för **paikkaan kohdistuva etsintä** (*husrannsakan*) och **henkilöön kohdistuva etsintä** (*kroppsvisitation och kroppsbesiktning*). På svenska finns det ingen motsvarande sammanfattande benämning i detta sammanhang. Därför bör man kontrollera vad **etsintä** avser i det enskilda fallet och välja det eller de korrekta underbegreppen, t.ex. *husrannsakan* (**kotietsintä**), *kroppsvisitation* (**henkilöntarkastu**s) eller *kroppsbesiktning* (**henkilönkatsastus**). Om detta inte går kan man t.ex. använda en omskrivning av typen *undersökning av* ...

Etu

Förmån, fördel, intresse m.fl. *Se* även **Epäoikeutettu etu, Perusteeton etu, Saavutettu etu**

valtion etu ja oikeus = *statens rätt och fördel*
yksityinen etu = *enskilt intresse, enskilda intressen, enskild rätt*
yleinen etu, julkinen etu = *allmänt intresse*, *allmänna intressen, allmänintresset*
lapsen etu = *barnets bästa*

Eturyhmä

Intressegrupp om en grupp vars medlemmar har (och tillvaratar) gemensamma intressen. *Jfr* **Sidosryhmä**

Evätä

Vägra, förvägra, avslå, neka, avvisa m.fl. Observera konstruktionerna:

vägra (någon) något, t.ex. vägra verksamhetsutövaren dispens; vägra tillstånd
förvägra någon något, t.ex. förvägra arbetstagarna deras rätt till arbetstagarinflytande
avslå något, t.ex. avslå en ansökan
neka (någon) något, t.ex. neka en utlänning inresa; neka avdrag för utgiften
avvisa något, t.ex. avvisa ett anspråk

Haitta

I skadeståndsrättsliga sammanhang *olägenhet* eller *men*. I andra sammanhang också *nackdel*, *störning, skada, förfång; handikapp; negativa effekter, oönskade effekter.*

haitta-aste = *invaliditetsgrad*
haittaluokka = *invaliditetsklass* (lagen om olycksfallsförsäkring 608/1948)
haittaraha = *menersättning* (lagen om olycksfallsförsäkring 608/1948)

Hakea
Ansöka om, söka (inte ”anhålla om”). *Se* även **Muutoksenhaku**, **Valittaa**
ansöka om bidrag, *söka* bidrag
ansöka om tillstånd, *söka* tillstånd
söka en tjänst

Hakemus
Ansökan (obest. sing. ansökan, best. sing. ansökan, obest. pl. ansökningar)
hakemusasia = *ansökningsärende*

Hakija
Den sökande, sökanden, den som ansöker (om). *Se* även avsnitt 4.1.1.

Hallinnonala
Förvaltningsområde

Hallintokantelu
Förvaltningsklagan
Förvaltningsklagan är ett ”klagomål” som anförs hos en överordnad tjänsteman eller en högre myndighet och som kan resultera i att den som förfarit oriktigt t.ex. får en anmärkning eller åtalas. Det är dock inte fråga om ett egentligt rättsmedel (*se* **Muutoksenhakukeino, Oikeusturvakeino**), eftersom en förvaltningsklagan inte kan leda till att ett oriktigt beslut ändras, upphävs eller rättas.

Hallintolainkäyttö
Förvaltningsprocess (förvaltningsprocesslagen 586/1996)

Hallintopakko
Administrativt tvång, förvaltningstvång

Hallituksen esitys
Regeringens proposition, regeringsproposition, vid upprepning *propositionen. Se* även avsnitt 2.2.

Haltija

Innehavare, -havare m.fl.

ajo-oikeuden haltija = *den som har körrätt*
kiinnityksenhaltija = *inteckningshavare*
luvanhaltija = *tillståndshavare, koncessionshavare*
oikeudenhaltija (-omistaja) = *rättsinnehavare*
pantinhaltija = *panthavare*
patentinhaltija = *patenthavare*
tavaranhaltija = *varuhavare* (tullagen 1466/1994)
tilinhaltija = *kontoinnehavare*
toimenhaltija = *befattningshavare* (termen är föråldrad i fråga om statstjänster)
viranhaltija = *tjänsteinnehavare*

Hankinta

Förvärv, (in)köp, anskaffning, upphandling m.fl.

hankintasopimus = *upphandlingskontrakt*; *leveransavtal* (kontrollera sammanhanget)
henkilöstön hankinta = *rekrytering*

Hankkia

Skaffa, inhämta, köpa (in), förvärva, upphandla m.fl. (inte ”införskaffa”)

skaffa eller *inhämta* (ett) utlåtande, samtycke, upplysningar
skaffa bevis, vittnen
skaffa eller *inhämta* (ett) godkännande
utverka, *skaffa* eller *inhämta* tillstånd
förvärva eller *köpa* (*upp*) ett företag

Harjoittaa

Bedriva, driva, föra, utöva, idka m.fl.

bedriva, driva eller *utöva* näringsverksamhet
driva rörelse
idka, *driva* eller *utöva* näring, handel
idka, bedriva eller *driva* jordbruk
bedriva forskning, *forska*
bedriva, utöva verksamhet
bedriva politik; *föra* en viss politik
bedriva studier, *studera*
utöva ett yrke
toiminnanharjoittaja = *verksamhetsutövare* (undvik ”verksamhets-idkare”)

Harkinnanvarainen

Beroende på/av prövning; omskrivning med *efter prövning;* ibland *behovsprövad* (om prövningen avser mottagarens behov av hjälp eller bidrag), *inkomstprövad* (i fråga om förmåner vars storlek är beroende av mottagarens inkomster)

Henkikirjoittaja

Häradsskrivare (inte ”mantalsskrivare”)

Henkilö

Skriv inte *person* när andra alternativ är bättre, t.ex. *den som*, *någon*. *Se* även **Asianomainen**

henkilö, joka syyllistyy ... = *den som gör sig skyldig ...*

jos on tehty sopimus sellaisen henkilön kanssa ... = *har ett avtal slutits med någon som ...*

Henkilökortti

Identitetskort (lagen om identitetskort 829/1999), *personkort* (t.ex. civiltjänstlagen 1446/2007). *Jfr* **Henkilöllisyystodistus, henkilötodistus, Henkilön tunniste**

Henkilöllisyystodistus, henkilötodistus

*Identitetshandling, legitimationshandlin*g; undvik ”identitetsbevis”. *Jfr* **Henkilökortti, Henkilön tunniste**

merenkulkijain kansallinen henkilöllisyystodistus (merimiespassi) = *nationell identitetshandling för sjömän* (sjömanspass)

Henkilönkatsastus

Kroppsbesiktning. Se även **Etsintä**

Henkilöntarkastus

Kroppsvisitation. Se även **Etsintä**

Henkilön tunniste

Personkort (arbetarskyddslagen 738/2002). *Jfr* **Henkilökortti, Henkilöllisyystodistus, henkilötodistus**

Henkilösivukulut

Lönebikostnader (bokföringsförordningen 1339/1997)

Henkilöstö

De anställda, personal(en)

henkilöstön valinta = *anställning, (personal)rekrytering* m.fl.
henkilöstömäärä, henkilöstön määrä = *antalet anställda*

Henkilötyöpäivä (htp)

Dagsverke

Henkilötyövuosi (htv)

Årsverke

Hinta

perushinta = *grundpris, utgångspris, baspris*
vertailuhinta = *ordinarie pris*
viitehinta = *referenspris*
yhtenäishinta = *enhetspris*
yksikköhinta = *jämförpris, pris per enhet*
Se även **Kauppahinta**

Hoitaa

Handlägga, sköta (inte ”handha”)*, utföra, fullgöra, förvalta, behandla, vårda* m.fl.

hoitaa asioita = *handlägga* eller *sköta* ärenden, *handlägga* frågor etc. *Jfr* **Huolehtia**
hoitaa tehtäviä = *utföra*, *fullgöra* eller *sköta* uppgifter, *utföra* eller *fullgöra* uppdrag
hoitaa virka = *sköta* en tjänst (om vikariat och motsvarande tillfälliga förordnanden)
hoitaa potilasta = *behandla*, *vårda* en patient
hoitaa sairautta = *behandla* en sjukdom
hoitava lääkäri = *behandlande läkare*
(vesien)hoitosuunnitelma = *förvaltningsplan*

Hukkaamiskielto

Skingringsförbud (tvångsmedelslagen 450/1987)

myymis- ja hukkaamiskielto = *försäljnings- och skingringsförbud*
määrätä hukkaamiskielto = *meddela skingringsförbud*
panna hukkaamiskieltoon = *ställa under skingringsförbud*

Huolehtia

Sköta (*om*), *se till, sörja för, ha hand om* m.fl. (inte ”ombesörja”)

Huolimattomuudesta

I straffrättsliga sammanhang *av oaktsamhet*, annars *av vårdslöshet*. *Se* även **Varomattomuudesta, Tahallisesti, tahallaan, Tuottamus**

Joka tahallaan tai **törkeästä huolimattomuudesta** ... on tuomittava ... sakkoon = Den som uppsåtligen eller *av grov oaktsamhet* ... ska ... dömas till böter

Huomattava, tuntuva, merkittävä

Dessa finska ord har ungefär samma betydelse, men de svenska motsvarigheterna är mer nyanserade. **Huomattava** kan vanligen översättas med *avsevärd, ansenlig, betydande,* ibland friare med *mycket stor.* **Merkittävä** kan vanligen översättas med *betydande.*

Kännbar har en mer konkret valör än **tuntuva** och bör användas bara om något som faktiskt ”känns”, oftast på ett otrevligt sätt. Man kan tala om kännbara skador, förluster eller utgifter, men inte om kännbara vinster eller inkomster.

Märkbar betyder inte detsamma som avsevärd, utan något som kan uppfattas med sinnena, som är tydligt, påtagligt.

Hylätä

avslå ett anbud, en ansökan, en begäran, en framställning, ett yrkande
förkasta eller *avslå* besvär; undvik det i Sverige vanliga ”ogilla”, som lätt kan missförstås
förkasta lagförslag (72 § i grundlagen), käromål (talan), åtal
avvisa bevisning, förslag

Hyväksyä

Anta, godkänna, bifalla, godta, acceptera. Riksdagen *antar* en lag, men *godkänner* ett lagförslag, ett betänkande eller bestämmelserna i ett fördrag. *Jfr* **Suostua**

anta eller *acceptera* ett anbud, ett erbjudande
bifalla en talan, ett yrkande
bifalla en anhållan, en ansökan, ett förslag (inte ”bifalla till”)
godta ett anspråk

Hyödyke

Tillgång (bl.a. bokföringslagen 1336/1997); *råvara* (kreditinstitutslagen 121/2007); *nyttighet; produkt.* Kontrollera sammanhanget.

Ihmisoikeudet

Mänskliga rättigheter, i sammansättningar även *människorätts-* (t.ex. människorättsfrågor).

Euroopan ihmisoikeustuomioistuin = *Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna* (kallas vanligen *Europadomstolen* och i Finland ofta *Europeiska människorättsdomstolen*)

YK:n ihmisoikeusneuvosto = *FN:s råd för mänskliga rättigheter*

Ihmisoikeussopimus

Konventioner om mänskliga rättigheter har utarbetats av FN och av Europarådet. De officiella namnen på de grundläggande konventionerna är:

FN-konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter
FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna
den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna – i motiveringstext kan den kallas *Europakonventionen,* vid behov (*den europeiska*) *människorättskonventionen*, efter att det officiella namnet först har nämnts

Ilkivalta

Ofog enligt strafflagens brottsrubricering, i andra sammanhang hellre *skadegörelse* eller *vandalism* (inte ”illdåd”)

Ilmaista

Ilmaista (paljastaa) ska översättas med *röja* när det är fråga om att avslöja något som omfattas av tystnadsplikt, företagshemligheter o.d.

NN ei saa oikeudettomasti ilmaista/paljastaa ... = *NN får inte obehörigen röja ...*

Ilmavoimat

Flygvapnet (lagen om ändring av lagen om försvarsmakten 1223/1998)

Ilmoittaa, ilmoitus

Anmäla, annonsera, informera, kungöra, *meddela*, *tillkännage, underrätta, upplysa, uppge* m.fl.

Anmäla; anmälan kan användas om ett formellt meddelande om ett sakförhållande, särskilt till en myndighet. Man *anmäler något för, till* eller *hos någon*. Man kan också *göra en anmälan om något.*

Annonsera; annons används främst om betalda meddelanden i tryckalster.

Informera; information kan användas om fakta som meddelas mer eller

mindre formellt. Man *informerar (någon) om något* eller *ger/lämnar information till någon om något*.

Kungöra; kungörelse används om ett officiellt tillkännagivande i den officiella tidningen eller på en särskild anslagstavla.

Meddela; meddelande kan användas om information, ofta kort och avgränsad, som lämnas i ett visst sammanhang för att upplysa mottagaren om någonting. *Man meddelar (någon) något, meddelar något till någon* eller *lämnar ett meddelande (till någon) om något*.

Tillkännage, ge till känna; tillkännagivande kan användas om ett offentligt meddelande om någon viktig händelse. Man *tillkännager något för någon* eller *ger någon något till känna*.

Underrätta; underrättelse kan användas om ett (kortare) meddelande, vanligen om någonting som just har inträffat. Man *underrättar någon om något* eller *lämnar (någon) en underrättelse om något*.

Upplysa; upplysning(ar) kan användas om ett kortare meddelande som mottagaren förväntas ha praktisk nytta av. Man *upplyser någon om något* eller *lämnar (någon) upplysningar om något*.

Ilmoitusvelvollisuus
Anmälningsskyldighet; anmälningsplikt. *Se* även **Tiedonantovelvollisuus**

Anmälningsskyldighet används ofta om skyldighet att anmäla något till en myndighet, t.ex. skyldighet att anmäla brott i vissa fall eller skyldighet att göra flyttningsanmälan eller anmälan om smittsam sjukdom.

Anmälningsplikt används främst om yrkesutövares och myndigheters skyldighet att göra anmälan om vissa sakförhållanden till en viss myndighet.

Irtaimisto
Lösöre är en sammanfattande benämning för möbler, husgeråd, fortskaffningsmedel och andra lösa saker. *Se* även **Irtain esine**; *jfr* **Asunto-irtaimisto, Koti-irtaimisto, Irtain omaisuus**

Irtain esine
Lösöre, lös sak, ibland *föremål*
Se även **Irtaimisto**; *jfr* **Irtain omaisuus**

Irtain omaisuus

Lös egendom är t.ex. lösöre, värdepapper, pengar, nyttjanderätter och all annan sådan egendom som inte är fast egendom. *Jfr* **Kiinteä omaisuus, Irtaimisto**

Itsenäinen

itsenäinen ammatinharjoittaja = *självständig yrkesutövare* t.ex. inom hälsovården; *egenföretagare* bl.a. i rådets förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen

itsenäinen työnsuorittaja = *egenföretagare* (arbetarskyddslagen 738/2002)

itsenäinen yrittäjä = *självständig företagare, egenföretagare*

Jakelu

Distribution (om att skicka ut eller fördela t.ex. varor till mottagare); *sändlista* (lista över mottagare av t.ex. ett brev eller en kopia av ett brev)

jakelussa mainituille = *enligt sändlista*

Jaosto

Vanligen *sektion,* ibland *avdelning* eller *division*; i fråga om riksdagsutskotten *delegation*.

Kontrollera alltid vilket ord som används i lagstiftningen om den domstol, myndighet eller t.ex. nämnd som texten gäller. Observera att hovrätternas avdelningar heter **osasto** på finska.

Jatkuvasti

Fortlöpande, fortgående, kontinuerligt, oavbrutet m.fl. *Jfr* **Edelleen (yhä, vielä)**

Johdantokappale

Inledande stycke (i punktuppställningar, *se* avsnitt 7.5); *inledningsfras* (i EU-rättsakter)

Johdanto-osa

Ingress (inte ”preambel”) när det är fråga om den inledande text i en rättsakt som är ett slags motivering till rättsakten. *Jfr* **Johtolause**

johdanto-osan viittauskappale = *beaktandeled*

johdanto-osan perustelukappale = *skäl*

Johtolause

Ingress

Lagar och andra författningar inleds efter rubriken och dateringen med en *ingress*. Ingressen till en ny lag är kort (*I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:*). Ingresserna skrivs efter givna mönster, *se* kapitel 11 och *Lainlaatijan opas*.

Johtoryhmä

Ledningsgrupp (vanligen om en grupp som består av direktören och andra personer i ledande ställning + kanske någon personalrepresentant); *styrgrupp* (vanligen om en fristående grupp som styr t.ex. ett visst projekt eller en viss verksamhet). *Jfr* **Ohjausryhmä**

Johtosääntö

*Instruktion (*se t.ex. 16 § i kommunallagen 365/1995). *Se* även **Ohjesääntö**

Jokainen

Alla, var och en, vart och ett, samtliga; varje m.fl. *Jfr* **Yksilö, yksityishenkilö**

Jopa

Till och med, hela, upp till, rentav

Julistaa

Avkunna, förklara, ledigförklara, utlysa, förkunna m.fl.

julistaa kuolleeksi = *dödförklara, förklara död*
julistaa pätemättömäksi = *ogiltigförklara, förklara ogiltig*
julistaa päätös tai tuomio = *avkunna beslut eller dom* (avkunnandet sker muntligen; *jfr* **Antaa (päätös, tuomio**)
julistaa virka haettavaksi = *utlysa/ledigförklara* en tjänst, *förklara en tjänst ledig* (inte ”lediganslå”)

Julkaista

Se **Julkistaa**

Julkinen, julkis-, julkisuus

julkinen asiakirja = *offentlig handling*
julkinen etu, *se* **Etu**
julkinen keskustelu = *den offentliga debatten, debatten i massmedierna, den allmänna debatten*
julkinen käsittely = *offentlig förhandling, offentlig handläggning* (i domstolar)
julkinen liikenne = *kollektivtrafik*

julkinen notaari = *notarius publicus*
julkinen osakeyhtiö (**oyj**) = *publikt aktiebolag* (*abp*)
julkinen sana = *massmedierna* (obs. böjningsformen); inte ”det offentliga ordet”
Julkisen sanan neuvosto = *Opinionsnämnden för massmedier*
julkinen valta = kan avse dels *det allmänna* (alltså *myndigheterna, samhället*, som t.ex. i 18 § i grundlagen: ”Det allmänna ska främja sysselsättningen och verka för att alla tillförsäkras rätt till arbete”), dels *offentlig makt/den offentliga makten* (som t.ex. i 2 § i grundlagen: ”All utövning av offentlig makt ska bygga på lag”)

julkisasiamies = *generaladvokat* (EU-domstolen)
julkisoikeudellinen = *offentligrättslig* (inte ”offentligträttslig”)
julkisoikeudellinen laitos, julkinen laitos = *offentligrättslig inrättning, offentlig inrättning*. En *offentligrättslig* (eller *offentlig*) *inrättning* är en självständig juridisk person som bildats genom en särskild lag, t.ex. Finlands Bank, Folkpensionsanstalten, *jfr* **julkisyhteisö, julkisoikeudellinen yhteisö**
julkisoikeudellinen oikeushenkilö = *offentligrättslig juridisk person*
julkisyhteisö, julkisoikeudellinen yhteisö = *offentligt samfund, offentligrättsligt samfund* (inte ”sammanslutning”); i vissa uttryck enbart *offentlig*, se **julkisyhteisön työntekijä**, **julkisyhteisön henkilöstö**. *Offentliga (offentligrättsliga) samfund* är t.ex. staten, kommunerna, samkommunerna och evangelisk-lutherska kyrkan m.fl. I EU-sammanhang och i Sverige förekommer begreppet *offentligt* (eller *offentligrättsligt*) *organ* (eng. public body, public sector entity m.fl.), som har en lite mer vidsträckt innebörd – det finns ingen klar definition i svensk rätt – och kan anses omfatta också t.ex. offentligrättsliga inrättningar, *jfr* **julkisoikeudellinen laitos, julkinen laitos**
julkisyhteisön työntekijä = *offentligt anställd arbetstagare* (bl.a. 40 kap. 1 § i strafflagen)
julkisyhteisöjen henkilöstö = *offentligt anställda*

julkisuus = *offentlighet*
julkisuudessa on esitetty = *det har framförts* (i offentligheten/offentligt), *det har föreslagits*

Julkistaa
Offentliggöra. Förväxla inte med **julkaista,** som ofta avser *publicera, ge ut*. **Julkaista** kan dock också betyda *offentliggöra*. Kontrollera vad som avses.

Jäljempänä

Nedan; *nedan kallad/kallat*. **Jäljempänä** behöver dock inte alltid översättas, s*e* avsnitt 9.4.5.

jollei **jäljempänä** toisin säädetä = om inte något annat föreskrivs/bestäms/anges/sägs *nedan*

Jäljempänä 5 luvussa säädetty menettelytapa = Det förfarande som regleras i 5 kap.

rakennerahasto-ohjelmien kansallisesta hallinnoinnista annettu laki (1353/1999), jäljempänä *rakennerahastolaki*, ... = *lagen om den nationella förvaltningen av programmen för strukturfonderna (1353/1999), nedan (kallad) strukturfondslagen*, ...

yhteisön vesipolitiikan puitteista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/60/EY, jäljempänä *vesipuitedirektiivi*, ... = *Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område, nedan (kallat) ramdirektivet för vatten*, ...

Jäljennös

Kopia (tidigare även ”avskrift”)

oikeaksi todistettu jäljennös = *en (be)styrkt kopia*; *se* även **Varmentaa**

asiakirja voidaan jättää alkuperäisenä tai jäljennöksenä = *handlingen kan lämnas in i original eller som kopia*

Jäsen

Ledamot, medlem

Det allmänna och övergripande ordet är *medlem*. Man kan vara medlem *av* eller *i* t.ex. en förening, en familj eller en kommun.

Medlemmarna i en sluten grupp (ofta med beslutande funktion eller hög status) kallas ofta *ledamöter*, t.ex. ledamot *av* eller *i* högsta domstolen, kommunfullmäktige, miljönämnden och högskolans styrelse. Kontrollera dock alltid vilket ord som används i lagstiftningen i respektive fall. I ny lagstiftning bör man i allmänhet använda *ledamot* när det är fråga om en sådan sluten grupp.

hallituksen jäsen = *styrelseledamot, styrelsemedlem*; *regeringsmedlem, regeringsledamot*

valtioneuvoston jäsen = *medlem av statsrådet*

Jättää

jättää perimättä = *efterskänka* (i vissa fall), t.ex. efterskänka en skuld

jättää pois = *utelämna* (inte ”lämna bort”), *stryka*
jättää pysyväksi = *fastställa*; *se* **Pysyvä**
jättää saapumatta = *utebli*, *underlåta att inställa sig*
jättää sillensä = *avskriva*
jättää syyttämättä, **jättää syyte ajamatta**; *se* **Syyttämättä jättäminen**
jättää tekemättä = ofta: *behöver inte (göra)* i stället för *underlåta* eller *låta bli att (göra)*
jättää tuomitsematta; *se* **Tuomitsematta jättäminen**
jättää tutkimatta/tutkittavaksi ottamatta = *avvisa* (*utan prövning*); *lämna utan prövning*; *inte ta upp till prövning.*
jäädä/jättää (kustannukset) valtion vahingoksi = *(kostnaderna) ska bäras av staten, (kostnaderna) ska stanna på staten, staten ska stå för (kostnaderna);* inte ”ska stanna staten till last”

Jäävi, jäävätä
Se **Este, esteellinen, estynyt**

Kanne
Käromål, talan (inte ”åtal”)
kanteesta = *på talan (av NN)*
ajaa kannetta = *föra talan*
hylätä kanne = *förkasta talan/käromål(et)*
hyväksyä kanne = *bifalla talan/käromål(et)*
kiistää kanne = *bestrida talan/käromål(et)*
luopua kanteesta = *efterge talan/käromål(et), avstå från talan/käromål(et)*
myöntää kanne oikeaksi = *medge talan, medge talans riktighet*
nostaa kanne = *väcka talan* (inte ”resa talan”)
peruuttaa kanne = *återkalla talan, återkalla käromål(et)*
vastakanne = *genkäromål*

Kansalaisjärjestö
Frivilligorganisation, icke-statlig organisation hellre än *medborgarorganisation*
Medborgarorganisation betraktas som en finlandism och ska därför undvikas i fall där *frivilligorganisation* eller *icke-statlig organisation* (bägge används för eng. Non-Governmental Organization, NGO) passar in i sammanhanget och inte leder till en missvisande eller alltför snäv tolkning av texten.

Kansalaisyhteiskunta
Det civila samhället

Kansanedustaja
Riksdagsledamot (inte ”riksdagsman”)

Kansantalous
Samhällsekonomi

Kansantaloustiede
Nationalekonomi

Kantaja
Kärande (best. sing. käranden, obest. pl. kärande, best. pl. kärandena) i fråga om den som har väckt talan i ett civilmål

Kantelija
Klagande (best. sing. klaganden, obest. pl. klagande, best. pl. klagandena) i fråga om den som anför klagomål hos en myndighet. *Jfr* **Valittaja**

Kantelu
Klagomål i bl.a. lagen om riksdagens justitieombudsman (197/2002), lagen om justitiekanslern i statsrådet (193/2000) och militära disciplinförordningen (969/1983). *Jfr* **Hallintokantelu.**

Klagan i fråga om vissa extraordinära rättsmedel som avses i 31 kap. i rättegångsbalken och i 11 kap. i förvaltningsprocesslagen (586/1996), *se* **ylimääräinen muutoksenhakukeino**. Enstaka bestämmelser om ett rättsmedel som kallas *klagan* finns också i t.ex. 24 kap. 10 § i rättegångsbalken och 1 kap. 27 § i tvångsmedelslagen (450/1987). *Jfr* **Valitus.**

Kanteluoikeus
Klagorätt

Katsastaa
Besikta (hellre än ”besiktiga”), *granska* m.fl.

Kattava(sti)
Samlad/samlat, heltäckande, till alla delar, genomgripande, i allt väsentligt, fullständigt, övergripande, fullt ut, allomfattande, sammanhållen, uttömmande m.fl., ibland *täckande*

Kauppa
Handel, köp, affär, transaktion m.fl.
kauppakaari = *handelsbalken*
kauppalaki = *köplagen* (355/1987)

Kauppahinta

Köpesumma, köpeskilling (t.ex. jordabalken 540/1995) eller *pris* beroende på sammanhanget.

maksamaton kauppahinta = *obetald köpesumma/köpeskilling* (inte ”ogulden köpeskilling”)

Kavallus

Förskingring (28 kap. i strafflagen); inte ”försnillning”

Kelpoisuus

Behörighet; lämplighet

kelpoisuus virkaan = *behörighet för tjänst(en)*

kelpoisuuskoe = *lämplighetsprov* (lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer 1093/2007); *behörighetsprov (*revisionslagen 459/2007)

Kelpoisuusvaatimus

Behörighetsvillkor, behörighetskrav när tonvikten ligger på den formella behörighet som alltid ska anges i lag eller förordning. *Jfr* **Pätevyysvaatimus**

kielitaitoa koskeva kelpoisuusvaatimus = *behörighetsvillkor som gäller språkkunskaper*

Kertakaikkinen

kertakaikkinen korvaus = *engångsersättning* (i bl.a. arbetsavtalslagen 55/2001 och inkomstskattelagen 1535/1992); *skadestånd/ersättning i ett för allt* (i bl.a. lagen om erläggande av vissa skadestånd för olycksfall i ett för allt 533/1967)

kertakaikkinen maksu = *engångsavgift* (i bl.a. kärnenergilagen 990/1987)

Keskeinen

Ofta t.ex. *viktig, angelägen*, *kärn-, nyckel-, huvud-*, ibland *central*

Keskus

Center, centrum; *central*

Både *center* och *centrum* är tänkbara alternativ när man namnger nya institutioner och serviceinrättningar. Undvik *central* i nya namn, men låt det stå kvar i namnet på existerande institutioner om det inte finns starka skäl för att modernisera namnet (man kan ta upp frågan med den berörda centralen t.ex. i samband med lagreformer).

Kielteinen

kielteinen lausunto = *negativt utlåtande/yttrande*

kielteinen päätös = *avslag, avslagsbeslut, negativt beslut*

Kihlakunta

Härad. I finländsk författningstext rekommenderas böjningsformerna ett härad, häradet, flera härad, häradena.

kihlakunnansyyttäjä = *häradsåklagare* (lagen om häradsåklagare 195/1996)
kihlakunnanulosottomies= *häradsutmätningsman*
kihlakunnanvirasto = *häradsämbete*
kihlakunnanvouti = *häradsfogde*

Kiihottaminen

Uppvigling, hets. Se även **Yllytys rikokseen**

kiihottaminen kansanryhmää vastaan = *hets mot folkgrupp* (11 kap. 8 § i strafflagen)

Kiinniottaminen

Gripande (se 1 kap. i tvångsmedelslagen 450/1987)

Kiinteä omaisuus

Fast egendom avser (äganderätten till) fastighet eller annat jord- eller vattenområde. *Jfr* **Irtain omaisuus**

Kiireellinen

Skyndsam, brådskande

käsitellään kiireellisenä = *behandlas skyndsamt* (inte ”i brådskande ordning”)
kiireellisissä tapauksissa = *i brådskande fall*

Kiistää

Bestrida, förneka, invända (mot något), neka till (att); inte ”neka att”

kiistää syyte = *bestrida åtal(et)*
kiistää syyllisyytensä = *förneka sin skuld*

Kilpailuttaa

Konkurrensutsätta, *utsätta för konkurrens* (särskilt i fraser som *konkurrensutsatt verksamhet*, *konkurrensutsatt upphandling*); ibland omskrivning eller konkretisering med *inbjudan att lämna anbud* (EU), *anbudsförfarande*, (*anbuds*)*upphandling* e.d.

kilpailuttaminen = *konkurrensutsättning, anbudsförfarande, inbjudan att lämna anbud* (EU)

Kohdentaa, kohdistaa, suunnata

Anvisa eller *avsätta* medel, *rikta* eller *allokera* resurser (man talar bl.a. om

riktade resurser; allokera bör helst inte användas i författningstext). I andra fall kan **kohdentaa** översättas med t.ex. *fördela, räkna som* eller *hänföra till*, eller skrivas om med något lämpligt uttryck.

Kohta

I nationella lagar och förordningar *punkt*. I EU-sammanhang lämnas kohta vanligen oöversatt på svenska. *Se* närmare avsnitt 2.8.4 och 9.5.2.

Kohtuuton

Oskälig (skäl saknas med hänsyn till någon rimlig norm); ibland *orimlig* (absurd, uppenbart helt felaktig); inte ”obillig”

Kokonaisuudistus

Se **Uudistaa, uudistus**

Kokonaisvaltainen

Övergripande, helhetsbetonad, samlad, integrerad, sammanhållen m.fl.

Kokous

Möte, sammanträde, stämma

yleiskokous = *generalförsamling* (FN)

Kolmas, kolmas henkilö, kolmas mies

Tredje man (utan obestämd artikel) är den juridiska benämningen på den som utan att vara part ändå på något sätt berörs av en rättshandling eller en tvist. *Tredje part*, *tredje parter* kan användas i sammanhang där det finns någon form av avtal mellan en första och en andra part. Ibland talar man också om *en tredje person*. *Jfr* **Sivullinen**

Kolmas maa, kolmas valtio

Tredjeland, tredjeländer; tredjestat, tredjestater används i fråga om länder (stater) som inte är medlemmar i EU, eller i fråga om andra länder än de som t.ex. sluter ett avtal. Observera att orden ska föregås av obestämd artikel i obestämd singular: *livsmedel som kommer från ett tredjeland …*

Komitea

Kommitté

En kommitté är ett beredningsorgan som tillsätts av statsrådet och som vanligen är parlamentariskt sammansatt. *Jfr* **Neuvottelukunta, Toimikunta**

Konkurssipesän hoitaja

Boförvaltare, *konkursboets förvaltare, konkursförvaltare*

Korottaa, korotus

Höja; höjning, mer sällan *förhöja; förhöjning*

Korvaus

Ersättning, i vissa sammanhang även t.ex. *bidrag* eller *skadestånd, se* **Vahingonkorvaus**

luonnonhaittakorvaus = *kompensationsbidrag*

Kotietsintä

Husrannsakan. Se **Etsintä**

Koti-irtaimisto

Bohag (t.ex. utsökningsbalken 705/2007) eller eventuellt *lösöre i hemmet* (inte ”hemlösöre”). *Jfr* **Asuntoirtaimisto, Irtaimisto, Irtain omaisuus**

Kotikunta

Hemkommun används ibland i nationella sammanhang för att ange var en fysisk person bor. Enligt lagen om hemkommun (201/1994) är en persons hemkommun den kommun där han eller hon bor. *Jfr* **Asuinpaikka, Kotipaikka**

Kotimaa

Kotimaassa i betydelsen ’här i Finland’ ska normalt översättas med *(här) i Finland; inom landet* eller *här i landet* (inte ”i hemlandet”). I vissa sammansättningar används *inrikes-*, t.ex. *inrikesflyg* (**kotimaan lennot**). **Kotimainen** kan när det gäller Finland översättas med t.ex. *inhemsk*, *finländsk* (i vissa fall *finsk*) eller omskrivet med *i Finland*.

Hemlandet/i hemlandet kan användas när det (utifrån sett) är fråga om det land där t.ex. en person eller ett företag hör hemma.

Hennes hemland är Sverige.

En flykting kan beviljas återflyttningsbidrag för att återvända till hemlandet.

Ett utländskt företag som i hemlandet har tillstånd att driva rörelse ...

Kotipaikka

I första hand *hemvist* för fysiska personer, *hemort* för juridiska personer

Hemvist (eng. domicile) respektive *att vara bosatt* (ev. *boningsort*; fi. **asuinpaikka**, eng. habitual residence) används bland annat för att ange vilken stats lag som ska tillämpas när det gäller fysiska personer i en viss juridisk situation. Begreppet *hemvist* innebär en fastare anknytning än

begreppet *att vara bosatt* och beaktar även implicita avsikter. (I Sverige täcker begreppet *hemvist* både **kotipaikka** och **asuinpaikka** och kan även avse juridiska personer). *Jfr* **Asuinpaikka, Kotikunta**

Ett ärende som gäller äktenskapsskillnad kan prövas i Finland, om någondera maken har hemvist i Finland.

Hemort (i Sverige: säte) används främst för att ange var juridiska personer har sitt huvudkontor, sin förvaltning eller sitt huvudsakliga drifts-, affärs- eller verksamhetsställe eller var deras styrelse har sitt säte. *Hemort* används också i fråga om fartyg och luftfartyg.

Kotitalous

Hushåll, privathushåll (inte ”hemhushåll”), *jfr* **Yksityistalous**; *huslig ekonomi* (läroämne)

Koulutustilaisuus

Kurs, kursdag, utbildning, utbildningsdag, fortbildning (inte ”skolningstillfälle”); *kurstillfälle* och *utbildningstillfälle* kan användas särskilt om delar av en längre kurs.

Kumota

Upphäva en lag eller ett beslut eller en dom i högre instans (inte ”häva”). *Se* även **Purkaa**

valtioneuvoston asetus ajokorttiasetuksen 7 luvun kumoamisesta = *statsrådets förordning om upphävande av 7 kap. i körkortsförordningen*

Kumppani

Partner; kompanjon; kollega; kamrat (inte ”kumpan”). *Se* även **Rekisteröity parisuhde**

Kunnallisvalitus

Kommunalbesvär (90 § i kommunallagen 365/1995)

Kunniamerkki

Utmärkelsetecken (inte ”hederstecken”)

Kuntayhtymä

Samkommun (inte ”kommunalförbund”); förkortas **ky.** eller **ky** = *skn* i samband med namnet på en samkommun (observera att den finska förkortningen sammanfaller med förkortningen för kommanditbolag)

kuntayhtymän perussopimus = *grundavtal för samkommun*
yhtymäkokous = *samkommunsstämma*

Kuolemantuottamus
Dödsvållande (inte ”dödsförvållande”)

Kustannus
maksaa tai suorittaa kustannuksia = *betala kostnader*, *svara för* eller *stå för kostnader* (inte ”erlägga” eller ”bestrida” kostnader)
x:stä aiheutuvia kustannuksia = *kostnader för x* (undvik: ”kostnader föranledda av x”)
korvata jonkun kustannukset = *ersätta någon för hans eller hennes kostnader*
lisäkustannus = *merkostnad*
Se även **Periä**

Kuuleminen
Samråd, frågestund (**kyselytunti**), *utfrågning* eller omskrivning med *höra, hörande (av)*
kuulemistilaisuus = *diskussionsmöte* (kommunallagen), *frågestund*, *informationsmöte, samrådsmöte, samverkansmöte* (Omskrivning är ofta nödvändig, kontrollera sammanhanget.)
varattava tilaisuus tulla kuulluksi = *ges tillfälle/möjlighet att bli hörd*

Kuva
Figur (fig.); *bild*; *fotografi* (**valokuva**); *illustration* m.fl.

Käsitellä, käsittely
Behandla, handlägga, *hantera; behandling, förhandling, handläggning, hantering* m.fl.
Behandla eller *handlägga* ett ärende avser ibland att ’bereda och avgöra’ det. *Handlägga* används också i allmännare bemärkelse om att bereda, utreda, pröva eller verkställa ärenden. Den som handlägger ett ärende är med andra ord inte nödvändigtvis den som avgör ärendet. Tjänstemän som bereder ärenden kallas hos oss oftast *föredragande,* medan man i Sverige kallar dem *handläggare*.
ainoa käsittely = *(en) enda behandling*
yksi käsittely = *(endast) en behandling* (riksdagen)
pääkäsittely = *huvudförhandling* (6 kap. i rättegångsbalken)
suljettu käsittely = *förhandling inom stängda dörrar*
suullinen käsittely = *muntlig förhandling (*12 kap. 6 § i rättegångsbalken)

käsittelyratkaisu = *processuellt avgörande* (t.ex. som mellanrubrik i dom)
syytteiden käsitteleminen yhdessä = *gemensam handläggning av åtal* (lagen om rättegång i brottmål 689/1997)
jätteiden käsittely = *avfallshantering*
käsitellä elintarvikkeita = *hantera livsmedel*

Käypä arvo
Verkligt värde (eng. fair value) är det uttryck som numera ska användas när det gäller solvensreglering och redovisning. I äldre lagstiftning förekommer också *gängse värde*.

Käyttöomaisuus
Anläggningstillgångar (bokföringslagen 1336/1997)

Käyttötarkoitus
Ändamål, *syfte* (t.ex. fullmakter), *användningssätt* (t.ex. fastigheter, lägenheter, fordon), *användningsområde* (t.ex. produkter), *användningsändamål*

Käytäntö
Se **Oikeuskäytäntö**

Käännyttää
Avvisa (utlänning vid gränsen)

Laadukas
Högklassig, högkvalitativ, förstklassig, prima, kvalitets-, av/med hög kvalitet (undvik *kvalitativ*)

Laaja tulkinta
Extensiv tolkning eller *vid tolkning* innebär att en bestämmelse tillämpas på alla fall som över huvud taget kan anses ligga inom dess språkliga betydelseområde. *Jfr* **Suppea tulkinta, Väljä**

Laajakantoinen
Vittsyftande, vittomfattande, vittgående, med stor räckvidd/spännvidd

Laatia
Upprätta, utarbeta, skriva, göra upp, utforma, sammanställa m.fl. (inte ”uppgöra”). *Se* även **Tehdä**
laatia asiakirja = *upprätta, skriva, författa; utarbeta, utforma* en handling , ett dokument

laatia ehdotus = *utarbeta, upprätta, göra upp* ett förslag
laatia kertomus = *skriva, utforma* en berättelse
laatia pöytäkirja = *sätta upp*, *upprätta, skriva* ett protokoll
laatia raportti = *skriva, utarbeta* en rapport
laatia sopimus = *upprätta, utarbeta, skriva* ett avtal, kontrakt
laatia suunnitelma tai ohjelma = *utarbeta, upprätta, göra upp* en plan, ett program
laatia testamentti = *upprätta* (ett) testamente
laatia tilinpäätös = *upprätta* (ett) bokslut

Laillinen
Laglig, laga
laillinen edustaja = *laglig företrädare*
laillinen este = *laga hinder* (inte ”laga förfall”)
laillinen tuomioistuin = *laga domstol*

Laiminlyödä
Försumma, underlåta, åsidosätta

Lainkohta
Bestämmelse; förutsatt att hänvisningen blir korrekt kan man också använda *paragraf, moment, punkt* eller vid behov *bestämmelsen/bestämmelserna i paragrafen/momentet/punkten*). Undvik det föråldrade och svårtolkade ”lagrum”.

Lainkäyttö
Rättskipning (inte ”lagskipning”eller ”rättsskipning”)

Lainvastainen
Lagstridig. Se även **Laiton**

Lainvoima
Laga kraft
saada lainvoimaa = *vinna laga kraft*
lainvoimainen päätös = *lagakraftvunnet* beslut, beslut *som har vunnit laga kraft*
lainvoimaa vailla oleva tuomio = *icke lagakraftvunnen dom, dom som inte har vunnit laga kraft*

Laiton
I nya brottsbeteckningar används i allmänhet *olaglig. Olaga* används i vissa äldre brottsbeteckningar (bl.a *olaga hot*, *olaga tvång*). Ibland passar även *illegal, lagstridig, lagvidrig* eller *rättsstridig. Se* även **Lainvastainen**

Laitos

Inrättning, institut, institution, anstalt, anläggning, verk, myndighet, väsen; upplaga (om böcker)

I olika slags namnformer för förvaltningsmyndigheter motsvaras **laitos** ofta av *institut*, *anstalt* eller *verk* (t.ex. **Terveyden ja hyvinvoinnin laitos** = *Institutet för hälsa och välfärd*, **Kansaneläkelaitos** = *Folkpensionsanstalten*; **tullilaitos** = *tullverket*). Ibland är även *myndighet* ett tänkbart alternativ (t.ex. **Rikosseuraamuslaitos** = *Brottspåföljdsmyndigheten*). När det är fråga om en hel verksamhetssektor används ibland det ålderdomliga ordet *väsen* (best. sing. *väsendet*). *Se* närmare *myndighetsförteckningen* i avsnitt 8.2.2.

Anstalt används om (slutna) institutioner med vårdande eller omhändertagande uppgifter, ibland även allmännare om andra inrättningar, t.ex. *läroanstalt*, *pensionsanstalt*.

Institution används ofta när det gäller universitet, högskolor, forskningsinstitutioner och liknande samhälleliga inrättningar som utgör delar av ett större system eller en större organisation. *Institut* används ofta om fristående, specialiserade inrättningar för forskning och undervisning. *Jfr* **meteorologian laitos** = *meteorologiska institutionen* (vid Helsingfors universitet) och **Ilmatieteen laitos** = *Meteorologiska institutet*.

valtion laitos = *statlig inrättning*; i allmännare sammanhang kan även *statlig myndighet* passa
valtion laitokset = *statliga inrättningar* eller *statens inrättningar*, beroende på sammanhanget
valtion liikelaitos = *statligt affärsverk* (lagen om statliga affärsverk 1185/2002). Det går också bra att tala om *statens affärsverk* (när samtliga avses).
julkisoikeudellinen laitos = *offentligrättslig inrättning* (t.ex. lagen om Finlands Bank 214/1998, lagen om Folkpensionsanstalten 731/2001)
sairaanhoitolaitos = *sjukvårdsinrättning*
laitoshoito = *sluten vård, institutionsvård* (undvik ”anstaltsvård”)

Laittomasti
Olagligt, olagligen, illegalt

Lakiehdotus
Lagförslag

Lakiesitys
Proposition (med förslag till lag om ...); lagförslag, beroende på vad som avses

Langettava tuomio
Fällande dom

Laskennallinen
Kalkylerad, uppskattad, kalkylmässig m.fl.
laskennallinen vero(velka) = *uppskjuten skatt(eskuld)*; tidigare ”latent skatteskuld”

Lasten päivähoito
Barndagvård (lagen om barndagvård 36/1973), ordnas för barn som inte uppnått läropliktsåldern. I Sverige talar man om barnomsorg, som omfattar både förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg. *Jfr* **Esiopetus**

Lausuma
Uttalande; utsaga
eduskunnan lausuma = *uttalande* av riksdagen. (*Anm*. Ett uttalande av riksdagen finns i början av riksdagens svar på en regeringsproposition, före själva lagtexten. I uttalandet kan det t.ex. stå: Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder ...)
kirjallinen/suullinen lausuma = skriftlig/muntlig *utsaga* (rättegångsbalken)

Lausunnonantaja
Remissinstans, *remissorgan* (inte ”avgivare av utlåtande”)

Lausunto
Utlåtande används ofta om omdömen som grundar sig på en undersökning eller granskning. *Yttrande* kan användas om muntliga och skriftliga ställningstaganden av t.ex. remissinstanser och andra sakkunniga. Även *remissvar, remissyttrande* kan användas.
antaa lausunto = *lämna* eller *ge utlåtande, lämna* eller *ge yttrande* (om/över något), *yttra sig* (om/över något)
hankkia lausunto = *inhämta* eller *skaffa utlåtande/yttrande*
pyytää lausunto = *begär*a *utlåtande/yttrande*

Lausuntokierros
Remiss, ev. *remissbehandling* el. *remissförfarande,* beroende på sammanhanget (inte ”remissrunda” eller ”utlåtanderond”)

ehdotus on lausuntokierroksella = *förslaget har sänts på remiss/för utlåtande/för yttrande, förslaget är ute på remiss*

Leskeneläke

Efterlevandepension. Se t.ex. folkpensionslagen (568/2007).

Leski

Ordet motsvarar både *änkling* och *änka*. Uttrycket *efterlevande make* är vanligen att föredra i lagtext.

Liike, liiketoiminta

Affärsverksamhet, rörelse, ibland *näring(sverksamhet)*

yhtiön tavanomainen liiketoiminta = *bolagets sedvanliga affärsverksamhet* (aktiebolagslagen 624/2006)

elinkeinotoiminnalla tarkoitetaan liike- ja ammattitoimintaa = *med näringsverksamhet avses rörelse och yrkesutövning* (1 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet 360/1968)

jokainen, joka harjoittaa liike- tai ammattitoimintaa ... = *var och en som driver rörelse eller utövar yrke* ... (1 § i bokföringslagen 1336/1997)

laki liiketoimintakiellosta (1059/1986) = *lag om näringsförbud*

Liikennöidä

Gå i trafik, vara i trafik, trafikera

Trafikera kräver alltid ett objekt som anger en rutt e.d.: *trafikera en linje*, *en väg*, *en ort*.

Båten *går i trafik* mellan Åbo och Stockholm.

Båten *trafikerar linjen* Åbo–Stockholm.

Liikepaikka

Driftställe (inom internationell privaträtt och inom närings- och skattelagstiftningen), *affärsställe* (bl.a. köplagen och konsumentskyddslagen), ibland *kontor*

Liiketalous

Företagsekonomi (inte ”affärsekonomi”)

liiketaloudellisten periaatteiden mukaisesti = *enligt företagsekonomiska principer*

Liite

Bilaga

Liitetiedot

Noter (i bokslut)

Liittyä

Höra till, anknyta till, ha samband med, gälla, röra, ingå i, höra samman med, hänföra sig till; *tillträda, ansluta sig till, -relaterad, -nära, -knuten* m.fl. *Ansluta sig till* har en konkretare betydelse och ska inte användas om idémässigt samband. Ibland passar också en omskrivning med ett enkelt prepositionsuttryck.

ministeriön toimialaan liittyvä asia = ett ärende som *hör till* ministeriets ansvarsområde, ett ärende inom ministeriets ansvarsområde
säännös liittyy 3 §:ään = bestämmelsen *har samband med* 3 §
liittyä yleissopimukseen = *tillträda* eller *ansluta sig till* en konvention
vakava ympäristönsuojeluun liittyvä puute = en allvarlig brist *i* miljöskyddet
valvontaan liittyvät säännökset = bestämmelser(na) *om* övervakning(en)/(tillsyn(en)
ympäristöön liittyvä vastuu = *miljöansvar*
talousarvioon liittyvä rajoite = *budgetbegränsning*

Liittää

Förena, foga till, bifoga

ett tillstånd kan/får/ska *förenas* med villkor
bolagsordningen ska *fogas till/bifogas (till)* ansökan
sökanden ska *bifoga* ett intyg

Lisä-

Finskan innehåller en mängd sammansättningar med **lisä-**. I många fall kan dessa ord översättas med svenska ord som börjar med *tilläggs-*, t.ex. *tilläggsanslag, tilläggsavtal, tilläggsbudget, tilläggsbestämmelse, tilläggslån*. Man kan också ibland vända på ordföljden och t.ex. tala om *lönetillägg*.

I vissa fall kan man ta till sammansättningar med *tillskotts-*, t.ex. *tillskottspremie, tillskottsmark, tillskottskapital*.

Ofta är det lämpligt att använda särskilda ord så som *kompletterande, ytterligare, extra, ökat*. Prefixet *bi-* passar i fråga om bl.a. *bistraff* och *bibetydelse*. En möjlighet är att använda sammansättningar med *mer-*, t.ex. *mervärde*.

lisäaine = *tillsatsämne, tillsats* (t.ex. *livsmedelstillsats*)
lisähenkilökunta = *mer personal, fler anställda, en ökning av personalen*
lisäkoulutus = *tilläggsutbildning*, *påbyggnadsutbildning* m.fl.

lisämaksu = *tilläggsavgift, extra avgift* (i vissa fall *tilläggs-* eller *tillskottsbetalning*)
lisäperustelut = *ytterligare motivering*
lisärakennus = *tillbyggnad*
lisäselvitys = *ytterligare* eller *kompletterande utredning/uppgifter/upplysningar/information,* inte alltid *tilläggsutredning*
lisätalousarvio (**LTA**) = *tilläggsbudget* (innehåller tillägg till och ändringar i statsbudgeten)
lisätalousarvioesitys (**LTAE**) = *tilläggsbudgetproposition* (*Se* även **Valtion talousarvioesitys**)
lisätarve = *ytterligare* eller *ökat behov*
lisätietoja = *mer* eller *ytterligare uppgifter/upplysningar/information* m.fl.
lisätulo = *merinkomst, extra inkomst, merintäkt, biinkomst*
ravintolisä = *kosttillskott*

Loukkaus

Kränkning av rättigheter eller intressen
Intrång i patent

Luonnollinen henkilö

Fysisk person (inte ”naturlig person”). *Jfr* **Oikeushenkilö**

Luottamuksellinen

Förtrolig, konfidentiell
luottamuksellinen viesti = *förtroligt meddelande* (10 § i grundlagen)

Luovuttaa

Överlåta, upplåta, lämna (ut), överlämna, avlämna, släppa ut; donera, ge

Överlåta används då det är fråga om att överföra äganderätten eller besittningsrätten till en sak. *Överlåta* och *överlämna* används även i mer abstrakt mening: *överlåta* avgörandet av en fråga, *överlämna* ordet till någon, *överlämna* (**jättää**) målet till domstolens avgörande.

Upplåta innebär att man ger någon annan nyttjanderätt till något, dvs. hyr, lånar eller arrenderar ut någonting. Man kan t.ex. upplåta mark på arrende, dvs. arrendera ut marken (lega enligt jordlegolagen). *Se* även **Perustaa**

Lämna ut (*utlämna*) förekommer bl.a. i fråga om varor från tullen och posten. Man kan också *lämna ut* uppgifter t.ex. ur ett register (*utlämnande* av uppgifter). Brottslingar *utlämnas* också för dom och straffverkställighet (*utlämning* för brott).

Avlämna innebär i köprätten att säljaren vidtagit alla åtgärder för att köparen ska få varan i sin besittning.

Dessa verb används i regel med prepositionen *till,* inte ”åt”.

luovuttaa/päästää/saattaa markkinoille = *släppa ut* (t.ex. produkter) *på marknaden*
luovuttaa mietintö ministerille = *överlämna ett betänkande till ministern*

Luovutuksensaaja
Förvärvare (i fråga om rent förvärv), *mottagare av överlåtelse, mottagare* (i specialfall då överlåtelsen är det primära); inte ”överlåtelsetagare”

Lupa
Tillstånd, licens (särskilt tillstånd utfärdat av myndighet)*, lov, samtycke, tillåtelse. Se* även **Poikkeuslupa, Luvanvarainen**
rakennuslupa = *bygglov*
toimenpidelupa = *åtgärdstillstånd*
toimilupa = *koncession* (tillstånd av regeringen eller en myndighet); ibland *verksamhetstillstånd*

Luvanvarainen
Som kräver tillstånd, tillståndspliktig, som är beroende av tillstånd m.fl., beroende på sammanhanget. *Se* **Lupa**

Luvattomasti
Olovligen, olovligt. *Se* även **Laittomasti**

Lyhennys(maksu)
Amortering, avbetalning (inte ”avkortning”) på skuld. Observera att *avbetalning* har en specifik innebörd vid avbetalningsköp (**osamaksukauppa**), se lagen om avbetalningsköp (91/1966).

Lähestymiskielto
Besöksförbud
laajennettu lähestymiskielto = *utvidgat besöksförbud*
perheen sisäinen lähestymiskielto = *besöksförbud avseende gemensam bostad*

Lähettää
I första hand *sända*, i andra hand *skicka* (t.ex. skicka en försändelse); inte ”befordra”, ”frambefordra”. Undvik ”vidarebefordra”. *Jfr* **Toimittaa**

Lähtökohtaisesti
I princip; utgångspunkten är att ... ; i regel m.fl.

Maakaasu
Naturgas (inte ”jordgas”)

Maanvuokra
Jordlega; arrende

Terminologin i jordlegolagen (258/1966) är föråldrad, men så länge lagen är i kraft med det namnet måste termerna *jordlega*, *legogivare* och *legotagare* användas i författningstexter med direkt anknytning till jordlegolagen eller den tomtlegoförordning (449/1966) som bygger på den. I annan lagstiftning där avtalstypen nämns kan man emellertid ofta använda de modernare termerna *arrende, arrendegivare* och *arrendator.* (*Se* även avsnitt 3.3)

maanvuokralaki = *jordlegolagen*
tontinvuokra-asetus = *tomtlegoförordningen*
maanvuokra = *jordlega; arrende*
vuokranantaja = *legogivare; arrendegivare*
vuokramies = *legotagare; arrendator*

När det gäller de särskilda avtalstyper som nämns i jordlegolagen bör man i författningstext och andra formella sammanhang hålla sig till de uttryck som används i jordlegolagen (nedan). De avtalstyper som finns i Sverige (jordbruksarrende, bostadsarrende, anläggningsarrende, lägenhetsarrende) motsvarar inte exakt våra avtalstyper.

tontinvuokra = *tomtlega*
muu asuntoalueen vuokra = *annan lega av bostadsområde*
rakennetun viljelmän vuokra = *lega av bebyggd brukningsdel*
maatalousmaan vuokra = *lega av jord för lantbruksändamål*
muu maanvuokra = *annan jordlega*

Maatalous
I fråga om EU:s gemensamma jordbrukspolitik och i skattesammanhang *jordbruk*. I andra texter också *lantbruk* (*se* **Maatilatalous**). *Se* även EU-jordbruk; finsk-svensk ordlista på www.vnk.fi/spraknamnden.

Maatila
Gårdsbruksenhet enligt lagen om finansiering av landsbygdsnäringar (329/1999). I friare texter kan man tala om *gård*, *jordbruk, anläggning* eller *brukningsenhet*, beroende på vad som avses.

Maatilatalous

Gårdsbruk används i lagen om finansiering av landsbygdsnäringar (329/1999) och i skattelagstiftningen. I andra sammanhang kan man tala om *lantbruk*, som i sin tur omfattar jordbruk, skogsbruk och trädgårdsodling. Gårdsbruk omfattar enligt lagen om finansiering av landsbygdsnäringar jordbruk och skogsbruk, medan trädgårdsodlingen hör till jordbruket.

Maavoimat

Armén (lagen om försvarsmakten 551/2007)

Mahdollinen, mahdollisuus

jos/mikäli mahdollista = *om möjligt*

mahdollisuuksien mukaan, siltä osin/siinä määrin kuin se on mahdollista = *i möjligaste mån, i den utsträckning det är möjligt, så långt möjligt* (undvik det tvetydiga ”i mån av möjlighet”)

Mainittu

Nämnd, som nämns, som anges. Se avsnitt 9.4.8.

Maksaa

Betala (inte ”erlägga” eller ”utgå”). Man kan dock tala om att *erlägga en betalning*, om det är nödvändigt att använda ett substantiverat uttryck. *Se* även **Suorittaa**

När det är fråga om en konkret betalningsåtgärd används *betala ut/utbetala, betala in/inbetala*.

maksaa takaisin = *betala tillbaka, återbetal*a (undvik ”återbära”)

Maksamismääräys

Betalningsföreläggande (inte ”betalningsorder”) är en typ av formell betalningsuppmaning till en gäldenär. *Jfr* **Maksumääräys**

eurooppalainen maksamismääräysmenettely = *europeiskt betalningsföreläggande*

Maksu

Betalning; avgift; premie

Maksuhäiriö

Betalningsstörning används bl.a. i kreditupplysningslagen (527/2007) om situationer där någon har försummat att betala något. **Maksuhäiriö** används också ibland i snävare bemärkelse om att en betalningsförsummelse antecknas i ett kreditupplysningsregister (**maksuhäiriömerkintä**). I detta fall kan man använda det allmänsvenska *betalningsanmärkning*.

Maksumääräys

Betalningsorder eller *betalorder* avser en banks uppdrag till en annan bank att betala ett visst belopp till någon.

Utanordning används ibland om en order om utbetalning av medel (ofta **maksatus** på finska).

Ibland talar man om **maksumääräys** också när en myndighet ålägger någon att betala t.ex. en avgift så att åläggandet kommer att utgöra en utsökningsgrund. En lämplig översättning är då t.ex. *betalningsåläggande*. *Jfr* **Maksamismääräys**

Maksupiste

Betalningsställe

Maksuton

Avgiftsfri, *kostnadsfri*, *gratis* m.fl.

maksuton oikeudenkäynti = *fri rättegång*

Maksuvelvollinen

Den avgiftsskyldige, den betalningsskyldige beroende på sammanhanget. *Jfr* **Velallinen**

Manner-Suomi

Fastlandet, (det) finländska fastlandet, Fastlandsfinland

Med uttrycket, som ibland förekommer i EU-relaterade texter, avses Finland med undantag av Åland.

Menetellä

samoin menetellään = *samma förfarande … tillämpas*; ibland: *det-samma gäller*

vastaavasti menetellään = *motsvarande förfarande … tillämpas*

Menettäminen

Förverkande, konfiskation; förlust

Menettämisseuraamus

Förverkandepåföljd

tuomita/julistaa menetetyksi = *förklara förverkad* (inte ”förbruten”)

Menettää

Förlora, förverka, mista

tuomita/julistaa menetetyksi = *förklara förverkad* (inte ”förbruten”)

menetetty määräaika = *försutten fatalietid, försutten tid; se* även **Määräaika**
menetetyn määräajan palauttaminen = *återställande av försutten fatalietid*; *se* **ylimääräinen muutoksenhakukeino**

Mennessä
Mennessä kan avse antingen *före* eller *senast*. Ta alltid reda på vilkendera betydelsen som avses! Handboken *Lainlaatijan opas* avråder från att använda **mennessä** i lagtext.

Merivoimat
Marinen (lagen om försvarsmakten 551/2007)

Merkittävä
Se **Huomattava**

Miestyöpäivä
Dagsverke (inte ”mandag”). *Se* **Henkilötyöpäivä**

Miestyövuosi
Årsverke (inte ”manår”). *Se* **Henkilötyövuosi**

Ministeri
Minister
asuntoministeri = *bostadsminister*
elinkeinoministeri = *näringsminister*
hallinto- ja kuntaministeri = *förvaltnings- och kommunminister*
kulttuuri- ja urheiluministeri = *kultur- och idrottsminister*
liikenneministeri = *trafikminister*
maahanmuutto- ja eurooppaministeri = *migrations- och Europaminister*
maa- ja metsätalousministeri = *jord- och skogsbruksminister*
oikeusministeri = *justitieminister*
opetusministeri = *undervisningsminister*
peruspalveluministeri = *omsorgsminister*
puolustusministeri = *försvarsminister*
pääministeri = *statsminister* (i länder utanför Norden: *premiärminister*)
sisäasiainministeri = *inrikesminister*
sosiaali- ja terveysministeri = *social- och hälsovårdsminister*
työministeri = *arbetsminister*
ulkoasiainministeri = *utrikesminister*

ulkomaankauppa- ja kehitysministeri = *utrikeshandels- och utvecklingsminister*
valtiovarainministeri = *finansminister*
viestintäministeri = *kommunikationsminister*
ympäristöministeri = *miljöminister*
x-ministeriön toimialaan kuuluvia asioita käsittelemään määrätty ministeri = *minister som har förordnats att behandla ärenden som hör till x-ministeriets ansvarsområde, minister för behandling av ärenden som hör till x-ministeriets ansvarsområde*
valtioneuvoston määräämä x-ministeriön toimialaan kuuluvia asioita käsittelemään määrätty ministeri = *en av statsrådet förordnad minister för behandling av ärenden som hör till x-ministeriets ansvarsområde*

Mitätön, Mitättömyys

Ogiltig

Rättshandlingar och dokument som är behäftade med fel som gör att de är utan verkan (**mitätön, pätemätön**) kallas i författningstext *ogiltiga*.

I den juridiska litteraturen kallas ogiltighet som uppkommer av sig själv (som alltså inte behöver göras gällande inom en viss tid eller på något bestämt sätt) för *nullitet* (**mitättömyys**). Uppkommer ogiltigheten däremot endast om den på något sätt görs gällande, t.ex. genom rättegång inom en viss tid, talar man om *angriplighet* eller *klanderbarhet* (**pätemättömyys**).

Momentti

Moment, i samband med siffra *mom.*

Moniportaisuus

Moniportaisuus avser ett system med *många instanser (led, nivåer)*

hallinnon moniportaisuuden vähentämiseksi = *för att minska antalet instanser (led, nivåer) inom förvaltningen, för att göra organisationen plattare*

Muistutus

Anmärkning (även **huomautus**)*; påminnelse*

Man framställer anmärkning *mot* en plan, en avgift m.m.

muistutuksen tekijä = *den som framställer/har framställt anmärkning* (inte ”anmärkningens framställare” eller ”anmärkaren”)

Mukaan, mukaisesti, nojalla

Enligt, med stöd av, i överensstämmelse med, i enlighet med, på det sätt som

föreskrivs/anges i, utifrån, på grundval av, på basis av m.fl. (inte ”på basen av”). Observera att dessa uttryck inte är helt synonyma i alla sammanhang. Se även **Perusteella**

Enligt täcker ofta alla de finska orden. Om dock ordföljden eller sammanhanget är sådant att man inte vet om *enligt* ska uppfattas som ’som avses i’ eller som ’i enlighet med’ (t.ex. ”den som gjort en ansökan enligt 2 § ska ...”) bör man i stället använda de tydligare uttrycken *som avses i, i enlighet med* eller *i överensstämmelse med*.

Med stöd av (inte ”i stöd av”) används främst när man anger någon form av bemyndigande eller tillåtelse att göra någonting. *Ex. Myndigheten får förbjuda verksamheten med stöd av 5 §, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, verksamhet som bedrivs med stöd av ett tillstånd.*

Utifrån kan ofta med fördel användas i stället för *på grundval av* eller *på basis av*. Observera dock att ingen av dessa får användas i samband med laghänvisningar (alltså inte ”utifrån 4 §”). *Se* även **Perusteella**

Muualla

(Någon) annanstans, på (något) annat ställe (inte ”annorstädes”)

muualla laissa = *någon annanstans i lag, på något annat ställe i lag; se* även avsnitt 9.4.7

Muuntorangaistus

Förvandlingsstraff (när böter förvandlas till fängelsestraff)

sakon muuntorangaistus = *förvandlingsstraff för böter*

Muutoksenhakija

Den som söker ändring, ändringssökande(n); ibland *den som överklagar*. I fråga om extraordinära rättsmedel används *sökande(n)* (**hakija**). *Se* även **Valittaja**, **Valittaa**, **Muutoksenhaku**

Muutoksenhaku

Ändringssökande, sökande av ändring; överklagande (undvik ”fullföljd”)

Det finska ordet **muutoksenhaku** är ett överbegrepp som i sin mest vidsträckta betydelse omfattar alla slag av ordinära och extraordinära rättsmedel (*se* **Muutoksenhakukeino**), och dessutom såväl överklagande i högre instans som rättelse i samma instans (*se* **Oikaisu**). I denna vidsträckta betydelse motsvaras ordet närmast av *ändringssökande, sökande av ändring*. Ofta används ordet dock i en snävare betydelse om överklagande genom

ordinära rättsmedel (främst *besvär*, *se* **Valitus**), och då kan man gärna i enlighet med sverigesvenskt språkbruk tala om *överklagande*.

Observera att *överklagande* egentligen inte i Finland exakt definieras någonstans i lag. Ordet har dock, enligt svensk modell, tagits i bruk i lagspråket om rättsmedel genom vilka domar eller beslut kan fås ändrade eller upphävda i högre instans. I finlandssvenskt juridiskt språkbruk används ordet ibland i vidsträckt betydelse om alla slag av rättsmedel, såväl ordinära som extraordinära (*se* **Muutoksenhakukeino, varsinainen muutoksenhakukeino, ylimääräinen muutoksenhakukeino**). Oftast används ordet i snävare betydelse om det ordinära rättsmedlet *besvär*, vilket ungefär motsvarar ordets betydelse i det moderna lagspråket i Sverige. I texter där en eventuell felaktig (alltför snäv eller vidsträckt) tolkning av ordet kan leda till oriktiga slutsatser bör ordet preciseras eller undvikas (*se* **Valitus, Valittaa**). I Sverige infördes *överklagande* som lagterm 1994 då man tog i bruk ett enhetligt system för överklagande, samtidigt som bl.a. de tidigare rättsmedlen ”besvär”, ”vad” och ”revision” utmönstrades. I sverigesvenskt juridiskt språkbruk används också termen *överprövning*, som har en vidare innebörd än överklagande.

Fullföljd är ett allmänt juridiskt begrepp som främst förekommer i vissa sammansättningar i äldre lagstiftning. Det kan avse överklagande i alla instanser. Ordet uppfattas som ålderdomligt.

> **muutoksenhakua koskevat säännökset** = *bestämmelserna om ändringssökande/överklagande;* i fråga om besvär *besvärsbestämmelserna, besvärsreglerna* (*se* även **Valittaa)**
> **päätökseen ei saa hakea muutosta** = *ändring i beslutet får inte sökas; beslutet får inte överklagas*
> **päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta** = *beslutet får verkställas även om det överklagas*

Muutoksenhakuaika
Tid för sökande av ändring; tid(sfrist) för överklagande; i fråga om besvär *besvärstid*. *Se* även **Valitusaika**, **Muutoksenhaku**

Muutoksenhakuelin
Den instans som ska pröva överklagandet; i fråga om besvär *besvärsinstans* (undvik ”fullföljdsinstans”). Ibland passar det med en omskrivning: *ändring i beslutet får sökas hos Y*; *beslutet får överklagas hos Y. Se* även **Muutoksenhaku, Valitusviranomainen**

Muutoksenhakukeino

Rättsmedel

De medel som står till buds för att få domstolars och andra myndigheters avgöranden ändrade eller upphävda kallas *rättsmedel*. Rättsmedel som används för att söka ändring i domar eller beslut som inte vunnit laga kraft kallas *ordinära/allmänna rättsmedel (se* **varsinainen muutoksenhakukeino**). Beträffande *extraordinära/särskilda rättsmedel*, som endast kan bli aktuella i fråga om domar och beslut som vunnit laga kraft, *se* **ylimääräinen muutoksenhakukeino**. *Se* också **Oikeussuojakeino, Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukielto

Besvärsförbud (om detta avses)*; förbud mot att överklaga* (inte ”fullföljdsförbud”), *se* **Valituskielto, Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukirjelmä

Besvärsskrift (i fråga om besvär; *se* **Valitus, Valituskirjelmä**); *skrivelse med överklagande*; ibland *ansökan* (t.ex. i fråga om extraordinära rättsmedel)

Fullföljdsskrift används i 30 kap. 5 § i rättegångsbalken vid överklagande i mål som hovrätten handlagt i andra instans. Ordet ska undvikas i andra sammanhang. Fullföljdsskriften innehåller både ansökan om besvärstillstånd och själva överklagandet till högsta domstolen.

Muutoksenhakulupa

Besvärstillstånd (i fråga om överklagande hos högsta domstolen eller högsta förvaltningsdomstolen; *jfr* **Valituslupa**)

Muutoksenhakuohje

I lagstiftningen används *anvisningar för sökande av ändring*; *fullföljdsanvisning*. *Se* även **Valitusosoitus, Muutoksenhaku.**

I informativa texter där det inte krävs att man följer lagens terminologi kan man använda klargörande omskrivningar, t.ex. *information/anvisningar/upplysningar/underrättelse om hur man överklagar* eller *om hur beslutet/domen får överklagas*, eller enbart rubriken *Hur man överklagar.*

Enligt rättegångsbalkens terminologi innebär *fullföljdsanvisning* (**muutoksenhakuohje**; 25 kap. 3 §) att tingsrätten när den avkunnar eller meddelar ett avgörande samtidigt uppger om avgörandet får överklagas och vad som ska iakttas när det överklagas. En part som vill överklaga tingsrättens avgörande ska inom sju dagar anmäla missnöje. När missnöjesanmälan har gjorts och godkänts, ska *besvärsanvisning* (**valitusosoitus**;

25 kap. 11 §) ges i målet. I besvärsanvisningen anges fullföljdsdomstolen och den dag när besvärstiden löper ut. I besvärsanvisningen redogörs också för bestämmelserna om anförande av besvär och om besvärsskriftens innehåll och bilagor.

Muutoksenhakuosoitus
Se **Muutoksenhakuohje**

Muutoksenhakutuomioistuin
Fullföljdsdomstol; den domstol som ska pröva/handlägga överklagandet m.fl. *Se* även **Muutoksenhakuelin**

Muutoksenhakuviranomainen
I fråga om besvär *besvärsmyndighet. Se* även **Muutoksenhakuelin**

Muuttaa rahaksi
Förvandla till pengar, omsätta i pengar, realisera

Myönteinen
myönteinen lausunto = *positivt utlåtande/yttrande*
myönteinen päätös = *beslut om bifall, bifallande beslut, bifallsbeslut, positivt beslut*

Myöntää
Bevilja, meddela, medge, ge, tilldela m.fl.
Man *beviljar* någon något. Bevilja kan normalt inte konstrueras med ”till” eller ”åt” någon.

bevilja t.ex. ett lån, ett tillstånd, ett anslag
bevilja eller *meddela* lagfart, besvärstillstånd
bevilja eller *medge* undantag
medge eller *ge* dispens
tilldela eller *dela ut* en titel, en orden

Määritellä
Määritellä betyder dels *definiera*, dels *ange, förklara, bestämma* e.d. Använd inte ”definiera” i den senare betydelsen.

Määrä
Antal, belopp, kvantitet, volym, mer sällan *mängd*
Euromäärä kan i de flesta fall översättas med enbart *belopp*, som är entydigare än finskans **määrä**. *Eurobelopp* eller *belopp i euro* används endast om enbart *belopp* är oklart.

liikennemäärä = *trafikvolym, trafikmängd*
rahamäärä = *belopp*
henkilöstön määrä = *antalet anställda*
tuonnin/viennin määrä = *import-/exportvolymen*

Määräaika

Tidsfrist eller *utsatt, förelagd, föreskriven, angiven* eller *bestämd tid,* ibland endast *tid* eller *frist*. Undvik ”fatalj”, ”fatalietid” och ”termin”, som närmast är processuella termer.

x:n asettama määräaika = *den tid som x bestämmer*
määräajaksi = *för en bestämd tid, för viss tid*
määräaikainen laki = *temporär lag*
määräaikainen lupa = *tillstånd för viss tid, tidsbegränsat tillstånd*
määräaikainen työsuhde = *visstidsanställning, tidsbegränsad anställning,* i arbetsavtalslagen (55/2001) *anställningsförhållande för viss tid* (*se* **Työsuhde**)
määräaikainen virkasuhde = *tjänsteförhållande för viss tid* (En person kan utnämnas till *tjänsteman för viss tid* eller annars tidsbegränsat, om arbetets art, ett vikariat e.d. förutsätter ett *tjänsteförhållande för viss tid,* se 9 § i statstjänstemannalagen.)

Määräala

Määräala motsvaras vanligen av *outbrutet område* (t.ex. 20 § i fastighetsbildningslagen 554/1995). Ibland kan det vara fråga om ett *visst område* eller helt enkelt bara om ett *område*.

Määrällinen

Kvantitativ, volym-

määrällinen kasvu = *volymtillväxt*

Määräpäivä

Utsatt, bestämd, förelagd, angiven eller *föreskriven dag.* Det kan även i särskilda fall vara fråga om *förfallodag, inställelsedag* eller något liknande.

Määräraha

Anslag (i budgeten). Anslag syftar på pengar (medel). En tjänst inrättas *med* (inte ”ur”) ett anslag.

Määrätä

På finska används **määrätä** i fråga om bestämmelser i internationella fördrag, EU:s grundfördrag (när det gäller EU:s förordningar, direktiv och beslut används däremot **säätää**, *se* avsnitt 2.8.4), myndigheters föreskrifter (när

det gäller lagar och förordningar används däremot **säätää**) och i samband med myndighetsutövning i enskilda fall och beslut av myndigheter och enskilda.

Föreskriva, ange, fastställa (eng. provide, lay down, set out) eller konstruktioner av typen *bestämmelser om x finns* ... passar när det är fråga om internationella överenskommelser, EU:s grundfördrag eller andra allmänt utfärdade bestämmelser. *Se* även **Määräys, Säännös, Säätää**

Euroopan ihmisoikeussopimuksessa määrätään perusoikeuksista = I Europakonventionen *föreskrivs/finns bestämmelser* om de grundläggande rättigheterna (*se* **Ihmisoikeussopimus**)

osuus, josta määrätään EY:n perustamissopimuksen 205 artiklan 2 kohdassa = den andel som *anges* i artikel 205.2 i EG-fördraget

Besluta, bestämma, förelägga, ålägga, fastställa, påföra, förordna, meddela, utse (inte ”stipulera”) när det är fråga om enskilda beslut och myndighetsåtgärder. *Föreskriva* är reserverat för allmänt utfärdade bestämmelser, och ska alltså inte användas när det är fråga om ett enskilt fall. *Se* även **Määräys**, **Säännös**, **Säätää**, **Päättää**, **Päätös**

virasto voi määrätä vahingoittuneen toimittamaan lääkärinlausunnon = verket kan *bestämma* att den skadade ska ge in ett läkarutlåtande, verket kan *förelägga/ålägga* den skadade att ge in ett läkarutlåtande

tuomioistuin on määrännyt A:n kuultavaksi = domstolen har *bestämt/beslutat* att A ska höras

ulosottomies voi määrätä takavarikon, jos … = utmätningsmannen kan *förordna* om kvarstad, om ...

liiketoimintakieltoon määrätty = den som har *meddelats/förelagts* näringsförbud

määrätä kielto = *meddela* förbud, *förbjuda*

määrätä kurinpitorangaistus = *påföra* disciplinstraff

määrätä maksettavaksi = *bestämma* att ngt ska betalas eller *bestämma* om betalning (*utanordna* kan användas när det är fråga om order om utbetalning)

määrätä rikesakko = *förelägga* ordningsbot

määrätä vero = *påföra/fastställa* skatt (om att fastställa skattebeloppet)

lautakunnan jäsenet määrätään kahdeksi vuodeksi kerrallaan = nämndens ledamöter *utses/förordnas* för två år åt gången

määrätä testamentilla = *förordna* genom testamente

Förskriva, skriva ut i fråga om att skriva ut t.ex. läkemedelsrecept.

Ordinera i fråga om att ge instruktioner om medicinsk behandling eller andra hälso- och sjukvårdsåtgärder.

Määräyksenantovaltuus, määräystenantovaltuus
Se **Säädösperusta, normipohja**

Määräys
Föreskrift(er) när det är fråga om nationella författningar på lägre nivå än lag och förordning. *Jfr* **Määrätä, Säännös, Säätää**

Bestämmelse(r) när det är fråga om internationella överenskommelser och EU:s grundfördrag. Observera att man på finska säger att EU:s förordningar, direktiv och beslut innehåller **säännöksiä** (*se* **Säännös** och avsnitt 2.8.4). På svenska gör man inte denna skillnad.

Föreläggande, förordnande, påbud, åläggande, tillståndsvillkor, regel, bestämmelse m.fl. används när det är fråga om enskilda myndighetsbeslut, privaträttsliga avtal, föreningsstadgar, testamenten, tillstånd och liknande som inte är avsedda att vara allmänt utfärdade normer. Observera att *föreskrift* inte ska användas när det är fråga om enskilda fall och enskilda beslut, därför att ordet är reserverat för allmänt utfärdade bestämmelser.

Föreläggande avser att en domstol eller någon annan myndighet ålägger någon att vidta en åtgärd eller att låta bli att göra något – t.ex. föreläggande att lämna uppgifter, föreläggande att fullgöra en skyldighet, föreläggande att avhjälpa en brist.

Förordnande används om vissa officiella beslut – t.ex. förordnande att sköta en tjänst, förordnande om förtida riksdagsval, förordnande om likvidation. Ett testamente är en persons förordnande om sin kvarlåtenskap.

Påbud avser vanligen en formell uppmaning att agera på ett visst sätt.

Åläggande avser vanligen ett beslut där någon avkrävs en viss åtgärd.

Förskrivning avser ett läkemedelsrecept.

Ordination avser instruktioner av t.ex. en läkare att en patient ska bli föremål för medicinsk behandling eller andra hälso- och sjukvårdsåtgärder.

Se även **Määrätä, Säännös, Säätää**

Määräyskokoelma
Föreskriftssamling

Määräysvalta, määräämisvalta
Bestämmande inflytande, bestämmanderätt; ibland kan man använda omskrivningar med uttryck som *ägarkontroll, kontrollerande (företag), faktisk beslutanderätt, lyda under, förfoga över. Jfr* **Päätösvalta**, **Ratkaisuvalta**

Määräysvalta och **määräämisvalta** är i princip synonyma, men **määräysvalta** betraktas i regel som modernare. På svenska används främst uttrycket *bestämmande inflytande,* som innebär att en aktör har antingen ett direkt inflytande eller ett indirekt men faktiskt inflytande på beslutsfattandet hos en annan aktör (1 kap. 5 § i bokföringslagen 1336/1997). När inflytandet baserar sig på att en aktör direkt äger en så stor andel av en annan aktör att aktören i fråga kan styra beslutsfattandet kan man använda ordet *bestämmanderätt* (t.ex. 24 § 1 mom. i språklagen 423/2003).

Määräytyä
maksu määräytyy = *avgiften bestäms*

Neuvottelukunta
Delegation, när det är fråga om ett organ som har tillsatts av statsrådet eller ett ministerium för att följa verkställigheten av en lag eller för att ge utlåtanden, ta initiativ eller bistå ministerierna i uppgifter som gäller beredning. Delegationerna har vanligen en bred sammansättning med intresserepresentation, men de har inte egentlig beslutanderätt. *Jfr* **Edustajisto, Komitea, Toimikunta**

Nimike
Rubrik (nationella lagar och förordningar); *titel* (EU-rättsakter)

-niminen
-niminen används ofta i kombination med ett namn för att ange t.ex. organisationsform eller kategori. På svenska ska man inte använda uttryck med ”benämnda”, utan i stället en kortare beskrivning av organisationsformen eller kategorin tillsammans med namnet på det sätt som framgår av exemplen nedan. Om det finns ett officiellt svenskt namn (*se* kapitel 8) ska det givetvis användas, vid behov med en sådan beskrivning som avses ovan. Om organisationsformen eller kategorin klart framgår av det svenska namnet, t.ex. om både Oy och Ab ingår i namnet på ett aktiebolag, behövs ingen beskrivning.
Kapiteeli Oy -niminen osakeyhtiö = *aktiebolaget Kapiteeli Oy*
Ekokem Oy Ab -niminen osakeyhtiö = *Ekokem Oy Ab*

Solbacka-niminen tila = *lägenheten Solbacka*
Ortodoksinen Pokrovan seurakunta -niminen uskonnollinen yhdyskunta = *religionssamfundet Ortodoksinen Pokrovan seurakunta* (samfundet har inget svenskt namn)
Suomen Adventtikirkko -niminen uskonnollinen yhdyskunta = *religionssamfundet Finlands Adventkyrka* (samfundet har ett svenskt namn)
Malmö teaterförening -niminen yhdistys = *Malmö teaterförening*

När ett namn av detta slag förekommer i en lag eller förordning används det beskrivande ordet både i författningens rubrik och i paragraftexten, i texten dock endast första gången namnet anges.

Nojalla
Se **Mukaan, mukaisesti, nojalla, Perusteella**

Nostaa
Lyfta; ta ut
Lyfta lön, understöd, ett lån eller en förmån
Ta ut pengar t.ex. på banken eller i en uttagsautomat

Noudattaa
Följa, iaktta (t.ex. en lag) hellre än ”efterleva”. *Efterlevnaden* kan dock användas i uttrycket **Lain noudattamista valvoo x-viranomainen** = *Tillsyn(en) över efterlevnaden* (inte ”iakttagandet”) *av denna lag utövas av x-myndigheten. X-myndigheten har tillsyn över efterlevnaden av denna lag.* Man kan också skriva: *Tillsyn(en) över att denna lag följs utövas av x-myndigheten. X-myndigheten har (ska ha) tillsyn över att denna lag följs***.**
noudattaa soveltuvin osin = *iaktta i tillämpliga delar*

Nähtävänä pitäminen
Hållas framlagd, finnas framlagd; hållas tillgänglig, finnas tillgänglig (undvik ”till påseende”). I Sverige används också *ställa ut (för granskning).*
asiakirjat on pidettävä yleisön nähtävänä = *handlingarna ska hållas/finnas framlagda för allmänheten* (eller *hållas/finnas tillgängliga,* om de inte behöver hållas synliga)
ehdotus on asetettava julkisesti nähtäville 60 päivän ajaksi = *förslaget ska vara/hållas offentligt framlagt under minst 60 dagar*

Oheis-
oheisrangaistus = *tilläggsstraff*
oheissakko = *böter som tilläggsstraff*

Ohjata

Styra i fråga om att bestämma eller utöva makt över något, *leda* i fråga om att ha bestämmande inflytande över något.

Ohjausryhmä

Styrgrupp (vanligen om en fristående grupp som styr t.ex. ett visst projekt eller en viss verksamhet); *ledningsgrupp. Jfr* **Johtoryhmä**

Ohje

Anvisning(ar). Anvisningar är närmast skriftliga rekommendationer som inte är bindande. I Sverige talar man om allmänna råd. I EU-sammanhang är det ofta fråga om *riktlinjer* (**ohjeet**, eng. guidelines/guidance) – kontrollera dock sammanhanget. *Se* även **Määräys**

Ohjesääntö

Reglemente. Se även **Johtosääntö**

valtioneuvoston ohjesääntö = *reglemente för statsrådet* (262/2003)

Oikaisu

Rättelse (i Sverige: omprövning) avser en i lag angiven möjlighet att begära förnyad granskning av t.ex. ett beslut i samma instans som har fattat beslutet (och inte av en högre instans som vid överklagande, *jfr* **Muutoksenhaku**).

oikaisupyyntö = *rättelseyrkande* (i Sverige: begäran om omprövning)

oikaisuvaatimusohje, oikaisuvaatimusosoitus = *anvisning om rättelseyrkande* (kommunallagen 365/1995)

Den finska termen **itseoikaisu** används i allmänhet som ett överbegrepp som omfattar såväl förnyad granskning som rättelse av fel. I Sverige avser termen *självrättelse* främst rättelse av fel, dvs. sådan rättelse av skrivfel, räknefel och liknande fel som en domstol eller myndighet kan göra i ett eget avgörande. Svenskans *självrättelse* motsvarar därför inte i alla sammanhang finskans **itseoikaisu**.

Rättelse används i betydelsen ’korrigera’ (**korjata,** ibland **oikaista**) när det är fråga om skrivfel, räknefel eller liknande (*se* **Korjaus**).

Oikeudenomistaja, oikeudenhaltija

Rättsinnehavare används särskilt om arvingar och andra som innehar sådana rättigheter som övergått till dem från den ursprungliga innehavaren. I andra sammanhang, t.ex. nyttjanderätt till fastighet eller immateriella rättigheter, används ibland också *rättighetshavare*.

Oikeudettomasti
Obehörigen, obehörigt (inte ”orättmätigt”)

Oikeusapu
Rättshjälp när det är fråga om juridisk rådgivning för enskilda och ekonomiskt bidrag i samband med sådan rådgivning, *rättslig hjälp* när det är fråga om rättsligt samarbete och rättsliga myndigheter.

Oikeushenkilö
Juridisk person

Oikeuskelpoisuus
Rättskapacitet, rättsförmåga avser förmågan att ha rättigheter och skyldigheter. Alla fysiska och juridiska personer har rättskapacitet. *Jfr* **Oikeustoimikelpoisuus**
rekisteröity yhdistys on oikeuskelpoinen = *en registrerad förening har rättskapacitet*

Oikeuskäsitys
Rättsuppfattning. Jfr **Oikeustaju, oikeustajunta**
suomalainen oikeuskäsitys = *finsk rättsuppfattning*
vallitseva oikeuskäsitys = *rådande rättsuppfattning*
yleinen oikeuskäsitys = *den allmänna rättsuppfattningen/det allmänna rättsmedvetandet*

(Oikeus)käytäntö
(Rätts)praxis. I officiella texter används ordet oböjt i bestämd form.
omaksuttu käytäntö = *praxis*
vakiintunut (oikeus)käytäntö = *vedertagen/fast/etablerad (rätts)praxis*
vallitseva (oikeus)käytäntö = *rådande/gängse (rätts)praxis*

Oikeusperusta
Rättslig grund. Jfr **Säädösperusta**
Ordet är vanligt i EU-rättsliga sammanhang, t.ex. när man vill ange vilken artikel i grundfördraget som ger en institution befogenhet att göra något.

Oikeussuoja
Rättsskydd (ty. Rechtsschutz, kallas ibland också **oikeusturva** på finska) avser inom juridiken respekterande av människornas lagliga rättigheter och möjligheten att vidta rättsliga åtgärder när dessa rättigheter blivit kränkta, t.ex. att överklaga en dom. Man kan t.ex. tala om *köparens rättsskydd mot säljarens borgenärer, konsumenternas rättsskydd*. I allmänspråket används

ordet *rättsskydd* också om det ekonomiska skydd man får genom en *rättsskyddsförsäkring* (**oikeusturvavakuutus**). *Se* även **Oikeusturvallisuus, oikeusturva**

Oikeussuojakeino
Rättsmedel (observera att ”suoja” inte översätts). *Jfr* **Muutoksenhakukeino**, **Oikeusturvakeino**

Oikeussääntö
Rättsnorm (80 § i grundlagen), *rättsregel* (3 § i lagen om ministeriernas och andra statliga myndigheters föreskriftssamlingar 189/2000)

Oikeustaju, oikeustajunta
Rättskänsla, rättsmedvetande. *Jfr* **Oikeuskäsitys**
yleinen oikeustaju/oikeustajunta = *den allmänna rättskänslan, det allmänna rättsmedvetandet*

Oikeustoimikelpoisuus
Rättslig handlingsförmåga, *rättshandlingsförmåga* avser en persons förmåga att själv utföra rättshandlingar (t.ex. ingå avtal, förbindelser) med rättsligt bindande verkan. Rättshandlingsförmågan är inskränkt t.ex. i fråga om minderåriga. *Jfr* **Oikeuskelpoisuus**

Oikeusturvallisuus, oikeusturva
Rättssäkerhet (ty. Rechtssicherheit, kallas ibland också **oikeusvarmuus** på finska) avser inom juridiken ett tillstånd av likformighet och förutsebarhet i rättskipning och myndighetsutövning samt skydd mot övergrepp. Ibland används **oikeusturva** också synonymt med **oikeussuoja**, och översätts då med *rättsskydd*. *Se* även **Oikeussuoja**

Oikeusturvakeino
Rättsmedel. Se **Oikeussuojakeino**

Oikeusvaikutus
Rättsverkan, rättsföljd

Oikeusvarmuus
Rättssäkerhet. Se **Oikeusturvallisuus, oikeusturva**

Oleskelupaikka, olinpaikka
Se **Asuinpaikka**

Olla omiaan

Bidra till att, kunna medföra att, vara avsedd att, ha till syfte att, kunna, skulle kunna, *innebära en risk att,* om så avses (inte ”vara ägnad att”, som i allmänspråket betyder ’vara anpassad för’, ’vara lämpad för’).

merkintä ei saa olla omiaan johtamaan ostajaa harhaan = *märkningen får inte vara sådan att den skulle kunna vilseleda köparen*

Oma

omalääkäri = *husläkare*
oma työ = *arbete för egen räkning* (i vissa fall); inte ”eget arbete”.
oman toimensa ohella (**oto.** eller **oto**) = *som särskilt uppdrag, vid sidan av sin egen tjänst/befattning, som bisyssla* (ingen svensk förkortning)

Omaishoito

Närståendevård
Med *närståendevård* avses i lagen om stöd för närståendevård (937/2005) vård av också andra närstående än anhöriga. Om det är fråga om en familjemedlem eller nära släkting, är det korrekt att tala om *anhörigvård*.

omaishoidon tuki = *stöd för närståendevård*

Omat varat

Kapitalbas (i banker etc.); *egna medel* (i motsats till andras)

ensisijaiset omat varat = *primärt kapital*
toissijaiset omat varat = *supplementärt kapital*

Omistus-

Ägar-, *ägande-* (inte ”ägo-”)

omistusasunto = *ägarbostad* (inte ”ägobostad”)
omistussuhde = *ägandeförhållande, ägarförhållande*
omistusyhteysyritys = *ägarintresseföretag* (7 § i bokföringslagen 1336/1997)

Oppilaitos

Läroanstalt. Jfr **Laitos**

Osaamiskeskus

Kompetenscentrum. I regionutvecklingslagen (602/2002) används ”kunskapscentrum”, men undvik det i andra sammanhang.

Osakas

Delägare (i bl.a. dödsbo, andelslag). Observera att **osakasluettelo** enligt aktiebolagslagen (624/2006) dock är *aktieägarförteckning, jfr* **Osakkeenomistaja**

Osake

osakekanta = *aktiestock*
osakeluettelo = *aktiebok*
osakepääoma = *aktiekapital* (ökning/minskning av aktiekapital)

Osakkeenomistaja

Aktieägare (i aktiebolag); inte ”aktionär”

Osakkuusyhtiö

Intressebolag

Osakkuusyritys

Intresseföretag (1 kap. 8 § i bokföringslagen 1336/1997)

Osallinen

(Den som är) delaktig, den som har del (i saken); inte ”den som saken gäller”. *Jfr* **Asianosainen**

Osamietintö

Delbetänkande
Med delbetänkande avses en del av ett slutligt betänkande som består av flera delar. *Jfr* **Välimietintö**

Osapalkkio

Tantiem (andel i företags vinst som tillägg till lön)

Osatuomio

Deldom (24 kap. 5 § i rättegångsbalken). *Se* även **Välituomio**

Osauudistus, osittaisuudistus

Delreform. *Se* även **Uudistaa, uudistus, uusia**

Osinko

Vinstutdelning (aktiebolagslagen 624/2006); i äldre lagstiftning *dividend*

Osittain tai kokonaan

Helt eller delvis

Osoittaa

Hänvisa, visa; anvisa; ställa, rikta m.fl.

osoittaa juttu asianomaiseen tuomioistuimeen = *hänvisa målet till behörig domstol*

hakemus osoitetaan liiton hallitukselle = *ansökan ställs/riktas till förbundets styrelse*
osoittaa varoja = *anvisa medel*
... **jollei muuta osoiteta** = ... *om inte något annat visas* (inte ”påvisas”)

Osuuskunta
Andelslag (lagen om andelslag 1488/2001). Andelslagen motsvaras i Sverige närmast av ekonomiska föreningar, kooperativ eller andelsföreningar.

Osuusmaksu
Insats (lagen om andelslag 1488/2001); inte ”andelsavgift”

Ottaa käsiteltäväksi
Ta upp, ta till behandling

Ottaa käyttöön
Ta i bruk/drift, börja använda, införa m.fl.

Painopistealue
Kärnområde, prioriterat område, insatsområde; prioritering, fokusering (inte ”tyngdpunktsområde”)

Pakkohuutokauppa
Exekutiv auktion (inte ”tvångsauktion”)

Pakkokeino
Tvångsmedel

Pakkotäytäntöönpano
Tvångsverkställighet

Pakottava
Tvingande, indispositiv; som är tvingande/bindande. **Pakottavuus** som paragrafrubrik kan översättas med *Bestämmelsernas tvingande natur/karaktär. Jfr* **Tahdonvaltainen**

Palauttaa
Återlämna, återsända, returnera, återställa, sända/lämna/betala tillbaka (undvik ”återbära”)

Returnera används i synnerhet när det som skickas tillbaka är oönskat, felaktigt e.d.

Återställa kan ha konkret eller abstrakt betydelse: att återställa exempelvis lånat gods eller att återställa ett område i dess ursprungliga skick.

menetetyn määräajan palauttaminen = *återställande av försutten fatalietid*; *se* **ylimääräinen muutoksenhakukeino**

Betala tillbaka (undvik ”återbära”) avser olika former av betalning till någon som betalat in något.

Sända/lämna tillbaka (för ny behandling/handläggning), överlämna (för ny behandling/handläggning), återförvisa kan användas när en högre instans sänder ett ärende tillbaka till en lägre instans för ny behandling.

Restituera (restitution) används ibland om återställande av skatter eller avgifter som tagits ut till för stort belopp. Om förskottsinnehållningen överstiger den slutliga skatten får man däremot *skatteåterbäring* (**veronpalautus**).

Palkkaturva

Lönegaranti (lönegarantilagen 866/1998)

Palvelusolosuhteet

Tjänstgöringsförhållanden (värnpliktslagen 1438/2007, civiltjänstlagen 1446/2007)

Palvelussuhde

Anställningsförhållande, anställning är den allmänspråkliga motsvarigheten, som dock inte anger vilken anställningsform det är fråga om. I kommunala sammanhang avser **palvelussuhde** såväl tjänsteförhållanden (**virkasuhde**) som arbetsavtalsförhållanden (**työsuhde/työsopimussuhde**), *jfr* **Työsuhde.** I militära sammanhang används ibland *tjänstgöringsförhållande* (lagen om försvarsmakten 551/2007); *jfr* dock **Palvelusolosuhteet.**

Palvelussuhteen ehdot

Anställningsvillkor (statstjänstemannalagen 11 kap.). *Jfr* **Työehdot**

Panna täytäntöön

Verkställa (inte ”bringa i verkställighet”), *genomföra*. *Se* **Täytäntöönpano**

Parisuhde

Se **Rekisteröity parisuhde**

Perinnönjättäjä
Arvlåtare

Periä
Ta ut (inte ”uppbära”)*; driva in; ärva*.
Man talar om t.ex. *uttagande av* avgift (inte ”uttagning av”), *uttag av* avgift eller *avgiftsuttag*. Man tar ut avgift *av* eller *hos* någon. *Driva in, indrivning* avser framtvingande av betalning, t.ex. genom utmätning. *Se* även **Takaisinperintä**
ta ut avgift för t.ex. tjänster
ta ut skatt, ränta, dröjsmålsränta, ersättning
driva in t.ex. obetalda fordringar

Perus-
perusajatus = *grundtanke, grundidé, bärande/ledande tanke, koncept*
perusasenne = *grundläggande attityd, grundinställning*
perusedellytys = *grundförutsättning, grundkrav, en grundläggande/nödvändig förutsättning (krav; villkor), grundbetingelse*
perusehto = *grundvillkor, grundläggande/absolut villkor/krav*
peruselinkeino = *basnäring*
peruselintarvike = *baslivsmedel*
peruseläke = *grundpension*
peruseläketurva = *grundpensionsskydd*
perusenergia = *primärenergi*
perushankinta = *grundanskaffning*
perushinta = *grundpris, utgångspris, baspris*
perushoitaja = *primärskötare*
perushoito = *basvård, basal vård*
perusilmoitus = *grundanmälan*
perusindeksi = *basindex*
perusjärjestö = *basorganisation, grundorganisation*
peruskirja = *stadga* (t.ex. Europeiska sociala stadgan; FördrS 44/1991*); deklaration; grundbok*
(Euroopan unionin) perusoikeuskirja = (*Europeiska unionens) stadga om de grundläggande rättigheterna*
peruskorjaus = (*total)renovering, grundlig reparation, sanering, upprustning, ombyggnad*. Inte ”grundreparation”, som innebär att (endast) grunden repareras. *Jfr* **perusparannus**
peruskorko = *grundränta*
peruskysymys = *grundfråga, grundläggande/central/fundamental fråga, kardinalfråga*
peruskäsite = *grundbegrepp, grundläggande/centralt begrepp*

perusmalli = *standardmodell, prototyp*
perusmenetelmä = *grundläggande metod*
perusmääräys = *grundläggande bestämmelse*
perusnäkemys = *grundsyn, grundåskådning*
perusoikeudet = *grundläggande rättigheter* (undvik ”grundrättigheter”); i grundlagens 2 kap. *de grundläggande fri- och rättigheterna, medborgerliga fri- och rättigheter*
perusopinnot = *grundstudier*
perusongelma = *grundproblem, grundläggande problem, elementärt problem*
perusosa = *grunddel* (bl.a. i samband med utkomststöd och stöd för vård av barn)
peruspalkka = *grundlön*
peruspalvelu = *basservice* (t.ex. kommunallagen)
peruspalveluministeri = *omsorgsminister*
perusparannus = *grundläggande/grundlig förbättring, ombyggnad, totalrenovering, sanering.* Undvik ”grundförbättring”, som förekommer t.ex. i lagstiftningen om lån för reparation av bostäder. *Jfr* **peruskorjaus**
perusperiaate = *grundprincip, grundläggande/bärande/central princip*
perussairaanhoito = *bassjukvård*
perussopimus = *grundavtal* (t.ex. för samkommun), *fördrag* (i EU-sammanhang, *se* avsnitt 2.8.3)
perussyy = *grundorsak, grundläggande orsak*
perussäännös = *grundläggande bestämmelse*
perussääntö = *grundstadga* (t.ex. kyrkolagen), *stadga* (t.ex. Europarådets stadga)
perusterveydenhuolto = *primärvård*
perustiedot = *grundläggande insikter/kunskaper, baskunskaper*
perustoimeentulo = *grundläggande försörjning* (19 § i grundlagen)
perusturva = *grundtrygghet* (grundläggande trygghet); *grundskydd* (ekonomiskt skydd med avseende på de mest grundläggande behoven vid sjukdom, arbetslöshet, ålderdom o.d.); *vård och omsorg* (ibland i kommunala sammanhang)
perustutkinto = *grundexamen*
perusvirhe = *grundläggande fel, kardinalfel*
perusvähennys = *grundavdrag*

Perustaa

Anlägga, inrätta, upprätta, bilda, grunda, etablera, skapa, starta m.fl.
anlägga t.ex. en fabrik

inrätta en myndighet, ett organ, en tjänst, ett register
upprätta ett kontor
bilda ett bolag, en stiftelse, en förening, en juridisk person
grunda eller *starta* ett företag
upprätta eller *etablera* en filial
upplåta panträtt
skapa ett servitut

Perustamissopimus
Grundfördrag (EU), ibland *fördrag*, *se* avnitt 2.8.3. *Jfr* **Perussopimus**

Perusteella
Enligt, med stöd av, utifrån, med hänsyn till, på grundval av, på basis av m.fl. (inte ”på basen av”). ”På grund av” anger ett orsakssammanhang. *Se* även **Mukaan, mukaisesti, nojalla**
hakemuksen perusteella = *på/efter ansökan*
lain/pykälän perusteella = *enligt lagen/paragrafen, med stöd av lagen/paragrafen* (inte ”på grundval av”).
päätösvalta määräytyy sopimuksen kokonaishinnan perusteella = *beslutanderätten bestäms utifrån avtalets totala pris*
virheiden laadun perusteella = *med hänsyn till felens art*
korko lasketaan todelliselta myöhästymisajalta todellisen maksun perusteella = *räntan beräknas enligt den faktiska förseningstiden och på det verkliga beloppet*

Perusteeton etu
Obehörig vinst (inte ”oberättigad fördel”); *grundlös förmån*. *Se* även **Epäoikeutettu etu**

Perusteltu syy
Grundad anledning

Perustelu(t)
Motivering, motiv. Bägge orden kan på svenska användas i både singular och plural, men i propositioner har man av tradition använt *motivering* endast i singular. I Sverige talar man om *skäl(en)*.
tuomion perustelut = *domskäl(en)*
päätöksen perustelut = *beslutets motivering; beslutsskäl(en)*

Perustevalitus
Grundbesvär

Perustuslainsäätämisjärjestys

Grundlagsordning, den ordning som gäller för stiftande av grundlag (inte ”grundlagsenlig ordning”)

Peruuttaa

Återta, återkalla; upphäva, häva; avbeställa; ställa/dra in; dra tillbaka m.fl.

återta en proposition
återkalla en fullmakt, ett tillstånd, ett testamente, ett käromål, en ansökan
upphäva ett förbud
häva eller *frånträda* ett avtal
avbeställa eller *avboka* en resa
ställa in ett sammanträde
dra in obetalt bidrag/understöd
dra tillbaka ett förslag, en ansökan, ett bud, ett anbud

Pidättäminen

Anhållande (se 1 kap. i tvångsmedelslagen 450/1987). *Jfr* **Virantoimituksesta pidättäminen**

Pitkälle, pitkälti

I stor utsträckning, så långt (det är) möjligt, till stor del, i hög grad, i långa stycken, huvudsakligen (inte enbart ”långt”)

Pk-yritykset

SMF-företag kan användas när en förkortning behövs på svenska (inte ”sm-företag” o.d.)

pienet ja keskisuuret yritykset = *små och medelstora företag*

Poikkeuslupa

Dispens används i fråga om undantag som beviljas av de högsta statsmyndigheterna samt i fråga om undantag från behörighetsvillkor för tjänster. *Dispens* används bl.a. också när man talar om undantag enligt markanvändnings- och bygglagen (132/1999). Sådana undantag kallas också ofta *undantagslov* (även *tillstånd till undantag*). *Se* även **Erivapaus.**

Undantagstillstånd avser endast krissituationer (utegångsförbud m.m.).

Poikkeusolot

Undantagsförhållanden (23 § i grundlagen)

Poikkihallinnollinen

Förvaltningsövergripande; tvärsektoriell; sektorsövergripande; förvaltningsgemensam m.fl.

Poistaa

Stryka, utgå, undanröja, avhjälpa, avskaffa, avlägsna, slopa, utesluta, gallra, avföra, upphäva m.fl

säännös ehdotetaan poistettavaksi laista = *det föreslås att bestämmelsen stryks/ska strykas (i lagen)/utgå (ur lagen).* I de flesta fall är preciseringen ”i/ur lagen” onödig och kan utelämnas. *Jfr* **Kumota**

poistaa puutteellisuuksia ja epäkohtia = *avhjälpa/undanröja brister och missförhållanden*

poistaa päätös = *undanröja ett beslut* (t.ex. 59 § i förvaltningsprocesslagen 586/1996)

luvanvaraisuus poistetaan = *tillståndsplikten avskaffas/slopas*

poistaa rekisteristä = *gallra ur ett register* (*gallra* kan innebära att uppgifterna utplånas, men kan också i vissa fall innebära att de lagras eller bevaras på annat ställe än i registret), *avföra ur ett register, avregistrera*; i viss lagstiftning används *utplåna* (kan användas om uppgifterna ska utplånas fysiskt)

poistaa tuote markkinoilta = *dra tillbaka en produkt från marknaden*

Postin kuljetettavaksi

antaa postin kuljetettavaksi = *posta* (inte ”lämna till postens befordran” e.d.)

Puheenvuoro

Inlägg, anförande, yttrande; ordet (inte ”taltur”)

Puoliso

Make (best. sing. maken obest. pl. makar best. pl. makarna) har i lagtext av tradition avsett bägge parterna i ett äktenskap. *Maka* avser endast hustrun.

Aviopuolisot avser alltid makar som ingått äktenskap med varandra. Med **puoliso** avses också i allmänhet äkta make, men ordet kan ibland komma att omfatta även sambor (**avopuoliso**). Om man i texten nämner **avio- tai avopuoliso** kan nämligen **puoliso** senare i texten användas som ett överbegrepp så att det avser såväl *make (och maka)* som *sambo.* Det här måste då också framgå av översättningen. *Se* även **Avoliitto**

Puoltaa

Förorda, tillstyrka, ställa sig bakom (motsatsen är *avstyrka*)

lausunnonantaja ei puoltanut ehdotusta = *remissorganet avstyrkte förslaget*

Purkaa

Upplösa; häva; riva m.fl. *Se* även **Kumota**

purkaa avioliitto = *upplösa ett äktenskap*
purkaa lasti = *lossa, lasta av/ur last*
purkaa palvelussuhde = *häva ett anställningsförhållande*
purkaa rakennus = *riva en byggnad*
purkaa sopimus = *häva ett avtal*
purkaa virkasuhde = *upplösa ett tjänsteförhållande*
purkaa yhtiö = *upplösa ett bolag*
lainvoiman saaneen tuomion purkaminen = *återbrytande av lagakraftvunnen dom; se* **ylimääräinen muutoksenhakukeino.**

Pyrkiä

Sträva efter, eftersträva, försöka, ha som mål/syfte, gå in för, om möjligt göra, ha ambitionen att, avse att, anstränga sig (för att). Sträva mot är ibland tänkbart (t.ex. *sträva mot ett bestämt mål*), men inte ”sträva till”.

Pysyvä

Bestående, permanent, ständig, fast, stående m.fl. *Jfr* **Vakinainen, vakituinen**

pysyvä asiantuntija = *permanent sakkunnig*
pysyvä edustusto = *ständig representation*
pysyvä haitta = *bestående men*
pysyvä haitta-aste = *bestående invaliditetsgrad*
pysyvä oleskelulupa = *permanent uppehållstillstånd*
pysyvä toimipaikka = *fast driftställe/verksamhetsställe*
pysyvä valtuutus = *stående fullmakt*
jos korkein oikeus jättää pysyväksi hovioikeuden ratkaisun lopputuloksen = *om högsta domstolen fastställer hovrättens domslut*
laki on sama, jos hovioikeuden ratkaisu jää pysyväksi sen vuoksi, että ... = *detsamma gäller om hovrättens avgörande står fast för att/med anledning av att ...*

Pysäköintivirhemaksu

Parkeringsbot. I Sverige talar man om *felparkeringsavgift*.

Päihde, päihteet

Berusningsmedel (hellre än ”rusmedel”); i sammansättningar eventuellt *drog*. Begreppet *drog* anses ibland omfatta såväl narkotika som alkohol och andra missbrukspreparat, men det finns sammanhang där *drog* används synonymt med narkotika (**huume**, **huumausaine**). När ordet används i författningar bör man därför noggrant se till att tolkningen blir den avsedda.

päihdehuolto = *missbrukarvård* (inte ”rusvård”)
päihdeohjelma = *antidrogprogram*
päihdetesti = *drogtest*
päihteettömyyden valvonta = *kontroll av drogfrihet*

Päivittää

Uppdatera (t.ex. uppgifter, information); *uppgradera* (t.ex. ett program eller en dator); *se över, revidera, omarbeta, modernisera* (t.ex. en lag). *Se* även **Uudistaa, uudistus, uusia**

Päivystys

Jour, jourtjänstgöring (inte”dejour” eller ”dejourera”)

päivystävä ... = *jourhavande ...*

Päiväraha

Dagpenning när det är fråga om en ersättningsform enligt sjukförsäkringslagen eller någon annan socialförsäkringslag. *Dagtraktamente* eller *traktamente* när det är fråga om ersättning för uppehälle på främmande ort (**matkapäiväraha**).

Pätemätön

Ogiltig. Jfr **Mitätön, Tehoton**

Pätevyys

Kompetens; *behörighet*; *kvalifikationer. Se* även **Kelpoisuus.**

ammattipätevyys = *yrkeskompetens; yrkeskvalifikationer* (lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer 1093/2007)
muodollinen pätevyys = *formell behörighet; formella kvalifikationer*
opettajan pätevyys = *behörighet som lärare* eller *lärarbehörighet* när det är fråga om att uppfylla de formella behörighetskraven; *lärarens kompetens,* om den faktiska förmågan avses.
tieteellinen pätevyys = *vetenskaplig kompetens*

Pätevyysvaatimus

Kompetenskrav när tonvikten ligger på den faktiska förmågan. *Jfr* **Kelpoisuusvaatimus**

Pätevä

Kompetent; *behörig* (se **Pätevyys**); *giltig*; *godtagbar*; *pålitlig; beprövad*; *erkänd*; *kvalificerad* m.fl.

pätevä syy = *giltigt skäl*

laillisesti pätevä käännös = *en laggill översättning*

Pääsääntöisesti

I regel, i allmänhet, normalt, vanligen, oftast. Kan översättas med *enligt huvudregeln*, om det är klart att undantag finns.

Päättää

Besluta eller *fatta beslut om*

I propositioner och författningstext används böjningsformerna *beslutar, beslutade*, *har beslutat*. Uttrycket ”ta beslut” ska inte användas i dessa texter.

Päätös

Beslut (inte ”utslag”)

Enligt rättegångsbalkens terminologi kallas de allmänna domstolarnas slutliga avgöranden *dom* (**tuomio**) och andra avgöranden *beslut* (**päätös**). Också i förvaltningsrättslig lagstiftning ska man numera alltid tala om *beslut*. ”Utslag” är föråldrat. *Se* även **Osatuomio, Välipäätös, Välitoimenpide, Välituomio.**

tehdä päätös = *fatta (ett) beslut, besluta*. *Jfr* **Antaa (päätös)**

Päätöslauselma

Resolution i bl.a. FN- och EU-sammanhang.

Beslut, utgången i ärendet, slutsats när det gäller slutsatsen i ett beslut. Undvik gärna ”slutresultat(et)”. *Jfr* **Ratkaisun lopputulos; Tuomio**

Päätösluettelo

Beslutsförteckning

Päätösvalta

Beslutanderätt, beslutsrätt. *Se* även **Ratkaisuvalta**, **Siirtää**. *Jfr* **Määräysvalta**

Päätösvaltainen

Beslutför; *domför* (domstolar)

Rahoitusomaisuus

Finansieringstillgångar (bokföringslagen 1336/1997)

Rangaista

En person *straffas* eller *bestraffas,* en gärning *bestraffas,* en överträdelse av bestämmelser *bestraffas.*

jollei teko ole rangaistava rikoslain 40 luvun 5 §:n mukaan = *om gärningen inte utgör brott enligt 40 kap. 5 § i strafflagen*

jollei teko ole rangaistava kirjanpitorikoksena = *om gärningen inte utgör bokföringsbrott.* (När den brottsrubricering som nämns innehåller ordet ”brott” eller det annars framgår att det är fråga om en brottsrubricering, är den här formuleringen att föredra framför de andra varianter som förekommer i lagstiftningen.)

rangaistava teko = *straffbar handling/gärning*

Rangaistusmääräys

Strafforder (lagen om strafforderförfarande 692/1993). I Sverige: strafföreläggande. *Jfr* **Maksumääräys**

Ratkaista

avgöra ett ärende, en fråga, ett mål
fatta beslut
klara upp ett brott
lösa ett problem, en uppgift
träffa ett avgörande

Ratkaisu

I processrättsliga sammanhang används vanligen *avgörande.*

Ratkaisun lopputulos

Utgång(en) i ärendet, slutsats; domslut (i en dom, *jfr* **Tuomio**); *beslut* (hos t.ex. hovrätten i annat beslut än dom, *jfr* **Päätöslauselma**). Undvik gärna ”slutresultat(et)”.

Ratkaisuvalta

Beslutanderätt, beslutsrätt (inte ”avgöranderätt”). *Se* även **Päätösvalta**. *Jfr* **Määräysvalta**

Raueta

Förfalla; ibland *förlora sin verkan/betydelse, upphöra att gälla, gå/löpa ut, bli inaktuell*

Rehellinen ja luotettava

Redbar och tillförlitlig

Rekisterinpitäjä

Registeransvarig; registerförare, den (myndighet) som för registret

Den *registeransvarige* är enligt personuppgiftslagen (523/1999) den för vars bruk ett personregister inrättas och som har rätt att förfoga över registret, eller som enligt lag ålagts skyldighet att föra register. I Sverige användes också tidigare (i den upphävda datalagen 1973:289) termen *registeransvarig* om den för vars verksamhet ett personregister fördes, om han förfogade över registret. Genom att man i Sverige i många sammanhang vill överge registerbegreppet har man i 1998 års svenska personuppgiftslag (1998:204) tagit i bruk termen ”personuppgiftsansvarig” för den som ensam eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter.

Registerförare kan användas t.ex. när tyngdpunkten ligger på den praktiska registerföringen. I personuppgiftslagen och i EU-sammanhang har **henkilötietojen käsittelijä** översatts med *registerförare*.

Rekisteröity parisuhde

Registrerat partnerskap (lagen om registrerat partnerskap 950/2001). Den som är part (**osapuoli**) i ett sådant parförhållande kan gärna kallas (*registrerad*) *partner*.

Reunaehto

Förbehåll, specialvillkor eller *(yttre) villkor, (yttre) ramar, oeftergivliga krav* (allmänspråkligt); inte ”randvillkor” eller ”ramvillkor”

Riittävä

Tillräcklig, betryggande, tillbörlig m.fl.

Rikesakko

Ordningsbot (inte ”förseelsebot”)

Rikoksen tuottama (taloudellinen) hyöty, rikoksesta saatu hyöty, rikoshyöty

(Ekonomisk) vinning av brott (bl.a. i strafflagen); inte ”ekonomisk fördel av brott”. I Sverige talar man också om *utbyte av brott*, som omfattar såväl konkreta föremål som abstrakt vinning.

Rikos, rikkomus, rikkominen

I lagstiftningen förekommer ofta en indelning i *brott* (**rikos**) och *förseelser* (**rikkomus**). Bestämmelserna om brott finns i allmänhet i *strafflagen* (**rikoslaki**), medan bestämmelserna om förseelser ofta finns i speciallagar.

kalastusrikos = *fiskebrott* (48 a kap. 2 § i strafflagen)
kalastusrikkomus = *fiskeförseelse* (108 § i lagen om fiske; 286/1982)

hedelmöityshoitorikos = *brott mot bestämmelserna om assisterad befruktning*
hedelmöityshoitorikkomus = *förseelse mot bestämmelserna om assisterad befruktning*
tehdä rikos/rikkomus = *begå ett brott/en förseelse*

Rikkomus har i brottsbenämningar också översatts med *överträdelse*, men *förseelse* dominerar numera.

rikostaustan selvittämisrikkomus = *förseelse mot bestämmelserna om kontroll av brottslig bakgrund*
salassapitorikkomus = *sekretessförseelse*
velallisrikkomus = *gäldenärsförseelse*
verorikkomus = *skatteförseelse*
ympäristörikkomus = *miljöförseelse*

Lain/säännösten rikkominen kan översättas med brott mot lagen/bestämmelserna oberoende av om det är fråga om en grövre eller lindrigare gärning. Man kan också tala om *överträdelse av lag eller bestämmelser.*

sähköisestä lääkemääräyksestä annetun lain rikkominen = *brott mot lagen om elektroniska recept*
tuntemisvelvollisuuden rikkominen = *brott mot kraven på kund-kontroll* (lagen om förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism 503/2008)
ratalain säännösten rikkominen = *överträdelse av (bestämmelserna i) banlagen*

I sammansättningar med **rikos**- har svenskan ofta *straff*- som motsvarighet.

rikoslaki = *strafflagen*; inte ”brottslagen”. (I Sverige: brottsbalken)
rikosrekisteri = *straffregistret;* inte ”brottsregistret” (i Sverige: belastningsregistret, tidigare kriminalregistret)

Rikosasia, rikosjuttu
Brottmål

Rikosilmoitus
Polisanmälan när det är fråga om att någon anmäler till polisen att ett brott har begåtts (t.ex. brottsskadelagen 1204/2005 och civiltjänstlagen 1446/2007). Ordet ”brottsanmälan” har använts i vissa författningar, men det bör undvikas i betydelsen att ett brott anmäls till polisen. I Sverige används ordet brottsanmälan i regel om den anmälan som polisen gör till åklagaren.

I vissa författningar används *anmälan om brott* (ilmoitus rikoksesta).

Saanto
Förvärv; undvik ”fång”

Saantokirja
Åtkomsthandling, förvärvshandling; undvik ”fångeshandling”

Saatava, saaminen
Fordran (inte ”fordring”); best. sing. fordran, obest. pl. fordringar. Undvik ”tillgodohavande”.

Saattaa
saattaa voimaan = *sätta i kraft* (inte ”bringa i kraft”). *Se* **Voimaansaattaminen; Voimaansaattamislaki, voimaansaattamisasetus**
tasavallan presidentin asetus x-lain voimaansaattamisesta = *republikens presidents förordning om sättande i kraft av x-lagen*
saattaa jonkun tietoon = *tillkännage, meddela någon något*
saattaa tuomioistuimen tutkittavaksi = *underkasta domstolsprövning* (7 § i grundlagen)
saattaa asia oikeuden käsiteltäväksi/saattaa asia oikeuteen = *föra saken till domstol; få saken prövad av domstol*
saattaa asia ylemmän oikeuden tutkittavaksi = *få saken prövad/ärendet prövat av högre rätt*
saattaa markkinoille = *släppa ut på marknaden*
saattaa lain tasolle = *lyfta upp på lagnivå, ta in i lag*
hakemus on saatettu (toimitettu) ylemmän viranomaisen ratkaistavaksi = *ansökan har förts/lämnats över till högre myndighet för avgörande*
opetushallituksen on saatettava asia opetusministeriön ratkaistavaksi = *utbildningsstyrelsen ska överlämna/lämna över ärendet/frågan till undervisningsministeriet för avgörande, utbildningsstyrelsen ska hänskjuta ärendet/frågan till undervisningsministeriet* (’hänskjuta’ innebär i sig en överföring för avgörande). *Jfr* **Siirtää**

Saavutettu etu
Förvärvad rättighet (inte ”uppnådd förmån”)

Sakko
Oftast *bot*, plur. *böter*, men det kan också vara fråga om *vite* eller *plikt*.
hyvityssakko = *plikt* (bl.a. i 7 § i lagen om kollektivavtal 436/1946)
kurinpitosakko = *disciplinbot*
oheissakko = *böter som tilläggsstraff*
päiväsakko = *dagsbot*
rikesakko = *ordningsbot* (inte ”förseelsebot”)

uhkasakko; sakon uhalla = *vite*; *vid vite*
yhteisösakko = *samfundsbot* (i Sverige: företagsbot)

Salassapitovelvollisuus, vaitiolovelvollisuus
Tystnadsplikt; sekretess
Tystnadsplikt innebär skyldighet att hemlighålla viss kunskap eller vissa handlingar. *Sekretess* innebär ett påbud att hemlighålla någonting.
salassapidettävä asiakirja = *sekretessbelagd handling*

Selitys
Förklaring
I förvaltningsprocessen begär man ofta *förklaring* t.ex. av en myndighet eller av någon berörd person när någon har anfört besvär. Den som har anfört besvären ges sedan tillfälle till *genmäle* (**vastaselitys**). *Se* även **Vastaus, vastine**.

Sellaisena, sellaisenaan
sellaisena kuin se on = *sådan den/sådant det lyder* (t.ex. om bestämmelser); *i befintligt skick* (t.ex. om varor; eng. as is)
pykälä on sellaisenaan sovellettavissa = *paragrafen är direkt tillämplig, paragrafen kan tillämpas direkt* (på detta fall)
lakiehdotus hyväksyttiin sellaisenaan = *lagförslaget godkändes i oförändrad form/godkändes utan ändringar*

Selvitys
Upplysningar, uppgifter; utredning, redogörelse, rapport, sammanställning, studie, analys; bevis, intyg, dokumentation, verifikation m.fl. *Se* även **Lisäselvitys**
antaa selvitys viranomaiselle = *lämna upplysningar/uppgifter till myndigheten*
esittää selvitys jostakin = *presentera/lägga fram utredning om något*, *lämna en redogörelse för något*, ibland *visa/dokumentera något* (t.ex. när det gäller att bifoga kvitto eller en kortare förklaring)

Utredning används i Sverige både om kommittéer med uppgift att utreda en viss fråga och om sådana kommittéers arbetsresultat – man kan tillsätta en utredning för att verkställa en utredning.

Seuraava, lähinnä seuraava
Nästa kan användas om det som kommer närmast efter, främst med avseende på en viss ordning:
Den kandidat vars jämförelsetal är störst får *nästa* plats i ordningen.
Riksdagens mandattid inleds när resultatet av riksdagsvalet har

fastställts och fortgår tills *nästa* riksdagsval har förrättats.
Ett bordlagt ärende ska behandlas på fullmäktiges *nästa* sammanträde.

Observera att tidsuttryck som *nästa tisdag* och *nästa höst* kan missförstås. Särskilt i Sverige uppfattas de ofta som tisdag om en vecka eller mer och hösten om ett år eller mer. När det gäller dagar som infaller om mindre än en vecka och årstider som infaller om mindre än ett år är det därför bäst att använda *på* eller möjligen *instundande* (inte ”inkommande”) + veckodagen i obestämd form *(på tisdag, instundande tisdag)* respektive *i/instundande* + årstid *(i höst, instundande höst*). Ofta är det säkrast att precisera med datum eller årtal. *Se* även *Finlandssvensk ordbok*.

Följande, närmast följande, närmast efter används om det som kommer närmast efter något annat:

När återbetalningstiden är slut ska eventuell resterande skuld betalas under det *följande* året.
Mötesprotokollet ska underteckas före utgången av *följande* kalendermånad.
Uppgifter ska lämnas för varje kalenderår senast den 31 januari *närmast följande* kalenderår.
Medlen ska överföras senast den vardag *närmast efter* betalningsdagen då penninginstitutet är öppet för allmänheten.

Seuranta

Seuranta innebär ofta att något *övervakas, kontrolleras*, *följs, bevakas* eller *observeras*, men kan också avse *uppföljning* (t.ex. när det är fråga om att utveckla och se över en verksamhet som satts i gång tidigare) eller *tillsyn*.

Sidosryhmä

Intressentgrupp om en grupp vars medlemmar är engagerade (och ev. har ett ekonomiskt intresse) i viss verksamhet eller visst företag. *Jfr* **Eturyhmä**

Siirtymäsäännös

Övergångsbestämmelse

Siirtää

Lämna över, överlämna, överlåta, föra över, överföra, flytta över, förflytta m.fl.

siirtää asia hallituksen käsiteltäväksi = *lämna över* eller *överlämna* ärendet *för* behandling *i* styrelsen, *lämna över* eller *överlämna* ärendet *till* styrelsen *för* behandling, *flytta över* eller *hänskjuta* ärendet *till* styrelsen. *Jfr* **Saattaa, Osoittaa**

siirtää maanvuokraoikeus = *överlåta arrenderätt*. *Jfr* **Maanvuokra**
siirtää tehtävä, päätösvalta = *föra över* eller *överlåta* en uppgift, beslutanderätten *till* eller *på* någon. Man kan också *delegera* något *till* någon, om uppgiften eller beslutanderätten överlåts nedåt.
siirtää virka = *överföra en tjänst*
siirtää virkamies toiseen virkaan = *förflytta* en tjänsteman *till* en annan tjänst

Sijainen

När det är fråga om någon som vikarierar på en viss tjänst eller befattning och får lön enligt denna talar man i första hand om *vikarie,* när det gäller högre tjänster även om *ställföreträdare*. Personer i chefsställning har ofta permanenta *ställföreträdare* eller *ersättare* som – inom ramen för sin egen tjänst eller befattning – sköter deras uppgifter när de har semester eller annars är förhindrade att utöva sin tjänst.

toimia jonkun sijaisena = *vikariera för någon* (inte ”vikariera någon”)
johtajan sijainen = *ställföreträdare för direktören, direktörens ställföreträdare*

Siten

siten kuin tässä laissa säädetään = *i enlighet med det/vad som föreskrivs i denna lag, på det sätt* eller *så som föreskrivs/bestäms/anges/sägs i denna lag, enligt denna lag. Se* även avsnitt 10.2.

Sitoumus

Utfästelse, förbindelse (även om dokumentet)*, åtagande*

Sitoutua

Utfästa sig, förbinda sig, åta sig

Sivullinen

Tredje man används i avtalsrättsliga sammanhang om den som utan att vara part ändå på något sätt berörs av en rättshandling eller en tvist, *se* **Kolmas, kolmas henkilö, kolmas mies**. *Utomstående* används om den som i processuellt hänseende inte är part.

Sivutoimilupa

Bisysslotillstånd, tillstånd att utöva bisyssla

Sivutoiminen

Med uppgiften/uppdraget som bisyssla (hellre än ”i bisyssla”)

Sopijapuoli, sopimuspuoli
(Avtals-)part, ibland *kontrahent*. I fråga om internationella fördrag *avtalsslutande part, fördragsslutande part*.

Sopimus
Avtal, kontrakt, överenskommelse, fördrag, traktat; konvention m.fl.

Ett *avtal* är en rättshandling som grundar rättigheter och skyldigheter. Ett avtal kan vara muntligt eller skriftligt. Lagen om rättshandlingar på förmögenhetsrättens område (228/1929) kallas ofta *avtalslagen*.

Ett *kontrakt* är ett skriftligt avtal, vanligen i affärssammanhang. *Kontrakt* används dock sällan i lagstiftningen (det förekommer t.ex. i fråga om anslutningskontrakt för teletjänster). Med *kontraktsrätt* avses detsamma som *avtalsrätt* (**sopimusoikeus**) – en särskild disciplin inom juridiken.

Överenskommelse är ett övergripande allmänspråkligt ord som också används i fråga om folkrättsliga avtal mellan stater (eng. agreement). En sådan överenskommelse är *bilateral* (**kahdenvälinen**) om den ingåtts mellan två parter och *multilateral* (**monenvälinen**) om den innefattar mer än två parter. När det gäller internationella överenskommelser är terminologin (valet mellan *avtal, överenskommelse, konvention, fördrag* och *traktat*) något vacklande.

Valtiosopimus (ofta enbart **sopimus**, t.ex. i rubriker) = *fördrag, traktat* (eng. treaty) avser en överenskommelse, oftast multilateral, mellan stater eller internationella organisationer. De grundläggande bestämmelserna om bl.a. ingående av fördrag finns i *Wienkonventionen om traktaträtten* (**valtiosopimusoikeutta koskeva Wienin yleissopimus**, FördrS 33/1980). Europeiska unionens fördrag har samlats i en bok som heter *Europeiska unionen – traktatsamling* (**Euroopan unioni – sopimussarja**). *Se* även avsnitt 2.8.3.

Yleissopimus = *konvention* (eng. convention) är en multilateral överenskommelse som i allmänhet är öppen för många stater eller organisationer. *Se* t.ex. **Ihmisoikeussopimus**

Sopimussarja
Fördragsserien
Suomen säädöskokoelman sopimussarja (SopS) = *Finlands författningssamlings fördragsserie (FördrS)*

Sotamies

Soldat om militär grad, *jfr* **Sotilas**

Sotilas

Militärperson i bl.a. värnpliktslagen (1438/2007) och lagen om försvarsmakten (551/2007), *krigsman* i bl.a. strafflagen 39/1889, *jfr* **Sotamies**. Kontrollera sammanhanget.

sotilasvala = *krigsmannaed*

Sovinto

Förlikning; försoning; samförstånd m.fl. *Se* även **Sovittelu**

Sovittelija

Medlare, förlikningsman

Sovittelu

Jämkning; medling m.fl. *Se* även **Sovinto**

Jämkning innebär att en oskäligt betungande förpliktelse justeras enligt en skälighetsbedömning. Man kan jämka bl.a. oskäliga avtalsvillkor, skadeståndsskyldighet och underhållsskyldighet. Skadeståndsskyldighet jämkas i praktiken nedåt (*minska, sätta ned skadestånd*), medan många andra betalningsskyldigheter, t.ex. underhåll för barn och köpesummor, kan jämkas såväl uppåt som nedåt. *Se* **jämka** i avsnitt 6.

Medling är ett förfarande som syftar till att åstadkomma förlikning, överenskommelse eller annan samförståndslösning t.ex. vid brott, arbetstvister eller tvistemål vid domstol eller i familjefrågor.

Sukunimi

Släktnamn används i namnlagen (694/1985), men *efternamn,* som är vanligare i Sverige och mer adekvat, bör helst användas när det är lagtekniskt möjligt.

Suoja, suojelu

ilmansuojelu = *luftvård* (”luftskydd” avser skydd mot luftangrepp)
intimiteettisuoja = *integritetsskydd* (inte ”intimitetsskydd”)
lastensuojelu = *barnskydd* (motsvaras i Sverige av *vård av unga,* ibland *barnomsorg*)
luonnonsuojelu = *naturvård, naturskydd,* se naturvårdslagen (1096/1996)
palosuoja = *brandskydd*

suojaosa = *skyddat belopp* (t.ex. arbetsavtalslagen 55/2001)
suojaosuus = *skyddat belopp* (utsökningsbalken 705/2007)
työsuojelu = *arbetarskydd*
vesiensuojelu = *vattenskydd, vattenvård*
väestönsuoja = *skyddsrum* (inte ”befolkningsskydd”)
väestönsuojelu = *befolkningsskydd* (avser själva verksamheten)
ympäristönsuojelu = *miljövård, miljöskydd*

Suojatie

Skyddsväg definieras i 1981 års vägtrafiklag och ska därför användas när det görs ändringar i vägtrafiklagen eller de förordningar som bygger på den. I Sverige talar man om övergångsställe. Observera att man med övergångsställe (**ylityskohta**) i landsvägslagen (503/2005) avser något annat än skyddsväg.

Suomalainen

Finländsk om något som hänför sig till Finland, *finsk* om sådant som har att göra med finska språket eller den finska kulturen. I sammanhang där språket inte spelar någon roll används ofta *finsk*, men det är oftast inte heller fel att använda *finländsk*. Ibland passar också en omskrivning med *i Finland*.

Suorittaa

Fullgöra, genomföra, genomgå, slutföra; göra, utföra, vidta; avlägga m.fl.

suorittaa arvosana = *ta betyg* (i Finland även *avlägga* vitsord)
suorittaa asevelvollisuus = *(full)göra* värnplikt (inte ”avtjäna”)
suorittaa esitutkinta = *göra* förundersökning
suorittaa koe = *avlägga* eller *genomgå* ett prov
suorittaa korvaus = *betala ut* ersättning
suorittaa kurssi = *genomgå* eller *slutföra* en kurs
suorittaa kustannuksia = *betala* (inte ”erlägga”) kostnader; *svara för* eller *stå för* kostnader
suorittaa maksu = *betala; erlägga betalning* om det är nödvändigt att använda ett substantiverat uttryck; ibland *utbetala (betala ut)* om en konkret betalningsåtgärd. *Se* även **Maksaa**
suorittaa opinnot = *slutföra* eller *genomföra* studier
suorittaa oppivelvollisuus = *fullgöra* sin läroplikt
suorittaa palvelus = *utföra* en tjänst
palveluksen suorittaja = *den som utför* en tjänst
suorittaa peruskoulu = *genomgå* grundskolan
suorittaa rangaistus = *avtjäna* straff
suorittaa siviilipalvelusta = *fullgöra* civiltjänst
suorittaa tehtävä = *utföra* eller *fullgöra* en uppgift eller ett uppdrag

suorittaa toimenpide = *vidta* eller *utföra* en åtgärd
suorittaa tutkinto = *avlägga* en examen

Suostua
Samtycka, ge sitt samtycke, bifalla. Jfr **Hyväksyä**

Supistettu perustuslainsäätämisjärjestys
Inskränkt grundlagsordning (95 § 2 mom. i grundlagen)

Suppea tulkinta
Restriktiv tolkning, *snäv tolkning* innebär att en bestämmelse tillämpas endast på fall som utan tvekan faller under bestämmelsens ordalydelse. *Jfr* **Laaja tulkinta, Väljä**.

Suunnata
Se **Kohdentaa**

Syrjintä
Diskriminering
sukupuoleen perustuva syrjintä = *diskriminering på grund av kön, könsdiskriminering*
syrjivä ilmoittelu = *diskriminerande annonsering*
työsyrjintä = *diskriminering i arbetslivet*

Syrjäytyminen
Marginalisering, utslagning, social utestängning, utanförskap m.fl.

Syy
Se **Erityisestä syystä, Perusteltu syy**

Syyte
syyte = *åtal*
syyteharkinta = *åtalsprövning*
syytetty = *den åtalade, den tilltalade*
ajaa syytettä = *utföra åtal, driva åtal*
nostaa syyte = *väcka åtal*

Syyttäjä
Åklagare
Både **yleinen syyttäjä** (avser egentligen både allmänna åklagare och specialåklagare enligt lagen om allmänna åklagare 199/1997) och **virallinen syyttäjä** (avser de allmänna åklagarna men inte specialåklagarna) kan översättas *allmän åklagare* (i författningar oftast *allmänna åklagaren*).

erikoissyyttäjä = *specialiståklagare* (åklagare med särskild erfarenhet och kompetens inom ett visst område, t.ex. ekonomisk brottslighet, narkotikabrottslighet)
erityissyyttäjä = *specialåklagare* (justitiekanslern och riksdagens justitieombudsman)
kihlakunnansyyttäjä = *häradsåklagare*
maakunnansyyttäjä = *landskapsåklagaren* (Åland)
valtakunnansyyttäjä = *riksåklagaren*
valtionsyyttäjä = *statsåklagare*

Syyttämättä jättäminen

Åtalseftergift, beslut om att inte väcka åtal (i Sverige: åtalsunderlåtelse)
Det sistnämnda uttrycket används i synnerhet i de fall då inget brott har begåtts eller då det inte finns bevis för någons skuld.

jättää syyttämättä = *avstå från att väcka åtal*
jättää syyte ajamatta = *meddela åtalseftergift, besluta om åtalseftergift, avstå från att väcka åtal*
syyttämättäjättämispäätös = *beslut om åtalseftergift*

Säilyttää

Bevara (ha något i förvar med avseende på hur länge objektet ska finnas tillgängligt); *förvara* (med avseende på vad som kan hända med objektet); *spara* (avstå från att förbruka objektet); inte ”uppbevara”

säilyttää pysyvästi = *bevara för eftervärlden/framtiden, bevara varaktigt*
asiakirjat on säilytettävä luotettavalla tavalla = *handlingarna ska förvaras på ett betryggande sätt*
tiedot/asiakirjat on säilytettävä kymmenen vuoden ajan = *uppgifterna/handlingarna ska bevaras i tio år*

Säädös

Författning dvs. en lag eller förordning; *rättsakt, akt* när det gäller EU-rätten (*se* även avsnitt 2.8.2). *Jfr* **Säännös**

lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttävä säädös = *lagstiftningsakt*
muut kuin lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset = *icke-lagstiftningsakter, akter som inte är lagstiftningsakter*
säädösvallan siirron nojalla annettu säädös (**delegoitu säädös**) = *delegerad rättsakt*

Säädöskokoelma

Författningssamlingen

Suomen säädöskokoelma (SäädK) = *Finlands författningssamling (FörfS)*

Säädösperusta, normipohja

Rättsgrund, lagstöd, normgivningsbemyndigande (**määräystenantovaltuus**), *bemyndigande*, beroende på sammanhanget. Om **säädösperusta** används i inledningen till föreskrifter utfärdade av en myndighet kan man också skriva: *Rätten att utfärda föreskrifter följer av ...*

Jfr **Oikeusperusta**

Säädöspolitiikka

Lagstiftningspolitik

Lagstiftningspolitiken är en strategi för lagstiftningsarbetet. Den innehåller bl.a. de viktigaste mål som varje regering ställer upp för lagberedningen och lagstiftningsarbetet.

Säädösvalmistelu

Lagberedning; *beredning(en) av lagar och andra författningar* (om det är viktigt att ange att beredningen också avser andra författningar än lagar); inte ”författningsberedning”

Säännönmukainen

Regelrätt, stadgeenlig, lagenlig; regelbunden, regelmässig, vanlig, sedvanlig; *normal* (*t.ex.* månadslön med/och normala tillägg); *ordinarie* (t.ex. ordinarie beskattning) m.fl.

Säännös

Bestämmelse, *föreskrift* (inte ”stadgande”); i EU-rättsliga sammanhang normalt alltid *bestämmelse, se* avsnitt 2.8.4. *Se* även **Määräys**, **Säätää** och **Valtuussäännös**, **valtuutussäännös**, **Viittaussäännös**, **Voimaantulosäännös**

Säännös behöver inte alltid översättas. Ordet kan utelämnas t.ex. i följande situationer:

jollei muuta johdu 7 §:n säännöksistä = *om inte något annat följer av 7 §*

x-lain 10 §:n säännösten mukaisesti ... = ofta: *enligt 10 § i x-lagen ...*

I lagstiftningen förekommer ibland ordparet **säännöksiä ja määräyksiä**. Med **määräyksiä** avses då i allmänhet föreskrifter utfärdade i ministeriernas och andra myndigheters föreskriftssamlingar. Ordparet kan då översättas med *bestämmelser och föreskrifter.*

Säännöstely

Reglering (inte ”reglementering”); *ransonering*

Säännöstö
Regelsystem, bestämmelserna/reglerna om; i EU-sammanhang *regelverk*

Säännöt
Stadgar i fråga om grundläggande bestämmelser t.ex. i en förening, *stadgor* (sing. *stadga*) i fråga om vissa formella föreskrifter, t.ex. kommunala stadgor. *Jfr* **Sääntö**

Sääntely
Reglering, lagstiftning(en) om, bestämmelser(na) om, regelverk
parempi sääntely = *bättre lagstiftning* (eng. better regulation)

Sääntö
Stadga (plur. stadgor) i fråga om en formell föreskrift för ett visst område eller för en viss verksamhet, t.ex. en kommunal stadga. *Jfr* **Säännöt**

Säätämisjärjestys
Lagstiftningsordning (grundlagen); *lagstiftningsförfarande* (EU). *Se* **Perustuslainsäätämisjärjestys, Supistettu perustuslainsäätämisjärjestys, Tavallinen lainsäätämisjärjestys, Vaikeutettu lainsäätämisjärjestys**
erityinen lainsäätämisjärjestys = *särskilt lagstiftningsförfarande* (EU)

Säätää
S*tifta* i fråga om tillkomsten av en lag; *föreskriva*, *bestämma, säga, ange, följa av, reglera* (inte ”stadga”) i fråga om normgivning i lag eller förordning, *föreskriva, ange, fastställa* i EU:s direktiv, förordningar och beslut. *Jfr* **Määrätä**

Säätää behöver inte alltid översättas. Ordet kan utelämnas t.ex. i följande situationer:
tässä tapauksessa sovelletaan, mitä 5 §:ssä säädetään = i detta fall tillämpas 5 §
direktiivin 13 artiklassa säädetyt edellytykset = villkoren i artikel 13 (i direktivet)

Stifta är det enda alternativet när det är fråga om lagars tillkomst:
eduskunta on säätänyt uuden lain = riksdagen har *stiftat* en ny lag
lain säätäminen tulee eduskunnassa vireille = förslag om *stiftande* av lag väcks i riksdagen (70 § i grundlagen)

Föreskriva anger, också utan närmare preciseringar, att det är fråga om allmänt utfärdade bestämmelser och inte t.ex. vad som har bestämts eller beslutats i ett enskilt fall. *Föreskriva* är därför det enda alternativet om det

inte annars framgår av texten att det är fråga om bestämmelser på lag- eller förordningsnivå. I EU:s förordningar, direktiv och beslut *föreskriver, anger* eller *fastställer* man (eng. provide, lay down, set out), även om rättsakterna innehåller *bestämmelser, se* avsnitt 2.8.4:

> **Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään: =** *I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:*
> **jollei muualla toisin säädetä** = *om inte annat föreskrivs någon annanstans*
> **jollei erikseen toisin/muuta säädetä** = *om inte något annat föreskrivs särskilt*
> **säädetyssä ajassa** = *inom föreskriven tid*
> **neuvoston asetuksen 13 artiklassa säädetty menettely** = *det förfarande som föreskrivs/anges/fastställs i artikel 13 i rådets förordning*
> **direktiivin 5 artiklassa säädetyt edellytykset** = *villkoren i artikel 5 (i direktivet), de villkor som föreskrivs/anges/fastställs* ("bestäms" används inte i fråga om rättsakter) *i artikel 5 (i direktivet)*
> **asetuksen 8 artiklassa säädetty todistus** = *ett intyg enligt (bestämmelserna i) artikel 8 (i förordningen)*

När det gäller bestämmelser i lag eller förordning kan man i regel välja mellan olika alternativ. Observera att **säätää** kan översättas med *bestämma* endast om texten innehåller en precisering som anger att det är fråga om bestämmelser på lag- eller förordningsnivå:

> **jollei muualla laissa toisin säädetä** = *om inte annat bestäms/föreskrivs/sägs/anges på något annat ställe i lag* (*bestäms* kan användas, eftersom texten innehåller preciseringen *i lag*)**;** *se* även avsnitt 9.4.7.
> **jollei tässä laissa toisin säädetä** = *om inte något annat bestäms/föreskrivs/sägs/anges i denna lag; om inte något annat följer av denna lag* (*bestäms* kan användas, eftersom texten innehåller preciseringen *denna lag*)
> **sen lisäksi mitä 9 §:ssä säädetään** = *utöver bestämmelserna i 9 §, utöver det/vad som bestäms/föreskrivs/sägs/anges i 9 §, utöver vad som följer av 9 §* (*bestäms* kan användas, eftersom texten innehåller preciseringen *9 §*)
> **sen lisäksi, mitä kirjanpitoasetuksessa säädetään** = *utöver bestämmelserna i bokföringsförordningen, utöver det/vad som bestäms/föreskrivs/sägs/anges i bokföringsförordningen, utöver vad som följer av bokföringsförordningen* (*bestäms* kan användas, eftersom texten innehåller preciseringen *bokföringsförordningen*)
> **lain 21 §:ssä säädetyssä määräajassa =** *inom den tid som anges/nämns/bestäms/föreskrivs i 21 §* (*bestäms* kan användas, eftersom texten innehåller preciseringen *21 §*)

Bestäms passar bäst i de fall **säätää** avser ungefär 'bestämma':

tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana = *denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning*

Ibland passar t.ex. en omskrivning med substantivet *bestämmelse*:

menettelystä säädetään tarkemmin x-laissa = *närmare bestämmelser om förfarandet finns i x-lagen*

paikallishallinnosta säädetään 45 §:ssä = *bestämmelserna om lokalförvaltningen finns i 45 §, i 45 § finns det bestämmelser om lokalförvaltningen, i 45 § föreskrivs det om lokalförvaltningen*

Reglera kan passa i vissa fall:

tässä laissa säädetty asia = *den fråga som regleras i denna lag*

Tahallisesti, tahallaan

I straff- och skadeståndssammanhang *uppsåtligen* eller *med uppsåt*. I andra sammanhang kan *avsiktligt, avsiktligen* eller *med avsikt* användas. *Se* även **Huolimattomuudesta, Varomattomuudesta**

Tahdonvaltainen

Dispositiv; som inte är tvingande/bindande; som tillämpas om inte annat har överenskommits, icke-tvingande (beroende på vad som avses). *Dispositiva mål* är mål där parterna kan träffa förlikning. **Tahdonvaltaisuus** som paragrafrubrik kan översättas med *Bestämmelsernas dispositiva natur/karaktär* (se t.ex. 1 kap. 9 § i aktiebolagslagen 624/2006)**.** *Jfr* **Pakottava**

Taho

Taho används ofta i finskan när man vill undvika att nämna personer, grupper, myndigheter m.m. vid namn. I många fall behöver ordet inte översättas: oikeistotaho = *högern*; työnantajataho = *arbetsgivarna*; hallitustaho = *regeringen*. I svenskan kan ordet *håll* ibland användas på ungefär motsvarande sätt: *på företagarhåll*, *på experthåll*, *på ansvarigt håll*. Detsamma gäller ordet *sida*: johdon taholta on ilmoitettu, että ... = *från ledningens sida har det meddelats att* ... Ibland passar en omskrivning: ulkopuolinen riippumaton taho arvioi = *en extern, oberoende utvärdering görs*; yhä useammalla taholla = *allt fler.*

Om det klart framgår vad **taho** står för i sammanhanget kan man använda det konkreta ord som avses, ibland t.ex. *myndighet*, *organisation, institution, sammanslutning.* Är det oklart måste man ta till en lämplig ospecifik beteckning, t.ex. *aktör, enhet*, *krets, grupp, organ,* mer sällan *instans.*

Observera att *instans* i allmänhet avser ett beslutsorgan på en viss nivå inom förvaltningen eller rättsväsendet (*första instans, andra instans*).

Takaaja, takausmies
Borgensman (inte ”löftesman” eller ”borgesman”). *Jfr* **Velkoja**

Takaisinperintä
Återkrav (inte ”återindrivning”)
takaisinperinnästä voidaan osaksi tai kokonaan luopua, jos ... = *återkrav(et) får efterges helt eller delvis, om* ...

Takavarikko
Beslag (se 4 kap. i tvångsmedelslagen 450/1987); *kvarstad* (se 7 kap. i rättegångsbalken)
vakuustakavarikko = *kvarstad* (se 3 kap. i tvångsmedelslagen 450/1987)

Tallentaa
Skriva in, registrera (i t.ex. ett register); *spara, lagra* (data på skivminne); *spela in* (ljud och film)

Taloudellinen hyöty
Ekonomisk vinning (t.ex. 10 kap. 2 § i strafflagen), inte ”ekonomisk fördel”. *Se* även **Rikoksen tuottama (taloudellinen) hyöty, rikoksesta saatu hyöty, rikoshyöty**

Talous
Ekonomi (inte ”hushållning”). *Se* även **Valtiontalous**
energiatalous = *energiekonom*i (energihushållning = energian taloudellinen käyttö)
kansantalous = *samhällsekonomi*
kansantaloustiede = *nationalekonomi*

Talousarvio
Budget. Se även **Valtion talousarvio**

Talousarvioehdotus
Budgetförslag (förslag till egen budget som utarbetas av ministerier och enskilda verk som underlag för beredningen av budgetpropositionen).

Talousarvioesitys
Budgetproposition. Se även **Valtion talousarvioesitys**
lisätalousarvioesitys (förk. LTAE) = *tilläggsbudgetproposition*

Talouspoliittinen
Ekonomisk-politisk, finanspolitisk
talouspoliittinen ministerivaliokunta = *finanspolitiska ministerutskottet*

Tapaamisoikeus
Umgängesrätt (barn och föräldrar)

Tarjota
tarjota palveluja = *tillhandahålla, erbjuda tjänster*
palvelujen tarjoaja = *den som tillhandahåller tjänster/service* (helst inte ”tillhandahållaren av ...”), i vissa författningar även *tjänsteleverantören*

Tarkastus
Granskning, inspektion, undersökning, kontroll; revision m.fl. *Jfr* **Tarkistaa, Valvonta**
henkilöntarkastus = *kroppsvisitation*
laintarkastus = *laggranskning*
sisäinen tarkastus = *intern revision, internrevision*
tarkastuseläinlääkäri = *besiktningsveterinär*
tekninen tienvarsitarkastus = *teknisk vägkontroll*
tilintarkastus = *revision*

Tarkistaa
Se över, göra mindre ändringar i, ändra; granska, kontrollera; justera m.fl. *Jfr* **Tarkastus**
tarkistus = *översyn; mindre ändring* m.fl.
hallituksen esitys vaalilainsäädännön tarkistamiseksi = *regeringens proposition med förslag till ändring av/ändringar i vallagstiftningen*
kielellisiä tarkistuksia = *språkliga ändringar, språklig översyn* (ev. *språklig modernisering*, om så avses)
kielentarkistus = *språkgranskning*
maksujen/rahamäärien/palkkojen tarkistaminen = *justering av avgifter/belopp/löner*
pöytäkirjan tarkistaminen = *justering av protokoll, protokolljustering*
tarkistaa tietoja = *kontrollera uppgifter*
valvontaohjelma tulee tarkistaa tarvittaessa = *tillsynsprogrammet ska ses över vid behov*

Tarkoitettu
Som avses, avsedd eller en konstruktion med *enligt* (*se* avsnitt 9.4.8)

Tarkoitus, tavoite

Mål, *målsättning*; *syfte*, *avsikt, ändamål* eller en omskrivning med *det är meningen att*. *Se* även **Pyrkiä**

lain tavoite = *lagens syfte, syftet med lagen, lagen syftar till att ...*

Tarvita, tarpeellinen, tarpeen, tarvittava

Behöva; som behövs, som krävs; behövlig, nödvändig (inte ”erfordras”, ”erforderlig”, ”nödig”, ”av nöden”, ”påkallad”). *Jfr* **Välttämätön**

Observera att man i en och samma lagtext ofta anger olika grader av nödvändighet, i synnerhet när lagtexten ska ligga till grund för en skälighetsbedömning. Det är då viktigt att de här nyanserna också framgår av den svenska lagtexten. *Nödvändig* uppfattas då som starkare än *behövlig*: t.ex. **tarpeellinen – välttämätön – ehdottoman välttämätön** = *behövlig – nödvändig – absolut nödvändig.*

Tasa-arvo

Jämställdhet (mellan könen), *jämlikhet* (i samhället osv.) m.fl., *se* även **Yhdenvertaisuus**

tasa-arvovaltuutettu = *jämställdhetsombudsmannen* (JämO)

Tasavallan presidentin asetus

Förordning av republikens president

tasavallan presidentin asetus Maarianhaminan lentoaseman yhteistyövaltuuskunnasta = *republikens presidents förordning om en samrådsdelegation för Mariehamns flygplats*

Tavallinen lainsäätämisjärjestys

Vanlig lagstiftningsordning (grundlagen); *det ordinarie lagstiftningsförfarandet* (EU)

Tehdä

Tehdä översätts ofta felaktigt med ”göra” i stället för det riktiga verbet i sammanhanget.

tehdä aloite = *ta* (ett) initiativ

tehdä eduskunta-aloite = *väcka* en motion (20 § i riksdagens arbetsordning 40/2000)

tehdä ehdotus = *framställa, väcka, lägga (fram)* eller *lämna* (ett) förslag om ngt, *föreslå* ngt, *utarbeta* ett förslag

tehdä esitys = *göra* en framställning (om), *lägga (fram), framställa, väcka* eller *lämna* (ett) förslag m.fl.

tehdä hakemus = *göra* en ansökan, *ansöka*

tehdä itsemurha = *begå* självmord
tehdä muistutus = *framställa* anmärkning mot (*se* även **Muistutus**), ibland *anmärka*
tehdä päätös = *fatta beslut, besluta* (inte ”göra beslut”). Använd inte det allmänspråkliga uttrycket ”ta beslut” i propositioner och författningstexter.
tehdä ratkaisu = *träffa* ett avgörande, *avgöra*
tehdä rikos = *begå* ett brott (inte ”föröva” eller ”göra”)
tehdä sopimus = *ingå, sluta* eller *träffa* avtal (överenskommelse); *upprätta, teckna*, *sluta* kontrakt. I fråga om internationella avtal (fördrag, konventioner) används *ingå* och *sluta* (inte ”träffa”).
tehdä sovinto = *ingå* eller *träffa* förlikning, *förlikas*, *nå* samförstånd, *träffa* eller *nå* en överenskommelse m.fl. *Se* även **Sovinto**
tehdä testamentti = *upprätta* (ett) testamente (inte ”uppgöra testamente”), i informellare sammanhang *skriva* ett testamente
tehdä työtä = *utföra* arbete, *arbeta*
tehdä vaatimus = *framställa, göra* eller *lägga fram* ett yrkande, *yrka*. *Se* även **Vaatia**

Tehoton
Utan verkan. Jfr **Pätemätön, Mitätön**
sopimus tai sitoumus on yhtiötä kohtaan tehoton, jos ... = *ett avtal eller en förbindelse är utan verkan mot bolaget, om ...*

Tekijänoikeus
Upphovsrätt (inte ”upphovsmannarätt”)

Tekninen
tekninen katselu = *optisk övervakning*
tekninen kuuntelu = *teknisk avlyssning*
tekninen seuranta = *teknisk spårning*
tekninen tarkkailu = *teknisk observation*
tekninen valvonta = *teknisk övervakning*

Tiedoksianto
Delgivning (se bl.a. 59–62 § i förvaltningslagen 434/2003)
sijaistiedoksianto = *mellanhandsdelgivning*
sähköinen tiedoksianto = *elektronisk delgivning*
tavallinen tiedoksianto = *vanlig delgivning*
todisteellinen tiedoksianto = *bevislig delgivning*
yleistiedoksianto = *offentlig delgivning*

Tiedoksisaanti

Delfående, det att NN fick del av

Delfående uppfattas ofta som stelt, så använd gärna omskrivningen med *få/fick del av*, om mottagaren (t.ex. parten, han eller hon, den sökande) klart framgår av texten. Observera att tidpunkten för delfåendet inte alltid sammanfaller med delgivningen (**tiedoksianto**), därför kan **tiedoksisaanti** inte översättas med ”delgivningen”.

määräaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista = *(tids)fristen börjar löpa från delfåendet av beslutet, (tids)fristen börjar löpa från det att NN fick del av beslutet*

Tiedonantovelvollisuus

Uppgiftsskyldighet, skyldighet att lämna uppgifter, *upplysningsskyldighet, upplysningsplikt*, *informationsskyldighet, informationsplikt, skyldighet att lämna information*. *Se* även **Ilmoitusvelvollisuus**

Uppgiftsskyldighet, skyldighet att lämna uppgifter kan gärna användas t.ex. om skyldighet att förse myndigheter och andra med uppgifter för tillsyn, uppföljning, statistik och andra ändamål.

Upplysningsskyldighet, upplysningsplikt kan gärna användas t.ex. om skyldighet att lämna upplysningar om en verksamhet till tillsynsmyndigheter eller andra med insynsrätt.

Informationsskyldighet, informationsplikt, skyldighet att lämna information kan gärna användas t.ex. om en starkare parts (t.ex. en myndighets, näringsidkares eller hyresvärds) skyldighet att hålla en svagare part (t.ex. en medborgare, konsument eller hyresgäst) informerad om något som berör den svagare partens intressen.

Tiedottaa

Se **Ilmoittaa, ilmoitus**

Tietohallinto

Informationsförvaltning (eng. information management), i vissa fall används även *dataförvaltning, dataadministration, informationsadministration, informationsteknik*. Orden är inte synonyma, så man måste kontrollera sammanhanget. I vissa sammansättningar används ibland bara *data- eller IT-* (t.ex. **tietohallinto-osasto** = *dataavdelningen*; **tietohallintojohtaja** = *IT-chef*).

Tietohuolto

Informationsförsörjning (eng. information provision)

Tietojärjestelmä
Informationssystem; i snävare bemärkelse *datasystem*

Informationssystem är ett system som samlar in, bearbetar, lagrar eller distribuerar och presenterar information inom ett företag, en organisation e.d. Systemet omfattar såväl teknisk utrustning som mänskliga rutiner. Det är oftast datorstött och omfattar en informationsdatabas.

Datasystem omfattar maskinvara och programvara samt eventuell organisation för databehandling.

Tietomurto
Dataintrång

Tietosuoja
Integritetsskydd, datasekretess, skydd för personuppgifter, dataskydd. Jfr **Tietoturva, tietoturvallisuus**
tietosuojalautakunta = *datasekretessnämnden*
tietosuojavaltuutettu = *dataombudsmannen*

Tietoturva, tietoturvallisuus
Datasäkerhet, *informationssäkerhet*. Skydd av information och datasystem mot intrång och förstörelse, avsiktlig eller oavsiktlig. Typiska åtgärder för att upprätthålla datasäkerheten är bl.a. säkerhetskopiering av data, installation av antivirusprogram och brandväggar, kryptering av information som skickas via datakommunikation och tillförlitliga behörighetskontroller med bl.a. lösenord på olika nivåer. *Jfr* **Tietosuoja**

Tila
Lägenhet; gård m.fl.
Enligt fastighetsbildningslagens (554/1995) terminologi är *lägenhet* en mindre jordegendom (som avsöndrats från en större). *Lägenhet* i betydelsen 'mindre jordegendom' bör helst undvikas i andra sammanhang än det nämnda, eftersom *lägenhet* i allmänspråket numera nästan alltid avser en bostadslägenhet. Ofta avses med **tila** t.ex. *gård*, *gårdsbruksenhet*, *jordbruk* eller något liknande, *se* **Maatila, Tilat**.

Tilaaja-tuottajamalli
Beställar–utförar-modell

Tilaisuus

Evenemang; sammankomst, möte; tillfälle m.fl

Observera att *tillfälle* i svenskan har en mer begränsad användning än **tilaisuus** och att det inte bör användas allmänt om sammankomster av olika slag. *Tillfälle* betyder dels en bestämd tidpunkt eller kortare tidsperiod (t.ex. *avtalstillfälle, skadetillfälle*), dels möjlighet (t.ex. *tillfälle att yttra sig*). *Tentamenstillfälle*, *kurstillfälle* och *utbildningstillfälle* kan användas om en av flera möjligheter att tentera resp. en av flera utbildnings- eller kursträffar. Skriv t.ex. *föredrag, möte, jubileum* i stället för ”föredrags-, mötes- och jubileumstillfälle”. Ett specialfall är *arbetstillfälle* i betydelsen ’möjlighet att anställa en person’ (på finska **työtilaisuus**, **työpaikka**).

Tilat

Lokal(er), rum (inte ”lokaliteter”). *Utrymmen* kan användas t.ex. om (inte klart avgränsade) delar av rum, lokaler eller byggnader; t.ex. *förrådsutrymmen, gemensamma tvättutrymmen, de utrymmen som är föremål för husrannsakan*. *Jfr* **Toimitilat**

toimistotilat = *kontorslokaler*
kokoustilat = *mötesrum*

Tilivirasto

Räkenskapsverk (inte ”redovisningsverk”)

Toimesta

Toimesta i uttryck som ”kutsu on lähetettävä Y:n toimesta” rekommenderas inte av den finska språkvården och borde inte användas i lagtext. Uttrycket är dessutom oklart, eftersom det kan betyda antingen att Y själv ska agera (*Y ska* sända kallelsen, kallelsen *ska* sändas *av Y*) eller att någonting ska ske på initiativ eller uppdrag av Y (kallelsen ska skickas *genom Y:s försorg).*

Toimia

Finnas, sköta, vara, handla, arbeta, agera, vara verksam, inneha posten som m.fl. Var försiktig med *verka* som har en högtidligare klang än det finska ordet. *Fungera* kan användas om tillfälliga uppdrag, men inte i fråga om sysslor av bestående art.

NN toimii lautakunnan sihteerinä = *NN är nämndens sekreterare*, *NN arbetar/tjänstgör som nämndens sekreterare* (men: *eftersom NN var sjuk, fungerade YY som sekreterare på mötet*)
ministeriössä toimii lautakunta = *vid ministeriet finns en nämnd*
toimia virkavastuun alaisena = *handla/arbeta under tjänsteansvar*
NN toimii kiinteistöalalla = NN *är verksam i fastighetsbranschen*
liikelaitoksen on toimittava liiketaloudellisten periaatteiden mukaisesti = *ett affärsverk ska skötas enligt företagsekonomiska principer*

Toimiala

Ansvarsområde (t.ex. i 68 § i grundlagen); *bransch*, *sektor, näringsgren*; *verksamhetsfält, verksamhetsområde, verksamhetsgren*; *fackområde* m.fl. *Jfr* **Toimialue, toiminta-alue, Vastuualue**

Toimialue, toiminta-alue

(Geografiskt) verksamhetsområde; *distrikt*. *Jfr* **Toimiala**

Toimihenkilö

Tjänsteman används i nyare lagar om både offentligt och privat anställda, t.ex. statstjänstemän, banktjänstemän, posttjänstemän.

Uttrycket **virkamiehet ja toimihenkilöt** översätts ofta numera med bara *tjänstemän*.

”Funktionär” i betydelsen *tjänsteman* bör undvikas om man inte är bunden av lagar eller andra bestämmelser. I svenskan betyder *funktionär* dels en person som fyller en bestämd funktion av praktiskt slag (t.ex. funktionärer vid idrottstävlingar), dels en person som har en förtroendepost (t.ex. sekreterare, kassör) i en förening e.d.

Toimikausi

Mandattid eller *mandatperiod* (= *valperiod*); *ämbetsperiod* (i fråga om republikens president i 55 § i grundlagen). En period är en tidsrymd mellan två val. Använd inte ”verksamhetsperiod”.

Toimikunta

Kommission, när det är fråga om ett lagberedningsorgan. En kommission tillsätts av ett ministerium och har vanligen en bredare sammansättning än en arbetsgrupp. *Jfr* **Komitea, Neuvottelukunta**

Toimintakelpoisuus

Handlingsbehörighet

Om en myndig person inte förmår sköta sina ekonomiska angelägenheter kan domstolen enligt 18 § i lagen om förmyndarverksamhet (442/1999) begränsa hans eller hennes handlingsbehörighet. Det här kan också innebära att personen omyndigförklaras.

Toimintalinjat

Riktlinjer för verksamheten. **Tavoitteet ja toimintalinjat** kan uttryckas med t.ex. *mål och riktlinjer för verksamheten*.

Toimintaympäristö

Förhållandena, närmiljön, omgivningen, omvärlden, villkor, verksamhetsmiljö m.fl. **Toimintaympäristön muutokset** kan ofta översättas med uttrycket *förändringar(na) i omvärlden, operativa förändringar, förändringar i företagsklimatet/samhället* m.fl.

Toimipaikka, toimipiste

Verksamhetsställe; om möjligt konkretiserat: *kontor, fabrik* etc. **Toimipaikka** har också översatts med *driftställe* i skattesammanhang och i bl.a. försäkringsbolagslagen (521/2008), sparbankslagen (1502/2001) och handelsregisterlagen (129/1979), *affärsställe* (äv. **liikepaikka**) i bl.a. värdepappersmarknadslagen (495/1989) och *förrättningsställe* i bl.a. revisionslagen (459/2007). Ibland går det också bra att skriva om, t.ex. *företaget har verksamhet på följande orter.*

Toimitilat

Lokaler (inte ”verksamhetsutrymmen”). *Jfr* **Tilat**

Toimittaa

Lämna (in), sända, skicka (till), ge in, tillställa i fråga om handlingar, uppgifter och liknande. *Ge in* anger inte sättet, och är därför rätt användbart. Undvik *tillställa* som kan uppfattas som stelt. *Jfr* **Lähettää**

Asiakirja on toimitettava tuomioistuimen kansliaan. = Handlingen ska *lämnas in/ges in* till domstolens kansli.

Finskans **toimittaa** används också i många andra sammanhang, se *Stora finsk-svenska ordboken.*

Toimivalta

Behörighet, kompetens, befogenhet

Behörighet och *kompetens* används när det gäller myndigheternas och domstolarnas rättigheter. I fråga om kompetensfördelningen mellan olika domstolar talar man t.ex. om domstolarnas *lokala* (ibland: *territoriella*), *sakliga och funktionella behörighet* eller *kompetens* (**alueellinen, asiallinen ja asteellinen toimivalta**). Man talar också om t.ex. en domstols *exklusiva behörighet/kompetens* (**yksinomainen toimivalta**) eller om att någon är *ensam behörig.*

Befogenheter (**toimivaltuudet**) avser laglig rätt att t.ex. avgöra vissa ärenden eller vidta vissa åtgärder. *Kompetens* används också ibland i detta sammanhang.

Polisen är visserligen behörig myndighet i avvisningsfrågor, men i detta fall har polisen överskridit sina befogenheter.
Domstolen saknar behörighet att handlägga målet.
Tillsynsmyndigheterna ska få ökade befogenheter att ingripa vid överträdelser.
Kommunen får inte överlåta befogenheten att meddela beslut i ärendet.
Kommunfullmäktige har genom beslutet överträtt (gränserna för) sin kompetens.

Kompetens används också om faktisk förmåga och skicklighet. Var därför uppmärksam på ordets dubbla betydelse. *Behörighet* används också om villkor som ställs t.ex. för innehav av tjänster. *Se* **Kelpoisuus, Pätevyys**

Inom fullmaktsrätten skiljer man mellan fullmäktigens (fullmaktsinnehavarens) *behörighet* (**kelpoisuus**) och *befogenhet* (**toimivalta**). Med behörighet avses då vad fullmäktigen med stöd av fullmakten är kompetent att göra med bindande verkan för fullmaktsgivaren. Befogenheten, som ofta är snävare än behörigheten, avser då vad fullmäktigen enligt fullmaktsgivarens särskilda instruktioner får göra när han företar rättshandlingar för fullmaktsgivarens räkning.

Tosin

Dock, emellertid, ändå, visserligen. Visserligen förutsätter ett efterföljande *men* eller något motsvarande.

Toteuttaa, toteutua

Genomföra, fullfölja, realisera, *verkställa*, *förverkliga* m.fl. Observera att man kan *förverkliga* bara sådant som finns som utkast, idé eller fantasi – man *förverkligar* en plan eller en dröm, men man *genomför* ett projekt, *bygger* ett sjukhus och *anlägger* en väg eller en park.

Ibland behöver **toteuttaa** inte alls översättas:

vuonna 2004 toteutetun lainmuutoksen jälkeen = *efter lagändringen/en lagändring (år) 2004*
ehdotuksen toteuttaminen ei aiheuttaisi organisatorisia muutoksia = *förslaget innebär (medför) inga organisatoriska förändringar*
toteutuneet kustannukset = *faktiska kostnader, (kostnads)utfall*

Toteuttaa kan översättas t.ex. på följande sätt:

ansvar (t.ex. borgensansvar) kan *realiseras*
arbete kan *utföras, fullföljas*, *slutföras* eller *fullbordas*
arrangemang kan *vidtas* eller *genomföras*

avsikter kan *fullföljas* eller *förverkligas*
avtal kan *fullgöras* eller *fullföljas*
beslut kan *verkställas* eller *tillämpas*
budgetar kan *iakttas, följas, genomföras* eller *realiseras*
byggnader kan *byggas eller uppföras*
föresatser *kan förverkligas*
förslag kan *genomföras*, *förverkligas*, *realiseras, gå igenom*, *leda till (medföra) något*
förväntningar kan *infrias*
gåvor kan *fullbordas*
hot kan *förverkligas* eller *verkställas*
idéer kan *förverkligas* eller *realiseras*
ideal kan *förverkligas*
institut kan *bli verklighet* eller *komma till stånd* (ett nytt rättsinstitut *införs*)
lagändringar kan *genomföras* eller *göras*
metoder kan *tillämpas*
mål kan *nås, fullföljas, uppfyllas* eller *förverkligas*
målsättningar kan *förverkligas* eller *uppnås*
planer kan *förverkligas, genomföras, realiseras* eller *verkställas*
politik kan *drivas* eller *föras*
principer kan *följas*, *iakttas* eller *genomföras*
projekt kan *utföras*, *genomföras* eller *realiseras*
program kan *fullföljas*, *följas* eller *genomföras*
reformer kan *genomföras*
risker kan *realiseras*
rättigheter kan *tillgodoses* eller *utövas*
skyldigheter kan *fullgöras*
syften kan *fyllas, förverkligas, vinnas, nås* eller *uppnås*
system kan *verkställas, tas i bruk, införas* eller *tillämpas*
tjänster kan *genomföras* eller *utföras*
uppgifter kan *fullgöras* eller *utföras*
utredningar kan *fullföljas, genomföras* eller *göras*
åtgärder kan *vidtas, utföras* eller *genomföras*
ändamål kan *fyllas* eller *uppnås*
ändringar kan *drivas igenom, genomföras, ske*, *göras* eller *företas*
önskemål kan *uppfyllas, tillgodoses, tillmötesgås* eller *förverkligas*

Toteuttamissuunnitelma

Verkställighetsplan, realiseringsplan, genomförandeplan

Toteutuma

Utfall; i vissa fall *budgetutfall*

Toteutuma avser det slutliga resultatet av en beräkning och förekommer t.ex. i tabeller i budgetpropositionen.

Tulkinnanvarainen

Flertydig, mångtydig, kontroversiell, oklar, tvetydig (inte ”tolkbar”). I vissa fall passar en omskrivning, t.ex. frågan *lämnar rum för tolkning*, lagtexten *är inte entydig*, förslaget *medför tolkningssvårigheter*, bestämmelsens *innebörd är oklar.*

Tulkintaetuoikeus

Tolkningsföreträde

Tulkki

asioimistulkki = *kontakttolk*
oikeustulkki = *rättstolk*
simultaanitulkki = *simultantolk*

Tulla voimaan

Träda i kraft

Tulo- ja menoarvio

Uttrycket är föråldrat, se **Talousarvio** och **Valtion talousarvio**

Tulos

Terminologi som gäller bl.a. resultatorienterad styrning:

tuloksellisuus = *(uppnådda) resultat; att man uppnår resultat*
tulosalue = *resultatområde*
tulosanalyysi, tulosarviointi = *resultatanalys*
tulosbudjetointi = *resultatbudgetering*
tulosjohtaminen = *resultatstyrning, resultatorienterad ledning*
tuloskeskustelu = *resultatsamtal*
tulosmittaus = *resultatmätning*
tulosneuvottelu = *resultatförhandling*
tulosohjaus = *resultatorienterad styrning, resultatstyrning*
tulospalkkaus = *resultatlön*
tulospalkkio = *resultatpremie*
tulosseuranta = *resultatuppföljning*

Tulouttaa

Intäktsföra, beakta/uppta som intäkt, redovisa (till)

Vinsten har *intäktsförts i* resultaträkningen.
De influtna avgifterna ska *redovisas till* staten.

Tunnus

Beteckning, tecken, kod, signum, kännetecken, ofta också *nummer*

henkilötunnus = *personbeteckning*; motsvaras i Sverige av personnummer. (Förr ”sosiaaliturvatunnus” = ”socialskyddssignum”.)
kiinteistötunnus = *fastighetsbeteckning*
rekisteritunnus = *registreringstecken* (på fordons registreringsskylt); motsvaras i Sverige av registreringsnummer
rintamapalvelustunnus = *fronttjänsttecken* (för kvinnor; förordningen om fronttjänsttecken 554/1978)
rintamasotilastunnus = *frontmannatecken* (förordningen om frontmannatecken 772/1969)
rintamatunnus = *fronttecken* (förordningen om fronttecken 256/1988)
yritys- ja yhteisötunnus (Y-tunnus) = *Företags- och organisationsnummer (FO-nummer)*; motsvaras i Sverige av organisationsnummer. (Förr ”liike- ja yhteisötunnus” = ”affärs- och samfundssignum”.)

Tunnusluku

Nyckeltal, sifferkod m.fl. Kontrollera sammanhanget.

Tuntuva

Se **Huomattava**

Tuoda

Ta med sig, ha med sig, komma med, medföra m.fl. (inte ”hämta”, som innebär att man beger sig till platsen för något för att ta det med sig tillbaka eller till någon annan plats)

Tuomio

Dom. Se även **Päätös, Osatuomio, Välituomio, Välitystuomio, Yksipuolinen tuomio**

tuomiolauselma = *domslut*
tuomion perustelut = *domskäl*

Tuomita

Döma, döma ut, tilldöma, avdöma, ådöma

rangaistus tuomitaan = *straffet döms ut* (inte ”utdöms” eller ”ådöms”)

NN on tuomittava sakkoon = *NN ska dömas till böter*
vahingonkorvaus tuomitaan = *skadestånd döms ut till YY, NN döms att betala skadestånd till YY, YY tilldöms skadestånd*
uhkasakko tuomitaan maksettavaksi = *ett vite döms ut* (efter att först ha förelagts ngn/satts ut/utsatts)
tuomita avioeroon = *döma till äktenskapsskillnad*
avioeroon tuomitut puolisot = *frånskilda makar*
juttu tuomitaan = *ett mål (en tvist) avdöms, dom i målet ges, målet avgörs*

Tuomitsematta jättäminen
Domseftergift, avstå från att döma (en person) till straff, lämna (en gärning) obestraffad

Tuottamus, tuottamuksellisuus
I straffrättsliga sammanhang *oaktsamhet*; *oaktsam, av oaktsamhet* (tidigare ”vållande”); i skadeståndsrättsliga sammanhang *vållande*. *Se* även **Tahallisesti, tahallaan, Huolimattomuudesta, Varomattomuudesta**

Turva
eläketurva = *pensionsskydd*
palkkaturva = *lönegaranti* (lönegarantilagen 866/1998)
sosiaaliturva = *social trygghet;* undvik helst ”socialskydd” som används i äldre lagstiftning
Se även **Oikeusturvallisuus, oikeusturva, Tietoturva**

Turvaamistoimenpide, turvaamistoimi
Säkringsåtgärd (t.ex. 7 kap. i rättegångsbalken) är en interimistisk åtgärd som vidtas av en domstol eller förvaltningsmyndighet för att hindra att egendom skingras (t.ex. kvarstad) eller för att skydda enskilda eller allmänna intressen mot en hotande fara eller olägenhet (t.ex. förbud). I Sverige kallas motsvarande åtgärder i allmänhet säkerhetsåtgärder. *Säkerhetsåtgärd* används för **turvaamistoimenpide, turvaamistoimi** i vissa lagar också hos oss, t.ex. i fängelselagen (767/2005) och försäkringsbolagslagen (521/2008), och kan med fördel användas om betydelsen och sambandet med omgivande lagstiftning klart framgår. Undvik ”säkerhetsåtgärd” när det är fråga om skyddsåtgärder vid farlig verksamhet (på finska **turvallisuustoimenpide**, **varotoimenpide, varotoimi** m.fl.).

Turvata
Trygga, säkerställa, tillförsäkra, garantera, se till, sköta om, sörja för, tillgodose, skydda, tillvarata m.fl.

Tutkintavanki
Häktad (häktningslagen 768/2005); inte ”rannsakningsfånge”. *Jfr* **Vanki**

Työasunto
Bostad på arbetsorten (inte ”arbetsbostad”), ibland *andrabostad*. *Jfr* **Työsuhdeasunto**

Työehdot
Anställningsvillkor (arbetsavtalslagen 55/2001)

Työehtosopimus
Kollektivavtal, arbetskollektivavtal
De kollektivavtal som gäller anställningsvillkoren i privaträttsliga arbetsavtalsförhållanden regleras i lagen om kollektivavtal (työehtosopimuslaki 436/1946). De kollektivavtal som gäller anställningsvillkoren i tjänsteförhållanden regleras i lagstiftningen om tjänstekollektivavtal (**virkaehtosopimus**). Den kortare formen *kollektivavtal*, som alltså är ett vidare begrepp än **työehtosopimus**, används inom den privata sektorn och annars när det inte behövs någon distinktion i fråga om typen av kollektivavtal. När distinktionen behövs används *arbetskollektivavtal*.

virka- ja työehtosopimus (**VES-TES** eller **ves-tes**) = *tjänste- och arbetskollektivavtal*

Työkyvyttömyys
Arbetsoförmåga, i vissa lagar *invaliditet*. *Se* **Työkyvyttömyyseläke**

Työkyvyttömyyseläke
Sjukpension; invalidpension (inte ”invaliditetspension”). I informella sammanhang kallas den här pensionen ibland också ”sairauseläke” på finska.

Termen *sjukpension* infördes i 2007 års folkpensionslag (568/2007). *Sjukpension* ska således användas i texter som har anknytning till den lagen, och kan också användas som övergripande benämning i informella sammanhang. I 1956 års folkpensionslag användes den äldre termen ”invaliditetspension”.

Invalidpension används i den gällande arbetspensionslagstiftningen och ska användas i texter som har anknytning till den lagstiftningen. *Se* Språkråd 1/2008.

Työkyvytön
Arbetsoförmögen. *Jfr* **Työkyvyttömyyseläke**

Työmarkkinatuki
Arbetsmarknadsstöd (lagen om utkomstskydd för arbetslösa 1290/2002)

Työmatka
Arbetsresa (resa mellan hemmet och arbetsplatsen); *tjänsteresa* (resa i tjänsten eller anställningen)

Työnantajan sosiaaliturvamaksu
Arbetsgivares socialskyddsavgift (motsvaras i Sverige av arbetsgivaravgift)

Työpaikka
Arbetsplats, arbetsställe (om det fasta verksamhetsställe där någon arbetar); *arbete, anställning, jobb, arbetstillfälle* (om möjlighet till sysselsättning eller möjlighet att anställa någon)

Työsopimussuhde
Arbetsavtalsförhållande

Työsuhde
Anställningsförhållande, anställning; arbetsavtalsförhållande

Anställningsförhållande (arbetsavtalslagen 55/2001), eller *anställning* kan användas, men dessa ord har en vidare betydelse än **työsuhde** och anger inte som det finska ordet exakt vilken typ av anställning det är fråga om (*jfr* **Palvelussuhde**). I texter där det görs skillnad mellan tjänsteinnehavare och andra anställda avser **työsuhde** en anställning enligt arbetsavtalslagen. I sådana texter måste man därför välja ett mer exakt ord, t.ex. *arbetsavtalsförhållande* (**työsopimussuhde**), se 46 § (305/2003) i kommunallagen. I viss äldre lagstiftning används fortfarande ”arbetsförhållande” (ett ord som i nyare lagstiftning bör reserveras för **työolosuhteet**).
työ- tai virkasuhde = *arbetsavtals- eller tjänsteförhållande*

Työsuhdeasunto
Tjänstebostad. Jfr **Työasunto**

Työsuhteinen, työsopimussuhteinen
Anställd i arbetsavtalsförhållande, anställd genom/med arbetsavtal

Työtaistelu
Arbetskonflikt (inte ”kampåtgärd”, ”arbetskamp” eller ”arbetsstrid”).
työtaistelutoimenpide, työtaistelutoimi = *stridsåtgärd, konfliktåtgärd* (främst om strejk och lockout)

Työterveyshuolto
Företagshälsovård (lagen om företagshälsovård 1383/2001)

Työttömyysturva
Utkomstskydd för arbetslösa (lagen om utkomstskydd för arbetslösa 1290/2002). Uttrycket används inte i Sverige.

Työtulo, työansio
Arbetsinkomst. Jfr **Ansiotulo**

Täysi-ikäinen
Som uppnått myndighetsåldern (inte ”fullvuxen” eller ”vuxen”); ibland *myndig*

Observera att den som uppnått myndighetsåldern 18 år inte kan kallas ”myndig”, om han eller hon har omyndigförklarats på grund av oförmåga att sköta sina ekonomiska angelägenheter. *Jfr* **Alaikäinen**, **Täysivaltainen**, **Vajaavaltainen**

Täysivaltainen
Myndig. Jfr **Alaikäinen**, **Täysi-ikäinen**, **Vajaavaltainen**

Täyttää
Uppfylla, fylla, motsvara; fullgöra; tillsätta m.fl.
täyttää ehto = *uppfylla ett villkor*
täyttää rikoksen tunnusmerkistö = *motsvara brottsbeskrivningen; uppfylla brottsrekvisitet*
täyttää vaatimus = *fylla* eller *uppfylla ett krav*
täyttää velvollisuus = *uppfylla en plikt* eller *förpliktelse*; *fullgöra* en skyldighet
täyttää virka = *tillsätta en tjänst*

Täytäntöönpano
Verkställande, verkställighet (om det faktiska utförandet av t.ex. beslut); *genomföra, genomförande* (om att sätta i kraft de nationella bestämmelser som är nödvändiga för att följa ett direktiv)
täytäntöönpanoasetus = *genomförandeförordning* (EU)

Täytäntöönpanoasiakirja
Verkställighetshandling

Täytäntöönpanokelpoinen
Verkställbar

Täytäntöönpanoperuste

Verkställighetsgrund (inte ”exekutionstitel”)

Täytäntöönpanoperuste används ibland också om själva *verkställighetshandlingen*.

Uhka

Äventyr (ibland *hot*); omskrivning med t.ex. *annars, i annat fall* enligt vad som anges nedan

Äventyr uppfattas ofta som ålderdomligt och svårbegripligt, men det ska användas i lagbestämmelser som gäller myndigheters rätt att använda vissa påföljder som påtryckningsmedel i samband med förelägganden, förbud och liknande beslut. Ordet har en vedertagen innebörd i detta sammanhang och en omskrivning blir inte tillräckligt exakt. I andra texter än författningstexter, t.ex. myndighetsbeslut där mottagaren blir upplyst om risken för en påföljd vid försummelse, är det dock bättre att använda *annars*, *i annat fall* och liknande uttryckssätt.

I författningstext ska alltså *äventyr* (ibland *hot*) användas i bestämmelser som gäller myndigheters möjlighet att använda sig av de administrativa tvångsmedel som nämns i viteslagen (1113/1990), dvs. vite, tvångsutförande och avbrytande av verksamhet. Av en sådan bestämmelse följer att myndigheten i ett enskilt föreläggande, förbud eller liknande beslut får ”hota med” de här påtryckningsmedlen för att förmå mottagaren att iaktta beslutet. I sådana fall är det också korrekt att använda ordet **uhka** på finska (*se Lainlaatijan opas*). I lagstiftningen används ibland också uttrycket *hot om*. Uttryck med *hot* används dock inte i motsvarande sammanhang i Sverige.

uhalla, että = *vid äventyr att*; ibland *med hot om att*
uhkasakko = *vite* (*se* även **Uhkasakko**)
uhkasakkolaki = *viteslagen*
sakon uhalla = *vid vite*
teettämisuhka = *hot om tvångsutförande*
keskeyttämisuhka = *hot om avbrytande*

Uhalla används också ibland när det är fråga om myndigheters och domstolars rätt att använda andra påtryckningsmedel än de som nämns i viteslagen. Också i dessa fall används i själva lagbestämmelsen uttrycken *vid äventyr att* och *vid äventyr av*:

Päätöksessä on kehotettava noutamaan ajoneuvo 30 päivän kuluessa tiedonsaannista uhalla, että ajoneuvo siirtyy kunnan omistukseen.
= *Beslutet ska innehålla en uppmaning att hämta fordonet inom 30 dagar från delfåendet vid äventyr att fordonet övergår i kommunens ägo.*

I författningstext används **uhalla** ibland också (i strid med rekommendationerna i *Lainlaatijan opas*) för att betona följden av att någon inte gör på det sätt som anges i lagen. Påföljden är alltså inte då förenad med något myndighetsbeslut. I detta fall ska man helst skriva om texten med hjälp av *annars*, *i annat fall* eller liknande uttryckssätt:

Ansökan ska lämnas in inom föreskriven tid, annars beaktas den inte.
Ansökan ska lämnas in inom föreskriven tid. I annat fall beaktas den inte.
Ansökan ska lämnas in inom föreskriven tid. Om den lämnas in för sent, beaktas den inte.

Uhkasakko

Vite

asettaa uhkasakko = *förelägga* (någon) *vite*, *sätta ut/utsätta vite*
asettaa päätöksen tehosteeksi uhkasakko = *förena beslutet med vite*
tehostaa uhkasakolla = *förena med vite*
uhkasakko tuomitaan maksettavaksi = *ett vite döms ut* (efter att först ha förelagts någon/satts ut/utsatts)
uudistaa uhkasakko = *upprepa vite*
sakon uhalla = *vid vite*
velvoittaa sakon uhalla = *förelägga vid vite*

Ulosmittaus

Utmätning

ulosmittauskelpoinen = *utmätningsbar*
ulosmittauskielto = *utmätningsförbud*

Ulosotto

Utsökning

ulosottokaari = *utsökningsbalken* (705/2007)
ulosottolaitos = *utsökningsväsendet*
ulosottomies = *utmätningsman*
ulosottotoimen hallinto = *utsökningsverksamhetens förvaltning*
ulosottoviranomainen = *utsökningsmyndighet*
ulosottovirasto = *utsökningsverk* (inte längre ”exekutionsverk”)

Uskottu mies

God man (best. sing. gode mannen, obest. pl. gode män, best. pl. gode männen); inte ”den gode mannen”, ”de gode männen”. Sysslan kallas *godmanskap*.

Uudelleen

ottaa uudelleen käsiteltäväksi = *ta upp på nytt, behandla på nytt, ta upp till ny behandling* (inte ”förnyad”)

Uudistaa, uudistus, uusia

Reformera, omarbeta, se över, ändra; modernisera; förnya; upprepa; ta om m.fl.

Lagar och bestämmelser *reformeras, omarbetas, ses över, moderniseras, ändras* eller *revideras*. Man kan också säga att en helt *ny lag* på området *ska stiftas* eller *beredas*. *Förnya* kan användas t.ex. när giltigheten av en inteckning, ett tidsbundet avtal eller en temporär lag förlängs med i stort sett oförändrat innehåll. *Se* ytterligare *Stora finsk-svenska ordboken*.

kokonaisuudistus = *fullständig omarbetning, total översyn, fullständig översyn, totalreform* m.fl.
osauudistus, osittaisuudistus = *delreform*
uudistaa mallioikeuden rekisteröinti = *förnya en mönsterregistrering*
uudistaa oikeudenkäyntiväite = *upprepa en processinvändning*
uusia koe = *ta om ett prov*
uusia liikennelupa = *förnya ett trafiktillstånd*
uusia patentti = *återuppliva ett patent*
uusia vekseli = *omsätta en växel*

Uusiutuva

Förnybar (t.ex. förnybar energikälla)

Vaarantaa

Äventyra, riskera; *utgöra ett hot mot*

liikenteen vaarantaminen = *äventyrande av trafiksäkerheten* (strafflagen)
terveyden vaarantaminen = *äventyrande av andras hälsa* (strafflagen)

Vaatia

Yrka; begära; kräva, fordra; framställa anspråk
Yrka används särskilt i formella domstolssammanhang, och står då ofta utan prepositionen *på*. Använd gärna de andra alternativen där det går.

Vaatimus, vaade

Yrkande, anspråk; *begäran*; *krav*

asianosaisen vaatimuksesta = *på yrkande av en part, på partens yrkande*

lakiosaa koskeva vaatimus = *anspråk på laglott*
muuntorangaistusvaatimus = *yrkande på förvandlingsstraff*
oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskeva vaatimus = *ett yrkande om ersättning för rättegångskostnader*
saatava tai muu vaade = *fordran eller annat anspråk*
vahingonkorvausvaatimus = *skadeståndsyrkande, skadeståndsanspråk*

Vahingonkorvaus

Skadestånd (inte ”skadeståndsersättning”)

Skadestånd är en ersättning som man blir tvungen att betala om man 1) underlåter att uppfylla sina förpliktelser i ett avtal som man ingått eller 2) uppsåtligen eller av oaktsamhet vållat någon annan en person- eller sakskada eller genom brottsligt handlande orsakat någon annan en ekonomisk skada (skadeståndslagen 412/1974). Skadestånd är alltså inte synonymt med ersättning, utan skadestånd betalas av den som är ersättningsskyldig på grund av vållande, dvs. oaktsamhet, försummelse, uppsåt eller något liknande. *Skadeersättning* däremot är helt allmänt en ersättning som betalas för en skada, t.ex. på grund av ett försäkringsavtal. I försäkringssammanhang är alltså skadeersättning liktydigt med försäkringsersättning. Ansvarsförsäkringarna bygger däremot på skadeståndsprincipen och när det gäller dem kallar man ibland ersättningen skadestånd.

I lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948) är **korvaus** oriktigt översatt med ”skadestånd”. Försäkringsbranschen använder allmänt benämningen *olycksfallsersättning* på svenska. Vid ändring av lagstiftning där ”skadestånd” förekommer i denna oriktiga betydelse bör *ersättning* användas.

Vahvistaa

Stadfästa, fastställa, *bestyrka, bekräfta, bevittna, vidimera*, *attestera* m.fl. *Se* även **Varmentaa.**

vahvistaa laki = *stadfästa* en lag
vahvistaa tuomio = *fastställa* en dom
vahvistaa allekirjoituksellaan/nimikirjoituksellaan = *bekräfta, bestyrka med sin underskrift/namnteckning, vidimera*

Vaihe

Fas, etapp, stadium, steg, moment. Ett *skede* är i allmänhet något mer omfattande (ett avgörande skede i historien).

Vaihto-omaisuus
Omsättningstillgångar (bokföringslagen 1336/1997)

Vaikeusaste
Svårhetsgrad (om brott); *svårighetsgrad* (om prestationer, arbeten)

Vaikeutettu lainsäätämisjärjestys
Kvalificerad lagstiftningsordning

Vajaavaltainen
Omyndig
Omyndig är den som inte har fyllt 18 år (minderårig) samt den som har fyllt 18 år (uppnått myndighetsåldern) men förklarats omyndig. *Jfr* **Alaikäinen, Täysi-ikäinen, Täysivaltainen**

Vakanssi
Vakans kan på svenska användas endast om en tjänst, befattning eller plats som för tillfället är obesatt (vakant). I annat fall används *befattning*, *tjänst* eller *plats*.

Vakavaraisuus
Soliditet; kapitaltäckning; solvens
Soliditet (ekon.) avser andelen eget kapital av det totala kapitalet (långsiktig betalningsförmåga); när det gäller finansiella institut talar man dock om *kapitaltäckning* och inte om soliditet. *Solvens* (jur.) avser ett företags förmåga att fullgöra sina löpande betalningsförpliktelser (kortsiktig betalningsförmåga).

Vakiintunut oikeuskäytäntö
Se **Oikeuskäytäntö**

Vakinainen, vakituinen
Stadigvarande, varaktig; ordinarie m.fl. *Jfr* **Pysyvä**
asua tai oleskella vakinaisesti = *bo eller vistas stadigvarande/varaktigt* (*se* dock även **Asuinpaikka**, **Kotipaikka**)
vakinainen virka = *ordinarie tjänst*
vakinainen väestö = *bofast befolkning*

Valittaa
Överklaga (genom besvär); anföra besvär (inte ”besvära sig”); *söka ändring (genom besvär). Se* även **Muutoksenhaku**

Överklaga, vid behov med preciseringen *genom besvär,* rekommenderas i första hand:

päätöksestä voidaan valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen = *beslutet får överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen (genom besvär)*

ennakkoratkaisusta ei saa valittaa = *ett förhandsavgörande får inte överklagas (genom besvär)*

uhkasakon asettamista koskevasta päätöksestä ei saa erikseen valittaa (detta innebär att eventuella besvär får anföras endast i samband med huvudsaken) = *över beslutet om föreläggande av vite får besvär inte anföras separat, beslutet om föreläggande av vite får inte överklagas genom separata besvär*

Ett besvärsförbud hindrar nödvändigtvis inte användningen av andra rättsmedel, därför är det ibland viktigt att understryka att ändring inte får sökas *genom besvär*:

päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla = *beslutet får inte överklagas genom besvär*

Ibland finns det skäl att vara försiktig så att *överklagande* inte förväxlas med *klagan* (se **Kantelu, Hallintokantelu**). Om klagan och besvär behandlas i samma text, kan det med andra ord vara nödvändigt att undvika konstruktioner med *överklaga*:

Pakkokeinoja koskevasta päätöksestä ei saa valittaa. **Päätöksestä saa kuitenkin kannella ilman määräaikaa.** = *Besvär får inte anföras över ett beslut om tvångsmedel. Klagan över beslutet får dock anföras/ Däremot får klagan över beslutet anföras utan tidsfrist.*

Valittaja

Den som söker ändring, ändringssökande(n); den som överklagar; den som anför(t) besvär(en); inte ”besväranden”, eller ”den som besvärat sig”. *Se* även **Valittaa, Muutoksenhaku.** I Sverige kallas den som överklagar den klagande. Hos oss används ordet klagande i en annan betydelse, dvs. om den som anför klagomål hos en myndighet. (*se* **Kantelija**)

vastavalittaja = *part som anför(t) motbesvär*

Valituksenalainen päätös

Det överklagade beslutet; det beslut som besvären gäller (inte ”det besvär underkastade beslutet”). *Se* även **Valittaa, Muutoksenhaku**

Valitus

Besvär är ett rättsmedel för sökande av ändring i ett icke-lagakraftvunnet avgörande av en domstol eller förvaltningsmyndighet. Observera att grundformen på svenska alltid är plural. Besvär ska alltid anföras inom en viss tid (*se* **Valitusaika**), annars vinner avgörandet laga kraft. I vissa fall måste man ha besvärstillstånd (*se* **Valituslupa**) för att få anföra besvär. **Valitus** avser ofta också den konkreta skrivelsen med överklagandet (besvärsskriften). *Se* även **Muutoksenhaku, Valittaa**

valitus hyväksytään = *besvären godkänns/bifalls*
valitus hylätään = *besvären förkastas/avslås*
valituslupahakemus hylätään = *ansökan om besvärstillstånd avslås*
valitukseen vastaaminen = *bemötande (av besvär), bemöta besvär*
tuomioistuin on tutkinut valituksen = *domstolen har prövat besvären*
valitus jätetään tutkittavaksi ottamatta = *besvären avvisas (utan prövning); besvären lämnas utan prövning; besvären tas inte upp till prövning*

Valitusaika

Besvärstid; *tid(sfrist) för överklagande; tid för sökande av ändring*
Om avgörandet inte överklagas inom besvärstiden vinner det laga kraft, vilket betyder att man inte längre kan söka ändring i det på något annat sätt än genom extraordinära rättsmedel. *Se* även **Muutoksenhakuaika, Valittaa, Muutoksenhaku, varsinainen muutoksenhakukeino, ylimääräinen muutoksenhakukeino**

Valituskelpoinen

Överklagbar
Domar och beslut som får överklagas är *överklagbara*. *Se* även **Valittaa, Muutoksenhaku**

Valituskelpoisuus

Överklagbarhet (förvaltningsprocesslagen 586/1996). *Se* även **Valittaa, Muutoksenhaku**

Valituskielto

Besvärsförbud. *Se* även **Valittaa, Muutoksenhaku**

Valituskirjelmä

Besvärsskrift. *Jfr* **Muutoksenhakukirjelmä.** *Se* även **Valittaa, Muutoksenhaku**

Valituslupa

Besvärstillstånd

Den som vill anföra besvär hos högsta domstolen eller högsta förvaltningsdomstolen måste först ansöka om besvärstillstånd. I Sverige kallas det tillstånd som krävs för att högre domstolar ska ta upp mål till prövning *prövningstillstånd. Jfr* **Muutoksenhakulupa**, *se* även **Valittaa**

Valitusoikeus

Besvärsrätt; rätt att överklaga. Se **Valittaa, Muutoksenhaku**

Valitusosoitus

Besvärsanvisning (t.ex. 25 kap. 11 § i rättegångsbalken och 3 kap. i förvaltningsprocesslagen); inte ”besvärsundervisning”. *Se* även **Muutoksenhakuohje, Valittaa, Muutoksenhaku**

I informativa texter där det inte krävs att man följer lagens terminologi kan man använda klargörande omskrivningar, t.ex. *information/anvisningar/upplysningar/underrättelse om hur man överklagar* eller *om hur beslutet/domen får överklagas,* eller enbart rubriken *Hur man överklagar.*

Valitusviranomainen

Besvärsmyndighet. Se även **Muutoksenhakuelin, Valittaa, Muutoksenhaku**

Valmistaa, valmistus

Tillverka, framställa, bereda, utarbeta, producera m.fl.

valmistaa lakeja = *bereda lagar*
lainvalmistelu = *lagberedning*
yleissopimus on valmistunut yhteistyössä ... = *konventionen har utarbetats/beretts i samarbete med …* (hellre än ”färdigställts”)

Valmistevero

Punktskatt, i äldre lagstiftning *accis*

Valmius

Beredskap (om att vara beredd på kommande faror, kriser och liknande t.ex. inom försvaret); *färdighet(er), förmåga, kunnande, förutsättning(ar), kvalifikation(er), anlag* (om någons personliga förmåga), *kapacitet*

Valtakunnallinen

Riksomfattande, på riksnivå, nationell, riks-, landsomfattande, i hela landet, rikstäckande. Alternativen är inte synonyma, kontrollera sammanhanget.

Valtionapu, valtionavustus, valtionosuus

Terminologin i lagstiftningen är vacklande. Normalt gäller följande:

Valtionapu motsvaras i första hand av *statsbidrag,* i andra hand av *statsunderstöd*.

Valtionavustus motsvaras i första hand av *statsunderstöd,* se t.ex. statsunderstödslagen 688/2001, i andra hand av *statsbidrag.*

Valtionosuus motsvaras i första hand av *statsandel.*

Valtionapulaitos

Statsunderstödd institution

Valtioneuvoston asetus

Förordning av statsrådet, statsrådets förordning (i fråga om en bestämd förordning); i vissa uttryck även *statsrådsförordning*

valtioneuvoston asetus joukkoliikenteen valtionavustuksista = *statsrådets förordning om statsunderstöd för kollektivtrafik*

tarkempia säännöksiä menettelystä annetaan valtioneuvoston asetuksella = *närmare bestämmelser om förfarandet utfärdas genom förordning av statsrådet*

Valtioneuvoston periaatepäätös

Principbeslut av statsrådet, statsrådets principbeslut (i fråga om ett bestämt principbeslut)

Valtion metsämaa

Statens skogsmark(er) i kollektiv betydelse; *en statlig skogsmark* när ett visst område avses

Valtiontalous

Statsfinanser (inte ”statsekonomin” eller ”statshushållningen”)

Statsfinanserna avser (en del av den offentliga ekonomin som består av) statens budgetekonomi och fonderna utanför statsbudgeten sammanslagna.

Valtion talousarvio (förk. **TA**)

Statsbudgeten (se lagen om statsbudgeten 423/1988). I en löpande text kan det vara tillräckligt med enbart *budgeten* (**talousarvio**), när det av sammanhanget är klart att det är fråga om statsbudgeten.

lisätalousarvio (förk. LTA) = *tilläggsbudget* (innehåller tillägg till och ändringar i statsbudgeten)

Valtion talousarvioesitys (förk. **TAE**)

Budgetproposition(en), ibland *proposition med förslag till statsbudget*

vuoden 2010 valtion talousarvioesitys = *budgetpropositionen för 2010*

Valtion varoista
Med eller *av* (inte ”ur”) *statsmedel/statliga medel*; *av* eller *med statens medel*

Valtiopäivät
Riksmöte (ny term i 1999 års grundlag, i historiska sammanhang förekommer också *riksdag*, *lantdag*)

Valtiosopimus
Se **Sopimus**

Valtiosääntö
Konstitution, författning, ibland *statsförfattning*
Ett lands *konstitution* kan vara skriven eller bygga på sedvanerätt. Ordet *författning* kan ha två betydelser. Dels kan det avse detsamma som konstitutionen, dels kan det avse en enskild lag eller förordning, *se* **Säädös**.
valtiosääntöoikeus = *statsförfattningsrätt*

Valtioyhteisö
Se **Yhteisö**

Valtuussäännös, valtuutussäännös
Bemyndigande
asetuksenantovaltuus, asetuksen antamiseen valtuuttava säännös = *bemyndigande att utfärda förordning*

Valtuusto
Fullmäktige, fullmäktigeförsamling

Ordet *fullmäktige* är ursprungligen plural av *fullmäktig*, som ledamöterna av t.ex. kommunfullmäktige tidigare kallades (*jfr* **Valtuutettu**). Man har alltså traditionellt sagt att *fullmäktige var beslutföra/eniga* och hänvisat till fullmäktige med pronomenet *de*. Numera uppfattas *fullmäktige* allt mer allmänt som en singular kollektivbeteckning med genus neutrum, både som församling och som sammanträde: *ett nytt/enigt fullmäktige, det nya fullmäktige*. Normalt är det ett oböjligt kollektivord, och man undviker former som ”fullmäktiget”, ”(två) fullmäktigen”.

I kommunallagen från 1995 undviks pronomen (*de* eller *det*) genom upprepning:
Valtuusto voi erottaa ... **valitsemansa luottamushenkilöt kesken toimikauden** ... =
Fullmäktige kan under pågående mandattid återkalla uppdragen för de förtroendevalda som fullmäktige har valt ...

Valtuutettu

Ledamot (av fullmäktige; 9 § i kommunallagen), i sammansättningar även *ombudsman, fullmäktig. Se* även **Asiamies**

lapsiasiavaltuutettu = *barnombudsmannen*
tasa-arvovaltuutettu = *jämställdhetsombudsmannen (JämO)*
tietosuojavaltuutettu = *dataombudsmannen*
työsuojeluvaltuutettu = *arbetarskyddsfullmäktig* (i Sverige: skyddsombud) **varavaltuutettu** = *ersättare* (i fullmäktige; 9 § i kommunallagen)
vähemmistövaltuutettu = *minoritetsombudsmannen*

Valvonta

Tillsyn, kontroll, övervakning, bevakning, överinseende m.fl. *Jfr* **Seuranta**, **Tarkastus**

valvontaviranomainen = *tillsynsmyndighet*
sisäinen valvonta = *intern kontroll*
tekninen valvonta = *teknisk övervakning*
testamentin valvonta = *bevakning av testamente*
Finanssivalvonta = *Finansinspektionen* (lagen om Finansinspektionen 878/2008)

Vangitseminen

Häktning (se 1 kap. i tvångsmedelslagen 450/1987). *Se* även **Tutkintavanki**, *jfr* **Vankeus**

olla vangittu = *vara häktad*
vangita = *häkta*

Vanhentuminen

Preskription i fråga om en rätt till fordran, talan m.m. som upphör efter förloppet av en viss tid (preskriptionstid) från en bestämd händelse.

vanhentunut syyteoikeus = *preskriberad åtalsrätt* (inte ”föråldrad” åtalsrätt)
vanhentunut rikos = *preskriberat brott*

Vanhuuseläke

Ålderspension (inte ”ålderdomspension”). *Se* även **Työkyvyttömyyseläke**

Vankeus

Fängelse (fängelselagen 767/2005). *Jfr* **Vangitseminen**

Vanki

Fånge (I Sverige: intagen)

tutkintavanki = *häktad*

Vapauttava tuomio
Friande eller *frikännande dom*

Vara-
Vice betraktas ofta som ett självständigt, oböjligt adjektiv, i andra fall sammanskrivs det med huvudordet.
vara-amiraali = *viceamiral*
(kansanedustajan) varaedustaja = *ersättare (för riksdagsledamot)*
varamies, varajäsen = *ersättare, suppleant*
varapuheenjohtaja = *vice ordförande*
varapuhemies = *vice talman*
vararehtori = *prorektor*
varatoimitusjohtaja = *vice verkställande direktör*
varatuomari = *vicehäradshövding* (titel som fås efter domstolspraktik, enbart i Finland)
varavaltuutettu, varajäsen = *ersättare* (i fullmäktige; kommunallagen 365/1995)

Varainhoitovuosi
Finansår. Budgetordlistan avråder från att använda **varainhoitovuosi** och rekommenderar i stället **budjettivuosi** = *budgetår.* Ett finansår är i allmänhet ett kalenderår, medan budgetåret kan vara längre än ett kalenderår.

Varainsiirtovero
Överlåtelseskatt (lagen om överlåtelseskatt 931/1996)

Varauma
Förbehåll i fråga om ett särskilt förhandsvillkor för godkännande av t.ex. ett avtal; *reservation* i fråga om internationella fördrag

Varmentaa
Bekräfta (fastslå riktigheten av t.ex. ett påstående eller ge t.ex. en överenskommelse rättslig giltighet); *intyga/bestyrka riktigheten, verifiera* (t.ex. i fråga om riktigheten av en uppgift eller ett dokument)*; vidimera* (bestyrka t.ex. en kopias överensstämmelse med originalet eller giltigheten av utländskt betyg), *attestera* (skriftligt intyga riktigheten), *kontrasignera* (underteckna tillsammans med en annan person för att bestyrka att dokumentet överensstämmer med det som beslutats), *certifiera* (förse med certifikat för att visa t.ex. viss behörighet eller kompetens) m.fl.

Varmistaa
Säkerställa, *säkra*, *se till att, sköta om att, garantera, förvissa sig om* m.fl.

Varomattomuudesta

Av ovarsamhet. *Se* **Huolimattomuudesta**, **Tahallisesti, tahallaan**, **Tuottamus**.

Varsin

Kan betyda *ganska, relativt, rätt, rätt så, tämligen* (= melkoisen, aika), någorlunda (= jokseenkin), *mycket* (= hyvin) eller *synnerligen, högst (*= ylen, perin). Om inte betydelsenyansen klart framgår av sammanhanget, är det bäst att fråga skribenten vad som avses.

Varsinainen

Ordinarie, egentlig. Jfr **Säännönmukainen**, **Vakinainen, vakituinen**

varsinainen asunto ja koti = *egentligt bo och hemvist* (medborgarskapslagen 359/2003)

varsinainen muutoksenhakukeino = *ordinärt/allmänt rättsmedel* är ett rättsmedel som används för att söka ändring i domar eller beslut som inte vunnit laga kraft. Det vanligaste ordinära rättsmedlet är *besvär, se* **Valitus**. De grundläggande bestämmelserna om de ordinära rättsmedlen finns i 25 och 30 kap. i rättegångsbalken när det gäller de allmänna domstolarnas avgöranden och i 5 kap. i förvaltningsprocesslagen (586/1996) när det gäller förvaltningsbeslut. *Jfr* **ylimääräinen muutoksenhakukeino**

varsinainen osuuskunnan kokous = *ordinarie andelsstämma*

varsinainen työpaikka = *egentlig arbetsplats* (inkomstskattelagen 1595/1992); *ordinarie arbetsplats*

varsinainen yhtiökokous = *ordinarie bolagsstämma*

Varusmies

Beväring (i Sverige: värnpliktig i aktiv tjänst). *Jfr* **Asevelvollinen**

Vastaaja

Svarande (part i tvistemål eller brottmål); best. sing. svaranden (inte ”den svarande”), obest. pl. svarande, best. pl. svarandena

vastaajan puhevallan valvominen = *bevakande av svarandetalan*

Vastaanottokeskus

turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskus = *förläggning för asylsökande* (lagen om främjande av invandrares integration samt mottagande av asylsökande 493/1999)

Vastaavasti
På motsvarande sätt, analogt, i analogi
vastaavasti sovellettava = *ska tillämpas på motsvarande sätt, ska också tillämpas, gäller även* (inte ”äga motsvarande tillämpning”)
vastaavasti voimassa = *gälla på motsvarande sätt*

Vastakanne
Genkäromål

Vastalause
Reservation (t.ex. i riksdagen), *invändning, genmäle, gensaga, protest*. Valet av ord beror på sammanhanget. *Se* även **Vastaselitys**

Vastaselitys
Genmäle (bl.a. mervärdesskattelagen 1501/1993). *Se* **Selitys, Vastalause**

Vastaus, vastine
Svaromål; svar; bemötande. Valet av ord beror på sammanhanget. *Se* även **Selitys**

Vastavuoroisuus
Ömsesidighet, reciprocitet
vastavuoroisuuden ehdolla = *under förutsättning av ömsesidighet/reciprocitet*

Vastuualue
Ansvarsområde (lagen om regionförvaltningsverken 896/2009), *Jfr* **Toimiala**, **Toimialue**, **toiminta-alue**

Velallinen
Gäldenär (en fysisk eller juridisk person som har en skuld till någon annan)
Jfr **Maksuvelvollinen, Velkoja**
velallisen epärehellisyys = *oredlighet som gäldenär*
velallisen petos = *gäldenärsbedrägeri*
velallisen rikokset = *gäldenärsbrott*
velallisen vilpillisyys = *gäldenärssvek*

Velka
S*kuld* eller *skulder* m.fl. (undvik ”gäld”)
ostaa/myydä velaksi = *köpa/sälja på kredit*
vastata kuten omasta velasta = *svara såsom för egen skuld*
velkajärjestely = *skuldsanering* (lag om skuldsanering för privatpersoner 57/1993); *reglering av skulder* (lag om företagssanering 47/1993)

Velkavastuu
Skuldansvar, ansvar för skulder (undvik ”gäldsansvar”)

Velkoja
Borgenär, fordringsägare (en fysisk eller juridisk person som har en fordran hos någon annan). *Jfr* **Velallinen**
velkojansuosinta = *gynnande av borgenär*

Velvoite
Åläggande, föreläggande, förpliktelse m.fl., ibland s*kyldighet. Jfr* **Velvollisuus, Määräys**
velvoiteoikeus = *obligationsrätt*
velvoitetyö = *garanterat arbete* (bl.a. 5 b § i lagen om statens pensioner)

Velvoittaa
Ålägga, förelägga, förplikta, meddela åläggande (inte ”förpliktiga” eller ”förständiga”)

Velvollinen
Skyldig, förpliktad (inte ”förpliktigad” eller ”pliktig”)

Velvollisuus
Skyldighet, plikt, förpliktelse. Man fullgör en skyldighet, men uppfyller en plikt eller förpliktelse.

Verojäämä
Skatterest. Med skatterest avses debiterad skatt som inte har betalts på förfallodagen.

Verokanta, veroprosentti
Skattesats (inte ”skatteprocent” eller ”skatteprocentsats”)
Verokanta är en enhet som används vid beräkningen av skatt. I fråga om direkt beskattning talar man också om **veroprosentti**. Ordet *skatteprocent* används på svenska närmast om procentsatsen för den totala inkomstskatten, som framför allt påverkas av inkomstens storlek. ”Skatteprocent” bör inte användas om kommunal skattesats. Före 2002 talade man om ”skatteöre” (**veroäyri**).
tuloveroprosentti = *inkomstskattesats*

Verollinen

verollinen hinta = *pris inklusive moms, pris inklusive skatt* (beroende på vad som avses)
verollinen myynti = *skattepliktig försäljning* (mervärdesskattelagen 1501/1993)

Veronalainen

veronalainen omaisuus/tulo = *skattepliktig egendom/inkomst. Jfr* **Verotettava tulo**

Veronsaaja

Skattetagare (staten, kommunen m.fl.)

Verosaaminen

Skattefordran

Verotettava tulo

Beskattningsbar inkomst

Veroton, verovapaa

Skattefri. **Veroton** används i mervärdesbeskattningen, och **verovapaa** i inkomstbeskattningen.

Verovelvollinen

Skattskyldig, den skattskyldige; i samband med punktskatt (**valmistevero**, tidigare accis) *punktskatteskyldig, skyldig att betala punktskatt* (tidigare *accisskyldig*)

Viipymättä, viivytyksettä

Utan dröjsmål (inte ”ofördröjligen”); eventuellt ibland *snarast möjligt* (**mahdollisimman pian**)*; genast* (**heti**)*, omedelbart* (**välittömästi**)

Även om man av språkliga skäl i allmänhet avråder från att använda uttrycket *utan dröjsmål*, behövs det ofta i lagtext för att ange en lägre grad av skyndsamhet än t.ex. *genast* och *omedelbart*. Uttrycket ska alltså inte uppfattas som helt synonymt med *genast* och *omedelbart*.

ilman tarpeetonta viivytystä = *utan onödigt dröjsmål*

Viittaussäännös

Hänvisningsbestämmelse, hänvisande bestämmelse, bestämmelse som hänvisar till, ev. enbart *hänvisning*

Viivästyskorko
Dröjsmålsränta
Förväxla inte med **viivekorko** (*förseningsränta*) eller **lykkäyskorko** (*uppskovsränta*).

Virallinen syyte
Allmänt åtal

Viranomainen
Myndighet; myndighetsperson, myndighetsrepresentant m.fl.
Det finska **viranomainen** kan avse både myndigheter och enskilda personer som utövar myndighetsmakt. På svenska kan *myndighet* inte användas om enskilda personer, utan måste skrivas om (*myndighetsperson, myndighetsrepresentant* e.d.). Undantag är republikens president, justitieombudsmannen m.fl. som representerar en institution.

Virantoimituksesta erottaminen
Skiljande från tjänsteutövning (lagen om försvarsmakten 551/2007)

Virantoimituksesta pidättäminen
Avstängning från tjänsteutövning (inte ”avhållande”)

Virasto
Verk, ämbetsverk; *myndighet*; *organ, byrå* m.fl.
asiantuntijavirasto, asiantuntijaviranomainen = *expertmyndighet*
kihlakunnanvirasto = *häradsämbete*
valtion virastot = *statens ämbetsverk*

Vireillä, panna vireille
Anhängig; inleda, väcka, anhängiggöra m.fl.

I den processrättsliga terminologin används vanligen *anhängig* och *anhängiggöra*, men de här juridisk-tekniska termerna bör undvikas i nyare lagar och i informella texter. Också i nya lagar används dock *anhängig* t.ex. i övergångsbestämmelser när det inte finns något annat uttryck som är tillräckligt exakt och entydigt i sammanhanget. I äldre processrättsliga lagar har *anhängiggöra* ofta karaktären av term och ska där bibehållas när lagen ändras för att texten inte ska bli oenhetlig.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä oleviin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. = *På ärenden som är anhängiga när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.*

asia on vireillä tuomioistuimessa = *målet har inletts vid domstolen* (men har ännu inte avgjorts), *målet är anhängigt vid domstolen*
panna kanne vireille = *väcka talan*
panna asia vireille = *inleda/väcka ett mål, ett ärende*
panna oikeudenkäynti vireille = *inleda en rättegång*
lainsäädännön uudistaminen on kauan ollut vireillä = *en reform av lagstiftningen har länge varit under arbete (varit aktuell)*
tätä tarkoittava työ on vireillä oikeusministeriössä = *ett sådant arbete pågår vid justitieministeriet*
kysymys on pantu vireille ... = frågan har *väckts* ...

Virka
Tjänst
julistaa virka haettavaksi = *förklara en tjänst ledig, ledigförklara/utlysa en tjänst* (inte ”lediganslå”). *Se* även **Julistaa**
täyttää virka = *tillsätta en tjänst*
viran täyttäminen = *tillsättning av tjänst*

Virka-apu
Handräckning
Man *ger* eller *lämnar* någon handräckning.

Virkaehtosopimus
Tjänstekollektivavtal. Se även **Työehtosopimus**

Virkailija
Tjänsteman. *Se* även **Toimihenkilö**
pankkivirkailija = *banktjänsteman*

Virkasuhde
Tjänsteförhållande (statstjänstemannalagen 750/1994). *Jfr* **Palvelussuhde**

Voimaan
tulla voimaan = *träda i kraft*
saattaa voimaan = *sätta i kraft.* (*Se* även **Saattaa**)

Voimaanpano
Införande, när ordet ingår i rubriken för en lag som innehåller bestämmelser om införande, genomförande eller verkställighet av en annan lag. *Se* även **Voimaanpanolaki**
laki osakeyhtiölain voimaanpanosta = *lag om införande av aktiebolagslagen*

Voimaanpanolaki

Lag om införande av (en lag), *införandelag, promulgationslag*

Voimaansaattaminen

Sättande i kraft, ikraftsättande när det är fråga om fördrag och andra internationella förpliktelser. *Se* även **Voimaansaattamislaki**

Observera att man i rubrikerna för nya ikraftträdandelagar och ikraftträdandeförordningar ska använda uttrycket lag/förordning om *sättande i kraft* av ... Förr användes uttrycken ”bringande i kraft”, ”ikraftbringande av ” eller ”ikraftträdande av”.

laki Avoin taivas -sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta = *lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget om observationsflygningar*

tasavallan presidentin asetus lahjontaa koskevan Euroopan neuvoston rikosoikeudellisen yleissopimuksen voimaansaattamisesta sekä yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta = *republikens presidents förordning om sättande i kraft av Europarådets straffrättsliga konvention mot korruption och om ikraftträdande av lagen om sättande i kraft av de bestämmelser i konventionen som hör till området för lagstiftningen*

Voimaansaattamislaki, voimaansaattamisasetus

Ikraftträdandelag; *ikraftträdandeförordning*

Med **voimaansaattamislaki** och **voimaansaattamisasetus** avses lagar och förordningar genom vilka fördrag eller bestämmelser i fördrag sätts i kraft nationellt. *Se* rubrikexemplen under **Voimaansaattaminen.**

Beskrivande benämningar på ikraftträdandelagar kan vara:

Schengenin sopimusta koskeva voimaansaattamislaki = *lagen om sättande i kraft av Schengenavtalet*

ETA-sopimuksen voimaansaattamislaki = *lagen om sättande i kraft av EES-avtalet*

Voimaantulo

Ikraftträdande

lain voimaantulon jälkeen = *efter det att lagen har trätt i kraft, efter lagens ikraftträdande, efter ikraftträdandet* (”lagen” kan ofta utelämnas). Uttrycken kan varieras i samma paragraf. *Se* även kapitel 10

Voimaantuloaika

lain voimaantuloaika = *när lagen träder i kraft, den tidpunkt då lagen träder i kraft*
voimaantulopäivä = *ikraftträdandedagen*
voimaantulovuosi = *ikraftträdandeåret*

Voimaantulosäännös

Ikraftträdandebestämmelse. Se även kapitel 10

Voimassa oleva

Gällande, *som är i kraft* (inte ”ikraftvarande”); *giltig*

Enligt *gällande* folkpensionslag ska …
Enligt tidigare bestämmelser var … enligt (nu) *gällande* bestämmelser är …
Domstolen ska i regel tillämpa den lag *som är i kraft* när prövningen sker.
Pass, körkort, fiskekort o.d. är *giltiga* en viss tid.

Voimassaolo

Giltighet

Voimassaoloaika

Giltighetstid (t.ex. om en lag som gäller temporärt); *giltighetsperiod*; ibland *löptid*

Vuorottelu-

Alternerings-
Med *alterneringsledighet* avses ett arrangemang genom vilket en anställd blir ledig och en arbetslös arbetssökande anställs för motsvarande tid (lagen om alterneringsledighet 1305/2002).

vuorottelija = *alterneringsledig*
vuorottelukorvaus = *alterneringsersättning*
vuorottelusopimus = *alterneringsavtal*
vuorotteluvapaa = *alterneringsledig*(*het*)
työvuorottelu = *arbetsalternering*

Vuosiloma

Semester (inte ”årssemester”)

Väestönsuoja

Skyddsrum

Väestönsuojelu
Befolkningsskydd

Vähittäis-
Detalj- (inte ”minut-”)
vähittäiskauppa = *detaljhandel*
vähittäismyynti = *detaljförsäljning*

Vähä-
vähäliikenteinen = *lågtrafikerad*
vähämerkityksellinen = *av mindre/ringa betydelse*

Vähäinen
Ringa, liten, smärre, obetydlig m.fl.
Jos rikos on vähäinen, ... = *Är brottet ringa, ...*
vähäinen vahinko = *ringa skada*
vähäinen virhe = *ringa/smärre fel*

Väliaikainen
Interimistisk, temporär, tillfällig, provisorisk
väliaikainen laki = *temporär lag*
laki lääkelain 66 §:n väliaikaisesta muuttamisesta = *lag om temporär ändring av 66 § i läkemedelslagen*
laki ... lain väliaikaisesta soveltamatta jättämisestä = *lag om temporärt undantag beträffande tillämpningen av ... lagen*
yleissopimuksen määräyksiä sovelletaan väliaikaisesti ... niin kuin siitä on sovittu =
bestämmelserna i konventionen tillämpas provisoriskt ... så som därom har överenskommits
väliaikainen määräys, väliaikaismääräys = *interimistiskt förordnande* (*beslut*)
väliaikainen päätös = *interimistiskt beslut; jfr* **välipäätös**
väliaikainen selvitysmies = *interimistisk likvidator* (lagen om försäkringskassor 1164/1992)
väliaikainen selvittäjä = *interimistisk utredare* (lagen om företagssanering 47/1993)

Välillinen tekeminen
Medelbart gärningsmannaskap (5 kap. 4 § i brottsbalken)

Välimiesmenettely
Skiljeförfarande (inte ”skiljemannaförfarande”)
välimies = *skiljeman*
välimiesoikeus = *skiljenämnd* (inte ”skiljedomstol”)
välityssopimus = *skiljeavtal*
välitystuomio = *skiljedom*

Välimietintö
Mellan(tids)rapport, inte ”mellanbetänkande”
Med mellantidsrapport avses ett betänkande som är en etapp i arbetet och som kommer att ersättas av eller ingå i ett slutligt betänkande. *Jfr* **Osamietintö**

Välipäätös
Uppskovsbeslut; interimistiskt beslut

Uppskovsbeslut om man avser att domstolen skjuter upp behandlingen av ett mål. I ny finsk processterminologi används vanligen **lykkäyspäätös**.

Interimistiskt beslut när det är fråga om ett beslut som gäller tills slutligt beslut meddelas. (Sådana beslut rubriceras i förvaltningsprocessen enbart **päätös** = *beslut*.)

Väliraportti
Halvtidsrapport; *interimsrapport* m.fl.

Välitoimenpide
Interimistisk, förberedande eller *särskild åtgärd,* beroende på sammanhanget.

Välitoimi
Vidtagna åtgärder (som mellanrubrik i dom av högsta domstolen)

Välituomio
Mellandom (24 kap. 6 § i rättegångsbalken). *Se* även **Osatuomio**

Väljä
väljä määritelmä = *en vid definition; en vag definition*
väljä säännös = *en allmänt utformad bestämmelse; en vag bestämmelse*
väljä tulkinta = *extensiv tolkning, vid tolkning*; *en alltför fri tolkning* (om så avses); *se* även **Laaja tulkinta**

Välttämätön
Nödvändig (inte ”oundgänglig”). *Jfr* **Tarvita, tarpeellinen, tarpeen, tarvittava**
ehdottoman välttämätön = *absolut nödvändig*

Yhdenvertaisuus
Jämlikhet (t.ex. i grundlagen), *likabehandling* (t.ex. i lagen om likabehandling 21/2004), *likställdhet* (t.ex. i ungdomslagen 72/2006), *likställighet* (t.ex. i aktiebolagslagen 624/2006). *Se* även **Tasa-arvo**
ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä = *alla är lika inför lagen* (6 § i grundlagen)
yhdenvertaisuusperiaate = *likställighetsprincipen*

Yhdyskuntapalvelu
Samhällstjänst i fråga om ett straff som kan dömas ut i stället för ovillkorligt fängelse.

Yhteenliittymä
Sammanslutning, ibland *konsortium*

Yhteisvastuullisesti
Solidariskt
Om flera betalningsskyldiga är *solidariskt ansvariga* för en skuld (*svarar solidariskt* för skulden) kan vem som helst av dem krävas på hela betalningen. Den som har betalat hela skulden får därefter regressrätt mot de övriga.

Yhteisö
Sammanslutning, samfund m.fl.; *gemenskap, samhälle, grupp, kollektiv* m.fl.

I lagspråket motsvaras **yhteisö** numera oftast av *sammanslutning.* I skattelagstiftningen ska man dock använda *samfund*, eftersom det i skattesammanhang görs en betydelsefull skillnad mellan *samfund* (**yhteisö**) och *sammanslutning* (**yhtymä**), se t.ex. 3 och 4 § i inkomstskattelagen (1535/1992). Man talar också om *offentliga samfund* och *offentligrättsliga samfund, se* **Julkisyhteisö, julkisoikeudellinen yhteisö**.

I allmänspråket används ordet *samfund* främst i fråga om religiösa och vetenskapliga samfund. För andra organisationer är *sammanslutning* lämpligt. Ibland kan det vara fråga om *företag och organisationer* eller om *bolag.*

Euroopan yhteisöt = *Europeiska gemenskaperna*
työyhteisö = *de anställda* (t.ex. verksamheten bland de anställda), *arbetsorganisationen* (t.ex. utveckling av arbetsorganisationen), *den gemensamma arbetsplatsen* (t.ex. utveckling av den gemensamma arbetsplatsen), *arbetsenhet* (t.ex. samarbetet inom arbetsenheten), *arbetsplats*, *arbetsgemenskap*
valtioyhteisö = *statssamfundet*

Yhteisön lainsäädäntö
Gemenskapslagstiftningen (EU)

Yhteisöoikeus
Associationsrätt när det är fråga om det rättsområde som gäller bolag, föreningar och andra sammanslutningar som har medlemmar eller delägare. *Gemenskapsrätten* (även **yhteisön oikeus**, *se* avsnitt 2.8.2) har tidigare använts i fråga om EG:s (numera EU:s) regelverk.

Yhteisösakko
Samfundsbot (i Sverige: företagsbot)

Yhteisövero
Samfundsskatt

Yhteystiedot
Kontaktinformation, kontaktuppgifter, adressuppgifter

Yhtyä
X yhtyy Y:n tuomiolauselmaan = *X omfattar (stöder) Y:s domslut* (inte ”förenar sig om”)

Yksilö
Individ(en). Jfr **Jokainen, Yksityishenkilö**

Yksilöidä
Specificera, precisera, ibland *individualisera, identifiera*

Yksipuolinen tuomio
Tredskodom

Yksityishenkilö
En enskild, den enskilde, en (fysisk) person. Jfr **Jokainen**, **Yksilö**. Undvik ”privatperson” i lagtext.

Yksityisoikeus
Civilrätt, privaträtt
kansainvälinen yksityisoikeus = *internationell privaträtt*

Yksityistalous
Privathushåll, privat hushåll. Jfr **Kotitalous**

Yleinen kokous
Allmän sammankomst (lagen om sammankomster 530/1999) m.fl.

Yleislaki
Allmän lag (lat. lex generalis)

Yleisötilaisuus
Offentlig tillställning (lagen om sammankomster 530/1999) m.fl.

Ylimääräinen
Extra, extraordinarie, extraordinär
ylimääräinen hallintoneuvos = *extraordinarie förvaltningsråd*
ylimääräinen kokous (yhdistyksen) = *extra föreningsmöte*
ylimääräinen muutoksenhakukeino = *extraordinärt/särskilt rättsmedel* är ett rättsmedel som under vissa förutsättningar kan användas för att söka ändring i en sådan dom eller ett sådant beslut som vunnit laga kraft (*jfr* **varsinainen muutoksenhakukeino**). De centrala bestämmelserna om extraordinärt ändringssökande när det gäller de allmänna domstolarnas avgöranden (*klagan*, *återbrytande av laga kraft vunnen dom* och *återställande av försutten fatalietid*) finns i 31 kap. i rättegångsbalken. Bestämmelserna om extraordinärt ändringssökande när det gäller beslut som fattats av förvaltningsmyndigheter och förvaltningsdomstolar (*klagan*, *återställande av försutten fatalietid* och *återbrytande*) finns i 11 kap. i förvaltningsprocesslagen. *Se* även **Kantelu, Palauttaa, Purkaa**
ylimääräinen yhtiökokous = *extra bolagsstämma*

Ylittää
ylittää määrä = *överstiga* ett belopp
ylittää (määrä)aika = *överskrida* en tid (en frist)
ylittää määräraha = *överskrida* ett anslag
ylittää odotukset = *överträffa förväntningarna*
ylittää raja = *överskrida* en gräns
ylittää toimivalta = *överskrida* (sin) befogenhet (*se* även **Toimivalta**)

Yllytys rikokseen
Anstiftan till brott, se 5 kap. 2–4 § i strafflagen. *Se* även **Kiihottaminen**

Ylläpitäjä
Huvudman, den som svarar för, den som driver/för/förvaltar m.fl. (inte ”upprätthållare”). *Se* även **Ylläpitää**
kuntayhtymä on sairaalan ylläpitäjä = *samkommunen är huvudman för sjukhuset*
urheiluhallin ylläpitäjänä toimii X = *X svarar för idrottshallen*

Ylläpitää
Vara huvudman för, svara för, driva, föra, förvalta m.fl. ”Upprätthålla” betyder att bevara på samma (höga) nivå, t.ex. upprätthålla sin yrkesskicklighet, upprätthålla den allmänna ordningen, och ska därför i allmänhet undvikas.
ylläpitää järjestelmää = *förvalta ett system* (*systemförvaltning*)
ylläpitää koulua = *vara huvudman för en skola*
ylläpitää leirintäaluetta = *driva en campingplats*
ylläpitää rekisteriä = *föra/driva/förvalta ett register*

Yritys- ja yhteisötunnus
Se **Tunnus**

Yrityskiinnitys
Företagsinteckning. I Sverige hette det tidigare ”företagshypotek”, men också där heter det numera företagsinteckning.

Register

Hänvisningar till termer och andra ord som behandlas i texten ges i normal stil. Hänvisningar till sakfrågor, förteckningar o.d. ges i *kursiv*.

Registret upptar inte kommunnamnen och myndighetsnamnen (varken finska eller svenska) i kapitel 8. Inte heller boktitlar och författarnamn i de olika litteraturförteckningarna ingår. Däremot upptas i de flesta fall ord som ingår i andra ordlistor i boken.

Observera att registret omfattar också ord och uttryck som *inte* bör användas. Se alltså alltid efter vad det står i texten – att ett ord tas upp i registret innebär inte automatiskt att det kan användas.

A

acceptera 290
administrativt tvång 286
adressuppgifter 398
adverbial 77
advokat 277
affär 298
affärsställe 309
affärsverksamhet 309
aiesopimus 271
aiheuttaa 271
aiheutua 271
akt 353
aktieägare 331
ala 271
alaikäinen 271
alainen 272
alakohta 46
alakohta 222
alemmanasteinen 272
alkuperäinen 273
allekirjoitus 273
allenast 127
allmän lag 399
allmän sammankomst 399
allmänt handlingsprogram 45
allmänt åtal 391
allokera 300
alltjämt 280
alternerings- 394
alueiden komitea 201
alussa 273
alusta 273
alv 276
amortering 312
Amsterdamfördraget 43
Amsterdamin sopimus 43
analogt 388
analys 346
anbringa 127
-ande 55
andelslag 332

ande-meningar 72
andrabostad 372
anföra besvär 379
anförande 338
ange 45, 58, 355
angelägen 299
angående 127
anhållande 337
anhängig 391
anhängiggöra 127, 391
anklaga 62
anknyta till 310
ankomma på 128
anlägga 335
anläggning 307
anläggningstillgångar 305
anmäla 90, 291
anmälningsplikt 292
anmälningsskyldighet 292
anmärkning 317
annonsera 291
annorledes 128
annorstädes 128
ansio 273
ansio- 273
ansioitunut 274
anskaffning 287
anslag 322
anslutningsakt 41
anslutningsfördrag 38, 41
anspråk 377
anstalt 307
anstiftan till brott 400
anställd i arbetsavtalsförhållande 373
anställda 289
anställning 333, 373
anställningsförhållande 333, 373
anställningsvillkor 333, 372
ansvarsområde 365, 388
ansöka 286
ansökan 286
ansökningsärende 286
anta 58, 290
antaa 274
antal 321
antingen – eller 93
anvisa 300, 331
anvisning 327
användningsområde 305
användningssätt 305
användningsändamål 305
aputoiminimi 275
arbetsavtalsförhållande 373
arbetsbostad 372
arbetsgivaravgifter 52
arbetsgivares socialskyddsavgift 52, 373
arbetsgrupp 34
arbetsinkomst 374
arbetskollektivavtal 372
arbetskonflikt 373
arbetsmarknadsstöd 373
arbetsoförmåga 372
arbetsordning 45
arbetsplats 373
arbetsresa 373
arbetsställe 373
area 271
areal 271
arki- 275
armén 314
arrendator 52
arrende 52, 313
arrendegivare 52
artikel 46
artikel 33
artikla 46
arvioida 275
arviointi 275
arvlåtare 280, 334
arvonlisävero 276

asettaa 276
asetuksenantovaltuus 276
asetus 44, 276
asevelvollinen 276
asia 276
asiallinen 276
asiamies 108, 276
asianajaja 277
asianmukainen 52, 277
asianmukaisesti 277
asianomainen 277
asianomistaja 278
asianosainen 278
asiantuntija 278
asiaratkaisu 278
assistent 280
associationsrätt 398
asuinpaikka 278, 303
asukas 278
asumislisä 278
asumisoikeus 279
asumistuki 279
asuntoirtaimisto 279
asuntolaina 279
asuntotuki 279
attaché 280
attestera 378
att-satser 74, 110
aukioloaika 279
av 83
av- 338
av gammalt 281
av något särskilt skäl 282
av ovarsamhet 387
av synnerliga skäl 282
av särskilda skäl 282
avbeställa 337
avbetalning 312
avdelning 33, 293
avdelning 46
avdöma 370
avföra 338
avge 128, 274
avgift 314
avgiftsfri 315
avgörande i sak 278
avgöranderätt 342
avhjälpa 338
avioero 279
avioliiton esteiden tutkinta 279
aviopuoliso 279
avkortning 52, 312
avkunna 294
avlåta 274
avlägga 351
avlägsna 338
avlämna 311, 312
avoliitto 279
avomies 279
avopuoliso 279
avovaimo 279
avsedd 359
avseende 83
avsikt 360
avsiktligen 357
avsiktligt 357
avsiktsförklaring 271
avskaffa 338
avskrift 128
avslå 285, 290
avsnitt 46
avstängning från tjänsteutövning 391
avsätta 300
avtal 349
avtalsslutande part 349
avustaja 280
avvara 58
avvikande mening 283
avvisa 285, 290, 305

B

balk 32
barndagvård 308
beaktandeled 46
bedriva 287
bedöma 275
bedömning 275
befogenhet 366
befolkningsskydd 395
begära 377
begäran 377
behandla 289, 304
behandling 304
behovsprövad 288
behörig 277, 341
behörigen 277
behörighet 299, 340, 366
behörighetkrav 299
behörighetsvillkor 299
behöva 360
behövlig 277
bekräfta 378, 386
belopp 283, 421
belägen 128
bemyndigande 354, 384
bemyndiganden 242
bemötande 388
benämna 128
benämnas 128
benämning av nya lagar 208
beprövad 341
bereda 382
bereda någon tillfälle 128
beredskap 382
berusningsmedel 340
beräkna 275
besikta 298
besiktiga 298
beskattningsbar inkomst 390
beskickning 281
beslag 358
beslut 38, 44, 219, 341, 342
beslut om att inte väcka åtal 353
besluta 45, 58, 341
beslutanderätt 341, 342
beslutför 341
beslutsförteckning 341
beslutsrätt 341, 342
bestraffas 342
bestrida 58, 128, 300
bestyrka 378
bestående 339
beställar–utförar-modell 363
bestämd form 67, 70
bestämma 321, 355
bestämmanderätt 325
bestämmelse 33, 45, 306, 324, 354
besvär 57, 381
besvärsanvisning 382
besvärsförbud 320, 381
besvärsmyndighet 321, 382
besvärsrätt 382
besvärsskrift 320, 381
besvärstid 381
besvärstillstånd 320, 382
besöksförbud 312
betala 58, 90, 314
betala in 62
betala tillbaka 62
betalning 314
betalningsanmärkning 314
betalningsföreläggade 314
betalningsorder 315
betalningsställe 315
betalningsstörning 314
betalorder 315
beteckning 370
betryggande 343

beträffande 83
betänkande 45
betänkande 34
bevakning 385
bevara 353
bevilja 90, 321
bevis 346
bevittna 378
beväring 387
bifalla 90, 290, 352
bifirma 275
bifoga 310
bilaga 46
bilaga 309
bild 304
bilda 335
bindestreck 118
bisatser 109
bisatsordföljd 80
bisysslotillstånd 348
biträde 280
bland 84
blankettilaki 280
blankettlag 280
bli 58
bli kvitt 90
bliva 58
boende 278
boförvaltare 301
bohag 279, 302
bokstavskapitel 213
bokstavsparagraf 213
bokstavspunkt 213
bolagsordning 32
bolån 279
boningsort 278
borde 61
borgensman 358
borgenär 389
bostad på arbetsorten 372
bostadsbidrag 279
bostadslån 279
bostadslösöre 279
bostadsort 278
bostadsrätt 279
bostadsstöd 279
bostadstillägg 278
bosättningsort 278
bot 345
bransch 271, 365
brottmål 344
brådskande 300
budget 358
budgetförslag 358
budgetproposition 358, 383
budgetutfall 369
både – och 93
bör 59

C

cent 112
center 56
center 299
central 299
centrum 56
centrum 299
chef 283
citat 105, 121
citattecken 121
civila samhället 297
civilrätt 399
Coreper 202

D

dagpenning 340
dagsverke 289, 315
dataadministration 362

dataförvaltning 362
dataintrång 363
datasekretess 363
dataskydd 363
datasystem 363
datasäkerhet 363
definiera 321
dejour 340
del 46
delaktig 331
delbetänkande 331
deldom 331
delegation 325
delegerat direktiv 45
delegoitu direktiivi 45
delfående 362
delgivning 361
delreform 331
delägare 330
densamma 93
desamma 93
det är ... + infinitiv 74
det, att 110
detalj- 395
detsamma 93
direktiivi 44
direktiv 38, 44, 218
diskriminering 352
dispens 282, 337
dispositiv 357
distribution 293
distrikt 365
dividend 52, 331
division 293
dock 367
dokumentation 346
dom 370
domför 341
domseftergift 371
domskäl 370
domslut 342, 370
domstolen 201
donera 311
dopning 57
dra 58
dra av 62
dra in 62
driftställe 309
driva 287
driva in 334
driva näring 281
dröjsmålsränta 391
dumpning 57
dylik 129
då 95
där- 91
där(est) 129
därav 91
därjämte 129
därstädes 129
dödsvållande 304
döma 370
döma ut 370

E

edelleen 280
edellyttää 280
edellytys 280
edellä 214
edellä 280
edellämainittu 71
Edilex 20
edunjättäjä 280
edunvalvoja 280
eduskunnan päätös 280
eduskunnan vastaus 35
edustajisto 281
edustusto 281

EEG 40
EEG-fördraget 42
EES 202
Efta 202
efter 84
efter att 63
efterkomma 129
efterleva 129
efterlevande make 309
efterlevandepension 309
efternamn 350
eftersträva 339
efterställt particip 65
EG 199
EG:s lagstiftning 41
EG:s regelverk 41
egentlig 387
EG-fördraget 42
EG-kommissionen 200
EG-lagstiftningen 41
EG-rätten 41
EG-rättsakt 41
EGT 38
EHTY 39, 199
EHTY:n perustamissopimus 42
ekonomi 358
ekonomisk fördel 358
ekonomisk vinning 358
Ekonomiska och sociala kommittén 201
ekonomisk-politisk 359
EKSG 39, 199
eliminerat verbalsubstantiv 74
elinkeino 281
elinkeinonharjoittaja 281
elinkeinotoiminta 281
eljest 129
emellertid 367
enakkotieto 281
-ende 55
enligt 84, 318, 336
ennakkopäätös 281
ennakkoratkaisu 281
ennestään 281
enskild 398
envar 129
enär 129
epäoikeutettu etu 282
erfara 129
erforderlig 129, 277
erfordras 129
erhålla 129
erikoislääkäri 282
erikoissairaanhoito 282
erikoisvaliokunta 282
erikseen 52, 282
erillinen 52, 282
erinäiset säännökset 282
erityinen lainsäätämisjärjestys 38
erityisedustusto 281
erityisestä syystä 282
erityiset säännökset 282
erityishuolto 282
erityisistä syistä 282
erityisjärjestö 282
erityislaki 282
erivapaus 282
eriävä mielipide 283
erkänd 341
erlägga 51, 129, 314
ersättare 348
ersättning 302
erä 283
erääntyä 283
ESFP 40
esimies 283
esiopetus 283
esittelijä 283
esittely 283
esittää 284
esitys 284

este 284
esteellinen 284
estynyt 284
estämättä 284
ETA 202
etablera 335
etapp 378
ETPP 40
etsintä 285
ettordsrubriker 207
etu 285
eturyhmä 285
ETY 40
ETY:n perustamissopimus 42
EU 38, 199
EU 199
EU:n lainsäädäntö 40
EU:n säädökset 40
EU:n säännöstö 40
EU:s institutioner 199
EU:s lagstiftning 40
EU:s regelverk 38, 40
EU:s rättsakter 38, 217
EU:s rättsakter 40
EU-domstolen 201
EUF-fördraget 42
EU-fördraget 41
EU-lainsäädäntö 40
Euratom 39, 199
Euratomfördraget 42
Euratomin perustamissopimus 42
Eurlex 20
euro 112
Euroopan atomienergiayhteisö 39, 199
Euroopan hiili- ja teräsyhteisö 39, 199
Euroopan investointipankki 201
Euroopan keskuspankki 201
Euroopan komissio 200
Euroopan neuvosto 199, 203
Euroopan oikeusasiamies 202
Euroopan parlamentti 200
Euroopan talousalue 202
Euroopan talousyhteisö 40
Euroopan tilintarkastus-tuomioistuin 201
Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikka 40
Euroopan ulkosuhdehallinto 202
Euroopan unioni 38, 199
Euroopan unionin neuvosto 200
Euroopan unionin tuomioistuin 201
Euroopan vapaakauppaliitto 202
Euroopan yhteisö 39, 199
Euroopan yhteisöt 39, 199
Euroopan yhtenäisasiakirja 43
Eurooppa-neuvosto 199
Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja 202
Europadomstolen 203
Europakommissionen 203
Europaparlamentet 200
Europarådet 199, 203
Europarådets kommission för de mänskliga rättigheterna 203
Europeiska atomenergi-gemenskapen 39, 199
europeiska avdelningen för yttre åtgärder 202
Europeiska centralbanken 201
Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna 203
Europeiska ekonomiska gemenskapen 40
Europeiska ekonomiska och sociala kommittén 201
Europeiska ekonomiska samarbetsområdet 202
Europeiska enhetsakten 43
Europeiska frihandelssammanslutningen 202

Europeiska gemenskapen 39, 199
Europeiska gemenskaperna 39, 199
Europeiska gemenskapernas officiella tidning 38
Europeiska investeringsbanken 201
Europeiska kol- och stålgemenskapen 39, 199
Europeiska kommissionen 200
Europeiska ombudsmannen 202
Europeiska revisionsrätten 201
Europeiska rådet 199
Europeiska rådets ordförande 202
europeiska säkerhets- och försvarspolitiken 40
Europeiska unionen 38, 39, 199
Europeiska unionens domstol 201
Europeiska unionens officiella tidning 18
Europeiska unionens officiella tidning 38
Europeiska unionens regionkommitté 201
Europeiska unionens råd 200
Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna 38
Europeiska unionens traktatsamling 18
EU-rätten 41
EU-rätten 40
EU-rättsakter 40
EU-säädökset 40
EUT 38
EUT-sopimus 42
evaluera 275
evenemang 364
evätä 285
exekutiv auktion 332
expert 278
extensiv tolkning 305
extra 399
extraordinarie 399
extraordinär 399
EY:n lainsäädäntö 41
EY:n perustamissopimus 42
EY:n säädökset 41
EY:n säännöstö 41
EY-oikeus 41
EY-sopimus 42

F

fack 271
fackområde 271, 365
fackutskott 282
faktum 56
fas 378
fast 339
fast egendom 300
fasta uttryck 115
fastlandet 315
Fastlandsfinland 315
fastställa 45, 378
figur 304
finansieringstillgångar 341
finanspolitisk 359
finansår 386
Finlands författningssamling 17,37
Finlands författningssamlings fördragsserie 17
Finlands Lag 17, 18, 21
Finlex 19
finländsk 351
finländska fastlandet 315
finnas 364
finnas framlagd 326
fler 93
flera 93
flere 129
flerordsrubriker 207

flertydig 369
flygvapnet 291
flytta över 347
foga till 310
fokusering 332
fordra 377
fordran 345
fordringsägare 389
fortbildning 303
fortfarande 280
fortgående 293
fortlöpande 293
fortsatt 280
fotografi 304
framför 84
framföra 284
framom 130
framställa 284, 382
framställa anspråk 377
framställning 284
friande dom 386
frikännande dom 386
frivilligorganisation 297
fråga 276
frågan om att ... 74
frågestund 304
från 84
från ... till 123
från förut 130, 281
från och med 94
fullfölja 367
fullföljd 318
fullföljdsanvisning 320
fullföljdsdomstol 321
fullföljdsskrift 320
fullgöra 289, 351, 374
fullmäktig 385
fullmäktige 281, 384
fullmäktigeförsamling 384
fullständig hänvisning 220
fungera 51
funktionär 52
fusionsfördraget 43
fylla 374
fysisk person 311
fång 345
fånge 385
fångeshandling 345
får 59
fällande dom 308
fängelse 385
följa 90, 326
följande 145, 347
för 85
för att 63
för att ... + infinitiv 74
föra 287
föra över 347
föranleda 271
förbehåll 343, 386
förberedande 396
förbinda sig 348
förbindelse 348
fördel 285
fördrag 31, 38, 41, 349
fördraget om Europeiska unionen 41
fördraget om Europeiska unionens funktionssätt 42
fördragsserien 349
fördragsslutande part 349
före 85, 94
föredragande 283, 304
föredragning 283
föreligga 130
föreliggande 130
förelägga 276, 389
föreläggande 324, 389
föremål 292
förena 310
föreningsregistret 204

förenklingar 75
Förenta nationerna 203
föreskrift 324, 354
föreskriftssamling 325
föreskriva 45, 355
föreslå 90, 284
föreståndare 283
företa 130
företag 204
företagsbot 398
företagsekonomi 309
företagshälsovård 374
företagsinteckning 400
företagsregistret 204
förete 130
förevarande 130
förevisa 62
förfall 130
förfalla 130, 342, 283
förfara 130
författning 31, 353, 384
författningar 31
författningssamlingen 353
Författningsändringsregistret 19
förflyta 130
förflytta 347
förfång 285
förhandling 304
förhandsavgörande 281
förhandsbesked 281
förhöja 302
förhöjning 302
förkasta 290
förklara 294, 321
förklaring 346
förkortad hänvisning 220
förkortningar 111
förkunna 294
förlikning 350
förlora 315
förlust 315
förman 283
förmyndare 280
förmån 285
förmånslåtare 280
förneka 300
förnya 52, 377
förnybar 377
förorda 339
förordna 131
förordnande 324
förordning 32, 38, 44, 218, 276
förordning av republikens president 360
förordning av statsrådet 383
förorsaka 271
förplikta 389
förpliktad 389
förpliktelse 389
förpliktiga 131
förpliktigad 389
förrän 94
förseelse 344
förskingring 299
förskoleundervisning 283
förskrivning 324
förslag 284
försnillning 131
försoning 350
först 90
första gången 90
förstainstansrätten 201
förstklassig 305
förständiga 131
försumma 306
försörjning 52
förtjänst 273
förtrolig 311
förutnämnd 71
förutsätta 280
förutsättning 280

förvalta 289, 400
förvaltningsgemensam 338
förvaltningsklagan 286
förvaltningsområde 286
förvaltningsprocess 286
förvaltningstvång 286
förvaltningsövergripande 338
förvandlingsstraff 318
förverka 315
förverkande 315
förverkandepåföljd 315
förverkliga 52, 367
förvissa 386
förvägra 285
förvärv 287, 345
förvärva 287
förvärvad rättighet 345
förvärvare 312
förvärvshandling 345

G

gallra 338
garantera 371, 386
ge 58, 90, 274
ge sitt samtycke 352
ge ut 62
gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken 39, 40
gemenskapslagstiftningen 41, 398
gemenskapsrätten 41
gemenskapsrättsakt 41
genitiv 97
genitivkedjor 97
genkäromål 388
genmäle 388
genom 85, 94
genom att 63
genomföra 351, 367
genomförandeförordning 45
genomförandeplan 368
genomgripande 298
genomgå 351
genus 216
giltig 277, 341
giltighet 394
giltighetstid 394
god man 376
godkänna 290
godta 290
godtagbar 341
gottgöra 131
granskning 359
gratis 315
gripande 300
grunda 335
grundad anledning 336
grundbesvär 336
grundfördrag 38, 41, 336
grundlagsordning 35, 337
grundlös förmån 336
gruppgenitiv 102
grönbok 45
Gusp 39
gå i trafik 309
gård 363
gårdsbruk 314
gårdsbruksenhet 313
gäld 131, 388
gäldansvar 389
gäldenär 388
gällande 394
gängse värde 305
göra 52, 351
göra upp 305

H

ha 58
ha med sig 370
haitta 285
hakea 286
hakemus 286
hakemusasia 286
hakija 286
hallinnonala 286
hallintokantelu 286
hallintolainkäyttö 286
hallintopakko 286
hallituksen esitys 286
Hallituksen esitysten laatimisohjeet 31
haltija 287
halvtidsrapport 396
hamna 131
handel 298
handha 131
handikapp 285
handlingsbehörighet 365
handlägga 289, 304
handläggning 304
handräckning 392
hankinta 287
hankkia 287
hantera 304
hantering 304
harjoittaa 287
harkinnanvarainen 288
helhetsbetonad 301
Helsingforsavtalet 203
helt eller delvis 331
hemkommun 302
hemlösöre 279, 302
hemort 302, 303
hemvist 302
henkikirjoittaja 288
henkilö 288
henkilökortti 288
henkilöllisyystodistus 288
henkilön tunniste 288
henkilönkatsastus 288
henkilöntarkastus 288
henkilösivukulut 288
henkilöstö 289
henkilötodistus 288
henkilötyöpäivä 289
henkilötyövuosi 289
hets 300
hinder 131
hindersprövning 279
hinta 289
hobby 56
hoitaa 289
holhooja 280
hos 85
hukkaamiskielto 289
huolehtia 289
huolimattomuudesta 290
huomattava 290
hur-satser 74
huru 131
hurudan 131
huruvida 132
hushåll 303
huslig ekonomi 303
husrannsakan 302
huvud- 299
huvudman 400
huvudsakligen 337
hylätä 290
hyväksyä 290
hyödyke 290
hålla kvar 62
hållas framlagd 326
häktad 372, 385
häktning 385

hänvisa 331
hänvisning till EU-domstolens rättsfall 228
hänvisning till internationella fördrag 229
hänvisning till kapitel 212
hänvisning till lagar 209
hänvisning till moment 212
hänvisning till paragrafer 212
hänvisning till punkter 212
hänvisning till rättsakter 219
hänvisningsbestämmelse 390
här- 91
härad 57, 300
häradsskrivare 288
härvid 91
häva 337, 339
högklassig 305
högkvalitativ 305
högskolor 197
höja 302
höjning 302
höra till 310
hörande 304
hörsamma 132

I

i 86, 228
i allmänhet 341
i analogi 388
i bisyssla 348
i fråga om 83
i hög grad 337
i och med att ... 75
i regel 341
i stor utsträckning 337
i överensstämmelse med 317
iaktta 326
icke-lagstiftningsakter 45
identitetsbevis 288
identitetshandling 288
identitetskort 288
idka 287
idka näring 281
ifall 75
ifrågavarande 132
ihmisoikeudet 291
ihmisoikeussopimus 291
ikraftsättande 393
ikraftträdande 37
ikraftträdande 393
ikraftträdande- och övergångsbestämmelser 242
ikraftträdandebestämmelse 394
ikraftträdandeförordning 393
ikraftträdandelag 393
ilkivalta 291
illegal 306
illegalt 307
illustration 304
ilmaista 291
ilmavoimat 291
ilmoittaa 291
ilmoitus 291
ilmoitusvelvollisuus 292
inbegära 132
indispositiv 332
informationsadministration 362
informationsförsörjning 362
informationsförvaltning 362
informationsplikt 362
informationsskyldighet 362
informationssystem 363
informationssäkerhet 363
informationsteknik 362
informera 291
införande 392
införandelag 393

införskaffa 132
ingress 46, 144, 245
ingress 293
inhämta 132, 287
inkomst 273
inköp 287
inleda 391
inledande stycke 223, 293
inledningsfras 223, 293
inlägg 338
inlämna 62
innan 94
inneha 58
innehavare 287
innehållsadverbial 77
inom 86
inrätta 276, 335
inrättning 307
insats 332
insatsområde 332
inskränkt grundlagsordning 352
inspektion 359
institut 307
institution 307
instruktion 32, 294
insända 132
integrerad 301
integritetsskydd 363
interimistisk 395, 396
interimistiskt beslut 396
interimsrapport 396
intresse 285
intressebevakare 280
intressebolag 331
intresseföretag 331
intressegrupp 285
intressentgrupp 347
intrång 311
intyg 346
intäktsföra 370
invaliditet 372
invalidpension 372
invånare 278
invända 300
irtaimisto 292
irtain esine 292
irtain omaisuus 293
-isi 61
itsenäinen 293

J

jakelu 293
jakso 46
jaosto 293
jatkuvasti 293
johdantokappale 223, 293
johdanto-osa 46
johdanto-osa 293
johdanto-osan kappale 46
johdanto-osan viite 46
johtolause 245
johtolause 294
johtoryhmä 294
johtosääntö 32, 294
jokainen 294
jopa 294
jordgas 313
jordlega 52, 313
jotta 104
jour 340
jourtjänstgöring 340
julistaa 294
julkaista 294
julkinen 294
julkis- 294
julkistaa 295
julkisuus 294
juridisk person 328

juridiska avdelningen 202
jury 56
justera 359
justering 36
jäljempänä 214
jäljempänä 296
jäljennös 296
jämförlig 132
jämka 133
jämkning 350
jämlikhet 360, 397
jämlikt 133
jämställdhet 360
jämte 133
jämväl 133
jäsen 296
jättää 296
jäv 284
jävig 284
jäävi 297
jäävätä 297

K

kaari 32
kalkylerad 308
kalkylmässig 308
kamrat 303
kanne 297
kansalaisjärjestö 297
kansalaisyhteiskunta 297
kansanedustaja 298
kansantalous 298
kansantaloustiede 298
kantaja 298
kantelija 298
kantelu 298
kanteluoikeus 298
kapitalbas 330
kapitaltäckning 379
kapitel 46
kapitel 33
katsastaa 298
kattava 298
kauppa 298
kauppahinta 299
kavallus 299
kelpoisuus 299
kelpoisuusvaatimus 299
kertakaikkinen 299
kertomus 45
keskeinen 299
keskus 299
kielteinen 299
kihlakunta 300
kiihottaminen 300
kiinniottaminen 300
kiinteä omaisuus 300
kiireellinen 300
kiistää 300
kilpailuttaa 300
klagan 298
klagande 298
klagomål 298
klagorätt 298
kläm 34
kod 370
kohdentaa 300
kohdistaa 300
kohta 46
kohta 33, 222, 223, 301
kohtuuton 301
kokonaisuudistus 301
kokonaisvaltainen 301
kokous 301
kollega 303
kollektivavtal 372
kolmas 301
kolmas henkilö 301

kolmas maa 301
kolmas mies 301
kolmas valtio 301
kolon 118
komissio 200
komitea 34, 301
komma in 62
komma överens om 62
kommatering 109
kommission 34, 365
kommissionen 200
kommitté 34, 301
kommunalbesvär 303
kommunalförbund 303
kommunnamn 153-156
kompanjon 303
kompetens 340, 366
kompetenscentrum 330
kompetenskrav 340
kompetent 341
konditionalis 103
konfidentiell 311
konfiskation 315
konkurrensutsätta 300
konkursboets förvaltare 301
konkursförvaltare 301
konkurssipesän hoitaja 301
konsekvensbedömningar 236
konstitution 31, 384
konstitutionella fördraget 44
konsulat 281
konsuliedustusto 281
kontaktinformation 398
kontaktuppgifter 398
kontinuerlig 293
kontrahent 349
kontrakt 349
kontroll 359, 385
kontrollera 359
kontroversiell 369
konvention 349
kopia 296
korottaa 302
korotus 302
korrekt 277
kort proposition 31
kortformer 209
korvaus 302
kostnadsfri 315
kotietsintä 302
koti-irtaimisto 302
kotikunta 302
kotimaa 302
kotipaikka 302
kotitalous 303
koulutustilaisuus 303
krav 377
kroppsbesiktning 288
kroppsvisitation 288
kränkning 311
kräva 377
kumota 303
kumppani 303
kungöra 90, 292
kunnallisvalitus 303
kunniamerkki 303
kuntayhtymä 303
kuolemantuottamus 304
kurs 303
kursdag 303
kurstillfälle 303
kustannus 304
kuuleminen 304
kuva 304
kvalificerad lagstiftningsordning 379
kvalifikationer 340
kvalitets- 305
kvantitativ 322
kvantitet 321
kännetecken 370

kärande 298
kärn- 299
kärnområde 332
käromål 297
käsitellä 304
käsittely 304
käypä arvo 305
käyttöomaisuus 305
käyttötarkoitus 305
käytäntö 305, 328
käännyttää 305
könsneutralt 106
köp 298
köpeskilling 299
köpesumma 299

L

laadukas 305
laaja esitys 31
laaja tulkinta 305
laajakantoinen 305
laatia 305
lag samma vare 133
laga 306
laga kraft 306
lagberedning 354
lagenlig 354
lagförslag 31, 307
laggranskning 34
lagingresser 246
laglig 306
lagmotion 34
lagra 358
lagrum 133, 306
Lagrummet 20
lagskipning 133, 306
lagstiftning 31
lagstiftningsakt 38, 45
lagstiftningsförfarande 355
lagstiftningsordning 355
lagstiftningspolitik 354
lagstiftningsresolution 45
lagstiftningsåtgärd 34
lagstridig 306, 306
lagstöd 354
lagvidrig 306
laillinen 306
laiminlyödä 306
lain rikkominen 344
lainkohta 306
lainkäyttö 306
lainsäädäntöpäätöslauselma 45
lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttävä säädös 38, 45
lainvastainen 306
lainvoima 306
laiton 306
laitos 307
laittomasti 307
lakialoite 34
lakiehdotus 307
lakiesitys 308
landskap 151, 152
landsomfattande 382
langettava tuomio 308
lantdag 384
laskennallinen 308
lasten päivähoito 308
lausuma 34, 308
lausunnonantaja 308
lausunto 45
lausunto 308
lausuntokierros 308
led 46
led 223, 272
ledamot 296, 385
lediganslå 133
ledigförklara 294

ledningsgrupp 294
lega 133
legaldefinition 139
legitimationshandling 288
legogivare 52
leskeneläke 309
leski 309
letande 285
licens 312
liike 309
liikennöidä 309
liikepaikka 309
liiketalous 309
liiketoiminta 309
liite 46
liite 309
liitetiedosto 310
liittymisasiakirja 41
liittymissopimus 38, 41
liittyä 310
liittää 310
likabehandling 397
lisä- 310
lisäys 46
lokaler 364, 366
lokaliteter 364
loukkaus 311
lov 312
luetelmakohta 46
luku 46
luku 33
luonnollinen henkilö 311
luottamuksellinen 311
luovuttaa 311
luovutuksensaaja 312
lupa 312
luvanvarainen 312
luvattomasti 312
lyfta 326
lyhennys 52, 312
lång proposition 31
lägenhet 363
lägga fram 284
lähestymiskielto 312
lähettää 312
lähiesimies 283
lähinnä seuraava 346
lähtökohtaisesti 313
lämna 90, 274, 311
lämna in 62, 347, 366
lämplig 277
lämplighet 299
län 152
lända 133
läroanstalt 330
lönebikostnader 288
lönegaranti 333
lös egendom 293
lös sak 292
lösöre 292, 302

M

maakaasu 313
maanvuokra 313
Maastrichtfördraget 41
Maastrichtin sopimus 41
maatalous 313
maatila 313
maatilatalous 314
maavoimat 314
magistrat 57
mahdollinen 314
mahdollisuus 314
mainittu 216
mainittu 314
mainittu laki 214
maka 107, 338
make 107, 338

maksaa 51, 314
maksamismääräys 314
maksu 314
maksuhäiriö 314
maksumääräys 315
maksupiste 315
maksuton 315
maksuvelvollinen 315
mandatperiod 365
mandattid 365
Manner-Suomi 315
mantalsskrivare 288
marginalisering 352
marinen 316
massmedium 56
med 86
med mindre 143
med statens medel 384
med stöd av 318, 336
med uppsåt 357
medarbetare 280
medbeslutandeförfarande 38
medborgarorganisation 297
meddela 90, 274, 292,321
meddela åläggande 389
meddelande 45
medel 133
medelbart gärningsmannaskap 395
medelst 133
medföra 271, 370
medge 321
medium 56
medlem 296
medling 350
mellan 86
mellan ... och 123
mellanbetänkande 396
mellandom 396
mellantidsrapport 396
men 285
menetellä 315
menettäminen 315
menettämisseuraamus 315
menettää 315
mennessä 316
merit 273
meriterad 274
merivoimat 315
merkittävä 290, 315
mervärdesskatt 276
miestyöpäivä 316
miestyövuosi 316
mietintö 45
miljarder 112
miljoner 112
minderårig 271
-minen 73
ministeri 316
ministeriebeslut 32
mista 315
mitättömyys 317
mitätön 317
mobbning 57
modernisera 340
moment 33, 317, 378
momentti 33, 317
moms 276
moniportaisuus 317
mot 86
motiv 336
motiverad 277
motivering 336
motsvara 374
motta 62
mottagare 312
muistutus 317
mukaan 317
mukaisesti 317
multimedier 56
museum 56

muualla 215
muualla 318
muuntorangaistus 318
muussa laissa 215
muutoksenhakija 318
muutoksenhaku 318
muutoksenhakuaika 319
muutoksenhakuelin 319
muutoksenhakukeino 320
muutoksenhakukielto 320
muutoksenhakukirjelmä 320
muutoksenhakulupa 320
muutoksenhakuohje 320
muutoksenhakuositus 321
muutoksenhakutuomioistuin 321
muutoksenhakuviranomainen 321
muuttaa rahaksi 321
mvs 276
myndig 374
myndighet 307, 391
myndigheter 156–195
myndighetsperson 391
myndighetsrepresentant 391
myönteinen 321
myöntää 321
må 143
mål 276, 360
målsägande 278
målsägare 278
målsättning 360
mångtydig 369
människorätts- 291
mänskliga rättigheter 291
märkbar 290
määritellä 321
määrä 321
määräaika 322
määräala 322
määrällinen 322
määräpäivä 322
määräraha 322
määrätä 45, 322
määräyksenantovaltuus 324
määräys 45, 324
määräyskokoelma 325
määräystenantovaltuus 324, 354
määräysvalta 325
määräytyä 325
määräämisvalta 325
möjligheten att ... 74
möte 301

N

nackdel 285
nakna substantiv 67
namn 149
namnteckning 273
nationalekonomi 298
nationell 382
naturgas 313
nedsätta 143
neka 285
neka till 300
neuvottelukunta 325
Nicefördraget 44
nimike 46
nimike 32, 325
-niminen 325
Nizzan sopimus 44
nojalla 317, 326
Nordiska rådet 203
normal 354
normalt 341
normgivningsbemyndigande 354
normipohja 354
nostaa 326
noter 310
noudattaa 326

nyckel- 299
nyckeltal 370
nyssutnämnd 71
nyttighet 290
nähtävänä pitäminen 326
nämnd 314
när 95
när det gäller 83
näring 309
närings-, trafik- och miljöcentraler 196
näringsgren 365
näringsidkare 281
närmaste förman 283
närmiljö 366
när-satser 74
närståendevård 330
närvara 58
nästa 346
nödig 143
nödigbefunnen 143
nödvändig 397

O

oaktat 143
oaktsamhet 290
oavbrutet 293
obehörig vinst 336
obehörigen 328
obehörigt 328
obestämd form 67, 70
obillig 143
objektiv genitiv 98
och 95
offentlig tillställning 399
offentliggöra 295
ofog 291
ofördröjligen 390
ogiltig 317, 340
ogulden 143
oheis- 326
oheisrangaistus 326
oheissakko 326
ohjata 327
ohjausryhmä 327
ohje 327
ohjesääntö 32, 327
oikaisu 327
oikeudellinen yksikkö 202
oikeudenhaltija 327
oikeudenomistaja 327
oikeudettomasti 328
oikeusapu 328
oikeushenkilö 328
oikeuskelpoisuus 328
oikeuskäsitys 328
oikeuskäytäntö 328
oikeusperusta 328
oikeussuoja 328
oikeussuojakeino 329
oikeussääntö 32, 329
oikeustaju 329
oikeustajunta 329
oikeustoimikelpoisuus 329
oikeusturva 329
oikeusturvakeino 329
oikeusturvallisuus 329
oikeusvaikutus 329
oikeusvarmuus 329
-ointi 73
oklar 369
olaga 306
olaglig 306
olagligen 307
olagligt 307
oleskelupaikka 329
olinpaikka 329
olla omiaan 330
olovligen 312

olovligt 312
olägenhet 285
om 87
om ... 75, 76
oma 330
omaishoito 330
omarbeta 340, 377
omat varat 330
ombesörja 143
ombud 276
ombudsman 108, 276, 385
omförmäla 143
omgivning 366
omistus- 330
område 271
omsätta i pengar 321
omsättningstillgångar 379
omvärld 366
omyndig 379
oppilaitos 330
ordet 338
ordföljd 77, 217
ordförandeskapets slutsatser 45
ordinarie 379, 387
ordinarie lagstiftningsförfarande 38, 360
ordination 324
ordning 135
ordningsbot 343
organ 391
original 273
orsaka 271
ortnamn 149
osa 46
osa 33
osaamiskeskus 330
osakas 330
osake 331
osakkeenomistaja 331
osakkuusyhtiö 331
osakkuusyritys 331
osallinen 331
osamietintö 331
osapalkkio 331
osasto 46
osatuomio 331
osauudistus 331
osinko 331
osittain tai kokonaan 331
osittaisuudistus 331
oskälig 301
osoittaa 331
osuuskunta 332
osuusmaksu 332
otillbörlig fördel 282
ottaa käsiteltäväksi 332
ottaa käyttöön 332
oundgänglig 135
ovannämnd 71
ovanom 135

P

painopistealue 332
pakkohuutokauppa 332
pakkokeino 332
pakkotäytäntöönpano 332
pakottava 332
palauttaa 332
palkkaturva 333
palveluolosuhteet 333
palvelussuhde 333
palvelussuhteen ehdot 333
panna täytäntöön 333
panna vireille 391
paragraf 33
parallelltext 144
parentes 118
Pariisin sopimus 42
parisuhde 333

parkeringsbot 339
parlamentet 200
part 57
part 278, 349
participkonstruktioner 75
partner 57
partner 303
penningar 135
perinnönjättäjä 280, 334
periä 334
permanent 339
personal 289
personaldomstolen 201
personbeteckning 52
personkort 288
personnummer 52
perus- 334
perussopimus 38, 41
perussääntö 45
perustaa 335
perustamissopimus 38, 41, 336
perusteella 52, 336
perusteeton etu 336
perusteltu syy 336
perustelu 336
perustevalitus 336
perustuslaillinen sopimus 44
perustuslainsäätämisjärjestys 35, 337
perustuslakisopimus 44
peruuttaa 337
pidättäminen 337
pitkälle 337
pitkälti 337
pitäisi 61
pk-yritykset 337
plikt 345, 389
Pohjoismaiden neuvosto 203
poikkeuslupa 337
poikkeusolot 337
poikkihallinnollinen 338
poistaa 338
poliisiyhteistyö ja oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa 39
polisanmälan 344
polissamarbete och straffrättsligt samarbete 39
post 283
postin kuljettavaksi 338
pott 283
praxis 328
preambel 293
precisera 398
prefekt 283
prejudikaatti 281
prejudikat 281
premie 314
prepositioner 83
presentera 284
preskription 385
prima 305
primärrätten 41
principbeslut 32
principbeslut av statsrådet 383
prioritering 332
privathushåll 303
privathushållning 399
privaträtt 399
producera 382
produkt 290
promulgationslag 393
proposition 284, 308
proposition med förslag till statsbudget 383
propositionens rubrik 231
prospektering 285
provisorisk 395
puheenjohtajan päätelmät 45
puheenvuoro 52, 338
punkt 46, 117
punkt 33, 222, 301

punktskatt 382
punktskattskyldig 390
punktuppställningar 145
puoliso 338
puoltaa 339
purkaa 339
pyrkiä 339
Pysyvien edustajien komitea 202
pysyvä 339
pysyvä edustusto 281
pysäköintivirhemaksu 339
på 87
på basen av 52
på basis av 336
på grund av 94
på motsvarande sätt 388
påbud 324
påkalla 135
påminnelse 317
päihde 340
päihteet 340
päivittää 340
päivystys 340
päiväraha 340
pätemätön 340
pätevyys 340
pätevyysvaatimus 340
pätevä 341
pääkäsittely 304
pääsääntöisesti 341
päättää 341
päätös 44, 341
päätöslauselma 45
päätöslauselma 341
päätösluettelo 341
päätösvalta 341
päätösvaltainen 341

R

rahoitusomaisuus 341
ramar 343
ramvillkor 343
rangaista 342
rangaistusmääräys 342
rannsakan 285
rapport 45
rapport 346
rat 283
ratkaista 342
ratkaisu 342
ratkaisun lopputulos 342
ratkaisuvalta 342
raueta 342
realisera 321, 367
realiseringsplan 368
reciprocitet 388
redbar och tillförlitlig 342
redogörelse 346
redovisa 370
reformera 377
regelbunden 354
regelmässig 354
regelrätt 354
regelsystem 355
regelverk 355
regeringens proposition 286
regeringsproposition 286
regioner 151
regionförvaltningsverk 196
regionkommittén 201
registeransvarig 343
registerförare 343
registrera 358
registrerade föreningar 204
registrerat partnerskap 343
reglemente 32, 327

reglera 355
reglering 354
rehellinen ja luotettava 342
rekisterinpitäjä 343
rekisteröity parisuhde 343
rekommendation 45
relativ bisats 65
remiss 308
remissbehandling 308
remissdebatt 34
remissförfarande 308
remissinstans 308
remissorgan 308
remissrunda 308
representation 281
reservation 283, 388
resolution 45
resolution 341
restriktiv tolkning 352
returnera 332
reunaehto 343
revidera 340
revision 359
revisionsrätten 201
RIF 39
riittävä 343
rikesakko 343
rikkominen 344
rikkomus 344
rikoksen tuottama hyöty 343
rikoksesta saatu hyöty 343
rikos 343
rikos- 344
rikosasia 344
rikoshyöty 343
rikosilmoitus 344
rikosjuttu 344
riks- 382
riksdag 384
riksdagens beslut 280
Riksdagens databas 19
riksdagens svar 35
riksdagsbeslut 280
riksdagsledamot 52, 298
riksdagsman 52, 298
riksmöte 384
riksomfattande 382
rikstäckande 382
rikta 300, 331
riktig 277
riktlinjer 365
ringa 90, 395
riskera 377
riva 339
Romfördraget 42
Rooman sopimus 42
rubrik 32, 325
rubriker 207
rum 364
rådet 200
råvara 290
räkenskapsverk 364
räkneord 72
rättegångsregler 45
rättelse 327
rättsakt 353
rättsföljd 329
rättsförmåga 328
rättsgrund 354
rättshandlingsförmåga 329
rättshjälp 328
rättsinnehavare 327
rättskapacitet 328
rättskipning 306
rättskänsla 329
rättslig grund 328
rättslig handlingsförmåga 329
rättsliga och inrikes frågor 39
rättsmedel 320, 329
rättsmedvetande 329

rättsnorm 32, 329
rättspraxis 328
rättsregler 31
rättsskydd 328
rättsstridig 306
rättssäkerhet 329
rättstjänsten 202
rättsuppfattning 328
rättsverkan 329
rörande 83, 135
rörelse 309

S

saaminen 345
saanto 345
saantokirja 345
saatava 345
saattaa 345
saavutettu etu 345
sagda 135
sak 276
sakenlig 52, 277
sakko 345
sakkunnig 278
sakkännare 278
saklig 277
saklig ändring 276
sakägare 278
salassapitovelvollisuus 346
sambo 57
sambo 279
samboende 279
samboförhållande 279
samfund 397
samfundsbot 398
samfundsskatt 398
samförstånd 350
samhällsekonomi 298
samhällstjänst 397
samkommun 303
samlad 301
sammanhållen 301
sammanskrivning 114, 117
sammanslutning 397
sammanställa 305
sammanställning 346
sammanträde 301
samråd 304
samt 95
samtycka 352
samtycke 312
sarake 46
satsadverbial 77
schema 57
se till 289
se över 359, 377
se, että 110
sedan tidigare 281
sedermera 135
sedvanlig 354
sekretess 346
sektion 293
sektor 271, 365
sektorövergripande 338
sekundärrätten 44
sekundärrätten 41
selitys 346
sellaisena 346
sellaisenaan 346
selvitys 346
semester 394
semikolon 118
separat 282
seuraava 346
seuranta 347
s-genitiv 98
sidosryhmä 347
sifferkod 370

sifferuttryck 123
signatur 273
signum 370
siirtymäsäännös 347
siirtää 347
siitä, että 110
sijainen 348
siten 348
sitoumus 348
sitoutua 348
sivullinen 348
sivutoimilupa 348
sivutoiminen 348
sjukpension 372
ska 59
skada 285
skadegörelse 291
skadestånd 302, 358
skaffa 287
skallgång 285
skapa 335
skattefordran 390
skattefri 390
Skatteförfattningarna 18
skatteprocent 389
skatteprocentsats 389
skatterest 389
skattesats 389
skattetagare 390
skattskyldig 390
skede 378
skild 52
skiljande från tjänsteutövning 391
skiljeförfarande 396
skiljemannaförfarande 135
skiljetecken 113, 117
skilsmässa 279
skilt för sig 52
skingringsförbud 289
skjuta upp 62
skolningstillfälle 303
skriva 305
skriva in 358
skuld 388
skuldansvar 389
skydd för personuppgifter 363
skyddsinformationsblad 53
skyddsrum 394
skyddsväg 52, 351
skyldig 389
skyldighet 389
skyndsam 300
skäl 46
skäl 224
skänka 90
sköta 289, 364
sköta om 386
slopa 338
slutföra 351
slutsats 342
släktnamn 350
släppa ut 311
SMF-företag 337
smärre 395
snedstreck 121
snäv tolkning 352
social utestängning 352
soldat 350
solidariskt 397
soliditet 379
solvens 379
som anges 314
som avses 359
som behövs 277
som följer 145
som sig bör 277
sopijapuoli 349
sopimus 349
sopimus Euroopan unionin toiminnasta 42

sopimus Euroopan unionista 41
sopimuspuoli 349
sopimussarja 349
sotamies 350
sovinto 350
sovittelija 350
spalt 46
spaning 285
spara 358
specialiserad sjukvård 282
specialist 278, 282
specialistläkare 282
speciallag 282
specialläkare 282
specialomsorger 282
specialtecken 124
specialvillkor 343
specificera 398
spela in 358
stadfästa 378
stadga 32, 45, 135
stadga 45
stadgande 135
stadganden 45
stadgar 355
stadgeenlig 354
stadigvarande 379
stadium 56
stadium 378
standardrubriker 232–236
standarduttryck i lagtext 241
starta 335
statens skogsmark 383
statsbudgeten 383
statsekonomin 383
statsfinanser 52, 383
statsfördrag 52
statsförfattning 384
statshushållning 52, 383
statsrådets beslut 32
statsrådets förordning 383
statsrådets principbeslut 383
statsrådsbeslut 32
statsunderstödd institution 383
stavning 125
steg 378
stereo 57
stifta 355
straffas 342
strafforder 342
strecksats 46
stryka 338
sträva efter 339
studie 346
stycke 46
stycke 33, 222, 272
styra 327
styrgrupp 327
stående 339
ställa 276, 331
ställa sig bakom 339
ställa upp 276
ställa ut 276
ställföreträdare 348
stämma 301
ständig 339
ständig representation 281
Ständiga representanternas kommitté 202
störning 285
subjektiv genitiv 98
subjektsregeln 63
substantivsjuka 72
sukunimi 350
sulautumissopimus 43
suoja 350
suojatie 351
suojelu 350
suomalainen 351
Suomen Laki 17, 18, 20

Suomen säädöskokoelma 17, 37
Suomen säädöskokoelman sopimussarja 17
suorittaa 51, 351
suositus 45
suostua 352
supistettu perustuslain-säätämisjärjestys 352
suppea esitys 31
suppea tulkinta 352
suunnata 300, 352
svarande 387
svaromål 388
Svensk författningssamling 18
Sveriges Rikes Lag 18, 20
Sveriges riksdags webbplats 20
svårighetsgrad 379
syfte 305, 360
synes 58
syns 58
syrjintä 352
syrjäytyminen 352
syssloman 276
syy 352
syyte 352
syyttäjä 352
syyttämättä jättäminen 353
så ock 136
såframt 136
såvida 75, 136
såvitt avser 136
såväl – som 96
säilyttää 353
säkerhetsdatablad 53
säkerställa 371, 386
säkra 386
säkringsåtgärd 371
sända till 62
sändlista 293
särskild representation 281
särskilda bestämmelser 282
särskilt 282
särskilt lagstiftningsförfarande 38
särskrivning 114
sätta ut 276
sättande i kraft 393
säädetty 216
säädös 31, 353
säädöskokoelma 353
säädösperusta 354
säädöspolitiikka 354
säädösvalmistelu 354
säännönmukainen 354
säännös 33, 45, 354
säännöstely 354
säännösten rikkominen 344
säännöstö 355
säännöt 355
sääntely 355
sääntö 32
säätämisjärjestys 355
säätää 45, 355
söka 90, 286
söka ändring 69, 379
sökande 285, 286
sörja för 289, 371

T

ta 58
TA 383
ta emot 62
ta hand om 62, 289
ta i bruk 332
ta med 370
ta till behandling 332
ta upp 332
ta ut 62, 334
tack vare 94

TAE 383
taga 58
tahallaan 357
tahallisesti 357
tahdonvaltainen 357
taho 357
takaaja 358
takaisinperintä 358
takausmies 358
takavarikko 358
talan 297
talko 57
tallentaa 358
taloudellinen hyöty 358
talous 358
talous- ja sosiaalikomitea 201
talousarvio 358
talousarvioehdotus 358
talousarvioesitys 358
talouspoliittinen 359
taltur 52
tankstreck 118
tantiem 331
tapaamisoikeus 359
tarjota 359
tarkastus 359
tarkistaa 359
tarkoitettu 216
tarkoitettu 359
tarkoitus 360
tarpeellinen 360
tarpeen 360
tarvita 360
tarvittava 360
tasa-arvo 360
tasavallan presidentin asetus 360
tavallinen lainsäätämisjärjestys 38, 360
tavoite 360
taxi 57
tehdä 52, 360
tehoton 361
tekijänoikeus 361
tekninen 361
television 57
tema 57
temporär 395
tempus 217
termer 139
tid för sökande av ändring 381
tidsfrist 322
tidsfrist för överklagande 381
tidsperioder 91
tidsuttryck 91, 122
tiedoksianto 361
tiedoksisaanti 362
tiedonanto 45
tiedonantovelvollisuus 362
tiedottaa 362
tietohallinto 362
tietohuolto 362
tietojärjestelmä 363
tietomurto 363
tietosuoja 363
tietoturva 363
tietoturvallisuus 363
tila 363
tilaaja-tuottajamalli 363
tilaisuus 364
tilat 52, 364
tilivirasto 364
till 88, 96
till fyllest 136
till och med 96
till stor del 337
till äventyrs 136
tillbörlig 277, 343
tilldela 321
tilldöma 370
tillfoga 271
tillfällig 395

tillförsäkra 371
tillgodose 371
tillgång 290
tillkomma 136
tillkommande 136
tillkännage 90, 292
tillräcklig 343
tillskotts- 310
tillstyrka 339
tillstånd 312
tillståndspliktig 312
tillställa 136, 366
tillsyn 385
tillsätta 276, 374
tillverka 382
tillägg 46
tilläggs- 310
tilläggsstraff 326
titel 46
tjänst 392
tjänstebostad 373
tjänsteförhållande 392
tjänstekollektivavtal 392
tjänsteman 365, 392
tjänstgöringsförhållande 333
toimesta 364
toimia 51, 52, 364
toimiala 365
toimialue 365
toimihenkilö 52, 365
toimikausi 365
toimikunta 34, 365
toiminnanharjoittaja 287
toiminta-alue 365
toimintakelpoisuus 365
toimintalinjat 365
toimintaympäristö 366
toimipaikka 366
toimipiste 366
toimitilat 366
toimittaa 366
toimivalta 366
toisin 215
tolkningsföreträde 369
tosin 367
toteuttaa 52, 367
toteuttamissuunnitelma 368
toteutua 367
toteutuma 369
trafikera 90, 309
traktat 349
transaktion 298
tredje man 301, 348
tredje part 301
tredje person 301
tredjeland 301
tredjestat 301
tredskodom 398
tribunalen 201
trolovning 136
trygga 371
träda i kraft 369
TSR-adverbial 77
tulisi 61
tulkinnanvarainen 369
tulkintaetuoikeus 369
tulkki 369
tulla voimaan 369
tulo- ja menoarvio 369
tulos 369
tulouttaa 370
tunga led 79
tunnus 370
tunnusluku 370
tuntuva 290, 370
tuoda 370
tuomio 370
tuomiolauselma 370
tuomion perustelut 370
tuomita 370

tuomitsematta jättäminen 371
tuottamuksellisuus 371
tuottamus 371
turva 371
turvaamistoimenpide 371
turvata 371
tutkintavanki 372, 385
tv-apparat 57
tvetydig 369
tvingande 332
tvångsmedel 332
tvångsverkställighet 332
tvärsektoriell 338
tystnadsplikt 346
työansio 374
työasunto 372
työehdot 372
työehtosopimus 372
työjärjestys 45
työkyvyttömyys 372
työkyvyttömyyseläke 372
työkyvytön 372
työmarkkinatuki 373
työmatka 373
työnantajan sosiaaliturvamaksu 373
työpaikka 373
työryhmä 34
työsopimussuhde 373
työsopimussuhteinen 373
työsuhde 373
työsuhdeasunto 373
työsuhteinen 373
työtaistelu 373
työterveyshuolto 374
työttömyysturva 374
työtulo 374
tämligen 387
tämä laki 214
täysi-ikäinen 271, 374
täysivaltainen 271, 374
täyttää 374
täytäntöönpano 374
täytäntöönpanoasetus 45
täytäntöönpanoasiakirja 374
täytäntöönpanokelpoinen 374
täytäntöönpanoperuste 375

U

uhka 375
uhkasakko 376
ulosmittaus 376
ulosotto 376
umgängesrätt 359
undanröja 338
undantagsförhållanden 337
undantagstillstånd 337
under 88
under 272
underlydande 272
underlåta 306
underordnad 272
underrätta 292
underskrift 273
underställd 272
undersökning 285, 359
underårig 272
undvara 58
unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik 202
unionin lainsäädäntö 40
unionin oikeus 40
unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja 202
unionin yleinen tuomioistuin 201
unionisopimus 41
universitet 198

uppbevara 136, 353
uppbära 136, 334
uppdatera 340
uppfylla 374
uppge 292
uppgift 346
uppgiftsskyldighet 362
upphandla 287
upphandling 287
upphovsmannarätt 137
upphovsrätt 361
upphäva 303, 337, 338
upphöra att gälla 342
upplaga 307
upplysa 62, 292
upplysning 346
upplysningsskyldighet 362
upplåta 311
upplösa 339
upprepa 377
upprätta 305, 335
upprätthålla 137
uppskatta 275
uppskattad 308
uppskattning 275
uppskovsbeslut 396
uppsåtligen 357
uppvigling 300
ur 88
uskottu mies 376
utan att 63
utan dröjsmål 390
utan verkan 361
utanförskap 352
utarbeta 305, 382
utbildning 303
utbildningsdag 303
utbildningstillfälle 303
utbyte av brott 343
utesluta 338
utfall 369
utforma 305
utfrågning 304
utfärda 274
utfästa sig 348
utfästelse 348
utföra 289, 351
utgå 137, 314, 338
utgång i ärendet 342
utgöra ett hot mot 377
utifrån 336
utkomst 52
utkomstskydd för arbetslösa 374
utlysa 294
utlåtande 308
utlåtanderond 308
utmärkelsetecken 303
utmätning 376
utom 88, 137
utomstående 348
utredning 346
utrymmen 52, 364
utsaga 308
utslagning 352
utställa 274
utsätta 62, 276
utsätta för konkurrens 300
utsökning 376
utta 62
uttalande 34, 308
utvisa 137
utvärdera 275
utvärdering 275
utöva 287
utöva näring 281
uudelleen 377
uudistaa 52, 377
uudistus 377
uusia 377
uusiutuva 377

V

vaade 377
vaarantaa 377
vaatia 377
vaatimus 377
vahingonkorvaus 378
vahvistaa 378
vaihe 378
vaihto-omaisuus 379
vaikeusaste 379
vaikeutettu lainsäätämisjärjestys 379
vaitiolovelvollisuus 346
vajaavaltainen 271, 379
vakans 379
vakanssi 379
vakavaraisuus 379
vakiintunut oikeuskäytäntö 379
vakinainen 379
vakituinen 379
valittaa 379
valittaja 380
valituksenalainen päätös 380
valitus 381
valitusaika 381
valituskelpoinen 381
valituskelpoisuus 381
valituskielto 381
valituskirjelmä 381
valituslupa 382
valitusoikeus 382
valitusosoitus 382
valitusviranomainen 382
valkoinen kirja 45
valmistaa 382
valmistevero 382
valmistus 382
valmius 382
valtakunnallinen 382
valtion metsämaa 383
valtion talousarvio 383
valtion talousarvioesitys 383
valtion varoista 384
valtionapu 383
valtionapulaitos 383
valtionavustus 383
valtioneuvoston asetus 383
valtioneuvoston periaatepäätös 383
valtionosuus 383
valtiontalous 383
valtiopäivät 384
valtiosopimus 31, 349, 384
valtiosääntö 31, 384
valtioyhteisö 384
valtuussäännös 384
valtuusto 384
valtuutettu 108, 385
valtuutussäännös 384
valvonta 385
vangitseminen 385
vanhentuminen 385
vanhuuseläke 385
vankeus 385
vanki 385
vanlig 354
vanlig lagstiftningsordning 360
vapauttava tuomio 386
var- 91
vara- 386
vara huvudman för 400
vara skyldig 90
varainhoitovuosi 386
varainsiirtovero 386
varaktig 379
varauma 386
varigenom 91
varmed 91
varmentaa 386
varmistaa 386

varomattomuudesta 387
varpå 91
varsin 387
varsinainen 387
varunder 91
varusmies 387
vastaaja 387
vastaanottokeskus 387
vastaavasti 388
vastakanne 388
vastalause 283, 388
vastaselitys 388
vastaus 388
vastavuoroisuus 388
vastine 388
vastuualue 388
vederbörande 71
vederbörlig 277
vederbörligen 277
velallinen 388
velka 388
velkavastuu 389
velkoja 389
velvoite 389
velvoittaa 389
velvollinen 389
velvollisuus 389
verbalsubstantiv 72, 73
verifikation 346
verk 307, 391
verka 52
verkligt värde 305
verksamhetsfält 365
verksamhetsidkare 287
verksamhetsområde 365
verksamhetsställe 366
verksamhetsutövare 287
verkställa 333, 367
verkställande 374
verkställbar 374
verkställighet 374
verkställighetsgrund 375
verkställighetshandling 374
verkställighetsplan 368
verojäämä 389
verokanta 389
verollinen 390
veronalainen 390
veronsaaja 390
veroprosentti 389
verosaaminen 390
verotettava tulo 390
veroton 390
verovapaa 390
verovelvollinen 390
vice 386
vid 89
vid äventyr att 137
video 56
vidimera 378
vidta 351
vidtagna åtgärder 396
vihreä kirja 45
viipymättä 390
viittaussäännös 390
viivytyksettä 390
viivästyskorko 391
vikariera 90
viktig 299
villkor 343, 366
villkorssatser 75, 104, 110
vinning av brott 343
vinstutdelning 52, 331
virallinen syyte 391
viranomainen 391
virantoimituksesta erottaminen 391
virantoimituksesta pidättäminen 391
virasto 391
vireillä 391
virka 392

virka-apu 392
virkaehtosopimus 392
virkailija 392
virkasuhde 392
visa 284, 331
visa upp 284
visserligen 367
vitbok 45
vite 276, 345, 376
vittgående 305
vittomfattande 305
vittsyftande 305
voimaan 392
voimaanpano 392
voimaanpanolaki 393
voimaansaattaminen 393
voimaansaattamisasetus 393
voimaansaattamislaki 393
voimaantulo 393
voimaantuloaika 394
voimaantulosäännös 394
voimassa oleva 394
voimassaolo 394
voimassaoloaika 394
volym 321
vuorottelu- 394
vuosiloma 52, 394
vårda 289
vårdslöshet 290
väcka 391
väcka talan 69
väestönsuoja 394
väestönsuojelu 395
vägra 285
vähittäis- 395
vähä- 395
vähäinen 395
väliaikainen 395
välillinen tekeminen 395
välimiesmenettely 396
välimietintö 396
välipäätös 396
väliraportti 396
välitoimenpide 396
välitoimi 396
välituomio 396
väljä 396
välttämätön 397
värdera 275
värdering 275
värnpliktig 276
väsen 307

Y

yhdenvertaisuus 397
Yhdistyneet kansakunnat 203
Yhdistysnetti 204
yhdyskuntapalvelu 397
yhteinen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka 39, 40
yhteisvastuullisesti 397
yhteisö 397
yhteisön lainsäädäntö 41, 398
yhteisön oikeus 41
yhteisön säädös 41
yhteisön säännöstö 41
yhteisöoikeus 41, 398
yhteisösakko 398
yhteisövero 398
yhteystiedot 398
yhtyä 398
yksilö 398
yksilöidä 398
yksipuolinen tuomio 398
yksityishenkilö 398
yksityisoikeus 399
yksityistalous 303, 399
yleinen kokous 399

yleinen toimintaohjelma 45
yleislaki 399
yleisötilaisuus 399
ylimääräinen 399
ylittää 399
yllytys rikokseen 400
yllämainittu 71
ylläpitäjä 400
ylläpitää 400
yritys- ja yhteisötunnus 400
yrityskiinnitys 400
yrka 377
yrkande 377
yrkesgren 271
yrkeshögskolor 198
yrkesområde 271
yta 271
YTJ-tietopalvelu 204
yttrande 45
yttrande 308, 338
YUTP 39

Å

å 89, 137
ådagalägga 137
ådöma 137, 370
åklagare 352
Ålands författningssamling 18
Ålands författningssamling 37
Ålands lagsamling 18
Ålands lagsamling 37
ålderspension 385
åligga 137
åliggande 137
ålägga 389
åläggande 324, 389
ånyo 137
årssemester 52
årsverke 289, 315
åsamka 138, 271
åsidosätta 306
åt 89
åta 58
åta sig 348
åtal 352
åtalseftergift 353
återge 58
återindriva 138
återindrivning 358
återkalla 337
återkrav 358
återlämna 332
återställa 332
återsända 332
återta 337
åtkomsthandling 345
åtnjuta 138

Ä

äga 138
ägande- 330
ägar- 330
ägo- 330
äktenskapsskillnad 279
ämbetsverk 391
ämnesområde 271
ändamål 305, 360
ändamålsenlig 277
ändra 359, 377
ändring av lagar 208
ändring i sak 276
ändringssökande 318, 380
ändå att 138
änka 309
änkling 309
ännu 280

ärende 276
ärva 334
ävensom 138
äventyr 375
äventyra 377

Ö

ömsesidighet 388
öppettid 279
över 89
överenskommelse 349
övergripande 298, 301
övergångsbestämmelse 347
övergångsställe 52
överinseende 385
överklaga 90, 379
överklagbar 381
överklagbarhet 381
överlåta 311, 347
överlåtelseskatt 386
överlämna 274, 311, 347
översända 138
överträdelse 344
övertyga 62
övervakning 385
övervara 58

STATSRÅDETS KANSLI
VALTIONEUVOSTON KANSLIA

SNELLMANSGATAN 1, HELSINGFORS
PB 23, 00023 STATSRÅDET
tfn (09) 16001, (09) 57811
fax (09) 1602 2165
julkaisut@vnk.fi
www.vnk.fi/publikationer

Distribution och försäljning:
Universitetstryckeriets bokförsäljning
www.yliopistopaino.fi/kirjamyynti
books@yliopistopaino.fi
PB 4 (Berggatan 3 A)
FI-00014 HELSINGFORS UNIVERSITET
Tfn (09) 7010 2363
Fax (09) 7010 2374

ISBN 978-952-5807-87-5 (tryck)
ISBN 978-952-5807-88-2 (PDF)
ISSN 1798-954X